

Skjåk kommune

Møteinnkalling

Utval: Kommunestyret
Møtestad: Kommunehuset - Kommunestyresalen
Dato: 31.10.2024
Tid: 18:00

Forfall skal meldast til utvalssekretær som syrgjer for innkalling av varamedlemmar. Varamedlemmar møter berre ved spesiell innkalling.

Tilleggsinformasjon:

Orienteringar:

- Lukka orientering
- jfr. Interpellasjon om fornybar energi frå Elias Sperstad (SP), PS 2023/6
 - Gaute Skjelsvik frå Hafslund held orientering om moglegheiter for auka produksjon av fornybar energi i Skjåk

Kristen Haugen Dagsgard
Varaordførar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen handskrevet signatur

Saksliste

Utvalgs- saksnr.	Tittel
PS 2024/45	Referatsaker
RS 2024/33	Budsjettinnspill til kommunene for 2025
PS 2024/46	Organisering av Lom og Skjåk brannvesen - Justering av gjeldende samarbeidsavtale
PS 2024/47	Samarbeidsavtale om Digi Innlandet
PS 2024/48	Samarbeidsavtale med IKA Opplandene organisert som kommunalt oppgavefellesskap etter kommuneloven kappittel 19
PS 2024/49	Søknad om tilskot frå næringsfondet - Aamot AS
PS 2024/50	Søknad om eigarskap Rada Reiseliv SA / vidareføring av eksisterande kommuneavtale for destinasjonssamarbeid
PS 2024/51	Budsjett -2025 for kontrollutvalet
PS 2024/52	Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2025-2028
PS 2024/53	Eigarskapskontroll Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS
PS 2024/54	Forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS
PS 2024/55	Justering av budsjett for Lom og Skjåk Brannvesen
PS 2024/56	Justering av driftsbudsjett premieavvik og avkastning KLP
PS 2024/57	Kommunale gebyr 2025

PS 2024/45 Referatsaker

Hei

Vedlagt følger budsjettinnspill til kommunene for 2025 som etter samarbeidsavtalen skal sendes kommunene innen 01.10. hvert år.

Finansiering av regional innovasjonsrådgiver ble vedtatt med en slik fordeling:

75 % fra kommunene og 25 % fra IPR. Dette av en totalramme på kr 1 000 000, d.v.s. kr 125 000 flatt pr. kommune pr. år, og kr 250 000 fra IPR hvert år. Jfr. vedtak i Regionstyret av 15.09.25, sak 2023/12.

Med vennlig hilsen

Kristin Haave

Regionkonsulent

Interkommunalt politisk råd Nord-Gudbrandsdal

Mob. 481 97 032

Epost: kristin.haave@regionkontoret.no

Folketal 2. kvartal 2024 - Statistisk sentralbyrå

	Folketall	% av total
Lom kommune	2 217	12,30
Vågå kommune	3 528	19,57
Sel kommune	5 648	31,33
Dovre kommune	2 513	13,94
Lesja kommune	1 975	10,96
Skjåk kommune	2 146	11,90
Sum	18 027	100,00

Lik del i prosent:

Driftsbudsjett Interkommunalt politisk råd 2025 Budsjettert innbetaling frå kommunane

Totalt å fordele

ÅR 2025				
		Etter folketal		
	Lik del	%-andel		Sum
Lom kommune	175 000	12,30	129 131	304 131
Vågå kommune	175 000	19,57	205 492	380 492
Sel kommune	175 000	31,33	328 973	503 973
Dovre kommune	175 000	13,94	146 372	321 372
Lesja kommune	175 000	10,96	115 036	290 036
Skjåk kommune	175 000	11,90	124 996	299 996
Kontrollsummer	1 050 000	100,00	1 050 000	2 100 000

Partnerskapsfondet 2025 Innbetaling frå kommunane

Totalt å fordele

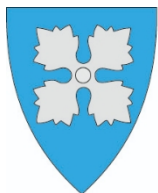
ÅR 2025				
		Etter folketal		
	Lik del	%-andel		Sum
Lom kommune	83 333	12,30	61 491	144 824
Vågå kommune	83 333	19,57	97 853	181 187
Sel kommune	83 333	31,33	156 654	239 987
Dovre kommune	83 333	13,94	69 701	153 034
Lesja kommune	83 333	10,96	54 779	138 112
Skjåk kommune	83 333	11,90	59 522	142 855
Kontrollsummer	500 000	100,00	500 000	1 000 000

Finansiering av regional innovasjonsrådsgjevar i fast stilling, jfr. vedtak i RS 15.09.23, sak 2023/12

Av ei totalrame på kr 1 000 000;

Kr 125 000 flatt pr. kommune pr. år

Kr 250 000 fra IPR pr. år.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2023/1241-3

Saksbehandlar: Bjørn Bøye

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utvål
2024/69	31.10.2024	Formannskap
2024/46	31.10.2024	Kommunestyret

Organisering av Lom og Skjåk brannvesen - Justering av gjeldande samarbeidsavtale

Vedlegg

- 1 Signert samarbeidsavtale for Lom og Skjåk brannvesen
- 2 Utkast – Vertskommuneavtale for interkommunalt samarbeid om Lom og Skjåk brannvesen

Saksutgreiing

Kommunane Lom og Skjåk har samarbeida om felles brannvesen sidan 2001. Fram til 2023 var brannvesenet organisert etter § 27 i den gamle kommunelova. Etter ny kommunelov av 28.06.2019 gjekk denne organisasjonsforma ut.

Sitat frå rettleiar KommuneLova av 28.06.2019:

"3.1.1 Overgangsregler for interkommunale styrer etter § 27 i kommuneloven av 1992."

"Den nye kommuneloven viderefører ikke den interkommunale samarbeidsmodellen som er hjemlet i dagens lov § 27, de såkalte § 27-samarbeidene. Den nye loven § 31-2 har derfor overgangsregler for § 27-samarbeidene. Bestemmelsen slår fast at § 27-samarbeid må omdannes til enten et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgåvefelleskap senest fire år etter at den nye loven er trådt i kraft".

Ny organisasjonsform for brannvesenet måtte difor vedtakast innan utgangen av førre kommunestyreperiode.

Saka vart handsama i kommunestyret i Skjåk i sak PS 84/2023 den 26.10.2023, og i kommunestyret i Lom i sak PS 91/2023 den 31.10.2023.

Likelydande vedtak vart gjort i begge kommunane.

1. Samarbeidet som er basert på §27 -organisering opphevast.
2. Lom og Skjåk brannvesen vert organisert som §20-3 vertskommunesamarbeid med felles folkevalde nemnd, etter avtaleutkast frå brannstyre oktober 2023.
3. Skjåk er vertskommune for Lom og Skjåk brannvesen.

4. Kommunen sine oppgaver og plikter i Brann- og eksplosjonsloven §§10-18 blir delegert til den folkevalde nemnda med brannsjefen som fagleg ansvarleg. Brannsjefen kan fatte vedtak i saker som ikkje har prinsipiell betydning, jf. punkt 20 i avtaleutkast.
5. Det er ei føresetnad at likelydande vedtak vert gjort i begge kommunane.

Ved eventuelt opphøyr av samarbeidet, skal utstyr takserast av to uavhengige takstmenn og verdien delast likt på kommunane.

Signert samarbeidsavtale for Lom og Skjåk brannvesen er lagt ved som vedlegg 1.

Ein ser det no som hensiktsmessig å gjera nokre endringar i avtalen for å få den i samsvar med kommunelova og med dei andre vertskommuneavtalane i 6K.

Miljømessige konsekvensar

Ikkje relevant i denne saka.

Vurdering

Organisasjonsforma skal vera uendra som vedteken i 2023. Samarbeidet om Lom og Skjåk brannvesen er organisert som vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd med Skjåk kommune som vertskommune og med Lom kommune som samarbeidskommune, forankra i kommunelova § 20-3.

I vedlegg 2, utkast til vertskommuneavtale er det nytta standard mal for vertskommunesamarbeid i 6K. Avtalepunkt 1 til 7 er spesifikk for Lom og Skjåk brannvesen. Avtalepunkt 8 til 17 er tilsvarande som for andre vertskommunesamarbeid i 6K. Avtalepunkt 1 til 7 omhandlar, partar, bakgrunn og formål, verkeområdet, vertskommunesamarbeidet, fellesfolkevald nemnd, klagenemnd, vertskommunen sine plikter, samarbeidskommunen sine plikter og ansvar som ligg til kvar deltakarkommune. Avtalepunkt 8 til 17 omhandlar, økonomi, dialog, samarbeidsmøte og rapportering, avtala si varigheit, oppseiing, misleghald, tvistar, kontaktperson, eventuell utviding av samarbeidet og ikraftsetjing.

Mestedelen av innhaldet i samarbeidsavtala frå 2023 er vidareført i utkast til ny avtale. Men, nokre delar er utelate fordi det allereie er spesifisert i kommunelova eller fordi det ikkje samsvarar med kommunelova. I samarbeidsavtalen vedteken i 2023 er det spesifisert kva som er oppgåvene til kommunedirektør i vertskommunen og til brannsjef. Dette blir ikkje vidareført i utkast til ny avtale. Kva som er ansvarsområda til felles folkevald nemnd og til administrasjonen er bestemt av kommunelova. Brannsjef sine oppgaver er bestemt av brann- og redningsvesenforskrifta § 11 og delegeringsreglement for Skjåk kommune.

For finansiering av brannvesenet er det i utkast til ny vertskommuneavtale føreslege at finansiering av brannvesenet skal fordelast etter folketal i dei samarbeidande kommunane slik som for dei andre vertskommunesamarbeida i 6K.

Budsjettet skal være basert på at vertskommunen si drift av samarbeidet skal gå i økonomisk balanse, dvs. at vertskommunen skal ha dekt alle sine utgifter til drifta (med frådrag av eigen del), irekna del av administrative kostnader til støttetenester for kommunen som knyt seg til samarbeidet, utan at drifta skal gje fortjeneste. Skjåk kommune bereknar eit påslag på 5% av utgiftsvolum til dekning av dette.

Feiarvesenet skal finansierast etter sjølvkostprinsippet som før.

Kommunedirektøren si tilråding

1. Vertskommuneavtale for interkommunalt samarbeid om Lom og Skjåk brannvesen endrast slik at avtala blir i samsvar med kommunelova og tilsvarende vertskommuneavtalar i 6K.
2. Organisasjonsforma skal vera uendra som vedteken i 2023. Samarbeidet om Lom og Skjåk brannvesen er organisert som vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd med Skjåk kommune som vertskommune og med Lom kommune som samarbeidskommune, forankra i kommunelova § 20-3.
3. Det er ei forutsetning at likelydande vedtak vert gjort i begge kommunane.

Formannskap si behandling av sak 69/2024 i møte den 31.10.2024:

Behandling

Vedtak

Samarbeidsavtale mellom kommunane Lom og Skjåk

Deltakare og heimel

1. Samarbeidsavtala gjeld Lom og Skjåk Brannvesen, heretter omtala som "LSB"
2. Deltakarkommunane er:
 - Lom kommune -kommunennummer 3434
 - Skjåk kommune -kommunennummer 3433
3. LSB organiserast etter kommunelova § 20-3 som vertskommunesamarbeid med felles folkevalt nemnd. Felles folkevalt nemnd etter § 20-3 omtalast nedanfor i punkta 5 – 7 og 13 – 25.
4. Kommunane kan gjere vedtak om å delegere også prinsipielle avgjersle til nemnda.

Organisasjon

5. LSB har slik organisasjon:
 - Felles folkevald nemnd
 - Kommunedirektøren i vertskommunen.
 - Brannsjef.
 - Felles klagenemnd.
6. Felles folkevald nemnd, kommunedirektør og brannsjef er i linjeorganisasjon.
7. Felles klagenemnd er ikkje i linjeorganisasjon, og skal behandle eventuelle klagar.

Verkeområde og formål

8. LSBs verkeområde er innan deltakarkommunanes areal.
9. LSB skal på vegne av dei samarbeidande kommunane sørge for etablering og drift av eit brannvesen som ivaretek dei førebyggjande og beredskapsmessige oppgåvene etter "lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med stoff og om brannvesenets redningsoppgaver" av 14. juni 2002 nr. 20, med gjeldande forskrifter, samt dei oppgåver som er lagt til brannvesenet i kommunanes risiko- og sårbarheitsanalyser. LSB skal vere ein moderne beredskapsstat, og ha kompetanse og materiell for å handtere behovet i kommunane.

10. LSB skal utarbeide risiko- og sårbarhetsanalyse, førebyggjandeanalyse og beredskapsanalyse, og organisere, bemanne og utruste tenesta på bakgrunn av desse. Kommunane Lom og Skjåk skal ha felles brannordning for brannvernregionen, fastsett av dei respektive kommunestyra.

Økonomi

11. Økonomi
- Budsjett- og regnskapsperiode følgjar kalenderåret.
 - Kommunale budsjett- og rekneskapsforskrifter gjeld fullt ut for LSB.
 - Den revisjonsordninga som gjeld for vertskommunen skal også nyttast av LSB.
 - Forfallsdatoane for a-kontooverføring frå kommunane er 15. januar og 15. juli.
 - Feie- og tilsynsgebyra blir fastset og innkravd av kommunane.
 - LSB kan ikkje ta opp eigne lån.
 - Investeringar ut over det brannvesenet kan dekke av eigne midlar må finansierast av kommunane.
 - Investering innfor sjølvkost-området for feiartenesta, bør finansierast med låneopptak eller lesing av kommunane.
 - LSB skal budsjettere med årlege avsetningar til fond. Midlar til utskifting av materiell styrast gjennom ein utskiftingsplan, disponert av representantskapet.
 - Etter vedtak i representantskapet kan eventuelt overskot på budsjettet overførast til fond.
 - Årleg meir- eller mindreforbruk disponerast av representantskapet.
 - Kommunelovas kapittel 8 gjeld tilsvarende for LSB.

12. Kostnadsfordeling

Verksemda som er nødvendig for å dekke LSB sine oppgåver i høve til brannvernlovgjevinga og vedtatt brannordning, finansierast av dei to kommunane, etter at kommunestyra har godkjent budsjettet for LSB, etter følgjande utgiftsfordeling basert på folketal.

	Brann- og feiarvesen ¹⁾	Vaktordning	Brannsyn ²⁾	Feiing ³⁾	Investering	Beredskap koordinator
Lom kommune	50,6 %	50 %	67 %	47 %	50 %	50 %
Skjåk kommune	49,4 %	50 %	33 %	53 %	50%	50 %

¹⁾ Dersom folketallet endrar seg ut over forholdsmessig fordeling skal avtalen justerast.

²⁾ Fordelinga grunna Lom kommune har eit stort tal på særskilte brannobjekt. Mange ligg langt frå sentrum.

³⁾ Delingstalet for feiing kjem frå talet på piper og eldstad.

Felles folkevald nemnd

13. Felles, folkevalt nemnd er organisert etter kommunelova § 20-3.
14. Felles, folkevald nemnd består av 5 medlemmar.

Kvar kommune er representert med 2 medlemmar i nemnda. Ordføraren i kvar kommune skal vera ein av desse. Den andre medlemmen vert oppnemnd av kommunestyret. Kvar medlem har ein personleg varamedlem. Personleg varamedlem for ordførar er varaordførar. Personleg varamedlem for den andre medlemmen vert oppnemnd av kommunestyret.

Den femte medlemmen av nemnda er ein representant for dei tilsette som er oppnemnd av dei tilsette. Dei tilsette oppnemnar og eit varamedlem for tilsettere representanten.

15. Valperioden er 4 år. I år med kommuneval veljast ny folkevald nemnd etter at kommunestyret er konstituert.
16. Den folkevalde nemnda vel sjølv leiar og nestleiar. Leiar og nestleiar veljast i fyrste møte i ny nemnd. Innehavar av verva skal vera frå kvar si kommune. Vervet som leiar skal normalt leggjast til ein representant frå samarbeidskommuna med mindre nemnda finn grunn for noko anna.
17. Møter i nemnda leiast av leiar eller nestleiar. Dersom ingen av desse kan leie møtet, veljar nemnda ein møteleiar for anledninga.
18. Nemnda er beslutningsdyktig når minst 4 av 5 medlemmer er på plass under behandling av vedkommande sak og har gitt stemme. Det er stemmeplikt for medlemmane. Vedtak treffast med alminneleg fleirtal. Ved stemme-likheit har den som fungerer som møteleiar dobbelstemme.
19. Brannsjefen er sekretær for nemnda og har tale og forslagsrett. Forutan medlemmar i nemnda og brannsjefen har kommunedirektørane i deltakarkommunane møte-, tale- og forslagsrett:
20. Nemnda utøver brannfagleg myndigheit etter brannlovgjevinga og i høve til delegasjonsvedtak i dei to kommunestyra. Myndigheit som er delegert av kommunestyra til nemnda skal kunne delegerast vidare til brannsjefen. Nemnda bestemmer til ei kvar tid kva oppgåver som delegerast til brannsjefen.
21. Nemnda sine oppgåver:
 - Vera brannfagleg myndigheit etter brannlovgjevinga
 - Velja leiar og nestleiar i representantskapet

LOM OG SKJÅK BRANNVESEN

- Tilsette brannsjef
 - Sjå til at brannvesenet har tilstrekkelege ressursar til å etterleve brannordninga.
 - Godkjenne årsbudsjet og økonomiplan.
 - Godkjenne rekneskap og årsmelding.
 - Andre saker som blir førlagt representantskapet eller som dei sjølve tek opp.
22. For møte i nemnda gjeld dei alminnelege reglar om dette i kommunelova. Protokoll frå møta sendast deltakarkommunane snarast mogleg etter kvart møte.

Felles klagenemnd

23. Klagar skal behandlast etter kommunelova § 20-6 av ei felles klagenemnd, heretter omtala som klagenemnd.
24. Til klagenemnda oppnemnar kvar kommune 2 medlemmar, kvar med personleg varamedlem.
25. Valperioden er 4 år, 1 år med kommuneval veljast ny klagenemnd etter at kommunestyret er konstituert.
26. Klagenemnda skal sjølv velje leiar og nestleiar. Innehavar av verva bør komme frå forskjellige kommunar, og verva bør gå på omgang mellom kommunane.
27. Klagenemndas møter leiast av leiaren eller nestleiar. Dersom ingen av desse kan leie møte, veljar klagenemnda ein møteleiar for anledninga.
28. Klagenemnda er beslutningsdyktig når minst 3 av 4 av medlemmar er på plass under behandling av vedkommande sak og har gitt stemme. Det er stemmeplikt for medlemmane. Vedtak treffast med alminneleg fleirtal. Ved stemme-likheit har den som fungera som møteleiar dobbelstemme.

Vertskommune

29. Skjåk kommune er vertskommune for LSB.
30. Vertskommunen skal stille til disposisjon kontorlokale med tilhøyrande fasilitetar vederlagsfritt for LSB.
31. Vertskommunen skal utføre administrativ bistand for LSB omfattande rekneskap, remittering, fakturering og lønsutbetalingar. Vertskommunen skal og bistå med kompetanse og kapasitet i personalsaker og andre saker der ein finn behov for det.

32. Kommunedirektøren i vertskommunen kan konferere med kommunedirektør i samarbeidskommunen, men er sjølv ansvarleg oppover mot felles folkevald nemnd og nedover til brannsjef. Kommunedirektør i samarbeidskommunen kan likevel krevje ovanfor kommunedirektøren i vertskommunen å få drøfte sakar som gjeldar administrasjonen av LSB.
33. Kommunedirektøren i vertskommunen / brannsjefen er ansvarleg for og har myndigheit til:
- Framlegging av budsjettforslag.
 - Forslag til rekneskap.
 - Framlegging av årsmelding.
 - Framlegging av økonomiplan
 - Framlegging av handlingsplan
 - Alle innstillingar ovanfor felles folkevald nemnd. Brannsjefens syn skal, dersom det føreligg, alltid komme med i saksframlegget.
 - Å kunne foreta interne budsjettjusteringar på inntil kr. 100 000,- pr. post, eller høgare beløp dersom det er særskilt vedtatt. Denne retten gjeld ikkje lønspostar.
 - Å utøve myndigheit gitt av felles folkevald nemnd, politisk organ eller kommunedirektør i ein av deltakarkommunane.
34. Brannsjefen er/ har:
- Underlagt instruksjonsretten til kommunedirektøren i vertskommunen
 - Også underlagt felles folkevald nemnd.
 - Møte-, tale- og forslags rett i felles folkevalde nemnd.
 - Overordna alle tilsette i LSB.
 - Ansvarleg for LSBs daglege og faglege drift etter delegert myndigheit.
 - Ansvarleg for at oppgåver blir løyst i samsvar med vedtak frå overordna organ og i samsvar med lover og forskrifter og brannordning for LSB
35. Vertskommunen er formell arbeidsgjevar for alle tilsette i LSB. Tilsetjingar skjer i medhald av føresegnene i hovudtariffavtala og tilsetjingsreglementet for vertskommunen. Dei tilsette er medlemmer i KLP etter ordinært regelverk. LSB følgjer elles reglement for tilsette i Skjåk kommune.

Kommunane har eit solidarisk ansvar med omsyn til eventuelle erstatningssaker som er knytte til arbeidsgjevaransvaret. Kommunane har eit felles ansvar for å løyse problem som måtte oppstå ved eventuelle behov for attføringsstillingar, retrettstillingar, omplasseringar, oppseiingar etc.

Ansvar som ligg til kvar deltakarkommune

36. Kvar kommune har ansvar for å stille til disposisjon og halde vedlike høvelege (godkjent for verksemda til brannvesenet) og oppvarma lokalar for LSB si verksemd. Utgiftene til dette skal dekkjast av kvar kommune.

37. Kvar kommune har ansvar overfor LSB for anlegg, merking og vedlikehald av vassverket med kummer, hydrantar og liknande innan eigen kommune. Utgiftene til dette skal dekkjast av kvar kommune.

Ikrafttreden, uttreden og endringar

38. Denne avtala trer i kraft i 2023. Den erstattar dei tidlegare samarbeidsavtalar for LSB.
39. For oppløysing og uttreden gjeldar kommunelova § 20-8 om deltakare ikkje blir einige om noko anna.
40. Forslaget om endringar av vedtekta må vedtakast med alminneleg fleirtal i kvar av dei to kommunestyra for å bli gyldig for LSB.

Vedtekta er siste gang vedtatt/justert av kommunestyrene slik:

Lom kommunestyre 31.10.2023 K-sak PS 91/2023

Skjåk kommunestyre 26.10.2023 K-sak PS 84/2023

Ordfører
Lom kommune

Ordfører
Skjåk kommune

VERTSKOMMUNEAVTALE

For interkommunalt samarbeid om Lom og Skjåk brannvesen

**Vertskommune: Skjåk kommune
Samarbeidskommune: Lom kommune**

Innhald

1. Partar mv	3
2. Bakgrunn og formål	3
3. Verkeområdet	3
4. Om vertskommunesamarbeidet	4
5. Vertskommunen sine plikter	5
6. Samarbeidskommunen sine plikter	6
8. Økonomi	7
9. Dialog, samarbeidsmøter og rapportering	7
10. Avtala si varigheit	8
11. Oppseiing	8
12. Misleghald	8
13. Tvistar	8
14. Kontaktperson	8
15. Eventuell utviding av samarbeidet	9
16. Ikraftsetjing	9
17. Atterhald om kommunestyret si godkjenning	9

1. Partar mv

Skjåk kommune org.nr. 961381096 og Lom kommune org.nr. 959377677 inngår vertskommunesamarbeid med felles, folkevald nemnd etter kommunelova § 20-3 om felles brannvesen.

Samarbeidet om Lom og Skjåk brannvesen er organisert som vertskommunesamarbeid med felles, folkevald nemnd med Skjåk kommune som vertskommune og med Lom kommune som samarbeidskommune, forankra i kommunelova § 20-3.

2. Bakgrunn og formål

Kommunane Lom og Skjåk har samarbeida om felles brannvesen sidan 2001. Fram til 2023 organisert etter § 27 i den gamle kommunelova. I oktober 2023 vart det, etter vedtak i kommunestyra i Lom og Skjåk, inngått ny samarbeidsavtale jf. §20- 3 i den nye kommunelova.

Denne avtalen er revidert i 2024 basert på avtalen vedteken i 2023. Avtalen er noko omarbeida slik at den samsvar med dei andre vertskommuneavtalane for kommunane i 6K. Innholdsmessig er det gjort enkelte mindre endringar.

Avtalen er oppdatert og tilpassa gjeldande kommunelov.

Lom kommune og Skjåk kommune har brann/redning-samarbeid for mellom anna å ha eit sterkare og mindre sårbart fagmiljø, og å kunne yte best mogleg tenester til innbyggjarane.

3. Verkeområdet

Samarbeidet sitt verkeområde er regulert av brann og eksplosjonsvernlova med tilhøyrande forskrifter, planverk for brannvesenet fastsett av dei respektive kommunestyra og felles samarbeidsavtale mellom dei to kommunane.

- LSBs verkeområde er innan deltakarkommunanes areal
- LSB skal på vegne av dei samarbeidande kommunane sørge for etablering og drift av eit brannvesen som ivaretek dei førebyggjande og beredskapsmessige oppgåvene etter "Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med stoff og om brannvesenets redningsoppgaver" av 14. juni 2002 nr. 20, med gjeldande forskrifter, samt dei oppgåver som er lagt til brannvesenet i kommunanes risiko- og sårbarheitsanalyser. LSB skal vere ein moderne beredskapsstat, og ha kompetanse og materiell for å handtere behovet i kommunane.
- LSB skal utarbeide risiko- og sårbarheitsanalyse, førebyggjandeanalyse og beredskapsanalyse, og organisere, bemanne og utruste tenesta på bakgrunn av desse. Kommunane Lom og Skjåk skal ha felles brannordning for brannvernregionen, fastsett av dei respektive kommunestyra.
- Delegeringsreglementet for Skjåk kommune er gjeldande for brannvesenet. Kommunedirektøren i vertskommunen oppdatere delegeringsreglementet som følgje av lovendringar.

- Lom og Skjåk brannvesen syrgjer for beredskapskoordinator for begge kommunane.

4. Om vertskommunesamarbeidet

Vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd er regulert av kommunelova § 20-3. Deltakarkommunane opprettar ei felles, folkevald nemnd. Deltakarkommunane gjev nemnda mynde til å treffe vedtak i alle typar saker som angår brannvesenet, om ikkje noko anna følgjer av lov, ved at kommunestyra delegerer denne mynda til nemnda, jf. KL § 20-3.

Nemnda gjev kommunedirektøren i vertskommunen mynde til å treffe vedtak i saker som ikkje har prinsipiell karakter. Brannsjefen er ansvarleg for den daglege drifta og delegert mynde jf. brann og redningsvesenforskrifta § 11.

Samarbeidskommuna kan gje vertskommuna instruks om korleis den delegerte mynda skal utøvast i saker som berre gjeld samarbeidskommuna.

Linjeorganisasjonen er som følgande:

- Felles folkevald nemnd
- Kommunedirektør i vertskommunen
- Brannsjef

Det skal og opprettast ei felles klagenemnd. Nemnda skal behandle klager etter kommunelova § 20-6.

4.1 Om felles folkevald nemnd

Felles, folkevald nemnd består av 5 medlemmar.

Kvar kommune er representert med 2 medlemmar i nemnda. Ordføraren i kvar kommune skal vera ein av desse. Den andre medleimen vert oppnemnd av kommunestyret. Kvart medlem har ein personleg varamedlem. Personleg varamedlem for ordførar er varaordførar. Personleg varamedlem for den andre medleimen vert oppnemnd av kommunestyret.

Den femte medlemmen av nemnda er ein representant for dei tilsette som er oppnemnd av dei tilsette. Dei tilsette oppnemnar og eit varamedlem for tilsettere representanten.

Valperioden er 4 år. I år med kommuneval veljast ny folkevald nemnd etter at kommunestyret er konstituert.

Den folkevalde nemnda vel sjølv leiar og nestleiar. Leiar og nestleiar veljast i fyrste møte i ny nemnd. Innehavar av verva skal vera frå kvar si kommune. Vervet som leiar skal normalt leggst til ein representant frå samarbeidskommuna med mindre nemnda finn grunn for noko anna.

Møter i nemnda leiast av leiar eller nestleiar. Dersom ingen av desse kan leie møtet, veljar nemnda ein møteleiar for anledninga

Nemnda er beslutningsdyktig når minst 4 av 5 medlemmer er på plass under behandling av vedkommande sak og har gitt stemme. Det er stemmeplikt for medlemmane. Vedtak treffast med alminneleg fleirtal. Ved stemme-likheit har den som fungerer som møteleiar dobbelstemme.

Brannsjefen er sekretær for nemnda og har tale og forslagsrett. Forutan medlemmar nemnda og brannsjefen har kommunedirektørane i deltakarkommunane møte-, tale- og forslagsrett.

Nemnda sine oppgåver:

- Velja leiar og nestleiar i nemnda
- Ha ein gjennomgang av årsbudsjett og økonomiplan før formannskapet legg dette ut på høyring .
- Ha ein gjennomgang av rekneskap og årsmelding før behandling i kommunestyret.
- Andre relevante og prinsipielle sakar som blir førlagt nemnda eller som nemnda sjølve tek opp.

For møte i nemnda gjeld dei alminnelege reglar om dette i kommunelova. Protokoll frå møta sendast deltakarkommunane snarast mogleg etter kvart møte.

4.2 Om felles klagenemnd

Klagar skal behandlast etter kommunelova § 20-6 av ei felles klagenemnd, heretter omtala som klagenemnd.

Til klagenemnda oppnemnar kvar kommune 2 medlemmar, kvar med personleg varamedlem. Valperioden er 4 år, 1 år med kommuneval veljast ny klagenemnd etter at kommunestyret er konstituert.

Klagenemnda skal sjølv velje leiar og nestleiar. Innehavar av verva bør komme frå forskjellige kommunar, og verva bør gå på omgang mellom kommunane. Klagenemndas møter leiast av leiaren eller nestleiaren. Dersom ingen av desse kan leie møte, veljar klagenemnda ein møteleiar for anledninga.

Klagenemnda er beslutningsdyktig når minst 3 av 4 av medlemmar er på plass under behandling av vedkommande sak og har gitt stemme. Det er stemmeplikt for medlemmane. Vedtak treffast med alminneleg fleirtal. Ved stemme-likheit har den som fungerer som møteleiar dobbelstemme.

5. Vertskommunen sine plikter

Vertskommunen skal;

- a) Ha ansvar for administrasjon og drift av oppgåver etter punkt 3 i avtalen.
- b) Ha nødvendig fagkompetanse for å utføre oppgåver etter punkt 3 i avtalen.

- c) Ha arbeidsgjevaransvar for personell som tenestegjer etter vertskommuneavtala og bistå med kompetanse og kapasitet i personalsaker og andre saker der ein finn behov for det.
- d) Utføre administrativ bistand omfattande rekneskap, remittering, fakturering og lønsutbetalingar.
- e) Stille til disposisjon kontorlokale med tilhøyrande fasilitetar vederlagsfritt for brannvesenet.
- f) Ha arkiv for tenesta i høve gjeldande arkivreglar.
- g) Gje samarbeidskommunane innsynsrett i vertskommunen si verksemd.
- h) Innarbeide rutinar for korleis samarbeidskommunane skal orienterast og delta i behandlinga av tilsynsrapportar og forvaltningsrevisjonar.
- i) Fylgje avgjerd om klage i eit vertskommunesamarbeid med felles folkevald nemnd heimla i KL § 20-6.
- j) Sende kopi av samarbeidsavtala til fylkesmannen.
- k) Fylgje Kommunal- og Moderniseringsdepartementet sin rettleiar for regnskapsrapportering.
- l) Ha rett til å ta ut og ta imot søksmål knytt til drift av kommunale tenester i vertskommuneavtala.

6. Samarbeidskommunen sine plikter

Samarbeidskommunane plikter å stille kontor, lager og møterom til disposisjon for samarbeidet, ved stadleg arbeid i samarbeidskommunen for utføring av arbeid i høve vertskommuneavtala.

Samarbeidskommunen må i samarbeid med vertskommunen fylgje KL § 20-6 ved behandling av klagesaker.

7. Ansvar som ligg til kvar deltakarkommune

Kommunane har eit solidarisk ansvar med omsyn til eventuelle erstatningssaker som er knytte til arbeidsgjevaransvaret. Kommunane har eit felles ansvar for å løyse problem som måtte oppstå ved eventuelle behov for attføringsstillingar, retrettstillingar, omplasseringar, oppseiingar etc.

Kvar kommune har ansvar for å stille til disposisjon og halde vedlike høvelege (godkjent for verksemda til brannvesenet) og oppvarma lokalar for LSB si verksemd. Utgiftene til dette skal dekkjast av kvar kommune.

Kvar kommune har ansvar overfor LSB for anlegg, merking og vedlikehald av vassverket med kummer, hydrantar og liknande innan eigen kommune. Utgiftene til dette skal dekkjast av kvar kommune.

8. Økonomi

Vertskommunen utarbeider budsjett med økonomiplan og sendar dette til samarbeidskommunane innan medio oktober.

Budsjettet skal være basert på at vertskommunen si drift av samarbeidet skal gå i økonomisk balanse, dvs. at vertskommunen skal ha dekt alle sine utgifter til drifta (med frådrag av eigen del), irekna del av administrative kostnader til støttetenester for kommunen som knyt seg til samarbeidet, utan at drifta skal gje fortjeneste. Skjåk kommune bereknar eit påslag på 5% av utgiftsvolum til dekning av dette.

Dersom budsjettvedtak førar til endra driftsnivå, skal vertskommunen gjevast tilstrekkeleg tid til omstilling av drifta, jf. avtalen sitt punkt 11.

Budsjettet blir fastsett ut i frå ordinære påreknelege driftsutgifter og inntekter. Eventuell auke i utgifter eller reduksjon i inntekter i løpet av året som ikkje er budsjettert, avreknast av vertskommunen i årsoppgjeret seinast 10. februar i påfølgjande rekneskapsår. Dette gjeld sjølv om kostnader er pådradd som følgje av at vertskommunen/vertskommunen sine tilsette har synt seg uaktsame/grovt uaktsame/forsettelege, til dømes der ein innbyggjar fremmar erstatningskrav mot vertskommunen. Deltakarkommunane har sjølv ansvar for å tekne forsikring for dekning ved feilaktige vurderingar.

Finansiering

Netto utgifter knytt til brannvesenet fordelast etter folketal i samarbeidande kommunar pr 1.1. i rekneskapsåret. Netto utgifter knytt til feiarvesenet fordelast etter antal piper i samarbeidande kommunar pr 1.1 i rekneskapsåret.

Erstatningsansvar

Dersom samarbeidet pådreg seg erstatningsansvar, skal eventuelle utgifter som følgje av dette, delast mellom kommunane etter finansieringsnøkkelen over. Dette gjeld også dersom avtala om samarbeid blir oppløyst og det i ettertid blir reist erstatningskrav mot tenesta som relaterast til den tid avtala har vært gjeldande.

Økonomisk oppgjer

Kommunane sin del av fastsette utgifter forfell til betaling tertialvis høvesvis 15. mai, 15. september og 15. februar. Vertskommunen utsteder faktura. Vertskommunen kan av omsyn til likviditet sende a konto faktura kvar månad slik at delavrekning skjer påfølgjande tertial.

9. Dialog, samarbeidsmøter og rapportering

Skjåk kommune gjennomfører årleg administrativt dialogmøte med Lom kommune. Dette skal skje fyrste halvår. Tema for dialogmøtet er økonomi og andre høve som gjeld drift av tenesta.

I samband med oversending av årsrekneskap i høve årsavrekning skal det utarbeidast ein årsrapport. Rapporten skal danne grunnlag for årsmelding til administrativt og politisk nivå i kommunane.

Dersom kommunane som ein konsekvens av dialogen finn det tenleg å evaluere samarbeidet, skal dette gjerast.

10. Avtala si varigheit

Avtala er tidsuavgrensa, men med rett til oppseiing for den enkelte deltakar i samsvar med avtala sitt punkt 10.

11. Oppseiing

Avtalepartane kan ved skriftleg varsel si opp avtala med 2 års varsel rekna frå 31.12. i oppseiingsåret.

Ved oppseiing fell kommunen si forplikting til å betale pengekrav i høve avtala rekna frå og med 1.1. det tredje året etter oppseiing.

Ved uttrede av samarbeidet skal framtidig pensjonsforplikting for tilsette i høve denne samarbeidsavtala bereknast og betalast forholdsmessig frå samarbeidskommunen til vertskommunen som fortsett vil ha arbeidsgjevaransvaret for den tilsette. Berekninga skal omfatte alle som har arbeidd og fortsett arbeider i tenesta frå verketidspunkt for avtala fram til opphøyr. Dersom einigheit ikkje oppnåast, visast det til avtala sitt punkt 12.

Fastsett framtidig pensjonsforplikting ved opphøyr fordelast forholdsmessig etter finansieringsnøkkelen for vertskommunesamarbeidet – d.v.s. 100 % av netto utgifter fordelast med utgangspunkt i folketal i kommunane 1.1. i året for opphøyr.

12. Misleghald

Dersom vertskommunen vesentleg mislegheld sine forpliktingar, opphøyrer samarbeidet med umiddelbar verknad. Dei same økonomiske forpliktingar ved uttrede gjerast gjeldande som ved ei oppseiing.

13. Tvistar

Dersom det oppstår tvist mellom partane om tolkinga eller rettsverknaden av denne avtala, skal tvisten først søkjast løyst ved forhandlingar. Fører forhandlingane ikkje fram innan to månader, kan kvar av partane forlange tvisten avgjort med endeleg verknad ved norske domstolar. Partane kan alternativt avtale at tvisten blir avgjort med endeleg verknad ved skiltdom i Noreg. Kvar av partane oppnemner ein voldsgiftsmann. Formannen skal vere jurist, og oppnemnast av lagmannen i Eidsivating Lagmannsrett. Forøvrig gjeld avgjerda i lov 14.5.2004 nr 25 om skiltdom.

Som verneting vedtakast Nord-Gudbrandsdal Tingrett.

14. Kontaktperson

Kommunedirektøren eller den som blir delegert ansvar, er kontaktperson i kvar av kommunane.

15. Eventuell utviding av samarbeidet

Dei samarbeidande kommunane skal evaluere samarbeidet etter fyrste driftsår. I tillegg kan spørsmål om evaluering inngå i dagsorden ved dei årlege dialogmøtene når partane finn det formålstenleg.

Dei samarbeidande kommunane er positive til å ta inn fleire kommunar/samarbeid i vertskommunesamarbeidet dersom det blir aktuelt. Nye kommunar tiltrer i tilfelle på likelydande vilkår med finansieringsnøkkel og økonomiske forpliktingar som det går fram av denne avtala.

16. Ikraftsetjing

Avtala trer i kraft frå signering (xx.xx.2024).

17. Atterhald om kommunestyret si godkjenning

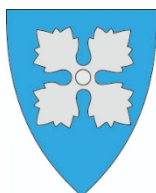
Avtala si gyldigheit føreset godkjenning av kommunestyret sjølv i den enkelte kommune. Avtala er ikkje gyldig før begge kommunar har vedteke avtala.

* * *

Lom/Skjåk,

Ordførar i Lom

Ordførar i Skjåk

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2021/132-9

Saksbehandlar: Unnvald Bakke

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/57	23.10.2024	Formannskap
2024/47	31.10.2024	Kommunestyret

Samarbeidsavtale om Digi Innlandet

Vedlegg

- 1 Samarbeidsavtale om Digi Innlandet, anmodning om å slutte seg til samarbeidsavtalen
- 2 Samarbeidsavtale DigiInnlandet v1.0.pdf
- 3 Finansiering Digi Innlandet.PDF

Saksutgreiing

Det er tilsendt felles saksutgreiing for alle kommunane i Innlandet.

"I alle fylker har kommuner gått sammen i regionale digitaliseringsnettverk. De regionale nettverkene er koblet til nasjonale strukturer med KS og regjeringen. Nettverkene er strategiske og operative samarbeid hvor kommunene sammen møter de nasjonale føringene, og samfunnets forventninger om digitalisering i kommunene. Digitalisering er en av nøklene for å løse utfordringer rundt demografiske endringer, effektivitet, omstilling av tjenestene og bruk av kompetanse. Målet er at kommunene også i fremtiden skal levere bærekraftige og gode tjenestetilbud til innbyggere og næringsliv. Alle kommuner blir for små til å håndtere dette alene.

Gjøvik kommune er kontorkommune for Digi innlandet KOF.

Oppgavefellesskapet skal i tråd med kommuneloven ha et representantskap, en styringsgruppe og en daglig leder for det administrative arbeidet i kontorkommunen. Representantskapet tar stilling til myndighet og oppgaver.

Digital transformasjon er ikke IKT-drift

Digitalisering er ikke noe nytt. Digitaliseringen startet da skrivemaskinene på 60-tallet ble byttet ut med elektronisk databehandling – EDB. I 2015 begynte vi å snakke om digital transformasjon og behovet for den helhetlige tilnærmingen til forbedring og fornying av alle tjenestene i kommunene.

Digital transformasjon er ikke noe som kan settes bort til en ekstern leverandør, eller til en IKT-tjeneste i kommunen. Digital transformasjon handler om hvordan vi møter den økende kompleksiteten og tempoet i forvaltningen og hvordan vi utøver og leverer alle våre tjenester til innbyggere og næringsliv. Disse endringene starter i det små med at vi «setter strøm på papir», og tar i bruk nye system. Med økende digitale modenhet og kompetansen i kommunen, starter den ordentlige transformasjonen.

Dette er endringer hvor vi tar i bruk ulike teknologier og med utgangspunkt i innbyggers behov, omforme hvordan våre ansatte jobber, leverer tjenester og styrer kommunen via nye virksomhetsmodeller. Ledere på alle nivå i kommunen må derfor eie den digitale transformasjonen. IKT-drift er fremdeles viktig for å støtte opp rundt utstyrt vi bruker, at nettverkene fungerer og at teknologien snakker sammen på en god og sikker måte.

Arbeidet med digital transformasjon er krevende, og det er mange kompetanseområder kommunen må ha for å lykkes. Nasjonalt har de fleste kommuner erkjent at de alene blir for små og at de kun kan lykkes gjennom samarbeid i regionale digitaliseringsnettverk.

Regionale digitaliseringsnettverk er koblet på nasjonalt nivå

Digitaliseringsstrategien, Én digital offentlig sektor, er en felles strategi for regjeringen og KS. Strategien er utgangspunktet for KS sitt ansvar om å samordne digitalisering nasjonalt, gjennom regionale digitaliseringsnettverk og ut i den enkelte kommune. Dette ansvaret er forsterket i Landstingets vedtak hvor KS gis en rolle for å sikre samordning og økt gjennomføringskraft i digitaliseringsarbeidet i kommunene. De regionale digitaliseringsnettverkene er en del av den nasjonale samstyringsstrukturen til KS.

«Gjennom dette samarbeidet vil kommunene være i en bedre posisjon til å påvirke og forme utviklingen og utbredelsen av digitale tjenester – til det beste for innbygger og næringsliv»

<https://www.regjeringen.no/contentassets/aafaa6bc337844678eac38900ea2e04c/2021-mai/vedlegg-orienteringssaker-2021.pdf>

Regionale digitaliseringsnettverk i alle fylker

Det første regionale digitaliseringsnettverket ble etablert i 2017. I dag er det digitaliseringsnettverk i samtlige fylker. Digitaliseringsnettverkene er strategiske og operative samarbeid hvor kommunene samarbeider om å omstille og gi bedre digitale tjenester til sine innbyggere og næringsliv.

Målet med å samarbeide på strategisk og operativt nivå er:

Å styrke den samlede digitale kompetansen og dele på nøkkelkompetanse innenfor de ulike fag- og tjenesteområdene gjennom samarbeid i fagnettverk og utvikling av tjenester.

Å øke gjennomføringskraften i utbredelse og gevinstrealisering av felleskommunale/nasjonale og regionale løsninger -både de som er lovpålagt og de som den enkelte kommune selv velger om de skal ta i bruk.

Bedre bruk av ressurser ved at noe av arbeidet kan utføres én gang på vegne av alle kommunene i samarbeidet

Få ned kostnader gjennom felles anskaffelser, som gir mindre bruk av ressurser i prosessen og en større samlet stemme mot leverandørmarkedet i forhandlinger rundt kommunenes behov og pris på løsningene.

Være en premissgiver og pådriver i det nasjonale utviklingsarbeidet og utvikling av felleskommunale/statlige løsninger.

En viktig rolle for regionale digitaliseringsnettverk er å være kommunenes “mottaksapparat” for digitale fellesløsninger. Gjennom felles informasjon, kommunikasjon og innføringer, styrkes den digitale kapasiteten i alle kommunene ved å ta del i det regionale, og dermed det nasjonale, nettverket.

Nasjonalt pågår det endringer som gjør at kommunene kun kan søke på statlige skjønnsmidler via regionale digitaliseringsnettverk. Nylige fordelingen av 15 millioner til kommunenettverk for velferdsteknologi og 15 millioner til kommunenettverk for digital hjemmeoppfølging ble begge begrenset til å foregå via forankring i de regionale digitaliseringsnettverkene.

Digitaliseringsnettverket i Innlandet – Digi innlandet

Arbeidet med å etablere et regionalt digitaliseringsnettverk i Innlandet ble startet opp gjennom et initiativ fra kommunedirektørutvalget i KS Innlandet. Kommunedirektørutvalget i KS Innlandet behandlet en sak i sitt møte 18. mars 2021: «Digi Innlandet, - etablering av regionalt digitaliseringsnettverk i Innlandet, prosjektorganisering». Prosjektet Digi Innlandet ble organisert med kommunedirektørutvalget i KS Innlandet som prosjekteier. Mandat ble gitt, og styringsgruppe ble utnevnt.

Det ble søkt om skjønnsmidler fra Statsforvalteren til finansiering av oppstart av nettverket, og Statsforvalteren gav bevilgning for 2021. I 2021 har det vært 2 faser: foranalyse og forprosjekt. Hovedprosjektet gjennomføres i 2022-2024 med skjønnsmidler

Fra 1. januar 2025 går etableringsprosjektet over i drift og finansieres gjennom deltakeravgift fra medlemskommunene. Da er det kun de kommunene som deltar i nettverket som samarbeider og får bistand via nettverket. Det etableres egne faggrupper hvor kommunene kobles på med de som jobber i tilhørende fag- og tjenesteområder. Et felles sekretariat koordinerer og leder arbeidet.

Hva kommunen får ved å delta i Digi innlandet

Samarbeidet medfører ingen overføring av myndighet til kontorkommunen. Det er derfor den enkelte kommune selv som til enhver tid bestemmer om de skal delta i anskaffelser, og innføring av de ulike løsningene.

Ved å delta får kommunene:

- *invitasjoner til å delta i ulike fellesanskaffelser som kan bidra til lavere kostnader for løsningene og lavere opplæringskostnader fordi flere kommuner samkjører dette.*
- *Informasjon om ulike regionale, felleskommunale og statlige løsninger og bistand i innføring og realisering av gevinster.*
- *Effektivisering ved at mye av arbeidet som må gjøres kan utføres én gang på vegne av alle kommunene i samarbeidet*
- *Ansatte blir satt sammen i nettverk og inngår i større fagmiljø som i felleskap deler og bygger kompetanse og som kan dele på nøkkelkompetanse.*

Økonomi

- Årlige kostnader, pr. 01.01.2025 følges følgende fordelingsnøkkel:
- Fast årlig deltakeravgift kr 50 000 pr kommune.
- Variabel andel med kr 3,- pr innbygger – fordeles etter innbyggere pr 1. januar i budsjettåret
- Fylkeskommunen har fast deltakeravgift på 300 000,- kr

Dette dekker en sekretærfunksjon bestående av 2 årsverk som drifter aktivitetene i nettverket. Enkelte prosjekter skal i hovedsak finansieres av deltakende kommuners egeninnsats, tildelte midler fra regionale og nasjonale aktører. Plan for prosjektfinansiering skal legges frem for styringsgruppen for vedtak. Den enkelte kommune har selvstendig ansvar for interne kostnader knyttet til mottak av prosjekter og gevinstrealisering. "

Nyttige lenker

Digitaliseringsstrategien, Én digital offentlig sektor:

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/digitalisering/digitaliseringsstrategien/Digitaliseringsstrategi-juni2019.pdf>

Stortingsmeldingen Digital agenda for Norge:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/fe3e34b866034b82b9c623c5cec39823/no/pdfs/stm201520160027000dddpdfs.pdf>

Vedtak fra Landstinget: <https://www.ks.no/om-ks/hva-gjor-vi/ks-toppmoter/landstinget-2020/landstinget-gir-ks-en-tydelig-rolle-i-arbeidet-med-digitalisering/>

KS, Dette er regionale digitaliseringsnettverk: <https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/styring-og-organisering/regionale-digitaliseringsnettverk/regionale-nettverk-og-samstyring-i-kommunesektoren/>

DigDir, Hva er digital transformasjon? <https://www.digdir.no/innovasjon/hva-er-digital-transformasjon/1589>

Miljømessige konsekvensar

Vurdering

Kommunedirektøren tilrår at Skjåk kommune inngår samarbeidsavtale med Digi Innlandet med Gjøvik kommune som kontorkommune.

Befolkningsframskrivingar viser at delen eldre i befolkninga vil auka og det blir færre som kan sikre velferdssamfunnet si berekraft. Det at fødselstala går ned, kombinert med at vi blir fleire eldre, gjer at vi i framtida ikkje kan levera tenester på same måte som i dag. Det finst ikkje nok personar i arbeidsmarknaden til det. Utfordringane blir forsterka av sosiale og teknologiske endringar.

Digitalisering handlar om meir enn teknologi. Det handlar òg om fag-, teneste- og prosessutvikling,

derfor må fleire enn IKT-tenesta i kommunane jobba med dette. Leiarar, beslutningstakarar og tenesteleiarar må engasjere seg i teknologi. Dei må bruka det som ein del av verktøykassa si og som ein del av den generelle organisasjons- og tenesteutviklinga i kommunen.

IKT-drift handlar om tryggleik, infrastruktur, automatisering, patching og brannmurar, sertifikat og oppdateringar, serverar og lagring. Det finst fleire IKT-driftssamarbeid i fylket. Desse kan saman med kommunar som driftar eigne løysingar/blir drifta av private aktørar delta i digi-nettverket si faggruppe for IKT-drift, og på den måten bidra inn for alle kommunar i samarbeidet.

Digital kompetanse er ein av nøklane for å kunne levere gode offentlege tenester. Data og teknologi blir innlemma er ein stadig viktigare del i tenesteproduksjonen og fagdisiplinane, og gjev eit aukande behov for digital kompetanse i alle delar av offentlig sektor.

Samtidig vil digital transformasjon føre til at verksemdene må gjennomgå radikale endringar: organisasjonen må endrast, ansvar må bli flytta, regelverket blir skrive om og prosessar må bli designa på nytt. Dette handlar like mykje om endringsleiing, kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling, forvaltningspolitikk og forvaltningsutvikling som teknologi.

Den teknologiske utviklinga gjev store moglegheiter, men samtidig er vegen til digitalisering full av utfordringar for tilsette, politikarar, innbyggjarar og næringsliv.

Alle kommunar skal løysa dei same lovpålagde oppgåvene og samhandle med dei same aktørane. Digitalisering er ein lagsport, og vi må samarbeide på tvers og på ulike nivå om den digitale satsinga som må til for at kommunane skal kunna levera tenestene vi er pålagde i framtida.

Digitalisering handlar med andre ord ikkje berre om å byta ut det fysiske arkivet med lagring i skya, eller om å gjera arbeidsprossar meir effektive. Digitalisering handlar om å bruka IT og digitale løysingar til å utvikle verksemda, leggja til rette for vekst og samtidig sørgja for tryggleik.

Digitaliseringsnettverket i Innlandet, Digi innlandet, er eit regionalt oppgåvefellesskap for digitalisering. Målet er at alle kommunane i samarbeidet skal evne å utvikle tenestene sine gjennom gode og effektive digitale løysingar for innbyggjarane og næringslivet.

Kommunedirektøren si tilråding

1. Skjåk kommune inngår samarbeidsavtale med Digi Innlandet
2. Avtalen blir gjeldande frå 1. januar 2025
3. Kostnader blir innarbeidd i kommunens budsjett- og økonomiplan

Formannskap si behandling av sak 57/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

- 1.Skjåk kommune inngår samarbeidsavtale med Digi Innlandet
- 2.Avtalen blir gjeldande frå 1. januar 2025
- 3.Kostnader blir innarbeidd i kommunens budsjett- og økonomiplan

NB! Denne e-posten kommer fra en ekstern avsender. Ikke klikk på linker eller åpne vedlegg med mindre du kjenner avsenderen og vet at innholdet er trygt.

Til kommunedirektørene i Innlandet

Mailen er sendt til kommunedirektører og postmottak

I alle fylker har kommuner gått sammen i regionale digitaliseringsnettverk. De regionale nettverkene er koblet til nasjonale strukturer med KS og regjeringen. Nettverkene er strategiske og operative samarbeid hvor kommunene sammen møter de nasjonale føringene, og samfunnets forventninger om digitalisering i kommunene. Digitalisering er en av nøklene for å løse utfordringer rundt demografiske endringer, effektivitet, omstilling av tjenestene og bruk av kompetanse. Målet er at kommunene også i fremtiden skal levere bærekraftige og gode tjenestetilbud til innbyggere og næringsliv. Alle kommuner blir for små til å håndtere dette alene.

Arbeidet med å etablere et regionalt digitaliseringsnettverk i Innlandet ble startet opp gjennom et initiativ fra kommunedirektørutvalget i KS Innlandet.

Kommunedirektørutvalget i KS Innlandet behandlet en sak i sitt møte 18. mars 2021: «Digi Innlandet, - etablering av regionalt digitaliseringsnettverk i Innlandet, prosjektorganisering». Prosjektet Digi Innlandet ble organisert med kommunedirektørutvalget i KS Innlandet som prosjekteier. Mandat ble gitt, og styringsgruppe ble utnevnt.

Det ble søkt om skjønnsmidler fra Statsforvalteren til finansiering av oppstart av nettverket, og Statsforvalteren gav bevilgning for 2021. I 2021 har det vært 2 faser: foranalyse og forprosjekt. Hovedprosjektet gjennomføres i 2022-2024 med skjønnsmidler

Fra 1. januar 2025 går etableringsprosjektet over i drift og finansieres gjennom deltakeravgift fra medlemskommunene. Da er det kun de kommunene som deltar i nettverket som samarbeider og får bistand via nettverket. Det etableres egne faggrupper hvor kommunene kobles på med de som jobber i tilhørende fag- og tjenesteområder. Et felles sekretariat koordinerer og leder arbeidet. Gjøvik kommune er kontorkommune for Digi Innlandet KOF.

Kommunedirektørutvalget i Innlandet har gjort følgende vedtak

Kommunedirektørutvalget anbefaler kommunene i Innlandet å slutte seg til Samarbeidsavtalen om Digi Innlandet.

Frist for tilbakemelding fra kommunen er 20.12.24

Tilbakemelding gis til martin.skramstad@ks.no

På vegne av kommunedirektørutvalget i KS Innlandet

Rannveig Mogren

Leder kommunedirektørutvalget i Innlandet

Digi Innlandet

Samarbeidsavtale for Digi Innlandet organisert som kommunalt oppgavefellesskap etter kommunelovens kapittel 19

1. Om avtalen

Denne avtalen gjelder digitaliseringssamarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen i Innlandet fylke, og er gyldig fra 01.01.2025.

Avtalen gjelder følgende kommuner:

Alvdal, Dovre, Eidskog, Elverum, Engerdal, Etnedal, Folldal, Gausdal, Gjøvik, Gran, Grue, Hamar, Kongsvinger, Lesja, Lillehammer, Lom, Løten, Nord-Aurdal, Nord-Fron, Nord-Odal, Nordre Land, Os, Rendalen, Ringebru, Ringsaker, Sel, Skjåk, Stange, Stor-Elvdal, Søndre Land, Sør-Aurdal, Sør-Fron, Sør-Odal, Tolga, Trysil, Tynset, Vang, Vestre Slidre, Vestre Toten, Vågå, Våler, Østre Toten, Øyer, Øystre Slidre, Åmot og Åsnes og Innlandet fylkeskommune.

Avtalepartene skal arbeide for at avtalens formål blir oppnådd. Dette avhenger av at alle parter deltar.

Avtalen innebærer at Digi Innlandet, som til nå har vært organisert som et prosjekt, fra 01.01.2025 blir etablert som et oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19. Navnet på oppgavefellesskapet skal være «Digi Innlandet KOF».

I forbindelse med undertegning av avtalen, skal kommunestyret i hver deltakende kommune oppnevne en folkevalgt representant og en folkevalgt vararepresentant til representantskapet for oppgavefellesskapet.

Samarbeidet bygger videre på arbeid som er utført i prosjektperioden.

2. Formål og oppgaver

2.1. Formål

Diginettverkene har nasjonal politisk forankring fra landstinget i KS. Nettverkene skal være et virkemiddel for samordning av digitaliseringsarbeidet, kvalitetsforbedring og effektivisering av de kommunale tjenestene. Diginettverkene skal styrke den samlede kompetansen og dele på nøkkelkompetanse, øke gjennomføringskraften i utbredelse og gevinstrealisering av nasjonale løsninger og prosjekter, og være en sentral og aktiv deltaker i KS sin samstyrringsstruktur på digitaliseringsområdet.

Formålet skal sikre at man i fellesskap arbeider for gode og sammenhengende digitale tjenester til innbyggerne uavhengig av hvilken kommune man bor i.

Formålet med samarbeidet om Digi Innlandet er å gi bistand til kommunenes digitaliseringsarbeid, og øke kommunenes gjennomføringskraft, ved å:

- ha en koordinerende rolle i digitaliseringsarbeidet i Innlandet fylke.
- styrke og dele den samlede kompetansen i Innlandet.
- støtte kommunene i økt utbredelse, bruk og gevinstrealisering av løsninger og prosjekter.
- ta del i nasjonalt arbeid, forsterke og påvirke utviklingsarbeidet, som å delta i samstyrringsstrukturen for å fremme sektorens behov.
- på vegne av nasjonale aktører, utføre oppgaver og ta ansvar for å støtte kommunene i deres arbeid.

2.2. Oppgaver

Digi Innlandet skal oppfylle formålene gjennom fire innsatsområder. Representantskapet kan revidere disse ved behov.

Samhandling

Mål: God samhandling regionalt og nasjonalt, med åpen dialog og informasjonsflyt.

Gjennom Digi Innlandet-samarbeidet skal kommunene få tilgang til strategier, rapporter, FoU-er og aktiviteter som kommer fra hele aktørbildet. Den kommunale- og fylkeskommunalesamstyrringsstrukturen, academia, nasjonale myndigheter og leverandører, og gjøre regionale prioriteringer for oppfølging og koordinering av disse.

Kompetanse

Mål: Tilstrekkelig tilgang til kompetanse og kapasitet innen digitalisering.

Gjennom Digi Innlandet-samarbeidet skal felles tiltak, prosjekter, innføringsløp, arbeidsgrupper og nettverk bli tilrettelagt for kommunene, for å bidra til god ledelse av den digitale transformasjonen.

Konsept- og prosjektforslag

Mål: Gode konsept- og prosjektforslag blir identifisert og fremmet.

Gjennom Digi Innlandet-samarbeidet kan kommunene legge fram sine behov, som Digi Innlandet bringer inn i den nasjonale samstyrringsstrukturen.

Felles digitale løsninger

Mål: Effektiv innføring av nye nasjonale og regionale løsninger.

Gjennom Digi Innlandet-samarbeidet skal kommunene gjøre prioriteringer av fellesløsninger og tiltak, og ha tilbud om veiledning knyttet til felles innføringsløp med gevinstrealisering. Ved behov kan samarbeidet koordinere felles prosesser for anskaffelser i markedet.

2.3. Årlig oppdragsbrev

Det er representantskapet som vedtar strategi for samarbeidet. Dette gjøres første gang i konstituerende møte, deretter hvert fjerde år. Strategien skal beskrive hvilke innsatsområder Digi Innlandet skal ha for å oppfylle formålene. Strategien skal følges opp med årlig oppdragsbrev.

Innsatsområdene blir konkretisert gjennom tiltak og prosjekter som skal prioriteres årlig og legges frem for styringsgruppen for vedtak.

2.4. Forholdet til andre

Ved utarbeiding av strategi og årlig oppdragsbrev, skal man ta hensyn til, og avstemme med andre løpende interkommunale samarbeid, som deltakende kommuner har om digitalisering. Dette for å gjensidig sikre at formålet med samarbeidsavtalen blir styrket og tydelig.

3. Organisering og styringsmodell

Oppgavefellesskapet er ikke eget rettssubjekt. Gjøvik kommune er kontorkommune for Digi Innlandet KOF.

Oppgavefellesskapet skal i tråd med kommuneloven ha et representantskap, en styringsgruppe og en daglig leder for det administrative arbeidet i kontorkommunen. Representantskapet tar stilling til myndighet og oppgaver.

3.1. Representantskapet

Representantskapet er det øverste organet i Digi Innlandet, og skal bestå av en folkevalgt representant og en folkevalgt vararepresentant fra hver deltakende kommune.

Kommunenes representanter skal velges av kommunestyrene, for en periode på fire år som følger kommunestyreperioden. Kommunen kan likevel skifte ut sine representanter i løpet av perioden. Representantskapet velger selv leder og nestleder for perioden.

Representantskapet skal se til at virksomheten i det kommunale oppgavefellesskapet blir forvaltet innenfor rammene av samarbeidsavtalen, og at delegert myndighet blir utøvd i samsvar med vedtatte mandat.

Hver deltakende kommune har én stemme i oppgavefellesskapet. Dersom ikke annet går frem av avtalen, kan vedtak fattes ved alminnelig stemmeflertall. Ved stemmelikhet har Gjøvik kommune som kontorkommune, to stemmer. Representantskapet er vedtaksført når minst halvparten av deltakerkommunene er representert.

Representantskapet møtes minst én gang i året, eller hyppigere dersom det er nødvendig for å ivareta oppgavene på en god måte. Møtene foregår som digitale møter om ikke annet avtales.

Representantskapet skal behandle:

- 1) Regnskap.
- 2) Årsmelding
- 3) Handlings- og økonomiplan med budsjett
- 4) Valg av:
 - a) Leder og nestleder for representantskapet
 - b) Styringsgruppe. Styrets leder og nestleder
 - c) Valgkomite
 - d) To til å signere møteprotokoll.

3.2 Valgkomite

Valgkomiteen blir valgt av kommunedirektørutvalget i Innlandet. Valgkomiteen skal fremme forslag på kandidater til følgende verv:

- 1) Leder og nestleder av representantskapet

2) Styringsgruppemedlemmer og varamedlemmer, med unntak av ansattes styremedlem og varamedlem

3) Styringsgruppe leder og nestleder

4) Medlemmer av valgkomiteen

Valgkomiteen blir valgt for fire år og følger samme valgperiode som representantskapet.

3.3. Styringsgruppen

Styringsgruppens medlemmer blir oppnevnt av representantskapet. Ved oppnevning av styringsgruppen skal representantskapet legge vekt på hensynet til kontinuitet i oppgaveløsningen og representativ sammensetning.

Styringsgruppen skal ha 7-10 representanter og bestå av kommunedirektører. Det skal være en representant fra hver region i Innlandet, samt at kontorkommune skal være representert. KS Innlandet er fast observatør, og styringsgruppen kan ta inn andre observatører ved behov.

Styringsgruppen har ansvar for realisering av formålene og gjennomføring av oppgavene til samarbeidet. Styringsgruppen skal vedta mandat og budsjett for prosjekter, og medvirke til at disse er forankret i de deltakende kommunene.

Det er styringsgruppen som vedtar prosjektporteføljen til Digi Innlandet. Daglig leder har ansvar for arbeidet med porteføljen.

Styringsgruppen blir delegert myndighet fra representantskapet jf. kommuneloven § 19-3, 5. ledd, og fatter vedtak om tilsetting av daglig leder, etter innstilling fra kontorkommunen.

3.4. Daglig leder

Daglig leder er tilsatt i kontorkommunen, og underordnet styringsgruppen. Daglig leder har ansvar for å forberede saker som skal til behandling i styringsgruppen og representantskapet.

Daglig leder har møterett i styringsgruppemøter og representantskapsmøter, med unntak av i saker som omhandler daglig leders eget arbeidsforhold.

Daglig leder har ansvar for å realisere samarbeidet etter samarbeidsavtale, mandat og andre vedtak fattet i enten representantskapet, styringsgruppen eller andre med delegert myndighet.

3.5. Kommunedirektørmøte

Kommunedirektørene i alle kommuner som er part i avtalen, samles årlig for å gi innspill og bidra til utarbeiding av strategi og årlig oppdragsbrev til Digi Innlandet.

4. Kommunenes plikter

For at Digi Innlandet skal nå formålene, skal kontorkommunen drifte og ha en koordinerende funksjon for samarbeidet.

Kommunene utgjør samarbeidet i Digi Innlandet, og må delta aktivt for å få nytte av samarbeidet. Hver kommune skal ha en ansvarlig ressurs som forvalter samarbeidet og avtalen på vegne av kommunen. Kommunen skal også peke ut ansvarlige kontaktpersoner for tjeneste- og fagområdene.

Ved deltakelse i aktiviteter i Digi Innlandet, er kommunene forpliktet til å bidra aktivt med kapasitet og kompetanse gjennom egeninnsats i arbeidet.

Alle deltakende kommuner, eller deres delegerte representant, kan forplikte seg til å ta ansvar for regionale aktiviteter.

Kommunene skal selv arbeide med behovskartlegging og tjenesteutvikling, og på bakgrunn av dette, kunne spille inn konsept- og prosjektforslag og prioritere innføring av digitale fellesløsninger som støtter prosesser og tjenester. Kommunene skal søke å følge innføringsløp for nasjonale og regionale løsninger, med tilhørende veiledning og metode, når disse er del av prosjektporteføljen til Digi Innlandet. Ved innføring av nye digitale løsninger er det hver enkelt kommunes ansvar å realisere gevinster knyttet til dette.

De deltakende partene bærer sine interne kostnader som følger av samarbeidet. Kommunene skal være knyttet til den nasjonale finansieringsordningen DigiFin.

5. Rapportering til kommunene

Oppgavefellesskapet skal innen 1. mars hvert år rapportere til de deltakende kommunene. Rapporteringen skal minimum omfatte årsregnskap og årsrapport med porteføljeoversikt. Styringsgruppen vurderer om andre styringsdokumenter bør være del av rapporteringen.

6. Finansiering og deltakeransvar

Digi Innlandet skal finansieres av innskudd fra medlemskommunene, kontorkommunens bidrag, og tilskudd fra eksterne aktører.

Oppgavefellesskapet kan ikke ta opp lån.

6.1. Eie- og ansvarsandel

Den enkelte deltakende kommune har et ubegrenset ansvar for sin del av oppgavefellesskapet (jf. kommuneloven §19-2). Dette gjelder for eksempel ved rettstvist eller andre forhold som påfører oppgavefellesskapet økonomiske eller andre forpliktelser.

Hver kommunes eie- og ansvarsandel er i samsvar med antall innbyggere i kommunen per 31. desember 2024, og beregnet etter kommunens prosentvise andel av innbyggertallet i kommunene i fylket, som til enhver tid deltar i samarbeidet. Endring i avtalepartene skal fremgå i endringsbilag.

6.2. Årlig deltakerinnskudd

Kommunene betaler årlig et fast grunnbeløp samt et beløp per innbygger. Ved oppstart av avtalen er grunnbeløpet kr.50 000, innbyggerbeløpet kr. 3. Fylkeskommunen betaler et årlig bidrag på kr.300 000 ved oppstart. Fakturering skjer etter SSBs oppdatering av innbyggertall per 31.12. foregående år. Dersom kommuner eller IKT-samarbeid utfører oppgaver knyttet til formål og innsatsområder i Digi Innlandet, kan disse etter avtale bli kompensert gjennom frikjøp.

Representantskapet kan hvert år gjøre endringer i beløpene for deltakerinnskudd, med en maksimal økning i grunnbeløp, herunder tilskudd fra fylkeskommunen, innbyggerbeløp og øvre betalingsgrense på inntil 20%. Prisjustering, større finansieringsbehov eller annet, kan føre til behov for endring av betalingsnøkkelen for deltakerinnskuddet, utover 20%. Slike endringer skal vedtas av det enkelte kommunestyre. Alle justeringer i beløp skal dokumenteres som endringsbilag til avtalen.

Enkelte prosjekter skal i hovedsak finansieres av deltakende kommuners egeninnsats, tildelte midler fra regionale og nasjonale aktører. Plan for prosjektf finansiering skal legges frem for styringsgruppen for vedtak. Den enkelte kommune har selvstendig ansvar for interne kostnader knyttet til mottak av prosjekter og gevinstrealisering.

7. Om samarbeidsavtalen

7.1. Varighet

Avtalen gjelder fra 01.01.25, eller annet tidspunkt for undertegning etter denne dato.

Deltakende kommuner kan fatte vedtak om å tre ut av oppgavefellesskapet etter reglene i kommuneloven kapittel 19. Slikt vedtak må meldes til daglig leder og leder for styringsgruppen innen 1. oktober hvert år, første gang innen 1. oktober 2026.

Kommunen kan si opp avtalen etter vedtak, med ett års oppsigelsesfrist fra vedtaksdato.

Plikt til finansiering og innskudd for kommunen som går ut, opphører fra og med dato for utgang. Kommuner som går ut av fellesskapet skal dekke dokumenterte kostnader ved utgang, både for seg selv og for oppgavefellesskapet. Kommuner som går ut av fellesskapet fortsetter å ha økonomisk ansvar for sin andel av de forpliktelsene oppgavefellesskapet har på det tidspunktet deltakeren trer ut, jf kommuneloven § 19-2, 3. ledd.

7.2. Endringer

Alle forslag til endringer av denne avtalen som ikke fremgår av kommuneloven §19-4, 4. ledd, krever minst 2/3 av stemmene i representantskapsmøtet som behandler forslaget.

Alle endringer skal legges ved avtalen som endringsbilag.

7.3. Oppløsning

Innstilling om oppløsning av oppgavefellesskapet krever minst 2/3 av stemmene i representantskapsmøtet som behandler saken.

Det er det enkelte kommunestyre som vedtar oppløsning av oppgavefellesskapet. Oppløsning er avhengig av at minst 2/3 av de deltakende kommunestyrene vedtar dette.

Ved oppløsning skal representantskapet sette ned et avviklingsstyre som skal utarbeide forslag til oppgjør mellom kommunene om blant annet eiendeler, økonomiske forpliktelser og inngåtte avtaler.

Ved oppløsning er det kontorkommunen som har ansvar for oppgavefellesskapets arkiv, og som skal sørge for å gjøre arkivet tilgjengelig for offentlige myndigheter og den enkelte deltakende kommune.

Sted, dato

Signatur kommunedirektør

Finansieringsbehov Digi Innlandet

Lønn

Lønn faste stillinger	kr	1,800,000.00
Pensjon + + arbgiver	kr	600,000.00
Frikjøp	kr	500,000.00

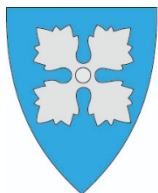
Andre utgifter

Kurs	kr	100,000.00
Reise	kr	100,000.00
Konsulentttjenester	kr	200,000.00
Lisenser	kr	50,000.00
Adm Gjøvik	kr	300,000.00

Sum	kr	3,650,000.00
------------	-----------	---------------------

Finansieringsmodell av Digi Innlandet

Kommune	Befolkning per 1.1.	Fast beløp	50000	Digi TV	Digi Vestland	Digi Rogaland	Viken
	2022	Nok per innbygger					Medlemskommunene skal betale en årlig deltakeravgift på kr. 3,- per folkeregistrert innbygger i kommunen. Fylkeskommunen betaler en fast sum på kr. 150.000, - i året. Beløpet reguleres i tråd med kommunal deflator.
3401 Kongsvinger	17949		103847	114745	358980	239745	Finmark/Troms
3403 Hamar	31999		145997	184995	500000	309995	
3405 Lillehammer	28425		135275	167125	500000	292125	
3407 Gjøvik	30267		140801	176335	500000	301335	Telemark/Vestfold
3411 Ringsaker	35073		155219	200365	500000	325365	
3412 Løten	7715		73145	63575	154300	188575	
3413 Stange	21156		113468	130780	423120	255780	Medlemskommunene skal betale en årlig deltakeravgift på kr. 5,- per folkeregistrert innbygger i kommunen + 25 000. Fylkeskommunen betaler en fast sum på kr. 300.000, - i året. Beløpet reguleres i tråd med kommunal deflator.
3414 Nord-Odal	5016		65048	50080	100320	175080	
3415 Sør-Odal	7978		73934	64890	159560	189890	
3416 Eidskog	6032		68096	55160	120640	180160	Vestland
3417 Grue	4548		63644	47740	100000	172740	
3418 Åsnes	7211		71633	61055	144220	186055	
3419 Våler (Innlandet)	3597		60791	42985	100000	167985	Rogaland
3420 Elverum	21435		114305	132175	428700	257175	
3421 Trysil	6603		69809	58015	132060	183015	
3422 Åmot	4195		62585	45975	100000	170975	Digi Rogaland finansieres primært gjennom medlemsavgift fra medlemskommunene. For 2021 vil nivået være NOK 150 000 pr. kommune pluss NOK 5 pr. innbygger.
3423 Stor-Elvdal	2318		56954	36590	100000	161590	
3424 Rendalen	1722		55166	33610	100000	158610	
3425 Engerdal	1253		53759	31265	100000	156265	Grunnfinansiering inneber drift av sekretariat og fellesprosjekt/tiltak. I dette ligg òg kostnader knytt til forankringsarbeid og regionale samlingar. Det finansielle behovet blir fordelt mellom kommunane innanfor ramma av ei maksimumsgrense (kr 500 000), innbyggartal (kr 20 per innbyggjar) og fast grunnbeløp (kr 100 000).
3426 Tolga	1551		54653	32755	100000	157755	
3427 Tynset	5581		66743	52905	111620	177905	
3428 Alvdal	2445		57335	37225	100000	162225	Viken
3429 Folldal	1530		54590	32650	100000	157650	
3430 Os	1855		55565	34275	100000	159275	
3431 Dovre	2498		57494	37490	100000	162490	Finmark/Troms
3432 Lesja	1986		55958	34930	100000	159930	
3433 Skjåk	2151		56453	35755	100000	160755	
3434 Lom	2211		56633	36055	100000	161055	Telemark/Vestfold
3435 Vågå	3591		60773	42955	100000	167955	
3436 Nord-Fron	5628		66884	53140	112560	178140	
3437 Sel	5531		66593	52655	110620	177655	Medlemskommunene skal betale en årlig deltakeravgift på kr. 3,- per folkeregistrert innbygger i kommunen. Fylkeskommunen betaler en fast sum på kr. 150.000, - i året. Beløpet reguleres i tråd med kommunal deflator.
3438 Sør-Fron	3064		59192	40320	100000	165320	
3439 Ringebu	4385		63155	46925	100000	171925	
3440 Øyer	5082		65246	50410	101640	175410	Finmark/Troms
3441 Gausdal	6079		68237	55395	121580	180395	
3442 Østre Toten	14827		94481	99135	296540	224135	
3443 Vestre Toten	13572		90716	92860	271440	217860	Telemark/Vestfold
3446 Gran	13633		90899	93165	272660	218165	
3447 Søndre Land	5535		66605	52675	110700	177675	
3448 Nordre Land	6577		69731	57885	131540	182885	Medlemskommunene skal betale en årlig deltakeravgift på kr. 30,- per folkeregistrert innbygger i kommunen.
3449 Sør-Aurdal	2889		58667	39445	100000	164445	
3450 Etnedal	1256		53768	31280	100000	156280	
3451 Nord-Aurdal	6354		69062	56770	127080	181770	Telemark/Vestfold
3452 Vestre Slidre	2111		56333	35555	100000	160555	
3453 Øystre Slidre	3252		59756	41260	100000	166260	
3454 Vang	1587		54761	32935	100000	157935	Medlemskommunene skal betale en årlig deltakeravgift på kr. 3,- per folkeregistrert innbygger i kommunen. Fylkeskommunen betaler en fast sum på kr. 150.000, - i året. Beløpet reguleres i tråd med kommunal deflator.
Fylkeskommunen			300000	300000	300000	300000	
				3306265	8289880	9056265	
Sum alle		kr	3,763,762.00				
		kr	155,219.00				
		kr	53,759.00				
Forskjell internt		kr	101,460.00				
Sum baset på 77% deltagelse		kr	2,603,998.00				

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2023/1228-11

Saksbehandlar: Unnvald Bakke

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/58	23.10.2024	Formannskap
2024/48	31.10.2024	Kommunestyret

Samarbeidsavtale med IKA Opplandene organisert som kommunalt oppgavefellesskap etter kommuneloven kappittel 19

Vedlegg

- 1 Protokoll fra representantskapsmøte for IKA Opplandene 06.05.2024.pdf
- 2 Samarbeidsavtale med IKA Opplandene organisert som kommunalt oppgavefellesskap etter kommuneloven kappittel 19

Saksutgreiing

IKA Opplandene (KO) – revidering av samarbeidsavtalen

Bakgrunn

Medlemskommunene i IKA Opplandene KO vedtok i 2021 den nye samarbeidsavtalen i forbindelse med oppgavefellesskapet IKA Opplandene. I etterkant viser det seg at avtalen ikke fullt ut oppfyller de krav som framkommer av kommunelovens §19-4 Samarbeidsavtalen eller annen lovgivning. I tillegg er det behov for presiseringer og utdypinger av roller, oppgaver og ansvar.

I arbeidet med revideringen nedsatte styret i IKA Opplandene KO en arbeidsgruppe, ledet av styreleder. Den reviderte avtalen ble behandlet i oppgavefellesskapets representantskap den 6. mai og vedtatt sendt ut til medlemskommunene for vedtak. Til orientering så har styret hatt advokatbistand for å vurdere dagens avtale.

Følgende står i Kommuneloven §19-4 Samarbeidsavtalen (1.-3. ledd) i et kommunalt oppgavefellesskap:

Når det opprettes et oppgavefellesskap, skal det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom alle deltakerne i oppgavefellesskapet.

De enkelte kommunestyrene og fylkestingene i alle deltakerkommunene skal selv vedta samarbeidsavtalen og avtaleendringer som gjelder momentene nevnt i fjerde ledd.

Representantskapet i oppgavefellesskapet vedtar selv endringer i de delene av samarbeidsavtalen som gjelder andre forhold enn de som er nevnt i fjerde ledd. Slike endringer vedtas med tilslutning av

minst 2/3 av de avgitte stemmene hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. Det kan fastsettes i samarbeidsavtalen at slike endringer skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv i samtlige deltakerkommuner

I 4. ledd står det at samarbeidsavtalen skal fastsette:

1. Oppgavefellesskapets navn
2. Om oppgavefellesskapet er et eget rettssubjekt
3. Hvor mange medlemmer den enkelte deltakeren skal ha i representantskapet
4. Hvilke oppgaver og hvilken myndighet som er lagt til oppgavefellesskapet
5. Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til oppgavefellesskapet
6. Den enkelte deltakerens eierandel i oppgavefellesskapet og ansvarsandel for fellesskapets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen
7. Om oppgavefellesskapet skal ha myndighet til å ta opp lån
8. Hva oppgavefellesskapet skal rapportere til deltakerne om
9. Hvordan deltakerne kan tre ut av oppgavefellesskapet
10. Hvordan oppgavefellesskapet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for at oppgavefellesskapets arkiver blir oppbevart etter at oppgavefellesskapet er oppløst.

Tabellen under viser en oppstilling av paragrafene som forslås endret i dagens samarbeidsavtale. Det er i tillegg føyd til to nye paragrafer som gjelder valgkomite (§7) og daglig leder (§9).

Kolonne 1 viser gjeldende avtale og kolonne 2

viser revidert avtale. **Gjeldende avtale**

§ 3 FORMÅL

Formålet for samarbeidet er å legge forholdene til rette for at deltakernes arkiver håndteres, bevares og formidles i samsvar med arkivlovens formål og bestemmelser. Oppgavene er beskrevet i arkivinstruks vedtatt av representantskapet. Innlandet fylkeskommune sitt arkivdepot skal fungere som arkivdepot for deltakernes papirbaserte og elektroniske arkiver, og sørge for at arkivene blir gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål.

§ 4 ORGANISERING

IKA Opplandene organiseres etter kapittel 19, men ikke som eget rettssubjekt. IKA's faste organer er representantskapet og styret. Daglig leder står for den daglige driften.

Ny samarbeidsavtale

§ 3 FORMÅL

Formålet for samarbeidet er å legge forholdene til rette for at deltakernes arkiver håndteres, bevares og formidles i samsvar med arkivlovens formål og bestemmelser. Samarbeidet skal sørge for at arkivene blir gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål. En arkivinstruks vedtatt av representantskapet regulerer samarbeidets tjenester og deltakerkommunenes ansvar.

§ 4 ORGANISERING

IKA Opplandene (KO) er organisert etter kapittel 19 i kommuneloven, men ikke som eget rettssubjekt. IKAs faste organer er representantskapet og styret. Innlandet fylkeskommune er kontorkommune for samarbeidet og har arbeidsgiveransvar for de ansatte, inklusiv daglig leder. Innlandet fylkeskommune sine arkivlokaler skal fungere som arkivlokaler for deltakernes analoge arkiver og elektroniske arkiver.

§ 5 REPRESENTANTSKAP

Representantskapet er IKA's øverste myndighet. Representantskapet består av et (1) medlem og varamedlem fra hver deltakerkommune/fylkeskommune valgt av og for kommunestyret/fylkestinget for fire år. Den enkelte deltaker kan selv når som helst ved nyvalg skifte ut det medlemmet og varamedlemmet som deltakeren selv har valgt. Nytt medlem og varamedlem velges da for resten av valgperioden.

Det bør ved valg tilstrebes at medlem /varamedlem representerer deltaker i kraft av «eierrollen» Representantskapet velger selv sin leder og nestleder. Vervene som leder og nestleder skal gå på omgang mellom deltakerne.

Daglig leder for samarbeidet kan ikke være medlem av representantskapet.

Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefellesskapet.

§ 5 REPRESENTANTSKAP

Representantskapet er IKAs øverste myndighet. Representantskapet består av ett (1) medlem med ett (1) varamedlem fra hver deltakerkommune/fylkeskommune valgt av og for kommunestyret/fylkestinget for fire år. Den enkelte deltaker kan selv når som helst ved nyvalg skifte ut det medlemmet og varamedlemmet/ne som deltakeren selv har valgt. Nytt medlem og varamedlem velges da for resten av valgperioden.

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder. Daglig leder for samarbeidet kan ikke være medlem av representantskapet. Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefellesskapet. Representantskapet velger i så fall leder og nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til slike organer. Ordinært representantskapsmøte holdes hvert år innen

Miljømessige konsekvensar

Vurdering

Samarbeidsavtala med felles saksutgreiing blir lagt fram for behandling utan kommentarar.

Kommunedirektøren si tilråding

Den reviderte samarbeidsavtala godkjent av representantskapet i IKA Opplanden 06.05 blir vedteke.

Formannskap si behandling av sak 58/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Den reviderte samarbeidsavtala godkjent av representantskapet i IKA Opplanden 06.05 blir vedteke.

SAMARBEIDSAVTALE FOR IKA OPPLANDENE ORGANISERT SOM KOMMUNALT OPPGAVEFELLESSKAP ETTER KOMMUNELOVENS KAPITTEL 19

§ 1 OPPGAVEFELLESSKAPETS NAVN

Oppgavefellesskapets navn er IKA Opplandene, Kommunalt oppgavefellesskap, som kan forkortes IKA Opplandene (KO), og er i det følgende benevnt «IKA».

§ 2 DELTAKERKOMMUNER/FYLKESKOMMUNE

Deltakerkommunene består av kommunene Alvdal, Dovre, Eidskog, Elverum, Engerdal, Etnedal, Folldal, Gausdal, Gjøvik, Gran, Grue, Hamar, Kongsvinger, Lesja, Lillehammer, Lom, Løten, Nord-Odal, Nord-Aurdal, Nord-Fron, Nordre Land, Rendalen, Ringebru, Ringsaker, Sel, Skjåk, Stange, Stor-Elvdal, Søndre Land, Sør-Aurdal, Sør-Fron, Sør-Odal, Tolga, Trysil, Tynset, Vang, Vestre Slidre, Vestre Toten, Vågå, Våler, Østre Toten, Øyer, Øystre Slidre, Åmot og Åsnes i Innlandet, Jevnaker, Lunner, Lørenskog og Nittedal i Akershus, samt Innlandet fylkeskommune.

Tilslutning fra nye deltakerkommuner må godkjennes av representantskapsmøtet og kommunestyret/fylkestinget i hver av deltakerkommunene/fylkeskommunen, med likelydende vedtak.

§ 3 FORMÅL

Formålet for samarbeidet er å legge forholdene til rette for at deltakernes arkiver håndteres, bevares og formidles i samsvar med arkivlovens formål og bestemmelser. Samarbeidet skal sørge for at arkivene blir gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål.

En arkivinstruks vedtatt av representantskapet regulerer samarbeidets tjenester og deltakerkommunenes ansvar.

§ 4 ORGANISERING

IKA Opplandene (KO) er organisert etter kapittel 19 i kommuneloven, men ikke som eget rettssubjekt. IKAs faste organer er representantskapet og styret. Innlandet fylkeskommune er kontorkommune for samarbeidet og har arbeidsgiveransvar for de ansatte, inklusiv daglig leder.

Innlandet fylkeskommune sine arkivlokaler skal fungere som arkivlokaler for deltakernes analoge arkiver og elektroniske arkiver.

§ 5 REPRESENTANTSKAP

Representantskapet er IKAs øverste myndighet. Representantskapet består av ett (1) medlem med ett (1) varamedlem fra hver deltakerkommune/fylkeskommune valgt av og for kommunestyret/fylkestinget for fire år.

Den enkelte deltaker kan selv når som helst ved nyvalg skifte ut det medlemmet og varamedlemmet/ne som deltakeren selv har valgt. Nytt medlem og varamedlem velges da for resten av valgperioden.

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder. Daglig leder for samarbeidet kan ikke være medlem av representantskapet. Representantskapet kan selv opprette andre organer til styring av oppgavefellesskapet. Representantskapet velger i så fall leder og nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til slike organer. Ordinært representantskapsmøte holdes hvert år innen utgangen av april måned. For at representantskapet skal kunne treffe et vedtak, må minst halvparten av medlemmene ha vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i den aktuelle saken.

Representantskapsmøtet skal innkalles med minst 4 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokumenter skal følge innkallingen. Med unntak av endringer i samarbeidsavtalen, jf § 12, treffes beslutninger med vanlig flertall.

Representantskapet skal behandle:

- 1) Regnskap.
- 2) Årsmelding
- 3) Handlings- og økonomiplan med budsjett
- 4) Valg av:
 - a) Leder og nestleder for representantskapet
 - b) Styre. Styrets leder og nestleder
 - c) Valgkomite
 - d) To til å signere møteprotokoll.

Samarbeidet skal hvert år rapportere til deltakerkommunene ved å sende ut regnskap, budsjett, økonomiplan og årsmelding når dette er fastsatt.

Dersom styret har grunn til å tro at samarbeidet ikke kan oppfylle forpliktelsene sine skal det straks sende representantskapet melding om forholdet. Tilsvarende melding skal sendes til deltakerne.

§ 6 EKSTRAORDINÆRT REPRESENTANTSKAPSMØTE

Ekstraordinært representantskapsmøte kan holdes etter innkalling fra styret eller når representantskapsmedlemmer fra 2 eller flere av deltakerkommunene krever det. Ekstraordinært representantskapsmøte skal innkalles med minst 3 ukers varsel, og det skal framgå av innkallingen hvilke saker som skal behandles. Ekstraordinært representantskapsmøte kan bare behandle saker som er nevnt i innkallingen. For øvrig gjelder de samme regler som for representantskapsmøtet.

§ 7 VALGKOMITE

Valgkomiteen blir valgt av representantskapet. Valgkomiteen skal fremme forslag på kandidater til følgende verv:

- 1) Leder og nestleder av representantskapet

- 2) Styremedlemmer og varamedlemmer, med unntak av ansattes styremedlem og varamedlem
- 3) Styrets leder og nestleder
- 4) Medlemmer av valgkomiteen

Valgkomiteen blir valgt for fire år og følger samme valgperiode som representantskapet.

§ 8 STYRET

IKA skal ha et styre som blir valgt av representantskapet. Styret skal bestå av 9 medlemmer med 5 varamedlemmer i nummerrekkefølge. Ansattrepresentant skal ha vararepresentant blant de ansatte. 1 representant, med vararepresentant skal velges av Innlandet fylkeskommune som kontorkommune.

I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser for folkevalgte organ. Styret sammensettes med kompetanse i samsvar med samarbeidets formål.

Styret blir valgt for fire år og følger samme valgperiode som representantskapet.

Styret skal sørge for at samarbeidet blir drevet i tråd med formålet, samarbeidsavtalen, årsbudsjett, styringsdokumenter og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet.

Styremøtene blir ledet av styrelederen. Styret gjør vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller stemmen til møtelederen dobbelt. Styret er vedtaksført når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrelederen sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styret skal innstille i alle saker som skal til videre avgjørelse i representantskapet. Styret har ansvar for at alle saker som skal til representantskapet er tilfredsstillende opplyst og utredet før oversendelse.

Styret har særlig ansvar for å utarbeide:

- 1) Regnskap.
- 2) Årsmelding
- 3) Handlings- og økonomiplan med budsjett

Styrets leder har møteplikt- og talerett i alle representantskapsmøter med unntak av i saker som omhandler egen rolle.

§ 9 DAGLIG LEDER

IKA skal ha en daglig leder som tilsettes av kontorkommunen. Arbeidsgiveransvaret for daglig leder og øvrige ansatte i samarbeidet ligger hos kontorkommunen. Daglig leder rapporterer til oppgavefellesskapets styre, og står for den daglige driften av IKA. Daglig leder har møte- og talerett i styremøter og representantskapsmøter med unntak av i saker som omhandler daglig leders eget arbeidsforhold. Daglig leder har sekretæransvar for styret og representantskapet og har ansvar for å forberede alle saker som skal til behandling i styret.

§ 10 ØKONOMI

Deltakerkommunene skal betale et årlig tilskudd til IKA (kontingent). Denne fastsettes av representantskapsmøtet som en sum per innbygger i deltakerkommunene. Fylkeskommunens tilskudd består av en sum som reguleres prosentvis på lik linje med innbyggersummen til primærkommunene. Vedtak om tilskudd ut over dette må godkjennes av deltakerkommunene. IKA har ikke myndighet til å ta opp lån og pantsette eiendom og verdier.

Årsregnskapet skal inngå i kontorkommunens konsoliderte årsregnskap etter kommuneloven § 14-6 første ledd bokstav d.

Årsregnskapet og årsberetningen skal revideres av regnskapsrevisor, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 9.

§ 11 EIERANDELER

Den enkelte deltakerkommune/fylkeskommune har like eierandeler i oppgavefellesskapet og like ansvarsandeler for fellesskapets forpliktelser.

§ 12 ENDRINGER I SAMARBEIDSAVTALE

Endring av samarbeidsavtalen skal gjøres i henhold til kommunelovens § 19-4.

§ 13 UTTREDEN

Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel tre ut av samarbeidet fra 31.12. året etter at slikt varsel er sendt. Deltakerkommunen/fylkeskommunen som har trådt ut av samarbeidet overtar da de oppgaver som samarbeidet har utført for kommunen/fylkeskommunen. Materiale/eiendom som tilhører uttredende deltaker skal overføres til vedkommende kommune/fylkeskommune. Samtlige kostnader knyttet til tilbakeføring av arkivmaterialet/eiendom til den uttredende kommunen skal dekkes av denne. Ut over dette har ikke deltaker som trer ut av samarbeidet, krav på eiendom eller verdier.

Ved uttreden skal uttredende deltaker betale sin relative andel av de forpliktelser som påhviler Innlandet fylkeskommune som kontorkommune på uttredende tidspunkt. Alternativt tilbakeføres sin relative andel av egenkapitalen, i tråd med fordelingen av andeler fastsatt i § 10, begrenset oppad til deltakerens innskutte kapital.

§ 14 OPPLØSNING

Vedtak om oppløsning/avvikling av IKA kan kun gjøres på ordinært representantskapsmøte, og krever 2/3 flertall blant frammøtte stemmeberettigete. Ved oppløsning av IKA overføres verdier som IKA eier til vedkommende kommune/fylkeskommune iht til sin andel i samarbeidet, og alle oppgaver overtas av kommunene/fylkeskommunen hver for seg. IKAs netto likvide midler fordeles mellom deltakerkommunene/fylkeskommunen etter deltakerens andel ved sist årsskifte.

Ved oppløsning av oppgavefellesskapet skal kontorkommunen forvalte dokumentasjonen skapt i samarbeidet. (Samarbeidets eget arkiv).

§ 15 TOLKNING AV SAMARBEIDSAVTALEN - VOLDGIFT

Dersom det oppstår tvist mellom deltakende kommuner/fylkeskommunen om forståelsen av samarbeidsavtalen og en ikke kommer til enighet i minnelighet, skal tvisten avgjøres ved voldgift iht tvistemålsloven.

§ 16 IKRAFTTREDEN

Samarbeidsavtalen ble vedtatt innstilt på representantskapsmøtet i IKA Opplandene den 24.03.2021 og deretter behandlet i samtlige kommunestyrer/fylkesting. Avtalen ble endelig vedtatt og trådte i kraft 06.09.2022.

Avtalen ble revidert [dato] 2024.

Protokoll fra representantskapsmøtet 2024 i IKA Opplandene KO til signering

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- LEIF ESTENSON LANGODDEN, signert 22.05.2024 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet innholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Protokoll fra representantskapsmøtet 2024 i IKA Opplandene KO til signering

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- TURID BACKE-VIKEN, signert 21.05.2024 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet innholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Protokoll fra representantskapsmøte for IKA Opplandene 06.05.2024

Dato: 06.05.2024, kl. 14.00 – 15.15

Sted: Teamsmøte

Deltakere:

Representanter: Ann Wold (Sør-Aurdal kommune), Anne Haugom (Østre Toten kommune), Anne Marie Olstad (Nord-Fron kommune), Astrid Østgaard (Grue kommune), Bjørnar Johannessen (Lørenskog kommune), Bjørnar Tollan Jordet (Tolga kommune), Cathrine Arildsdatter Aune (Åmot kommune), Dan Roald Osrønningen (Våler kommune), Edel Kveen (Skjåk kommune), Elisabeth Amundsen (Stange kommune), Erling Broen (Øyer kommune), Espen Fjeldbu (Eidskog kommune), Eva Tørhaug (Folldal kommune), Even Solhaug (Gjøvik kommune), Geir Roger Borgedal (Ringsaker kommune), Gudny Hunshammer Haugrud (Vestre Slidre kommune), Helge Thomassen (Kongsvinger kommune), Jon Lurås (Løten kommune), Karin Siggerud Olsen (Åsnes kommune), Kristian Frisvold (Lom kommune), Leif Langodden (Alvdal kommune), Lillian Skjærvik (Elverum kommune), Liv B. Tyskeberg Moen (Øystre Slidre kommune), Marlyn S. Bergeid (Nord-Aurdal kommune), Nils Kvilvang (Stor-Elvdal kommune), Odd Kjetil Sløtte (Nord-Odal kommune), Ole Martin Alfstad (Vang kommune), Ole Tvette Muriteigen (Sør-Fron kommune), Rune Winum (Nittedal kommune), Sissel Rykhus (Dovre kommune), Siv Akre (Jevnaker kommune), Sonja Tangen (Vågå kommune), Stig Melbø (Gausdal kommune), Thomas Berg Olsen (Hamar kommune), Tom Svellet (Innlandet fylkeskommune), Tor Erik Skramstad (Engerdal kommune), Torveig Dahl (Ringebu kommune), Turid Backe-Viken (Trysil kommune), Unni Klevgård (Etnedal kommune), Åse Amundgård (Lesja kommune), Åse Bjorbækmo (Søndre Land kommune), Tore Edvardsen (Leder valgkomiteen, Løten),

Øvrige: Randi Langøigjeltan (Fungerende daglig leder), Endre Stee (styremedlem), Janne Birgitte Brovold (styremedlem), Pål Mjølrlund (teknisk bistand), Trond Killeland Byre-Haakensen (styreleder), Camilla Øien Østmo fra administrasjonen som referent.

Styreleder Trond Killeland Byre-Haakensen ønsket velkommen til representantskapsmøtet.

1. Konstituering

- a) Godkjenning av innkalling, sakliste og utsendinger
- b) Valg av ordstyrer
- c) Valg av referent
- d) Valg av to representanter til å signere møteprotokoll

Vedtak:

- a) Innkalling, sakliste og utsendinger godkjennes
- b) Trond Byre Haakensen er valgt som ordstyrer til ny leder i representantskapet er valgt, til og med sak 2. Nyvalgt leder tar over som ordstyrer. Godkjennes
- c) Camilla Øien Østmo er valgt som referent.
- d) Turid Backe-Viken fra Trysil og Leif Langodden fra Alvdal kommune ble valgt til å signere protokollen. Protokollen signeres digitalt.

Enstemmig vedtatt.

2. **Valg av leder og nestleder for representantskapet**

Leder i valgkomiteen la fram frem valgkomiteens innstilling og begrunnet kandidatene.

Valgkomiteen innstiller følgende:

Leder: Tom Svellet, Innlandet fylkeskommune

Nestleder: Turid Backe-Viken, Trysil kommune

Vedtak: Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

3. **Årsmelding 2023**

Fungerende daglig leder Randi Langøigjelten redegjorde for årsmelding for 2023.

Vedtak: Årsmelding for 2023 godkjennes, enstemmig vedtatt.

4. **Regnskap 2023 med noter**

Fungerende daglig leder Randi Langøigjelten la fram regnskap for 2023.

Regnskapet har et mindreforbruk på ca. 950 000,-. Dette skyldes at vi ikke har fått en faktura på rundt kr 400 000,-. Denne fakturaen kommer i 2024. Det er også en faktura som er postert feil som egentlig skulle ligget på IKA Opplandene.

Fondet til IKA Opplandene er på 16 millioner kroner

Vedtak: Regnskap med noter for IKA Opplandene for 2023 godkjennes.

5. **Budsjett 2024, fakturagrunnlag og rammebudsjett 2025**

Fungerende daglig leder Randi Langøigjelten la fram budsjett for 2024, fakturagrunnlag for 2024 og rammebudsjett for 2025

Til senere er det ønskelig med dokumentasjon og mer informasjon når det gjelder fond.

Vedtak: Budsjett 2024, fakturagrunnlag og rammebudsjett 2025 for IKA Opplandene godkjennes, enstemmig vedtatt.

6. **Handlingsplan 2024**

Fungerende daglig leder Randi Langøigjelten la fram handlingsplanen for 2024.

Vedtak: Handlingsplanen for 2024 for IKA Opplandene godkjennes, enstemmig vedtatt.

7. **Godkjenning av samarbeidsavtalen**

Styreleder Trond Killeland Byre-Haakensen orienterte om endringene i avtalen.

Presentasjonen vil bli lagt ved protokollen.

Styret får i oppgave å undersøke forhold omkring godtgjørelse for styremedlemmene. Antall styremedlemmer bør evalueres i forbindelse med senere revisjoner av samarbeidsavtalen.

Vedtak: Samarbeidsavtalen for oppgavefellesskapet IKA Opplandene godkjennes. Avtalen sendes medlemskommunene for vedtak. Det avholdes et ekstraordinært representantskapsmøte for valg av nytt styre og valgkomite etter at kommunene har behandlet den reviderte avtalen. Kommunene melder inn kandidater innen 1. oktober 2024.

8. Innkomne forslag

Evaluering av organiseringen er ønskelig. Dette er i henhold til vedtak i fylkestingssak 88/2021.

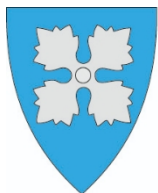
Representantskapet ber styret komme med forslag til en evalueringsprosess som skal gjennomføres i inneværende kommunestyreperiode.

Vedtak: Vedtatt.

Møtet hevet kl. 15.12

Turid Backe-Viken

Leif Landodden

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2021/105-9

Saksbehandlar: Kristin Smågård

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utvål
2024/53	15.10.2024	Hovedutval for miljø og samfunnsutvikling
2024/62	23.10.2024	Formannskap
2024/49	31.10.2024	Kommunestyret

Søknad om tilskot frå næringsfondet - Aamot AS

Vedlegg

- 1 Søknad
- 2 Protokollutdrag Søknad om støtte frå Næringsfondet- Aamot AS (Sak 1/2021)
- 3 Søknad om støtte frå Næringsfondet- Aamot AS (Sak 1/2021)

Saksutgreiing

Aamot AS v/Geir Aamot har søkt Skjåk kommune om tilskot til å sette opp eit næringsbygg i industriområdet i Bismo.

Aamot AS driv rørleggarverksemd og har base i Skjåk. For å utvikle bedrifta vidare er det behov for eit driftsbygg/kontorbygg i Bismo. I dette bygget er det planlagt kontor, lager, verkstad og varemottak. Aamot er i dag tilsett i 100 % stilling i firmaet. Han anslår at det er potensiale for å auke sysselsetting med inntil 4 årsverk på sikt ut i frå etterspurnad og arbeidsmengde. Med eit driftsbygg/kontorbygg i Bismo vil det vere enklare for bedrifta å utvide kapasiteten. Verksemda er i dag basert på oppdrag stort sett over heile landet, men med dei nye kontor- og driftsfasilitetane i Skjåk er intensjonen til firmaet å serve lokalk marknaden i tillegg til oppdrag andre stadar i landet.

Kostnadsoverslag

Grunnarbeid, masser, graving, transport	120 000,-
Grunnmur, isolasjon, støyping	180 000,-
Bygning materialar, glas, isolasjon, tak, mm.	600 000,-
Elektrikar, installasjon, materiell	200 000,-
Rørlegger, bunnledning, gulvarme, vvs	200 000,-
Innleigd arbeidskraft, eigeninnsats.	350 000,-
SUM kostnader	1 650 000,-

Finansiering

Tilskot Skjåk kommune v/næringsfondet 20% av total kostnad	330 00,-
Eigenkapital, lån	1 320 000,-
SUM finansiering	1 650 000,-

Aamot søkte om tilskot til same tiltak i 2021. Kommunestyret behandla denne søknaden i sak 1/2021 i møte den 28.1.2021, med vedtak om å løyve kr 330 000 i tilskot til bygging av servicebygg. Det vart sett tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.

Byggeprosjektet kom ikkje i gang innan arbeidsfristen, og løyvinga som vart vedteken i 2021 er ikkje lenger gjeldande. I følgje Aamot er prosjektet forsinka da næringstomta han eig i Bismo ikkje har vore byggeklar før no i sommar. Tomta har vore brukt til lagring og drift i samband med bygging av flaumvollen.

Ny søknad om tilskot til å setje opp næringsbygget vart motteke 22.8.2024.

Miljømessige konsekvensar

Ingen kjende.

Vurdering

Kommunedirektøren legg til grunn dei same vurderingane som vart gjort ved behandling av denne søknaden i 2021. Det er positivt at Aamot AS ønsker å etablere seg med næringsbygg i Skjåk, og at ein ser potensiale i å utvikle bedrifta vidare med større lokalt nærvær og fleire tilsette.

Kommunedirektøren vurderer at støtte til denne investeringa oppfyller formålet i næringsfondets vedtekter § 2 om at fondet skal nyttast til formål som kan auke og trygge busetnaden i Skjåk. I følgje støttevilkåra i § 5 kan ikkje finansiering frå fondet overstige 20 % av det totale kapitalbehovet for eit prosjekt.

Kommunedirektøren meiner det kan løyvast kr 330 000 frå næringsfondet til denne investeringa, som svarer til 20 % av investeringsbudsjettet for prosjektet.

Kommunedirektøren si tilråding

1. Skjåk kommune løyver inntil kr 330 000 i tilskot til Aamot AS, til bygging av driftsbygg/kontorbygg i Bismo.
2. Utbetaling skjer etter skriftleg rapport om korleis prosjektet er gjennomført og når det er lagt fram rekneskapsoppstilling med spesifikasjon av kostnadane. Dette skal vere attestert av regnskapsfører.
3. Løyvinga tas frå næringsfondet, kontostreng 1470.450.3255.325.
4. Prosjektet har tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.
5. Det er ein føresetnad for utbetaling at søker ikkje har uteståande restansar til Skjåk kommune på utbetalingstidspunktet.

Hovedutval for miljø og samfunnsutvikling si behandling av sak 53/2024 i møte den 15.10.2024:

Behandling

Samrøystes.

Vedtak

- 1.Skjåk kommune løyver inntil kr 330 000 i tilskot til Aamot AS, til bygging av driftsbygg/kontorbygg i Bismo.
- 2.Utbetaling skjer etter skriftleg rapport om korleis prosjektet er gjennomført og når det er lagt fram rekneskapsoppstilling med spesifikasjon av kostnadane. Dette skal vere attestert av regnskapsfører.
- 3.Løyvinga tas frå næringsfondet, kontostreng 1470.450.3255.325.
- 4.Prosjektet har tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.
- 5.Det er ein føresetnad for utbetaling at søkjar ikkje har uteståande restansar til Skjåk kommune på utbetalingstidspunktet.

Formannskap si behandling av sak 62/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

- 1.Skjåk kommune løyver inntil kr 330 000 i tilskot til Aamot AS, til bygging av driftsbygg/kontorbygg i Bismo.
- 2.Utbetaling skjer etter skriftleg rapport om korleis prosjektet er gjennomført og når det er lagt fram rekneskapsoppstilling med spesifikasjon av kostnadane. Dette skal vere attestert av regnskapsfører.
- 3.Løyvinga tas frå næringsfondet, kontostreng 1470.450.3255.325.
- 4.Prosjektet har tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.
- 5.Det er ein føresetnad for utbetaling at søkjar ikkje har uteståande restansar til Skjåk kommune på utbetalingstidspunktet.

Aamot AS
Bråtåvegen 188
2693 Nordberg
Tlf. 95700100
E-post: geir@aamotas.no

Nordberg 22.08.24

Skjåk kommune
v/Næringsfondet
Moavegen 30
2690 Skjåk

Søknad om tilskot på røyrleggjarbedrift i Bismo.

Aamot AS er ei røyrleggjarbedrift med base i Skjåk. For framtidig drift må det setjast opp eit driftsbygg/kontorbygg i Bismo.

Kostnadar og finansiering (alle prisar eks. mva.):

Post:	Kostnad kr:	Finansiering kr:
Grunnarbeid, masser, graving, transport	120 000,-	
Grunnmur, isolasjon, støyping	180 000,-	
Bygning materialar, glas, isolasjon, tak, mm.	600 000,-	
Elektrikar, installasjon, materiell	200 000,-	
Rørlegger, bunnledning, gulvarme, vvs	200 000,-	
Innleigd arbeidskraft, eigeninnsats.	350 000,-	
Tilskot Skjåk kommune v/næringsfondet 20% av total kostnad		330 00,-
Eigen kapital, lån		1 320 000,-
Sum		1 650 000,-

Med vennlege helsing
Aamot AS
Geir Aamot

Møteprotokoll

Utval: Kommunestyret
Møtestad: Skjåk - Pexip digitalt møterom
Dato: 28.01.2021
Tid: 18:00

Til stede:

Namn	Funksjon	Parti	Varamedlem for
Geir Falling	Varamedlem	SP	Rannveig Brennhaug
Edel Kveen	Ordfører	SP	
Kristen Haugen Dagsgard	Varaordfører	SP	
Håvard Krogstad Berger	Medlem	SP	
Mogunn Synstnes	Medlem	SP	
Elin Skjåk Haugen	Medlem	SP	
Rolv Kristen Øygard	Medlem	SP	
Elias Sperstad	Medlem	SP	
Ingulf Brandsarbakken	Medlem	SP	
Torgeir Ødegård	Varamedlem	SP	Laurits Ørjasæter
Kjell Egil Ramstad	Medlem	SP	
Stig Erland Banken	Medlem	AP	
Eva Therese Hyrve Bosmen	Medlem	AP	
Nils Henry Fosstuen	Medlem	AP	
Odd Ragnar Solheim	Medlem	AP	
Odd Joar Ramstad	Medlem	BGL	
Morten Kielland	Medlem	BGL	

Følgande frå administrasjonen møtte:

Namn	Stilling
Inger Helene Brandsar	Kommunalsjef HO

Merknad i møte:

Demonstrasjon og orientering om bruk av drone frå Innlandet droneselskap, ved Morten Hammeren.

Frode Dammstuen orienterte som innleiing i samband med behandling av politisk sak 2021/5 og 2021/6.

Marianne Stensgård og Tea Karoline Mork orienterte om arbeidet med omdømmestrategi og næringslivsstrategi.

Møteprotokollen er godkjent i møte

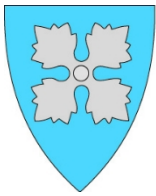
Kommunestyret si behandling av sak 1/2021 i møte den 28.01.2021:

Behandling

Samrøystes som innstillinga

Vedtak

1. Skjåk kommune løyver kr 330.000,- i tilskott til bygging av servicebygg til rørleggjarbedrifta Aamot AS.
2. Utbetaling skjer etter skriftleg rapport om korleis prosjektet er gjennomført og når det er lagt fram rekneskapsoppstilling med spesifisering av kostnadane. Dette skal vere attestert av regnskapsfører.
3. Beløpet blir teke frå næringsfondet og overført kto.: 1470.450.3255.326.
4. Prosjektet har tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.
5. Ein føresetnad for at kommunen skal gje tilskot, er at mottakar ikkje har uoppgjorte, forfalne restansar med kommunen

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2021/105-1

Saksbehandlar: Marianne Stensgård

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utal
		Hovedutval for miljø og samfunnsutvikling

Søknad om støtte frå Næringsfondet- Aamot AS

Saksutgreiing

Aamot AS er ei nystarta røyrleggjarbedrift med base i Skjåk. Det er Geir Aamot som eig og driv denne verksemda og nå ønskjer han å sette opp eit næringsbygg i industriområdet i Bismo. For tida leiger han ut seg sjølv til oppdrag på Svalbard, men har ønskje om å flytte heimatt til Skjåk. Han har familien sin i Skjåk og ønskjer å sleppe pendling.

Kostnadsoverslag eks mva:

Tiltak	Kostnader
Grunnarbeid, masser, graving, transport	120.000,-
Grunnmur, isolasjon, støyping	180.000,-
Bygning materialar, glas, isolasjon,mm	600.000,-
Elektrikar, installasjon, materiell	200.000,-
Røyrlegger, bottledning, golvvarme,vvs	200.000,-
Innleigd arbeidskraft, eigen innsats	350.000,-
SUM	1.650.000,-

Finansieringsplan:

Tilskot Skjåk kommune 20%	330.000,-
Eigenkapital og lån	1.320.000,-
SUM	1.650.000,-

Vurdering

Det er positivt at det kjem til nye bedrifter i Skjåk. Det skapar verdier og ringvirkningar både i utviklingsfasa og når dei kjem i drift. Aamot skal bygge eit varemottak og kontorbygg for røyrleggarbedrifta si i industriområdet i Bismo.

Aamot bur og har familie i Skjåk og vil lage sin eigen arbeidsplass i bygda. Dette er i tråd med vedtektene for næringsfondet.

Det er to røyrleggarbedrifter til i Skjåk. Det kan variere på oppdragsmengde, og her er det mange faktorar som spelar inn. Slik situasjonen har vore under pandemien, har det vore nokre permitteringar, men dette er ein heilt spesiell situasjon som ein får tru går over snart. Svingningar i marknaden vil det stadig vere og det er vanskeleg å spå for framtida.

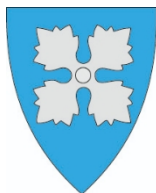
Kostnadane for bygget er berekna av Arild Skriden i Skjåk Byggservice AS og El-Service.

Kostnadane i vedlagt kostnadsoverslag kan godkjennast. I vedtektene står det at ein kan få inntil 20% av godkjent kostnadsoverslag. I denne søknaden utgjer det 320.000,-

Disponibelt på næringsfondet: 3.461.803,78,-

Kommunedirektøren si tilråding

1. Skjåk kommune løyver kr 320.000,- i tilskott til bygging av servicebygg til røyrleggarbedrifta Aamot AS.
2. Utbetaling skjer etter skriftleg rapport om korleis prosjektet er gjennomført og når det er lagt fram rekneskapsoppstilling med spesifisering av kostnadane. Dette skal vere attestert av regnskapsførar.
3. Beløpet blir teke frå næringsfondet og overført kto.: 1470.450.3255.326.
4. Prosjektet har tre års arbeidsfrist frå løyvingsdato.
5. Ein føresetnad for at kommunen skal gje tilskot, er at mottakar ikkje har uoppgjorte, forfalne restansar med kommunen

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/1874-3

Saksbehandlar: Sølvi Lemstad Hiller

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/57	15.10.2024	Hovedutval for miljø og samfunnsutvikling
2024/59	23.10.2024	Formannskap
2024/50	31.10.2024	Kommunestyret

Søknad om eigarskap Rada Reiseliv SA / vidareføring av eksisterande kommuneavtale for destinasjonssamarbeid

Vedlegg

- 1 Status etablering nytt reiselivsselskap
- 2 Rada Reiseliv virksomhetsplan, utsendelse
- 3 Rada Reiseliv vedtekter, justert juli24
- 4 Protokoll årsmøte Visit Skjåk 6. juni 2024
- 5 Sammenfatning fra eierlagsårsmøte i Visit Skjåk 06062024
- 6 Presentasjon om status Rada Reiseliv SA
- 7 Næringssjefsmøte norddalen 190924
- 8 Notat til Lillehammer kommune sak Rada og Visit Lillehammer

Saksutgreiing

Bakgrunn

I 2023 starta man en prosess for å slå saman tre av destinasjonsselskapa i Gudbrandsdalen; Visit Lillehammer, Visit Mjøsa og Nasjonalparkriket Reiseliv. Hovudmålet med samanslåinga er å skape en større og meir slagkraftig og kostnadseffektiv organisasjon med fokus på auka verdiskaping i møte med den sterke og aukande konkurransen i reiselivet, både nasjonalt og internasjonalt.

Arbeidet er mellom anna politisk forankra i prosjektet "Gudbrandsdalen 2030 – den smarte grønne dalen", som er et samarbeid mellom dei 12 kommunane i Gudbrandsdalen. Berekraftig reiseliv er eit av dei åtte satsingsområda og ein viktig pilar i denne strategien. Det har Det har også vore utarbeidd

ein Masterplan for reiseliv, jamfør sak 2023/217. Det overordna målet til masterplanen er legge grunnlaget for en felles retning og strategi for reiselivsutvikling i Gudbrandsdalen fram til 2030.

I denne masterplanen la ein vekt på at Gudbrandsdalen som destinasjon bør sjåast på som ein heilheit, men da også at det kunne vere utfordringar med at ein på same tid har ein struktur med fleire ulike destinasjonsselskap. I masterplanen leggjast det stor vekt på at samarbeidet mellom dei tre ulike destinasjonsselskapa skal utviklast og at det er ein viktig suksessfaktor for å nå visjonen. Prosessen ein nå er inne i med samanslåing og nydanning av det nye selskapet Rada Reiseliv SA må sjåast som ein vidareføring av disse føringane frå masterplanen.

Dette søkjast det om

Frå e-post av 2. juli med dokumentvedlegg heiter det (sitat):

Prosess for kommuner tilhørende Visit Mjøsa og Nasjonalparkriket Reiseliv

Kommunene Hamar, Stange, Løten, Sel, Vågå, Lesja, Dovre og Skjåk inviteres inn som eiere i Rada Reiseliv SA, basert på vedtakene som er gjort i eksisterende destinasjonsselskap og vedlagte dokumenter. I disse kommunene ber vi om at eksisterende kommuneavtaler for 2024 videreføres inn i det nye selskapet.

Merknad:

Det kan formelt diskuterast om eit medlemskap i Rada Reiseliv vil vere ein "vidareføring av eksisterande avtale" slik det er formulert i søknaden, eller om det må vurderast som ein ny avtale. Justering her vil nok vere av meir "teknisk" karakter, og uansett neppe vesentleg for substansen i saka og eventuell avtale, så det vil ikkje bli belyst ytterlegare her.

Det er gjort ein justering i vedtektene i § 3 punkt 5 (sitat – sjå også vedlegg):

Medlemmene forplikter seg til å yte økonomiske bidrag i tråd med den til enhver tid gjeldende finansieringsmodell som vedtas årlig av årsmøtet etter forslag fra styret. Dette gjelder ikke for medlemmer som er kommuner. For disse inngås egne avtaler om økonomisk bidrag.

Denne justeringa er gjort for å presisere at det økonomiske bidraget frå kommunane gjerast gjennom eigne avtaler.

Når samlede kommunar har tatt stilling til eigarskap i Rada Reiseliv SA vil det bli gjennomført ekstraordinære generalforsamlingar/årsmøte i de eksisterande destinasjonsselskapa med mål om snarleg stifting av Rada Reiseliv SA.

Etter at selskapet er etablert opprettast det kontakt med den enkelte kommune om vegen vidare for økonomisk bidrag frå kommunen til det nye selskapet, naturlegvis med føresetnad om at kommunen ynskjer eigarskap.

Merk at det leggjast opp til forhandlingar om bidragets størrelse og at positive vedtak om å etablere selskapet pr. nå ikkje forpliktar kommunen økonomisk, ref. presisering i vedtektenes § 3 punkt 5.

Det Skjåk kommune er bedt om å ta stilling til er såleis delt inn i to sekvensar

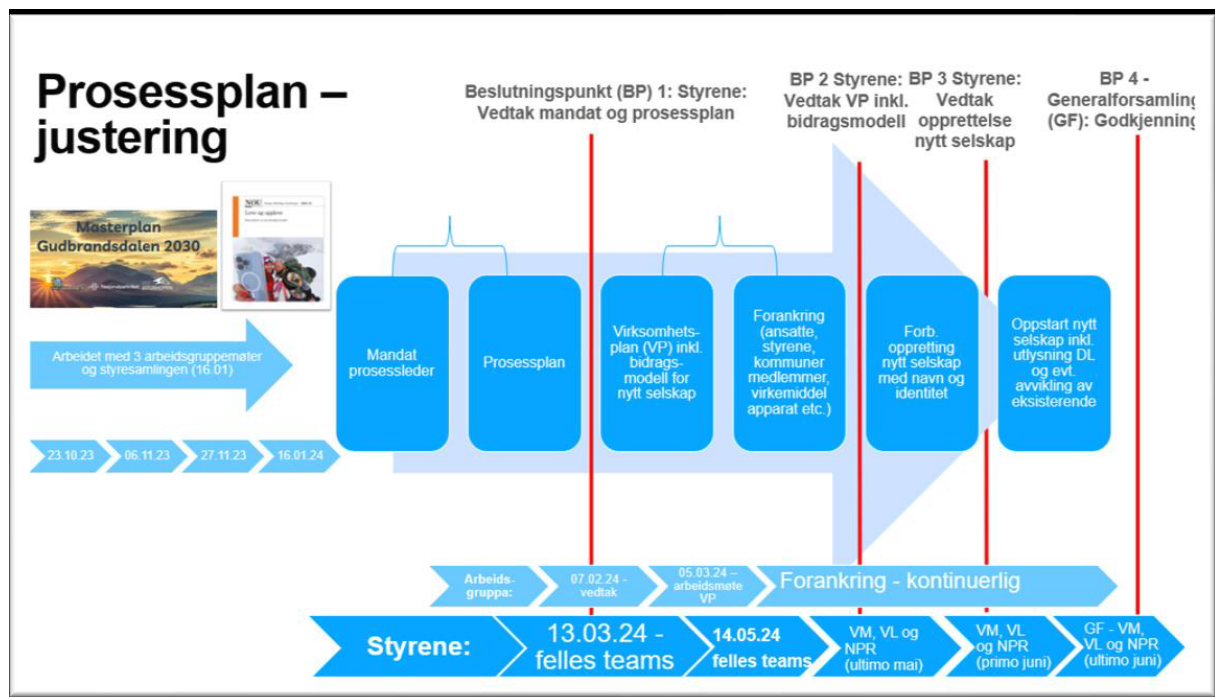
Sak	Tidspunkt
1. Eigarskap i Rada Reiseliv SA	Politisk handsaming i oktober 2024
2. Økonomisk bidrag til det nye selskapet (evt.)	Etter

Kort om prosessen – Rada Reiseliv SA

Det har i løpet av året vore ein omfattande prosess med forankring og involvering av tilsette selskapa, medlemmar og kommunane i dei tre selskapa.

Det er opp til Generalforsamlingane i dei tre selskapa å vedta anbefalinga til dei respektive styrane om å etablere nytt selskap og å avvikle de gamle selskapa. Dette var ifølge planen tenkt innen utgangen av juni, men som følge av at de tre eigarkommunane i Lillehammer-regionen har formelle krav til kommunestyrebehandling, ble dette utsett. Det er og verdt å merke seg at dei tre destinasjonsselskapa har ulike eigarmodellar, som til ein viss grad kompliserer prosessen.

Nedanfor er oversikt over prosessplan og forankrings- og kommunikasjonsplan frå vedlagte dokument "Notat: Etablering av nytt reiselivsselskap Rada Reiseliv SA og avvikling av Visit Lillehammer" side 3.

Forankrings- og kommunikasjonsplan

Som det går fram av forankrings- og kommunikasjonsplanen ovanfor ble det held generalforsamlingar i eigarlag i Nasjonalparkriket i juni. Alle eigarlag i Nasjonalparkriket Reiseliv unntatt i Skjåk stemde for å slutte seg til det nye selskapet Rada Reiseliv SA.

Eigarlagsmøte Visit Skjåk

På generalforsamlinga i eigarlaget Visit Skjåk – Reinheimen & Breheimen den 6. juni ble saka diskutert og fylgjande vedtak blei fatta:

Visit Skjåk - Reinheimen & Breheimen ønsker ikke opprettelse av Rada Reiseliv og heller ikke virksomhetsoverdragelse av Nasjonalparkriket. Reiseliv AS, til Rada Reiseliv. Visit Skjåk ønsker videreføring av eksisterende struktur og den merkevaren (Nasjonalparkriket) som er etablert.

Sitat frå vedlagte dokument: Protokoll årsmøte 2024 i Visit Skjåk-Reinheimen & Breheimen.

Det visast også til den vedlagte samanfatinga frå eigarlagsmøtet.

Merknad:

Eigarlaget er ein eigen juridisk eining (AS) med generalforsamling der medlemmane har stemmerett. Medlemmane betalar medlemsavgift etter ein fastsett modell. Bidragsmodellen i Nasjonalparkriket Reiseliv AS fungerer elles slik at det er dei enkelte kommunane som står for brorparten av det økonomiske bidraget, og støtter såleis eigarlaget og destinasjonsselskapet indirekte. Det gjelder alle eigarlaga i medlemskommunane. I dei siste åra har Skjåk Kommune bidratt med 300.000 årleg til Nasjonalparkriket Reiseliv AS.

Forstudie Masterplan Reiseliv for Skjåk

Det har vore gjennomført eit forstudie for Masterplan Reiseliv for reiselivs- og opplevingsbedrifter i Skjåk. Bakgrunnen er det prosess som ble starta av Kommunestyret i 2022, der ein bestilte ein evaluering av destinasjonssamarbeidet med Nasjonalparkriket Reiseliv AS. Det resulterte i eit Kommunestyrevedtak i desember 2023 om å sette i gang ein meir grunnleggjande prosess for næringa og aktørane med målsetning om å sjå nærare på kva ein kunne få til lokalt i Skjåk av felles grunnlag og samarbeid i reiselivet. Dette har vært et grunnleggjande arbeid uavhengig av val av destinasjonssamarbeid, som er nødvendigvis må komme i etterkant av dette og som er eit eige tema.

Forstudiet har hatt to samlingar, eit i mai og eit i september med m.a. spørjeundersøkingar og dialogar med næringsaktørane mellom desse. Det har vore god oppslutning hos næringa og det er skapt ein arena for gode diskusjonar som har skapt eit godt grunnlag for vidare arbeid framover.

Det bør nemnast at det kanskje viktigaste med heile prosessen er at vi gjennom samlingane vi har arrangert har fått folk i næringa til å møttest og diskutere kva dei er opptatt av angående reiselivsnæringa i smått og stort. Det i seg sjølv, at det no er opne opp for dialog og diskusjon som nok elles ikkje ville skjedd, er sær positivt. Det er og den klåre attendemeldinga frå aktørane sjølv.

På den andre samlinga den 9. september orienterte eigarlaget Visit Skjåk – Reinheimen & Breheimen om vedtaket på generalforsamlinga og tankegangen bak denne. Saka blei diskutert av aktørane på møtet på overordna nivå, men som ein nok kan forvente utkrystalliserte det seg ikkje et klart vegval vidare for destinasjonssamarbeid framover på dette møtet.

Sluttrapport for "Forstudie Masterplan Reiseliv" er klar snarast og orienteringssak med sluttrapporten vil leggjast fram til politisk behandling i Skjåk i november. Der vil vi gjere nærare og meir detaljert greie for prosjektet og dei resultat vi er kome fram til, samt forslag til strategiar med grunnlag i det arbeidet som er gjort.

Strategival må utformast i nært vidare samarbeid med næringa sjølv, og skal ikkje forskotterast nå. Dialogar med sentrale aktørar om vegen vidare pågår framleis.

Likevel må det allereie nå nemnast at det i Forstudiet kom fram eit ynskje frå reiselivsnæringa at Skjåk kommune i det vidare arbeid leggjar til rette for utviklinga framover med grunnlag i ein samarbeids- og organisasjonsmodell under NiS.

Miljømessige konsekvensar

Ingen kjende

Vurdering

Utviklinga av Rada Reiseliv er utan tvil eit spanande og ambisiøst prosjekt, som vi ennå ikkje har sett alle konturane av. Organisering av destinasjonsutvikling er eit krevjande fagfelt og i ei tid der marknad og kundar er i ei rivande utvikling, er det nødvendig å arbeide fram alternative måte å jobbe på som kan gje betre verdiskaping.

I plan for verksamheita 2024-27 (vedlagt) er det fokus på utvikling av tre ulike tenesteområde med lik vektlegging:

1. Internasjonal marknadsføring,
2. Sikring av konkurransedyktige rammevilkår og
3. Kompetanseutvikling.

Felles for disse er at det er arbeid der ein kan sjå stordriftsfordelar i organiseringa, noko som det er logisk og naturleg å fokusere på når ein skal etablere ein mål- og kostnadseffektiv organisasjon på dette området.

Når dette er sagt, er det usikkerheit om eit slikt selskap vil ha tilstrekkeleg lokal kunnskap og forankring. Det er ein risiko for at denne heilt eller delvis går tapt når ein så omfattande organisasjon etablerast.

Denne bekymringa kom også til uttrykk gjennom vedtak på generalforsamlinga og orienteringa om dette frå vårt lokale eigarlag i Nasjonalparkriket Reiseliv AS, Visit Skjåk – Reinheimen & Breheimen.

I Skjåk er det dermed fleire prosessar som går for seg parallelt og dei er ikkje fullførde. Strategival for vidare prosess med reiselivet innanfor samarbeidsgrunnlag og organisering er ikkje fullført. Det er heller ikkje val av marknadsføring og destinasjonssamarbeid. Vedtaket til Visit Skjåk- Reinheimen og Breheimen understrekar dette til det fulle; her må det jobbast vidare i og med næringa for å finne gode løysingar.

I søknaden er det lyfta fram at det er viktig å ha kommunane som eigarar inn i Rada Reiseliv og at dette m.a. er relatert til oppgåver rundt Reisemålsleiing og berekraftig reiseliv etter anbefalingar frå NOU 2023: 10 leve og Oppleve og nasjonal reiselivsstrategi. Det er riktig at dette er ein viktig oppgåve, og blir enda viktigare framover, gitt utfordringar m.a. i grensesnittet mellom næring/vern og besøksforvaltning. Samarbeid med næringsaktørar, lokale interessentar og det politiske nivået (Kommunen) er naturlegvis element i ein god reisemålsleiing. Eigarskap og modellen til Rada Reiseliv er ei mogleg tilnærming til disse problemstillingane, men slett ikkje den einaste. Her kan det og tenkjast andre modellar og løysningar for å møte utfordringane.

Med denne bakgrunn, situasjonen og de prosessane som framleis går føre seg her i Skjåk, er vurderinga at det på nåverande tidspunkt vil vere sær s uheldig, på mange vis, om kommunen skulle

gå mot eigarlagets vedtak, ynskje og vurdering og lage ein "vidareføring" av avtale og løyving med Rada Reiseliv SA.

Prinsippet og utgangspunktet for støtte og tilrettelegging må vere ynskjer og vurderingar frå reiselivsnæringa sjølv. Ikkje alle bedrift er medlemmar i Visit Skjåk, og såleis representerer dei ikkje alle verksamheiter innanfor reiselivet, men dei er uansett ein sær s vesentleg stemme i saka.

Det er kommunedirektørens samla vurdering at Skjåk Kommune, på nåverande tidspunkt, ikkje søker eigarskap i Rada Reiseliv SA.

Kommunedirektøren si tilråding

1. Skjåk Kommune vedtek å ikkje søke eigarskap i Rada Reiseliv SA på nåverande tidspunkt.

Hovedutval for miljø og samfunnsutvikling si behandling av sak 57/2024 i møte den 15.10.2024:

Behandling

Samrøystes.

Vedtak

1. Skjåk Kommune vedtek å ikkje søke eigarskap i Rada Reiseliv SA på nåverande tidspunkt.

Formannskap si behandling av sak 59/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Kristen Haugen Dagsgard (SP) stiller spørsmål om habiletet i saka. Samrøystes om at Kristen Haugen Dagsgard er inhabil. Anna Krogstad (SP) trådte inn som ordførar i saken.

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

1. Skjåk Kommune vedtek å ikkje søke eigarskap i Rada Reiseliv SA på nåverande tidspunkt.

From: Merethe Sandum[Merethe@lillehammer.com]

Sent: 02.07.2024 13:37:07

To: Merethe Sandum[Merethe@lillehammer.com]

Cc: Pål Sjetne[psj@usbl.no]; Vidar Haugen[vidar.haugen@strawberry.no];

karenmarie@ovreaaseng.no[karenmarie@ovreaaseng.no];

ta0605@gmail.com[ta0605@gmail.com]; 'Frode M. Åkerland (Scandic

Hamar)'[frode.akerland@scandichotels.com]; Aasmund

Kolstad[aasmund@kolstadgard.no];

aasmkols@outlook.com[aasmkols@outlook.com]

Subject: Status etablering nytt reiselivsselskap

NB! Denne e-posten kommer fra en ekstern avsender. Ikke klikk på linker eller åpne vedlegg med mindre du kjenner avsenderen og vet at innholdet er trygt.

Til kommunene ved ordfører, kommunedirektør og

næringsseier/kommunalsjef/strategisjef

Kopi: styreledere og nestledere i Visit Mjøsa, Visit Lillehammer og

Nasjonalparkriket Reiseliv

Etablering av nytt reiselivsselskap

Visit Mjøsa, Visit Lillehammer og Nasjonalparkriket Reiseliv arbeider som kjent med å etablere et nytt reiselivsselskap for den viktigste reiselivsregionen i Innlandet. Selskapet får det administrative navnet Rada Reiseliv SA.

Prosess for eierkommunene i Visit Lillehammer

Kommunene Ringsaker, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron er pr. i dag eiere i Visit Lillehammer. I disse kommunene ber vi om 1) tilslutning til at Visit Lillehammer AS blir nedlagt uten at kommunene får noen utbetaling og 2) at eksisterende kommuneavtaler for 2024 videreføres inn i det nye selskapet.

Som leder av prosessen for etablering av det nye selskapet ber jeg om å få behandlet disse spørsmålene i det første politiske møte etter sommerferien.

Prosess for kommuner tilhørende Visit Mjøsa og Nasjonalparkriket Reiseliv

Kommunene Hamar, Stange, Løten, Sel, Vågå, Lesja, Dovre og Skjåk inviteres inn som eiere i Rada Reiseliv SA, basert på vedtakene som er gjort i eksisterende destinasjonsselskap og vedlagte dokumenter. I disse kommunene ber vi om at eksisterende kommuneavtaler for 2024 videreføres inn i det nye selskapet.

Som leder av prosessen for etablering av det nye selskapet ber jeg om å få behandlet spørsmålet om eierskap i Rada Reiseliv SA i det første politiske møte etter sommerferien.

Felles for alle kommuner

Vedlagt følger vedtatt virksomhetsplan som beskriver det nye selskapets tjenesteområder og foreslått organisering. Mer detaljerte handlingsplaner relatert til hvert enkelt tjenesteområde skal utarbeides så snart selskapet er stiftet.

Som følge av at de tre eierkommunene i Lillehammer-regionen har formelle krav til kommunestyrebehandling, har vi i samråd med Lillehammer kommune og advokat Aslak Runde gjort en justering i vedtektenes § 3 punkt 5. Dette for å presisere at kommunenes økonomiske bidrag inngås gjennom egne avtaler. Se vedlagt justerte vedtekter.

Når samtlige kommuner har tatt stilling til eierskap i Rada Reiseliv SA gjennomføres ekstraordinære generalforsamlinger/årsmøter i de eksisterende destinasjonsselskapene med mål om snarlig stifting av Rada Reiseliv SA.

Etter at selskapet er etablert opprettes det kontakt med den enkelte kommune om veien videre for økonomisk bidrag fra kommunen til det nye selskapet. Merk at det legges opp til forhandlinger om bidragets størrelse og at positive vedtak om å etablere selskapet pr. nå ikke forplikter kommunen økonomisk, ref. presisering i vedtektenes § 3 punkt 5.

Det er viktig å ha kommunene inn som eiere av Rada Reiseliv. En av grunnene er relatert til oppgaven rundt Reisemålsledelse/Bærekraftig reisemål, som kommunene er anbefalt å løse fra regjeringen (ref. NOU 2023: 10 Leve og Oppleve og nasjonal reiselivsstrategi). En god reisemålsledelse utøves i et forpliktende langsiktig samarbeid mellom næringsaktørene, de lokale interessentene og det politiske beslutningsnivået (kommunen).

God sommer!

Med vennlig hilsen
Merethe Sandum
Prosessleder

Tlf: +47 97 02 95 90
merethe@lillehammer.com

VIRKSOMHETSPLAN RADA REISELIV 2024 - 2028

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN:

Rada Reiseliv er det offisielle reiselivsselskapet for «kundereisen» Stange i sør, til Hamar, Lillehammer, Gudbrandsdalen, Skjåk og Bjorli i nord. Selskapet representerer 14 kommuner og er et ikke-kommersielt selskap eid av reiselivsaktørene og kommunene i regionen.

Selskapet skal være et fagmiljø med oppdatert innsikt og kunnskap, for å identifisere og gjennomføre tiltak som sikrer utvikling av regionen, økt verdiskaping til partnere og eierne, skaper mer helårsaktivitet og tiltrekker flere besøkende med lavt klimaavtrykk til regionen.

VISJON:

«Sterkere sammen»

*Gjennom å være den ledende partneren for samarbeid, vertskap og kunnskap i hele besøksnæringen**

** For både lokalbefolkning, deltidsinnbygger og besøkende*

MISJON:

De ansatte skal gå på jobb hver dag for å skape merverdi for partnerne gjennom samarbeid om helhetlig og profesjonell destinasjonsutvikling i samspill med lokalbefolkningen, besøkende og naturen.

TILNÆRMING:

For at regionen skal være et ansvarlig reisemål må Rada Reiseliv spille på lag med lokalsamfunnet. Et godt sted å bo er et godt sted å besøke, i dag og i fremtiden. Bærekraft er et viktig premiss, både for omdømme, for å bevare naturen vi lar de besøkende oppleve og også et premiss for lønnsomhet.

For å lykkes med satsningen skal Rada Reiseliv arbeide med å utvikle vertskapskultur i hele regionen, med bredde i tilbud og aktører. Selskapet skal løfte bærekraftig reiseliv- og stedsutvikling, samt drive politisk påvirkning, PR og sikre rammebetingelser.

- Rada Reiseliv er kobleren mellom partnerne og mellom partnerne og det offentlige
- Rada Reiseliv skal skape møteplasser som inspirerer og som muliggjør helhetstenkning, samarbeid, ansvarlig markedsføring og produktutvikling for aktivitet hele året

- Rada Reiseliv skal fremme vertskapsrollen og en profesjonell besøksnæring i hele regionen, hvor aktørene fremmer hverandre til besøkendes beste

OVERORDNEDE TJENESTEOMRÅDER:

De tre tjenesteområdene vektes likt.

1) Internasjonal markedsføring

Rada Reiseliv skal bidra til å løfte, utvikle og koordinere internasjonal markedsføring sammen med partnerne fra hele opplevelsesmangfoldet i hele regionen, for å utløse reiselyst hos prioriterte segmenter. Rada Reiseliv skal kommunisere både egne og andres relevante historier, gjennom egne, kjøpte og fortjente kanaler.

Vertskapsrollen og samarbeid mellom reiselivsaktørene er avgjørende for at partnerne kan selge hverandre og sikrer mersalg, gjenkjøp og lengre oppholdstid i regionen. Godt vertskap og kjennskap til hverandre og hverandres produkter vil styrke gjestenes opplevelsesverdi og bidrar til fornøye besøkende, som igjen skaper innhold til ansvarlig markedsføring.

Rada Reiseliv skal bidra til at regionen blir en del av den nasjonale eksportsatsingen og fremtidige nasjonale satsinger og tiltak.

Bærekraft er grunnmuren i vår markedsføring og en viktig del av merkevarene.

- Strategisk mål for tjenesteområdet:

Rada Reiseliv skal kunne dokumentere økt kjennskap og kunnskap om regionen hos prioriterte markeder og segmenter.

2) Sikre konkurransedyktige rammevilkår for hele besøksnæringen

Rada Reiseliv skal gjennom å være en dialogpartner og pådriver sikre godt samspill med og forutsigbarhet fra kommuner, fylker, stat og virkemiddelapparat. Selskapet skal etablere god forståelse for reiselivets betydning gjennom å fremme og dokumentere næringens verdi som sosial infrastruktur for hele lokalsamfunnet.

Rada Reiseliv vil samarbeide bredt og inngå partnerskapsavtaler med relevante aktører for å nå selskapets visjon og mål.

- Strategisk mål for tjenesteområdet:

Rada Reiseliv har etablert en felles reiselivspolitik som styrker reiselivsselskapet som et tydelig talerør for næringen, og som gjør Rada Reiseliv til en sentral partner i prosesser knyttet til kommunenes reguleringer og planarbeid, reiselivspolitiske saker og næringens rammebetingelser.

3) Sikre tilgang til rett kompetanse for hele besøksnæringen

Kompetanseheving og rekruttering krever en samlet innsats for å skape endring.

Rada Reiseliv skal tilrettelegge for felles kompetanseheving, gode utdanningsmuligheter og rekruttering til hele næringen.

Selskapet skal bygge stolthet og formidle innsikt om verdien av besøksnæringen til opinion, myndigheter og lokalsamfunn.

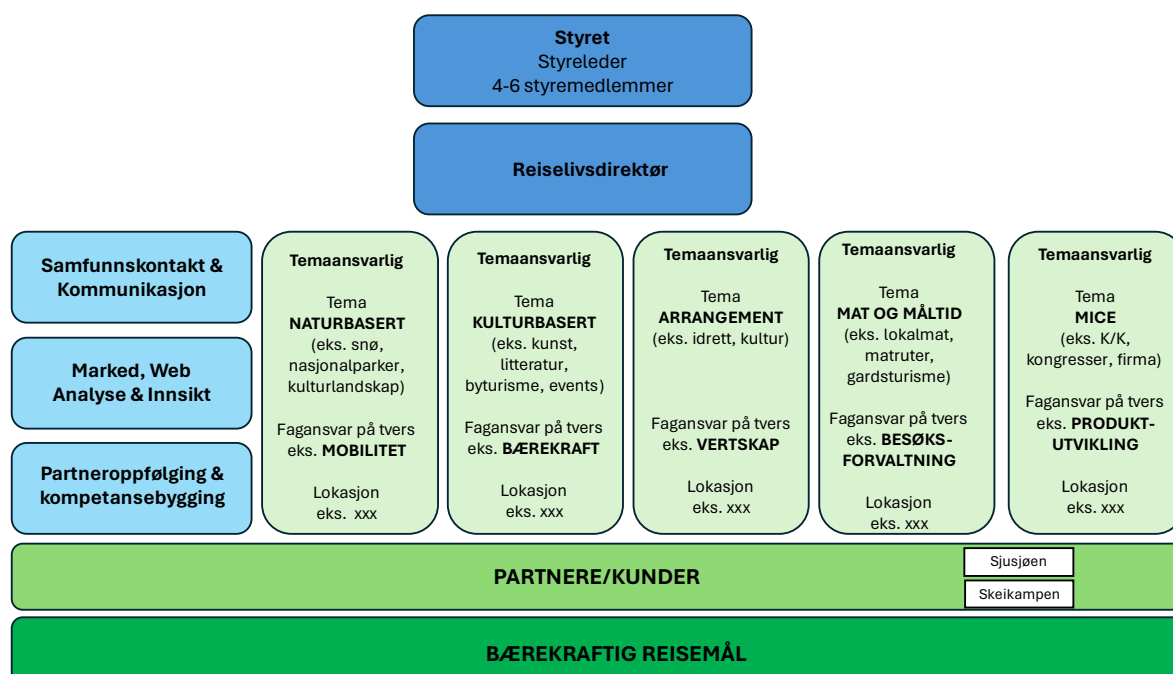
Rada Reiseliv skal sikre partnerne tilgang til et fagmiljø med oppdatert innsikt og kunnskap gjennom kontinuerlig kompetanseheving av egne ansatte.

- Strategisk mål for tjenesteområdet:

Rada Reiseliv skal kunne dokumentere at vi bidrar til utvikling av attraktive utdanningstilbud, kompetanseheving og rekruttering, som øker interessen og stoltheten til besøksnæringen som næring og arbeidsplass.

ORGANISASJONSSTRUKTUR MED RESSURS OG- KOMPETANSEBEHOV:

Rada Reiseliv vil ha skiftende oppgaver og sammensatte prosjekter der flere ressurser og oppgaver krysser hverandre. Selskapet er organisert basert på en matrisemodell, der faglige spesialistroller vil kunne fungerer i kombinasjon med temaansvarlige. Dette er en organisasjonsstruktur som også gjør det fleksibelt med tanke på å bygge selskapet større eller mindre avhengig av finansiering og resultater som skapes.

Figuren: Representerer en grovkisse for en matrisemodell. Gjenspeiler ikke antall ansatte.

VEDTEKTER FOR RADA REISELIV SA

Vedtatt på stiftelsesmøte 2024

§ 1

Innledende bestemmelser

- (1) Rada Reiseliv SA er et samvirkeforetak etablert av de tidligere destinasjonsforetakene Visit Lillehammer AS, Visit Mjøsa medlemsforening og Nasjonalparkriket Reiseliv AS. Foretaket har vekslende kapital og medlemskap og medlemmene har begrenset ansvar for foretakets forpliktelser.
- (2) Foretakets forretningskontor er i Øyer kommune.
- (3) Vedtektene utfylles av bestemmelsene i samvirkelova.

§ 2

Formål og geografisk område

- (1) Foretaket skal eies av reiselivsaktører og kommuner innenfor sitt destinasjonsområde, som er «kundereisen» gjennom kommunene fra Stange i sør, til Hamar, Lillehammer, Gudbrandsdalen, Skjåk og Bjorli i nord.
- (2) Foretaket skal være det offisielle reiselivsforetaket for destinasjonsområdet og skal selv og/eller ved deltakelse i andre foretak arbeide for å fremme medlemmenes økonomiske interesser gjennom å skape merverdi ved samarbeid om helhetlig og profesjonell destinasjonsutvikling i samspill med lokalbefolkningen, besøkende og naturen.
- (3) Foretaket skal være den ledende partneren for samarbeid, vertskap og kunnskap i hele besøksnæringen og skal arbeide med å utvikle vertskapskultur i hele destinasjonsområdet med bredde i tilbud og aktører. Foretaket skal løfte bærekraftig reiseliv- og stedsutvikling, samt drive politisk påvirkning, PR og sikre rammebetingelser og være kobleren mellom medlemmene, og mellom medlemmene og det offentlige.

Foretaket skal også skape møteplasser som inspirerer, og som muliggjør helhetstenkning, samarbeid, ansvarlig markedsføring og produktutvikling for aktivitet hele året. Foretaket skal videre fremme vertskapsrollen og en profesjonell besøksnæring i hele destinasjonsområdet, hvor aktørene fremmer hverandre til besøkendes beste.

- (4) Foretaket skal i hovedsak jobbe innenfor de tre tjenesteområdene markedsføring, sikring av konkurransedyktige rammevilkår for hele besøksnæringen og sikring av tilgang til rett kompetanse for hele besøksnæringen.

§ 3

Medlemskap

- (1) Enhver næringsdrivende og kommune i tilknytning til destinasjonsområdet kan etter innmelding bli medlem i foretaket. Medlemskap kan bare nektes i tråd med bestemmelsene i samvirkelova § 14.
- (2) Det betales verken medlemskontingent eller innskudd, men det er en forutsetning for innmeldelse at medlemmet forplikter seg og opprettholder bidrag som bestemt i § 3 (5).
- (3) Medlemskap kan ikke overdras.
- (4) Medlemsfordeler og oppgaver vedtas av styret. Medlemmene forutsettes å være involvert og engasjert og etterkomme det som bestemmes.
- (5) Medlemmene forplikter seg til å yte økonomiske bidrag i tråd med den til enhver tid gjeldende finansieringsmodell som vedtas årlig av årsmøtet etter forslag fra styret. Dette gjelder ikke for medlemmer som er kommuner. For disse inngås egne avtaler om økonomisk bidrag.
- (6) Utmeldelse skjer skriftlig til styret med frist på tre måneder. Alle kontraktsrettslige forhold og mellomværender med foretaket skal gjøres opp ved utmelding.

§ 4

Organisering

- (1)** Årsmøtet er foretakets øverste organ. Hvert medlem har én stemme på årsmøtet. På det ordinære årsmøtet skal minst følgende saker behandles som bestemt i samvirkelova:
 - Årsoppgjør med resultatdisponering
 - Valg av styremedlemmer, styreleder, nestleder, revisor og valgkomité
 - Godtgjørelse til styret og revisor
 - Finansieringsmodell for påfølgende år
 - Innkomne saker
- (2)** Foretaket skal ha et styre på fem til sju medlemmer med funksjonstid på to år og tre varamedlemmer med funksjonstid på ett år. Styrets leder og nestleder velges ved særskilt valg.
- (3)** Foretakets firma tegnes av daglig leder og ett styremedlem og/eller av styreleder og ett styremedlem.
- (4)** Foretaket skal ha en valgkomité på tre medlemmer som innstiller kandidater til styreverv, og dessuten foreslår godtgjørelse til styret. Valgkomiteen skal arbeide i henhold til instruks vedtatt av årsmøtet. Valgkomiteens innstilling skal foreligge før innkalling til årsmøtet sendes ut.

§ 5

Kapitalforhold

- (1)** Medlemmene har ikke plikt til å gjøre innskudd i foretaket.
- (2)** Eventuelle årsoverskudd skal ikke deles ut til medlemmene, men skal godskrives foretakets egenkapital og benyttes til foretakets virksomhet og formål.
- (3)** Eventuelle innestående og innskudd fra medlemmene forrentes ikke.
- (4)** Medlem som melder seg ut, opphører, ekskluderes, slettes eller på annen måte

avslutter sitt medlemskap kan ikke gjøre krav på andel i foretakets aktiva.

§ 6

Oppløsning

- (1)** Oppløsning kan besluttet i ordinært årsmøte etter at det har vært foreslått i et foregående ordinært årsmøte. Til gyldig vedtak kreves det at de som stemmer for oppløsning representerer 9/10 av samtlige stemmer. Får ikke vedtaket tilstrekkelig flertall kan forslaget om oppløsning gjentas på nytt årsmøte og der vedtas med 9/10 flertall av de avgitte stemmer.

- (2)** Eventuell nettoformue fordeles på de aktive medlemmene i tråd med samvirkerettslige prinsipper basert på samhandelen med foretaket de siste fem år før oppløsningsbeslutningen.

*** * ***

Protokoll årsmøte 2024 i Visit Skjåk-Reinheimen & Breheimen

Dato: 06.06.2023,
Tid: 19.00 - 20.30
Sted: SMIU

Til stede: Øystein Brandsar, Kristen Haugen Dagsgard, Arnstein Fjerdingsren, Anna Husøy og Ole Erik Bjørnstadhaugen

SAKLISTE:

1. Godkjenning av innkalling

Innkallingen ble godkjent

2. Valg av møteleder

Øystein Brandsar ble valgt til møteleder.

3. Valg av referent

Ole Erik Bjørnstadhaugen ble valgt til referent.

4. Valg av to til å signere protokollen

Arnstein Fjerdingsren og Kristen Haugen Dagsgard ble valgt til å signere protokollen

5. Valg av leder, nestleder og første vara for eierlaget,

Følgende ble valgt for 2024-2025:

Leder: Kristen Haugen Dagsgard

Nestleder: Øystein Brandsar

Første vara: Arnstein Fjerdingsren

6. Årsregnskap 2023, Nasjonalparkriket Reiseliv

Møteleder gikk kjapt gjennom hovedelementene fra årsregnskapet 2023.

Resultatet viser et merforbruk på ca kr 377.000,- og viser utfordringene for økonomien i selskapet.

Saken ble diskutert.

7. Opprettelse av Rada Reiseliv og avvikling av Nasjonalparkriket reiseliv

Saken ble diskutert.

Diskusjonen endte i at Visit Skjåk ønsker videreføring av eksisterende struktur og den merkevaren som er etablert.

Vedtak:

Visit Skjåk - Reinheimen & Breheimen ønsker ikke opprettelse av Rada Reiseliv og heller ikke virksomhetsoverdragelse av Nasjonalparkriket. Reiseliv AS, til Rada Reiseliv. Visit Skjåk ønsker videreføring av eksisterende struktur og den merkevaren (Nasjonalparkriket) som er etablert.

Vedtaket ble enstemmig vedtatt!

8. Innkomne forslag

Ingen innkomne saker.

Møtet ble avsluttet kl 20:20

11. juni 2024

Sammendrag av eierlagsårsmøte i Visit Skjåk - Reinheimen & Breheimen

På eierlagsmøtet for Visit Skjåk den 6. juni 2024 ble årsregnskapet for 2023 diskutert, og det ble påpekt at selskapet gikk med underskudd dette året.

Et sentralt tema var den planlagte fusjonen og etableringen av et nytt selskap, Rada Reiseliv, som vil erstatte Nasjonalparkriket Reiseliv. Det ble diskutert hvordan denne endringen vil påvirke avtaler med bedrifter og kommuner, og det ble klart at medlemmene må melde seg inn i det nye selskapet på nytt.

Det var en del skepsis til navnevalget "Rada Reiseliv" og hvordan dette vil påvirke merkevarebyggingen. Videre ble det diskutert hvordan selskapet skal fungere som vertskap og styrke samarbeidet mellom aktørene i området. Det ble også nevnt at det er et behov for å bestemme hvordan trafikken skal styres på nettsiden radareiseliv.no.

Medlemmene uttrykte bekymring for at mindre aktører kan bli oversett i den nye bidragsmodellen, og at prisene vil øke for de fleste. Det var også en generell misnøye med modellen, som ble oppfattet som urettferdig og lite tilpasset mindre virksomheter. Noen medlemmer uttrykte et ønske om å bevare den eksisterende strukturen i Nasjonalparkriket Reiseliv, mens andre fryktet at de ville forsvinne i det større selskapet.

Avstemmingen viste at Visit Skjåk ønsker å fortsette med den eksisterende strukturen fremfor å gå videre med planene om Rada Reiseliv.

Referent, Nasjonalparkriket

From: Høglien, Stian[stian.hoglien@regionkontoret.no]
Sent: 19.09.2024 10:01:09
To: Smågård, Kristin[Kristin.Smagard@skjaak.kommune.no]; Hiller, Sølvi
Lemstad[solvi.lemstad.hiller@skjaak.kommune.no]; Amundsen, Åshild
Myhre[Ashild.Amundsen@lom.kommune.no]; Brimi, Live
Opsahl[live.brimi@vaga.kommune.no]; Stenersen,
Torfinn[torfinn.stenersen@sel.kommune.no]; Mæhlum, Arne
Christian[arne.mahlum@dovre.kommune.no]; Anne Cathrine
Enstad[anne@nordveggen.no]; Solveig Brøste Sletta[Solveig@nordveggen.no]
Cc: Vistekleiven, Ivar[ivar.vistekleiven@regionkontoret.no]
Subject: Presentasjon om status Rada Reiseliv SA

Hei!

Vedlagt følger presentasjonen fra Merethe Sandum og de punktene som hun orienterte om til Lillehammer kommune.

Mvh
Stian Høglien
Regionkonsulent

Interkommunalt politisk råd Nord-Gudbrandsdal

Mobilnr.: 988 33 723

Merethe Sandum, prosessleder etablering nytt reiselivsselskap på vegne av
Nasjonalparkriket Reiseliv, Visit Lillehammer og Visit Mjøsa

Møte næringssjefene i Nord-Gudbrandsdal

19. september 2024, Teams

Storsatsing i reise adressen blir i Øye

VISJONÆR: Merethe Sandum er snart i mål som pådriver for Rada Reiseliv. Hun vil bli en enda større sammenslutning, og intensivert markedsføring i fremtiden.

Debattinnlegg

Vi blir sterkere, større og mer slagkraftig enn noen gang

ke brukes

A skal ikke brukes i markedsføringssammenheng. brukes administrativt inn mot kommuner og øvrig er de eksisterende merkevarenavnene som skal brukes, sa Sandum da hun informerte kommunestyret i

er Lillehammer, Hafjell, Skeikampen, Kvittfjell, og Jotunheimen.

ioen fyrtårn av noen merkevarenavn som vi er for oppmerksomheten, men det er bredden i regionen vår blir valgt. Alle har et ansvar for å gi oss et liv, slik at de kommer tilbake, sier Sandum.

kjellige
n til Rada

er nemmengetstun om
eventuell ny jobb.

Stort kan bli større

iseliv, så tror Merethe Sandum at det kan tenke «stort» i reiselivssammenheng i

r godt i gang, men jeg mener det er et til kanskje hele Innlandet. Det vil gi oss beidet med markedsføring utenlands, sier

Status etablering av nytt reiselivsselskap

- Reiselivsnæringen i Visit Mjøsa, Visit Lillehammer og Nasjonalparkriket Reiseliv er enige om å etablere et nytt og sterkere reiselivsselskap for Innlandets viktigste reiselivsregion, ref. **tre likelydende styrevedtak**
- Viktig å også ha kommunene inn på eiersiden for bl.a. å **sikre helhetlig destinasjonsutvikling**
 - 5 av 6 eierkommuner i Visit Lillehammer har nå fattet enstemmige vedtak om å etablere det nye reiselivsselskapet Rada Reiseliv og avvikle Visit Lillehammer
 - Lillehammer kommune har ikke ansett informasjonen og dokumentasjonen som god nok og vedtok med 27 mot 12 stemmer å utsette saken i kommunestyret den 29. august. Saken skal opp på nytt i kommunestyret i Lillehammer den 26. september og prosessen avventer vedtaket her.
 - De andre kommunene i Visit Mjøsa og Nasjonalparkriket – ref. mail av 2. juli. Ønske om behandling i kommunestyrene
- Viktig å **sikre overgangen mellom Nasjonalparkriket Reiseliv og Rada**

Audun Pettersen, Bransjedirektør Reiseliv, Virke Foto: Virke

Destinasjonsselskapene under press - en transformasjon i møte med nye utfordringer

Destinasjonsselskapene står overfor en rekke nye utfordringer i det dynamiske reiselivsmarkedet.

Audun Pettersen

BRANSJEDIREKTØR REISELIV, VIRKE

«For å lykkes i fremtiden må destinasjonsselskapene være proaktive, innovative og dyktige i å håndtere et bredt spekter av oppgaver. Samarbeid med reiselivsbedrifter, lokalsamfunn og offentlige myndigheter er avgjørende for å skape bærekraftige og vellykkede reisemål».

Visit Mjøsa, Visit Lillehammer og Nasjonalparkriket

Reiseliv er under press

- Sviktende økonomi
- Mangel på oppdatert kompetanse
- Endrede behov og forventning til leveranse fra eiere og medlemmer
- Medlemssvikt

Rada Reiseliv SA

«Sterkere sammen»

Gjennom å være den ledende partneren for samarbeid, vertskap og kunnskap i hele besøksnæringen*

* For både lokalbefolkning, deltidsinnbygger og besøkende

Overordnede tjenesteområder

- Internasjonal markedsføring
- Sikre konkurransedyktige rammevilkår for hele besøksnæringen
- Sikre tilgang til rett kompetanse for hele besøksnæringen

De tre tjenesteområdene vektes likt

Styret
Styreleder
4-6 styremedlemmer

Reiselivsdirektør

**Samfunnskontakt &
Kommunikasjon**

**Marked, Web
Analyse & Innsikt**

**Partneroppfølging &
kompetansebygging**

Temaansvarlig

Tema
NATURBASERT
(eks. snø,
nasjonalparker,
kulturlandskap)

Fagansvar på tvers
eks. **MOBILITET**

Lokasjon
eks. xxx

Temaansvarlig

Tema
KULTURBASERT
(eks. kunst,
litteratur,
byturisme, events)

Fagansvar på tvers
eks. **BÆREKRAFT**

Lokasjon
eks. xxx

Temaansvarlig

Tema
ARRANGEMENT
(eks. idrett, kultur)

Fagansvar på tvers
eks. **VERTSKAP**

Lokasjon
eks. xxx

Temaansvarlig

Tema
MAT OG MÅLTID
(eks. lokalmat,
matruter,
gardsturisme)

Fagansvar på tvers
eks. **BESØKS-
FORVALTNING**

Lokasjon
eks. xxx

Temaansvarlig

Tema
MICE
(eks. K/K,
kongresser, firma)

Fagansvar på tvers
eks. **PRODUKT-
UTVIKLING**

Lokasjon
eks. xxx

PARTNERE/KUNDER

Sjusjøen

Skeikampen

BÆREKRAFTIG REISEMÅL

6. Økonomi og budsjett

Fra kommunene:

- Visit Lillehammer: Ca. 2 millioner fra 7 kommuner
- Visit Mjøsa: Ca. 3,3 millioner fra 3 kommuner
- Nasjonalparkriket Reiseliv: 1,5 millioner fra 5 kommuner
- Sum: Ca. 6,8 millioner fra 15 kommuner inkludert Ringsaker

Fra næringen:

- Visit Lillehammer: Ca. 4 millioner
- Visit Mjøsa: Ca. 1 million
- Nasjonalparkriket Reiseliv: Ca. 1,1 millioner
- Sum: Ca. 6,1 millioner fra ca. 400 bedrifter

For å få til dette trenger vi beslutning og vedtak på følgende:

- 1) Kommunen støtter nedleggelse av Visit Lillehammer AS og opprettelsen av Rada Reiseliv SA
- 2) Det legges fram en egen sak for Formannskapet om avtale om økonomisk bidrag til Rada Reiseliv SA

Nye kommuneavtaler

Etter at selskapet er etablert opprettes det kontakt med den enkelte kommune om veien videre for økonomisk bidrag fra kommunen til det nye selskapet

Merk at det legges opp til forhandlinger om bidragets størrelse og at etablering av selskapet per nå ikke forplikter kommunen økonomisk, ref. presisering i vedtektenes § 3 punkt 5

Ref. e-post av 2. juli ber vi om at eksisterende kommuneavtaler for 2024 videreføres inn i det nye selskapet

Endelig vedtak om etablering av selskapet skjer i generalforsamlinger/årsmøter som er berammet i uke 42 (14. oktober)

Videre framdrift

- 18. september – kort orientering til næringssjefene i Visit Mjøsa
- 19. september – kort orientering til næringssjefene i NPR
- 26. september – kommunestyret i Lillehammer
- 26. september – Vågå kommunestyre har saken oppe
- 3. oktober – Reiselivet i Gudbrandsdalen er ett av temaene på Gudbrandsdalstinget på Gålå
- Medio oktober – eiermøter i de tre selskapene
- Stiftelse av Rada Reiseliv + utlysning Reiselivsdirektør

Kommunestyremøter

- Vågå 24. oktober (og 26. september)
- Lesja 24. oktober
- Sel 28. oktober
- Skjåk 31. oktober
- Dovre 4. november

Notat

Etablering av nytt reiselivsselskap Rada Reiseliv SA og avvikling av Visit Lillehammer

Bakgrunn

Visit Lillehammer har over tid vært under press:

- Selskapet opplever sviktende økonomi
- Endrede behov og forventning til leveranse fra eiere og medlemmer
- Mangel på oppdatert kompetanse
- Medlemssvikt
- Nedbemanning

Det er behov for å jobbe annerledes. Et sterkere og mer framtidsretta destinasjonsselskap er en del av svaret på dette behovet.

Visit Lillehammer er i en situasjon som de fleste destinasjonsselskaper opplever i dag (ref. oppslaget nedenfor). Det er behov for å være proaktive, innovative og ha rett kompetanse samt tilpasse selskapets tjenester for framtiden. Effektivisering av oppgaver og leveranser vil være en viktig effekt av sammenslåing. I dag må alle de tre selskapene gjøre samme jobb, som for eksempel økonomi, miljøsertifisering, kontakt med interessenter, flere styreverv mv. I dag har de tre selskapene 11 ansatte og en sammenslåing vil kunne bidra til en mer spennende arbeidsplass og utvikling av ansatte og kompetanse.

Visit Lillehammer har også opplevd press på økonomisk støtte fra det offentlige til drift av selskapet og et ønske om å etablere større enheter. Andre interessenter som NHO og Innovasjon Norge støtter ønsket og behovet om felles reiselivsselskap.

Visit Lillehammer er ikke stor nok alene og har sett det som viktig å lykkes i tett samarbeid med destinasjonsselskap i en lengre kundereise i Innlandet.

Status prosess og Visit Lillehammer:

5 av 6 eierkommuner i Visit Lillehammer har fattet enstemmige vedtak om å etablere det nye reiselivsselskapet Rada Reiseliv og avvikle Visit Lillehammer. Lillehammer kommune har ikke ansett informasjonen og dokumentasjonen som god nok og vedtok med 27 mot 12 stemmer å utsette saken.

I dette notatet, basert på debatten i kommunestyret 29. august og tilbakemeldinger fra administrasjonen i Lillehammer kommune, samt orienteringen i Formannskapet 3. september, blir ni punkter ytterligere belyst.

Reiseliv 1
Bransjenettstedet for hotell, restaurant og opplevelse
Bli abonnent
Søk
Jo

Destinasjonsselskapene under press - en transformasjon i møte med nye utfordringer

Destinasjonsselskapene står overfor en rekke nye utfordringer i det dynamiske reiselivsmarkedet.

Audun Pettersen
BRANSJEDIREKTØR REISELIV, VIKKE

«For å lykkes i fremtiden må destinasjonsselskapene være proaktive, innovative og dyktige i å håndtere et bredt spekter av oppgaver. Samarbeid med reiselivsbedrifter, lokalsamfunn og offentlige myndigheter er avgjørende for å skape bærekraftige og vellykkede reisemål».

1. Navn på selskapet

Rada Reiseliv er et administrativt navn på selskapet. Det skal ikke brukes ut mot de besøkende, men mot selskapets samarbeidspartnere og virkemiddelapparatet som kommunene, fylket, Innovasjon Norge og NHO for å nevne noen.

Styrene ønsker ikke å bygge en ny merkevare. Det er de eksisterende merkevarene i regionen som skal brukes i markedsføringen.

Rada betyr bl.a. å reise og gi råd, og styrene mener det passer godt til et framtidsretta reiselivsselskap.

Eksempler på denne type administrative navn «House of Brands *» i næringslivet rundt oss er:

- Alpinco: med merkevarene Hafjell og Kvitfjell
- Brav: med bl.a. merkevarene Swix, Ulvang og Skisporet
- Stiftelsen Lillehammer Museum: med bl.a. merkevarene Maihaugen, Bjerkebæk, Aulestad og Lillehammer Kunstmuseum
- Anno Museum: med bl.a. merkevarene Domkirkeodden og Skogsmuseet
- Norgesgruppen: med bl.a. merkevarene Kiwi, Spar og Meny

* Definisjon på House of Brands: Her finner vi sterke merkevarer som tåler å stå alene og slåss om oppmerksomheten innenfor en kategori. Denne typen arkitektur legger innsatsen hos de enkelte merkevarene mens det overordnede "huset" ikke får særlig oppmerksomhet

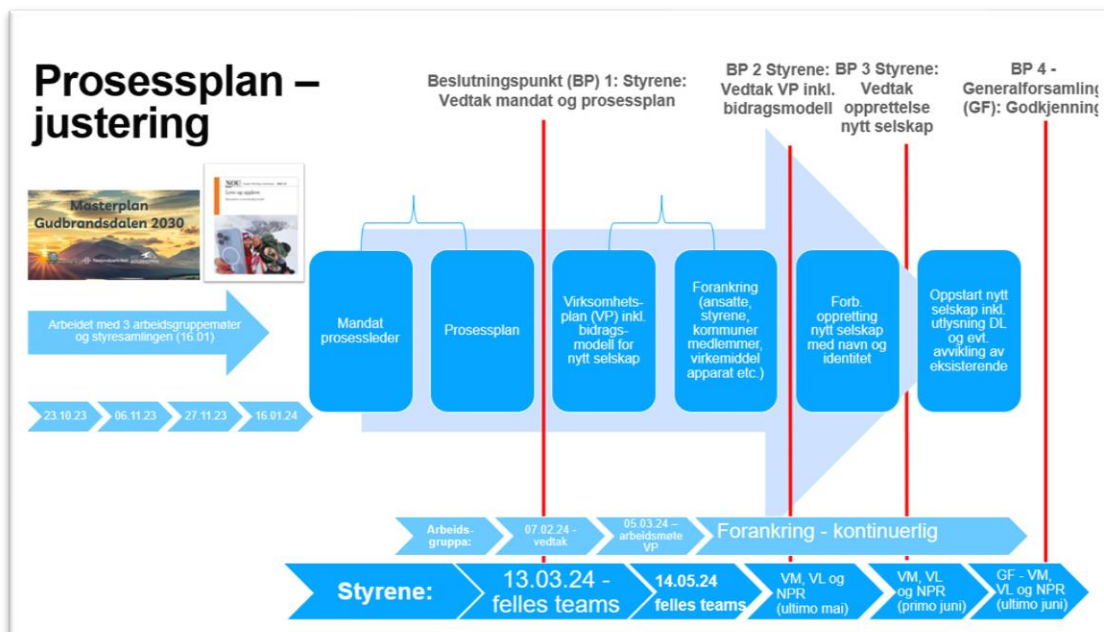
2. Dokumenter og tidslinje for etablering av nytt selskap

Nedenfor vises den vedtatte prosessplanen. Prosessen har sikret en god forankring og fornuftig framdrift.

Det er viktig å huske på at dette har vært en prosess som pågått over tid og som for Visit Lillehammer sin del, startet med Masterplanarbeidet for drøye 3 år siden.

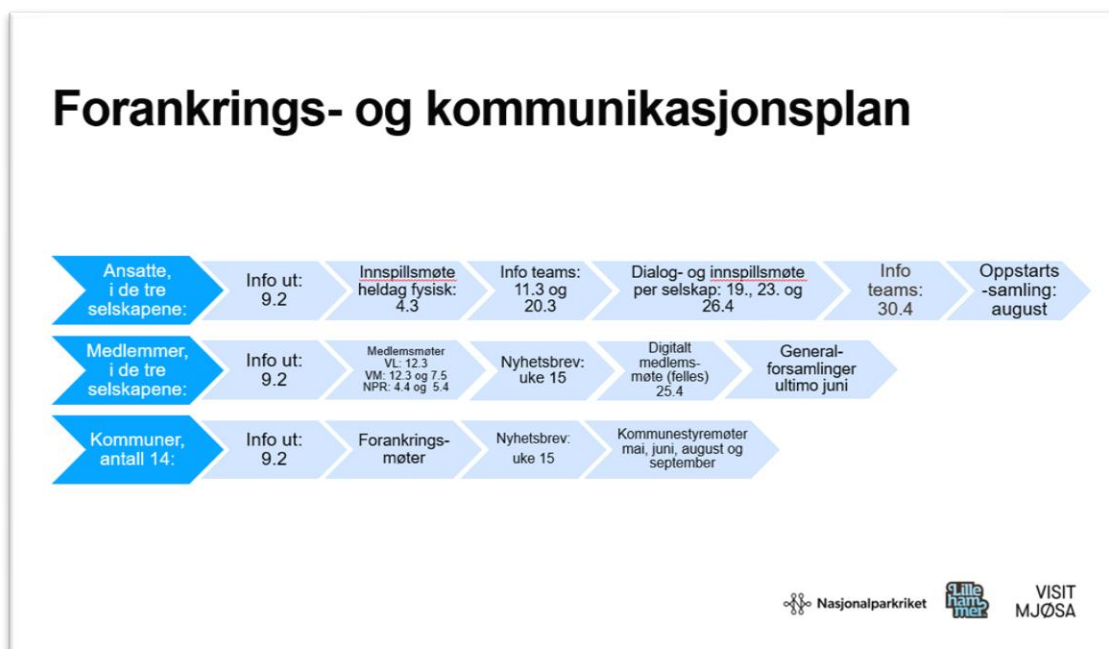
Det er opp til Generalforsamlingene å vedta styrenes anbefaling (BP4) om å etablere nytt selskap og å avvile de gamle selskapene. Dette var ifølge planen tenkt innen utgangen av juni, men som

følge av at de tre eierkommunene i Lillehammer-regionen har formelle krav til kommunestyrebehandling, ble utsatt.

Nedenfor vises planen med forankring og kommunikasjon inn mot både ansatte, medlemmer og kommuner. Dette kommer i tillegg til alle innspills- og informasjonsmøter knytt til Masterplanen.

Proessen er nå på runde to med utsettelse og dette koster. For hver dag, jo mer nedbygging av Visit Lillehammer. De ansatte er på vent og bransjen har forventninger til beslutninger.

3. Begrunnelse for valg av tjenesteområder for nytt selskap

Styrene har vært opptatt av å ha en smart tilnærming og tydeliggjøring av tjenesteområdene. De tre tjenesteområdene som ligger i Virksomhetsplanen er ikke nye for Visit Lillehammer - det er vektingen av dem som er annerledes, ref. Strategiplan til Visit Lillehammer.

Flere av medlemsbedriftene prioriterer selv hoveddelen av sine markedsbudsjetter til aktiviteter nasjonalt.

Underveis har prosessen også konferert og forankret arbeidet med ulike samarbeidspartnere. Ole Erik Almlid og Kristin Krohn Devold i NHO og NHO Reiseliv støtter fullt og helt opp om at disse tre virksomhetsområdene er hva som må til for at vi skal lykkes med å løfte reiselivet som eksportnæring. Det er viktig at det vi gjør lokalt og regionalt henger sammen med det våre partnere nasjonalt gjør.

4. Selskapsstruktur

Advokatfirmaet Thallaug og BDO fikk oppdraget med å foreslå modell og foretaksform, teknisk gjennomføring og ivaretagelse av ansatte. Dette presenterte de i felles styremøte for Visit Lillehammer AS, Nasjonalparklivet Reiseliv AS og Visit Mjøsa den 14. mai 2024. Samtlige styreverv tok informasjonen til orientering og gjorde i etterkant enstemmige vedtak – og dette er vedtakene som er bakgrunnen for der vi er i dag.

Her er vurderingene som ble lagt til gjort:

4. Selskapsstruktur

Utfordringen:

- Hvordan tre kan bli til én:
- Best mulig
- Enklest mulig
- Billigst mulig
- Raskest mulig

Hovedprinsipper

- Ny start
- Brukerstyrt og demokratisk

Modell:

- Avtalebasert?
- Fusjon eller Ny Org?
- Beholde de gamle?

Tilråkning: Ny Org med avvikling av de gamle

Foretaksform:

- Aksjeselskap?
- Forening?
- Samvirkeforetak?

Tilråkning: Samvirkeforetak

Målet for etablering av et felles reiselivsselskap er at tre selskap skal bli til ett på best, enklest og billigste måte. Det er dessuten ønskelig med en «ny start» og et selskap som er styrt av brukerinteresser mer enn av kapitalinteresser. Styrene fikk på bakgrunn av dette en sterk anbefaling om å organisere oss i ett helt nytt selskap, og at dette stiftes som et samvirkeforetak i likhet med en rekke andre reiselivsselskap i Norge.

Valget av samvirkeforetaksmodellen er basert på en grundig gjennomgang og presentasjon for alle tre styrene fra både revisor og advokat, hvor særlig følgende forhold ble fremhevet:

- Samvirkeforetak er lovregulert og gjenkjennelig i motsetning til foreningsformen som er ulovfestet
- Samvirkeforetak har alle de viktige fordelene som i et aksjeselskap: rettssubjektivitet, full ansvarsbegrensning og fulle sosiale rettigheter etc.
- Brukerinteressen er det sentrale – ikke kapitalavkastning eller investering. Fordelen ligger i å være medlem, ikke i kjøp, salg og avkastning
- Det er åpent og fritt medlemskap for alle aktører som kan få sine interesser ivaretatt av samvirkeforetaket
- Det er demokratisk styrt: hvert medlem har én stemme (alternativt stemmerett basert på bidrag)
- Det er mye enklere og billigere å gå inn og ut: i aksjeselskap må det til emisjoner og kapitalnedsettelse for å få flere/færre aksjonærer, mens man i samvirkeforetak melder seg inn og ut helt formløst
- Det er enklere og billigere å inngå avtaler med medlemmene:
i aksjeselskaper må større avtaler med aksjonærene behandles etter formaliserte regler i aksjeloven kapittel 3, mens det i samvirkeforetak er hele poenget at man skal samhandle med medlemmene
- På minussiden kommer at det er vanskeligere å kapitalisere et samvirkeforetak og at det vanskeligere å få avkastning på investeringen, men det vil det være også i et

reiselivsaksjeselskap med mindre medlemmene bidrar fordi de har andre motiver enn avkastning. Realiteten blir derfor mye den samme, slik at dette egentlig ikke er et reelt motargument

At mange små medlemmer kan overkjøre en eller flere kommuner ligger i den demokratiske modellen, men da vil jo det i så fall også være noe et flertall av medlemmene ønsker. Flertallsvedtak påvirker uansett ikke kommunens forpliktelser, siden dette utelukkende er basert på hvilke avtaler man har inngått. Og skulle en kommune bli grunnleggende uenig i den retning flertallet av medlemmene styrer samvirkeforetaket, kan kommunen enkelt melde seg ut, uten å risikere noe annet enn å gå glipp av muligheten til å være med videre på reisen.

Vedtektene som foreslås ved stiftelsen er basert på ett medlem, én stemme. Stemmerett mv. kan også være basert på størrelsen på f.eks. de økonomiske bidragene fra medlemmene (samhandlingen med laget). Det vil imidlertid svekke den demokratiske grunntanken som styrene ser som ønskelig, og dessuten gi et ikke ubetydelig merarbeid. Det er derfor ikke lagt opp til det.

Det ligger for øvrig grundige vurderinger og avveininger bak forslaget, som dessuten utgjør en helhet hvor alt må ses i sammenheng. Vi håper derfor at også kommunene kan slutte opp om selve samvirkemodellen og etableringen av et nytt felles selskap med påfølgende avvikling av de gamle.

Det ligger i sakens natur at Lillehammer som merkevare og destinasjon fortsatt vil ha sterk innflytelse i Rada.

5. Geografisk område

Masterplanen for reiseliv Gudbrandsdalen 2030 var første skritt på veien. Denne er et godt grunnlag for å realisere et nytt og sterkere reiselivsselskap. Det er også riktig tidspunkt for å tenke nytt om samarbeid. Tiden for endring av reiselivet i Innlandet er overmoden.

Kunden og kundereisen settes i fokus. For turistene er det irrelevant hvilken kommune vedkommende befinner seg i. E6 og Dovrebanen binder våre fantastiske produkter sammen og er gjennomfartsårene på vei til nord og fjord. Det er Nord-Norge, Vestlandet, storbyene samt aktørene i Norden og Europa som er våre konkurrenter. Konkurransen ligger ikke mellom Stange/Hamar – Lillehammer – Gudbrandsdalen – Bjorli/Skjåk. Her ligger kompletterende produkt (ref. de fem tema- og innsatsområdene i Virksomhetsplanen).

Etter dialog mellom styrelederne i Visit Lillehammer og Visit Øst-Norge (Ringsaker sitt hovedselskap for reiseliv) var en omforente om denne framgangsmåten.

6. Økonomi/budsjett

Oppsettet viser fordelingen mellom kommunebidrag og næringsbidrag i de tre reiselivsselskapene:

6. Økonomi og budsjett

Fra kommunene:

- Visit Lillehammer: Ca. 2 millioner fra 7 kommuner
- Visit Mjøsa: Ca. 3,3 millioner fra 3 kommuner
- Nasjonalparkriket Reiseliv: 1,5 millioner fra 5 kommuner
- Sum: Ca. 6,8 millioner fra 15 kommuner inkludert Ringsaker

Fra næringen:

- Visit Lillehammer: Ca. 4 millioner
- Visit Mjøsa: Ca. 1 million
- Nasjonalparkriket Reiseliv: Ca. 1,1 millioner
- Sum: Ca. 6,1 millioner fra ca. 400 bedrifter

I e-post fra prosessleder 6. juni står det at forventningen til Lillehammer kommune sitt bidrag er at det holdes på samme nivå som i 2024, med en indeksjustering.

Finansiell plan med grovbudsjett viser nedenfor, basert på eksisterende samlet finansiering av de tre selskapene, viser at økonomien i nytt selskap må bygges opp over tid. Finansiell plan med grovbudsjett er basert på eksisterende inntekter og utgifter, sett opp mot virksomhetsplan, bidragsmodell, organisasjonsstruktur og fremtidig ambisjonsnivå for Rada.

På inntektssiden forutsettes utjevning av bidragene fra næringen, noe som innebærer lavere inntekter i første driftsår. Videre forutsettes det likelydende bidrag fra alle kommunene, samt videreføring av destinasjonsstøtten fra Innlandet fylkeskommune.

Finansiell plan innehar prosjektinntekter i alle de tre årene, og dette er ikke sikre langsiktige inntekter. Dette er inntekter som må drives inn enten via prosjekter eller salg av kompetanse, og vil måtte reflektere kostnadsnivået inkludert antall ansatte i Rada.

På utgiftssiden forutsettes det gjennomført helhetlig kompetansekartlegging høsten/vinteren 2024, samt realisering av stordriftsfordeler fra og med 2025.

Utvvalgskriterier, som ansiennitet, kompetanse, skikkethet og sosiale forhold, vil bli drøftet med tillitsvalgt. Dette medfører reduserte lønns- og driftsutgifter sammenlignet med totalen til de tre selskapene pr i dag.

Merk at beløpene indeksreguleres med 5 % pr. år og at det skal jobbes med å få inn flere partnere og prosjekter.

Usikkerheten i finansiell plan med grovbudsjett øker år for år.

BUDSJETT Rada Reiseliv				2024	2025	2026	2027
Inntekter:	VL	VM	NPR	Samlet	Rada	Rada	Rada
Medlemsbidrag, næring:	4 000 000	950 000	1 112 140	6 062 140	5 200 000	6 000 000	7 000 000
Kommunebidrag, avtale - estimat 400 000 per kommune (15)	2 000 000	3 347 564	1 500 000	6 847 564	6 000 000	6 300 000	6 600 000
Destinasjonsstøtte, IFK	900 000	350 000	400 000	1 650 000	1 650 000	2 000 000	2 000 000
Innlandstrafikk - avtale Visit Mjøsa		780 000			780 000	780 000	780 000
Øvrige prosjekttinntekter:	4 010 000		350 000	4 360 000	2 850 000	2 850 000	2 850 000
Nye prosjekter relatert til spesielt temabaserte satsinger						500 000	1 000 000
Øvrige salgsinntekter, salg av kompetanse, rådgivning etc.					1 000 000	1 500 000	2 300 000
Sum:	10 910 000	5 427 564	3 362 140	19 699 704	17 480 000	19 930 000	22 530 000
Utgifter:							
Lønn inkl. sosiale kostnader:	5 000 000	3 120 785	2 416 050	10 536 835	8 190 000	9 600 000	11 085 000
Driftskostnader:	1 440 000	1 221 000	889 200	3 550 200	2 100 000	2 205 000	2 315 250
Varekostnad (tiltaksplaner og markedsplaner etc.)	3 320 000	820 000	434 000	4 574 000	3 100 000	4 100 000	5 100 000
Øvrige kostnader:	1 165 000			1 165 000	1 000 000	1 050 000	1 102 500
Prosjektkostnader, øremerket:					2 800 000	2 835 000	2 845 000
Sum:	10 925 000	5 161 785	3 739 250	19 826 035	17 190 000	19 790 000	22 447 750
Resultat:	-15 000	265 779	-377 110	-126 331	290 000	140 000	82 250

7. Behandling av saken i reiselivsselskapene

Viser til forankringsplanen og tre likelydende styrevedtak.

Styret i Visit Lillehammer er bredt sammensatt og består av både små og store aktører:

Styremedlemmer:

Pål Andreas Sjetne (styreleder)

Trude Arnesen (nestleder)

Stig Skurdal Grytting

Odd Stensrud

Grethe Gillebo

Alf Thomassen

Vigdis Holmestad

John Kristian Stubban

Ingeborg Huuse (tok ikke gjenvalg på generalforsamlingen som ble avholdt 30. april 2024)

Varamedlemmer:

Camilla Marie Helene Gottlieb

Erik Fostervoll

Anne Guri Sklet

Prosessen hadde som prosessplanen viser, lagt opp til å ha saken oppe i eiermøter/generalforsamlinger først, men formålet med behandlingen i kommunen er at kommunestyret gir fullmakt til hva ordfører skal stemme på eiermøtet/generalforsamlingen.

8. Kommunens rolle i forhold til det nye selskapet

Virksomhetsplanen til Rada Reiseliv og den gjeldende kommuneavtalen for 2024 danner grunnlaget for ny kommuneavtale. Virksomhetsplanen beskriver tjenestespekteret selskapet skal levere på. Det er opp til det nye styret og ny ledelse å utarbeide detaljene i handlings- og tiltaksplaner for hvert av tjenestekområdene.

Etter at selskapet er etablert opprettes det kontakt med den enkelte kommune om veien videre for bidrag fra kommunen til det nye selskapet. Merk at det legges opp til forhandlinger om bidragets størrelse og at positive vedtak om å etablere selskapet pr. nå ikke forplikter kommunen økonomisk, ref. presisering i vedtektenes § 3 punkt 5.

Det er viktig å ha kommunene inn som eiere av Rada Reiseliv. En av grunnene er relatert til oppgaven rundt Reisemålsledelse/Bærekraftig reisemål, som kommunene er anbefalt å løse fra regjeringen (ref. NOU 2023: 10 Leve og Oppleve og Nasjonal reiselivsstrategi). En god reisemålsledelse utøves i et forpliktende langsiktig samarbeid mellom næringsaktørene, de lokale interessentene og det politiske beslutningsnivået (kommunen).

9. Hva saken betyr for Lillehammer

Lillehammer kommunes engasjement i reiselivet og selskapet er avgjørende. Kommunens engasjement i driften og bruk av selskapets tjenester vil gi innflytelse og potensielt påvirke retningen som kan gi både indirekte og direkte fordeler.

Fordeler som bl.a.:

- Et fremtidsrettet reiseliv vil kunne styrke den lokale økonomien og stedets egenart og bolyst
- Ta en aktiv rolle i å gjøre bærekraftig reisemål til en god strategisk retning for besøksnæringen
- Et nytt selskap med sterkere og framtidsetta kompetanse og økonomi

Reiselivet har samlet seg om en framtidsetta organisering og vi håper Lillehammers politikere også slutter seg til det de fem andre eierkommunene og de tre styrene har vedtatt og samlet seg om, på vegne av Innlandets viktigste reiselivsregion.

Lillehammer, 10. september 2024

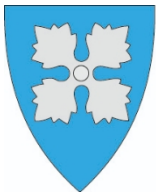

.....

Merethe Sandum

Prosessleder

På vegne av Visit Lillehammer, Visit Mjøsa og Nasjonalparkriket Reiseliv

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/255-16

Saksbehandlar: Grethe Sperstad

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/51	31.10.2024	Kommunestyret

Budsjett -2025 for kontrollutvalet

Vedlegg

- 1 Budsjett -2025 for kontrollutvalet

Saksutgreiing

"Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret."
(Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2)

Departementet har gjeve fylgjande merknader til § 2:

"Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen."

Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått. At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen."

Budsjettforslag

Budsjettet må gje rom for at kontrollutvalet kan utføre kontrollansvaret sitt. Det er viktig at budsjettet også tek høgde for at kan oppstå uventa situasjoner, t.d. mediasaker, førespurnader og innspel frå revisjonen som kontrollutvalet må fylgje opp.

Kontrollutvalets drift

I denne posten er utvalets møteutgifter og utgifter til kurs/opplæring for medlemmene. For å gjøre eit godt fagleg arbeid, må medlemmer og varamedlemmer få naudsynt opplæring og være fagleg ajourhold. Det er viktig at mange kan delta på ei årleg konferanse for kontrollutval. Slike samlingar gje kunnskap og erfaringsutveksling og bidreg til eit godt fagleg grunnlag og motivasjon.

Møtegodtgjering	kr 20.000	6 møter i året
Tapt arbeidsforteneste	kr 5.000	
Arbeidsgjevaravgift	kr 2.000	
Reiseutgifter	kr 10.000	
Møter, konferanser	kr 48.000	1 konferanse årleg pr. medlem (NKRF/FKT)
Møteutgifter (servering m.m.)	kr 4.000	Enkel servering
Kontingent FKT	kr 4.000	Forum for kontroll og tilsyn
<u>Uforutsette utgifter</u>	<u>kr 3.000</u>	
Sum kontrollutvalets drift	kr 96.000	

Kontrollutvalssekretariatet (SKNG)

Kommunen deltek i det interkommunale samarbeidet Sekretariatet for kontrollutvala i Nord-Gudbrandsdal (SKNG). Sekretariatet har ansvar for sakshandsaming for utvalet og tilrettelegging for utvalets arbeid.

Representantskapet for SKNG vedtok budsjett-2025 den 26. september 2024

Lønnsutgifter	kr 1 035 000
Styremøte	kr 3 000
Kurs, reiser, køyregodtgj	kr 37 400
Husleige	kr 50 500
Kontingenter	kr 28 000
Kontorhald, IKT	kr 40 500
<u>Adm.kostnader</u>	<u>kr 20 000</u>
Sum utgifter	kr 1 214 400
Refusjon fra kommunane	kr 1 214 400

F.o.m. 2024 blir utgiftene for kontrollutvalssekretariatet fordelt med 1/6 pr. kommune etter ny samarbeidsavtale og utgjør i 2025 kr 202.400.

Revisjonen (Innlandet Revisjon IKS)

Kommunen har valgt Innlandet Revisjon IKS som revisor og kontrollutvalet inngår på vegne av kommunen årleg oppdragsavtale for revisjonsarbeidet med stipulert ressursbruk for rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon/eigarskapskontroll og møtedeltaking. Rekneskapsrevisjon er lovpålagt og skal gjennomførast etter lover, regler og god revisjonsskikk. Kontrollutvalet har ingen påverknad på omfanget utover å bestille meir enn det lovpålagte.

Oppdragsavtale med IRev har 661 timar fordelt på:

Rekneskapsrevisjon	445 timar inkl. attestasjonar, veiledning
Forvaltningsrevisjon	201 timar inkl. eigarskapskontroll
Møter	15 timar møter i kontrollutval og kommunestyre

Timesatser for 2025 er stipulert til kr 1250,- for rekneskapsrevisjon og kr 1380,- for forvaltningsrevisjon og møter. Alle satser er med førehald om godkjenning av representantskapet i Innlandet Revisjon IKS 16. oktober 24.

Kjøp av revisjonstenester kr 854.330.

Sekretariatet meiner at det foreslåtte budsjettet er nøkternt og eit minimum for at kontrollutvalet skal kunne utøve ansvaret sitt.

Oppdragsavtalen burde vore auka til 300 timer til forvaltningsrevisjon som gjev rom for ein årleg forvaltningsrevisjon (eller fleire, mindre kontrollar). Det innebær ein meirkostnad 136.000 kr, og betre flyt og kontinuitet i kontrollarbeidet.

Dersom kommunestyret vedtek ei anna budsjetttramme, må utvalet revidere budsjettet på fyrste møte i 2025.

Vurdering

Budsjett-2025 for kontrollutval blir teke til orientering

Kommunedirektøren si tilråding

Kontrollutvalet si innstilling:

Kontrollutvalet foreslår kr 1.289.350 som total budsjetttramme for kontrollarbeidet i kommunen for 2025 med fylgjande fordeling:

- Kontrollutvalets drift 96.000 kr
- Kontrollutvalssekretariatet (SKNG) 202.400 kr
- Revisjonen (Innlandet Revisjon IKS) 990.950 kr

Sak 19/24 Budsjett-2025 for kontrollutvalet

Saksopplysninger

"Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret." (Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2)

Departementet har gjeve fylgjande merknader til § 2:

"Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen.

Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått. At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen."

I fylgje kommuneloven § 23-2 skal kontrollutvalet sjå til at det blir utført rekneskapsrevisjon, kontroll med den økonomiske forvaltninga, forvaltningsrevisjonar av kommunen sin verksemd og selskaper som kommunen har eigarinteresser i samt eigarskapskontroll. Loven seier også at kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalet får sekretariatsbistand som tilfredstiller utvalets behov.

Budsjettforslag

Budsjettet må gje rom for at kontrollutvalet kan utføre kontrollansvaret sitt. Det er viktig at budsjettet også tek høgde for at kan oppstå uventa situasjoner, t.d. mediasaker, førespurnader og innspel frå revisjonen som kontrollutvalet må fylgje opp.

Kontrollutvalets drift

I denne posten er utvalets møteutgifter og utgifter til kurs/opplæring for medlemmene. For å gjere eit godt fagleg arbeid, må medlemmer og varamedlemmer få naudsynt opplæring og være fagleg ajourhold. Det er viktig at mange kan delta på ei årleg konferanse for kontrollutval. Slike samlingar gje kunnskap og erfaringsutveksling og bidreg til eit godt fagleg grunnlag og motivasjon.

Møtegodtgjering	kr	20.000	6 møter i året
Tapt arbeidsforteneste	kr	5.000	
Arbeidsgjevaravgift	kr	2.000	
Reiseutgifter	kr	10.000	
Møter, konferanser	kr	48.000	1 konferanse årleg pr. medlem (NKRF/FKT)
Møteutgifter (servering m.m.)	kr	4.000	Enkel servering
Kontingent FKT	kr	4.000	Forum for kontroll og tilsyn
<u>Uforutsette utgifter</u>	kr	<u>3.000</u>	
Sum kontrollutvalets drift	kr	96.000	

Kontrollutvalssekretariatet (SKNG)

Kommunen deltek i det interkommunale samarbeidet Sekretariatet for kontrollutvala i Nord-Gudbrandsdal (SKNG). Sekretariatet har ansvar for sakshandsaming for utvalet og tilrettelegging for utvalets arbeid.

Representantskapet for SKNG vedtok budsjett-2025 den 26. september 2024

Lønnsutgifter	1 035 000
Styremøte	3 000
Kurs, reiser, køyregodtgj.	37 400
Husleige	50 500
Kontingenter	28 000
Kontorhald, IKT	40 500
Adm.kostnader	20 000
Sum utgifter	1 214 400
Refusjon fra kommunane	1 214 400

F.o.m. 2024 blir utgiftene for kontrollutvalssekretariatet fordelt med 1/6 pr. kommune etter ny samarbeidsavtale og utgjør i 2025 kr 202.400.

Revisjonen (Innlandet Revisjon IKS)

Kommunen har valgt Innlandet Revisjon IKS som revisor og kontrollutvalet inngår på vegne av kommunen årleg oppdragsavtale for revisjonsarbeidet med stipulert ressursbruk for rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon/eigarskapskontroll og møtedeltaking. Rekneskapsrevisjon er lovpålagt og skal gjennomførast etter lover, regler og god revisjonsskikk. Kontrollutvalet har ingen påverknad på omfanget utover å bestille meir enn det lovpålagte.

Oppdragsavtale med IRev har 661 timar fordelt på:

Rekneskapsrevisjon	445 timar	inkl. attestasjonar, veiledning
Forvaltningsrevisjon	201 timar	inkl. eigarskapskontroll
Møter	15 timar	møter i kontrollutval og kommunestyre

Timesatser for 2025 er stipulert til kr 1250,- for rekneskapsrevisjon og kr 1380,-for forvaltningsrevisjon og møter. Alle satser er med førehald om godkjenning av representantskapet i Innlandet Revisjon IKS 16. oktober 24.

Kjøp av revisjonstenester kr 854.330.

Vurderingar

Sekretariatet meiner at det foreslåtte budsjettet er nøkternt og eit minimum for at kontrollutvalet skal kunne utøve ansvaret sitt.

Oppdragsavtalen burde vore auka til 300 timer til forvaltningsrevisjon som gjev rom for ein årleg forvaltningsrevisjon (eller fleire, mindre kontrollar). Det innebær ein meirkostnad 136.000 kr, og betre flyt og kontinuitet i kontrollarbeidet.

Dersom kommunestyret vedtek ei anna budsjettramme, må utvalet revidere budsjettet på fyrste møte i 2025.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet foreslår kr 1.152.730 som total budsjetttramme for kontrollarbeidet i kommunen for 2025 med følgende fordeling:

- Kontrollutvalets drift 96.000 kr
- Kontrollutvalssekretariatet (SKNG) 202.400 kr
- Revisjonen (Innlandet Revisjon IKS) 854.330 kr

Handsaming

Kontrollutvalet sette fram følgende omforeinte endringsforslag:

- Timar til forvaltningsrevisjon blir auka til 300 timar. Revisjonsutgifter 990.950 kr.

Bakgrunn for utvalets endringsforslag var m.a.:

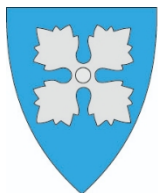
- Auka tidsramme til revisjon gjev rom til ein årleg forvaltningsrevisjon eller fleire, mindre kontrollar.

Vedtaket var samrøysta.

Vedtak

Kontrollutvalet foreslår kr 1.289.350 som total budsjetttramme for kontrollarbeidet i kommunen for 2025 med følgende fordeling:

- Kontrollutvalets drift 96.000 kr
- Kontrollutvalssekretariatet (SKNG) 202.400 kr
- Revisjonen (Innlandet Revisjon IKS) 990.950 kr

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/255-15

Saksbehandlar: Grethe Sperstad

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/52	31.10.2024	Kommunestyret

Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2025-2028

Vedlegg

- 1 Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2025-2028

Saksutgreiing

Forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll er to verktøy som kontrollutvalet bruker for å føre kontroll med kommunen på vegne av kommunestyret. Målet er å gje kommunestyret informasjon og kunnskap om kommunen, samt bidra til læring, utvikling og forbetring i kommunen.

Kontrollutvalet skal etter kommuneloven § 23-2 sjå til at det blir utført forvaltningsrevisjon av kommunens verksemd og selskaper som kommunen har eigarinteresser i.

"Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak." (Kommuneloven § 23-3)

Kontrollutvalet skal sjå til at det blir utført kontroll med forvaltninga av kommunens eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll), jamfør kommuneloven § 23-2.

"Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring." (Kommuneloven § 23-4)

Kommuneloven § 23-2 stiller krav om at det skal lagast ein plan som viser kva forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll som skal gjennomførast. Kontrollutvalet skal lage planen i løpet av det fyrste året etter at det er konstituert.

Kontrollutvalet har laga plan for fireårs perioda 2025-2028. Det er valgt å lage felles plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll fordi det gjev betre oversikt og heilheit over det langsiktige kontrollarbeidet. Det er ein fordel med eit pågåande revisjonsprosjekt inn i neste valperiode, fordi det tek tid å utarbeide ny plan og gjennomgang av revisjonsrapport er mykje læring for eit nytt kontrollutval.

Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommuneloven § 23-3 stiller krav om at plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll skal basere seg på risiko- og vesentlegvurdering¹ (ROV) av kommunens verksemd, verksemda i selskap som kommunen har eigarinteresser i samt kommunens eigarskap. ROV-en skal gje svar på kva område det er knytta størst risiko til, og kva område det er mest vesentleg å undersøkje.

Kontrollutvalet vedtok i sak 4/24 ein planprosess som bygger på Kontrollutvalshandboka (retteleiar frå departementet) og tilråding frå NKRF og FKT.

- Dokumentgjennomgang (årsmelding, kommunebarometer, tilsynsrapportar m.m)
- Dialogmøte med ordførar og kommunedirektør
- Orientering om kommunedirektørens internkontroll 2
- Innspel til ROV og tema for forvaltningsrevisjon frå tidlegare og noværande kontrollutval, folkevalgte og kommuneleiing

Risiko- og vesentlegvurdering

Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Den valgte prosessen samsvarer med kontrollutvalets rammer, og prosessen har vore vel så viktig som sjølve ROV-dokumentet. Metoden gav eit tilfredstillande grunnlag og risikoen for å oversjå vesentlege områder blir vurdert som låg. Kontrollutvalet skaffa seg kjennskap og informasjon om kommunen som var viktig ved prioritering av revisjonstema.

Kontrollutvalet har gjennomført ROV ut frå to hovedperspektiv:

1. Overordna ut frå kommunelovens formål (§ 1-1)
2. "Risiko-screening" av kommunen ut frå "iboende risiko" – forslag til tema og områder ut frå samfunnsperspektiv, organisasjonsperspektiv og brukerperspektiv.

Kontrollutvalet slutta seg til sekretariatets forslag til ROV i møte 20.6.24, og prioriterte deretter tema/område for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

Kontrollutvalet har valgt revisjonstema ut frå: Risiko- og vesentlegvurdering, revisjonstema som har potensiale til læring, forbedring og utvikling, aktualitet og interesse samt gjennomførte og pågåande tilsyn.

Over tid bør forvaltningsrevisjon gjennomførast for storparten av kommunens verksemd.

Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekter

Mogleg innfallsvinkling er ikkje uttømmende, men syner kontrollutvalets fokus.

Forslag til spørsmål/vinklingar blir vurdert før prosjektoppstart og er ikkje bindande.

1. *Psykiske helsetenester og rusomsorg*

Bakgrunn

Målet med denne forvaltningsrevisjonen vil være ein systematisk gjennomgang av kommunens tilbod, kompetanse og ressursbruk med tankje på læring og forbedring.

Innfallsvinklar

- Har kommunen eit tenestetilbod innan psykiske helsetenester og rusomsorg som er i tråd med nasjonalt regelverk, lokalt planverk og faglege tilrådingar? Er det eit heilheitleg og koordinert tenestetilbod som er tilpassa brukaren? Brukarmedverknad?
- Korleis fungerer samarbeidet mellom ulike instansar i og utanfor kommunen?
- I kva grad deltek frivillige organisasjonar? Personvern og teieplikt.
- Kva forebyggjande tiltak har kommunen for barn og unge innan psykiske helse og rusomsorg?
- Korleis arbeider kommunen med å forebygge psykiske lidningar og plager, generelt og særskild for gruppa barn og unge?
- I kva grad klarer kommunen å fange opp og avdekke barn og unge som har risiko for å utvikle psykiske lidningar og rusavhengigheit, og har kommunen tilstrekkeleg kompetanse til det?

2. Økonomi – offentleg innkjøp og anskaffelse

Bakgrunn

Lovverket om offentleg anskaffelse er komplisert og det er stor sannsynlegheit for at det oppstår avvik. Det kan få store konsekvenser for kommunen i form av bøter, negativ omtale og dårleg bruk av offentlege midler.

Innfallsvinklar

- I kva grad blir lovverket fulgt ved konsulentvalg og ved vedlikehald- og byggeprosjekter?
- Er ansvar, roller og rutiner mellom kommunen og innkjøpskontor avklarte?
- Har kommunen tilstrekkelege interne rutinar og prosedyrer?
- I kva grad er rutinane kjent og fulgt?
- Har kommunen gode rammeavtaler og i kva grad blir dei brukt?

Andre aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter

- Helse og omsorg: Kvalitet, etikk, verdig omsorg. Kompetanse og rekruttering.
- Økonomi/ressursbruk.
- Skule og barnehage: Psykososialt miljø.
- Internkontroll, kvalitetsikring og avvikssystem: Kommunens internkontroll i forhold til kommunelovens krav.
- Interkommunalt samarbeid/Barnevern og PPT: Organisering, ansvarshøve, rapportering. Kvalitet og resultat i forhold til mål og ressursbruk.
- Forvaltning av bygg og anlegg: Planer, prioriteringer, status, økonomi.

Orienteringar og andre kontrollaktivitetar

Planen har fleire tema enn det vil være ressursar til å undersøke som forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll. Mange tema vil bli fulgt opp av kontrollutvalet gjennom m.a. orienteringar frå kommunens administrasjon og verksemdsbesøk. Kontrollutvalet vil lage årsplan for slikt kontrollarbeid, men det kan også være ad-hoc-bestilling av orienteringar knytta til aktuelle saker og henvendingar.

Aktuelle orienteringstema

- Status og revidering av kommunens planverk

- Status og revidering av kommunens reglement
- Planer for vedlikehald av bygg og anlegg
- HMS-planer og tiltak
- Status og utvikling i skulene; elevundersøkelse og nasjonale prøver, oppfølging av rapporten frå Agenda Kaupang
- Kommunens kriseplan
- ATS

Eigarskapskontroll 2025-2028

Eigarskapskontroll kan gjennomførast som eige prosjekt eller i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av selskapet.

Antal revisjonsprosjekt avheng av kontrollutvalets budsjett og omfang av valgte prosjekt, samt prioritering mellom forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

I og med at det er gjennomført eigarskapskontroll av eit kommunalt selskap i 2024, vil ikkje kontrollutvalet prioritere eigarskapskontroll i denne planperioda.

Endeleg utforming av problemstilling blir vurdert før bestilling av prosjekt.

Aktuelle eigarskapskontrollar

Mange av selskapa som kommunen har eigarskap i, er av vesentleg interesse. Dei har mykje å seie samfunnsmessig, økonomisk og/eller for kommunens verksemd og tenester.

- Generell eigarskapskontroll: Er kommunens eigarstyring i samsvar med kommunens eigarmelding og anerkjente eigarskapsprinsipper? Når kommunen sine mål?
- Eigarskapskontroll og evt. forvaltningsrevisjon av Skjåk Energi AS
- Eigarskapskontroll og evt. forvaltningsrevisjon av GIAX AS

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

- Innlandet Revisjon IKS, som er kommunens valgte revisor, utfører forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll etter bestilling frå kontrollutvalet.
- Revisor sender oppstartsbrev med informasjon om prosjektet til dei berørte leiarane.

Standard og innsynsrett

- Revisor skal utføre forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll etter standarder og rettleiar utgjeve av NKRF (Norsk kommunerevisorforbund).
- Revisor har innsynsrett til alle naudsynte opplysningar og dokumenter i kommunen, uavhengig av teieplikt. Revisor har også innsynsrett i interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefellesskap, kommunale aksjeselskap utan statlege eller private eigarar samt verksemdar som utfører oppgåver for kommunen.

Rapportering og oppfølging

- Revisor rapporterer til kontrollutvalet. Før rapporten blir handsama i kontrollutvalet, får kommunedirektør høve til å uttale seg om forvaltningsrevisjon i kommunen og eigarrepresentantene om eigarskapskontroll.
- Kontrollutvalet legg fram rapportar frå forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for kommunestyret med forslag til vedtak.
- Kontrollutvalet skal sjå til at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp og rapporterer til kommunestyret om dette, enten gjennom kontrollutvalets årsmelding eller som eigen sak.

Vurdering

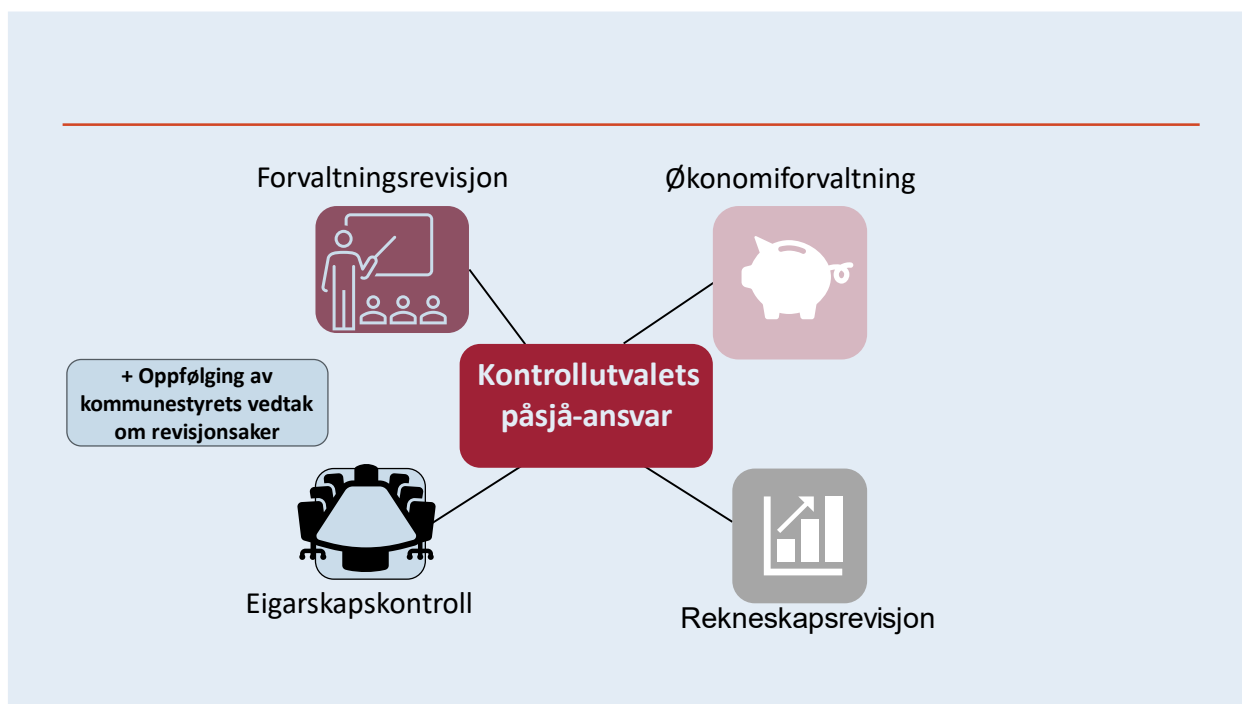
Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2025-2028 blir teke til orientering.

Kommunedirektøren si tilråding

Innstillinga frå kontrollutvalet:

1. Kommunestyret vedtek plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll 2025-2028 og sluttar seg til kontrollutvalets valg av tema i planen.
2. Kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å gjere endringar i planen.

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIGARSKAPSKONTROLL 2025-2028 SKJÅK KOMMUNE

Innhold

1. Innleiing	Side 1
○ Krav til forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	
○ Krav til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	
○ Krav til risiko- og vesentlegvurdering	
2. Forvaltningsrevisjonsprosjekter 2025-2025	Side 3
○ Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekter	
○ Andre aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter	
3. Orienteringar og andre kontrollaktivitetar	Side 4
○ Aktuelle orienteringstema	
4. Eigarskapskontrollar 2025-2028	Side 5
○ Aktuelle eigarskapskontrollar	
5. Gjennomføring av revisjonsprosjekter	Side 6
○ Gjennomføring av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll	
○ Standard og innsynsrett	
○ Rapportering og oppfølging	

Handsaming av planen:
Kontrollutvalet 24. oktober 2024
Kommunestyret xx.xx.xx

1. Innleiing

Krav til forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll er to verktøy som kontrollutvalet bruker for å føre kontroll med kommunen på vegne av kommunestyret. Målet er å gje kommunestyret informasjon og kunnskap om kommunen, samt bidra til læring, utvikling og forbedring i kommunen.

Kontrollutvalet skal etter kommuneloven § 23-2 sjå til at det blir utført forvaltningsrevisjon av kommunens verksemd og selskaper som kommunen har eigarinteresser i.

"Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak." (Kommuneloven § 23-3)

Kontrollutvalet skal sjå til at det blir utført kontroll med forvaltninga av kommunens eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll), jamfør kommuneloven § 23-2.

"Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring." (Kommuneloven § 23-4)

Kontrollutvalets kontrollarbeid omfatter også vertskommunesamarbeid, kommunale foretak, IKS, interkommunalt politiske råd, kommunale oppgavefelleskap og kommunale aksjeselskap utan statlege eller private eigarar. Det er kontrollutvalet i vertskommunen som har mynde til å bestille forvaltningsrevisjon.

Krav til plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Kommuneloven § 23-2 stiller krav om at det skal lagast ein plan som viser kva forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll som skal gjennomførast. Kontrollutvalet skal lage planen i løpet av det fyrste året etter at det er konstituert.

Kontrollutvalet har laga plan for fireårs perioda 2025-2028. Det er valgt å lage felles plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll fordi det gjev betre oversikt og heilheit over det langsiktige kontrollarbeidet. Det er ein fordel med eit pågåande revisjonsprosjekt inn i neste valperiode, fordi det tek tid å utarbeide ny plan og gjennomgang av revisjonsrapport er mykje læring for eit nytt kontrollutval.

Kommunestyret vedtek planen etter forslag fra kontrollutvalet, og kan gje utvalet fullmakt til å gjere endringar i planen.

Risikobildet endrar seg, foreslåtte tema kan bli uaktuelle og kontrollutvalet kan bli kjent med høve som medfører behov for omprioritering. Om utvalet gjer risiko- og vesentlegvurderingar som tilseier at andre tema bør prioriterast, bør planen fråvikast og det er tenleg og tidssparande at det er kontrollutvalet som kan omprioritere og gjere endringar i planen.

Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommuneloven § 23-3 stiller krav om at plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll skal basere seg på risiko- og vesentlegvurdering¹ (ROV) av kommunens verksemd, verksemda i selskap som kommunen har eigarinteresser i samt kommunens eigarskap. ROV-en skal gje svar på kva område det er knytta størst risiko til, og kva område det er mest vesentleg å undersøkje.

Kontrollutvalet vedtok i sak 4/24 ein planprosess som bygger på Kontrollutvalshandboka (retteleiar frå departementet) og tilråding frå NKRF og FKT.

- Dokumentgjennomgang (årsmelding, kommunebarometer, tilsynsrapportar m.m)
- Dialogmøte med ordførar og kommunedirektør
- Orientering om kommunedirektørens internkontroll ²
- Innspel til ROV og tema for forvaltningsrevisjon frå tidlegare og noværande kontrollutval, folkevalgte og kommuneleiiing

Risiko- og vesentlegvurdering

Plan for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Den valgte prosessen samsvarer med kontrollutvalets rammer, og prosessen har vore vel så viktig som sjølve ROV-dokumentet. Metoden gav eit tilfredstillande grunnlag og risikoen for å oversjå vesentlege områder blir vurdert som låg. Kontrollutvalet skaffa seg kjennskap og informasjon om kommunen som var viktig ved prioritering av revisjonstema.

Kontrollutvalet har gjennomført ROV ut frå to hovedperspektiv:

1. Overordna ut frå kommunelovens formål (§ 1-1)
2. "Risiko-screening" av kommunen ut frå "iboende risiko" – forslag til tema og områder ut frå samfunnsperspektiv, organisasjonsperspektiv og brukerperspektiv.

Kontrollutvalet slutta seg til sekretariatets forslag til ROV i møte 20.6.24, og prioriterte deretter tema/område for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

Kontrollutvalet har valgt revisjonstema ut frå: Risiko- og vesentlegvurdering, revisjonstema som har potensiale til læring, forbedring og utvikling, aktualitet og interesse samt gjennomførte og pågåande tilsyn.

Over tid bør forvaltningsrevisjon gjennomførast for storparten av kommunens verksemd.

¹ Definisjonar frå "Anbefaling for risiko- og vesentlighetsvurdering, plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll" frå NKRF (kontroll og revisjon i kommunene) og FKT (Forum for kontroll og tilsyn):

- * Risiko er faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for den kommunale virksomheten og eierskap i selskap.
- * Med vesentlighet menes en samlet vurdering av alvorsgraden i trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse. Ulike grupper kan ha ulike oppfatninger om vesentlighet avhengig av perspektiv (økonomi, miljø, bruker, ansatt, folkevalgt/politikk).

² Risikovurdering, styring og kontrolltiltak er ein del av kommunedirektørens internkontroll og dermed ei viktig kilde for ROV-en.

2. Forvaltningsrevisjonsprosjekter 2025-2028

Forvaltningsrevisjonsprosjekter er delt i to grupper; prioriterte og andre aktuelle.

Kontrollutvalet har hatt om lag 200 timer årleg til forvaltningsrevisjon, eigarskapskontroll og andre undersøkingar utanom rekneskapsrevisjon. Erfaringsvis går det om lag 300 timar til forvaltningsrevisjon og 100 timar til eigarskapskontroll. Kommunestyret kan forvente 2-3 forvaltningsrevisjonar i løpet av 4-årsperioda med denne budsjettramma.

Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekter

Mogleg innfallsvinkling er ikkje uttømmende, men syner kontrollutvalets fokus.

Forslag til spørsmål/vinklingar blir vurdert før prosjektoppstart og er ikkje bindande.

1. Psykiske helsetenester og rusomsorg

Bakgrunn

Målet med denne forvaltningsrevisjonen vil være ein systematisk gjennomgang av kommunens tilbud, kompetanse og ressursbruk med tankje på læring og forbetring.

Innfallsvinklar

- Har kommunen eit tenestetilbod innan psykiske helsetenester og rusomsorg som er i tråd med nasjonalt regelverk, lokalt planverk og faglege tilrådingar? Er det eit heilheitleg og koordinert tenestetilbod som er tilpassa brukaren?
Brukarmedverknad?
- Korleis fungerer samarbeidet mellom ulike instanser i og utanfor kommunen?
- I kva grad deltek frivillige organisasjonar? Personvern og teieplikt.
- Kva forebyggjande tiltak har kommunen for barn og unge innan psykiske helse og rusomsorg?
- Korleis arbeider kommunen med å forebygge psykiske lidningar og plager, generelt og særskild for gruppa barn og unge?
- I kva grad klarer kommunen å fange opp og avdekke barn og unge som har risiko for å utvikle psykiske lidningar og rusavhengigheit, og har kommunen tilstrekkeleg kompetanse til det?

2. Økonomi – offentleg innkjøp og anskaffelse

Bakgrunn

Lovverket om offentleg anskaffelse er komplisert og det er stor sannsynlegheit for at det oppstår avvik. Det kan få store konsekvenser for kommunen i form av bøter, negativ omtale og dårleg bruk av offentlege midler.

Innfallsvinklar

- I kva grad blir lovverket fulgt ved konsulentvalg og ved vedlikehald- og byggeprosjekter?
- Er ansvar, roller og rutiner mellom kommunen og innkjøpskontor avklarte?
- Har kommunen tilstrekkelege interne rutinar og prosedyrer?
- I kva grad er rutinane kjent og fulgt?
- Har kommunen gode rammeavtaler og i kva grad blir dei brukt?

Andre aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter

- Helse og omsorg: Kvalitet, etikk, verdig omsorg. Kompetanse og rekruttering. Økonomi/ressursbruk.
- Skule og barnehage: Psykososialt miljø.
- Internkontroll, kvalitetsikring og avvikssystem: Kommunens internkontroll i forhold til kommunelovens krav.
- Interkommunalt samarbeid/Barnevern og PPT: Organisering, ansvarshøve, rapportering. Kvalitet og resultat i forhold til mål og ressursbruk.
- Forvaltning av bygg og anlegg: Planer, prioriteringer, status, økonomi.

3. Orienteringar og andre kontrollaktivitetar

Planen har fleire tema enn det vil være ressursar til å undersøke som forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll. Mange tema vil bli fulgt opp av kontrollutvalet gjennom m.a. orienteringar frå kommunens administrasjon og verksemdsbesøk. Kontrollutvalet vil lage årsplan for slikt kontrollarbeid, men det kan også være ad-hoc-bestilling av orienteringar knytta til aktuelle saker og henvendingar.

Aktuelle orienteringstema

- Status og revidering av kommunens planverk
- Status og revidering av kommunens reglement
- Planer for vedlikehald av bygg og anlegg
- HMS-planer og tiltak
- Status og utvikling i skulene; elevundersøkelse og nasjonale prøver, oppfølging av rapporten frå Agenda Kaupang
- Kommunens kriseplan
- ATS

4. Eigarskapskontroll 2025-2028

Eigarskapskontroll kan gjennomførast som eige prosjekt eller i kombinasjon med forvaltningsrevisjon av selskapet.

Antall revisjonsprosjekt avheng av kontrollutvalets budsjett og omfang av valgte prosjekt, samt prioritering mellom forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

I og med at det er gjennomført eigarskapskontroll av eit kommunalt selskap i 2024, vil ikkje kontrollutvalet prioritere eigarskapskontroll i denne planperioda.

Endeleg utforming av problemstilling blir vurdert før bestilling av prosjekt.

Aktuelle eigarskapskontrollar

Mange av selskapa som kommunen har eigarskap i, er av vesentleg interesse. Dei har mykje å seie samfunnsmessig, økonomisk og/eller for kommunens verksemd og tenester.

- Generell eigarskapskontroll: Er kommunens eigarstyring i samsvar med kommunens eigarmelding og anerkjente eigarskapsprinsipper? Når kommunen sine mål?
- Eigarskapskontroll og evt. forvaltningsrevisjon av Skjåk Energi AS
- Eigarskapskontroll og evt. forvaltningsrevisjon av GIAX AS

5. Gjennomføring av revisjonsprosjekter

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll

Innlandet Revisjon IKS, som er kommunens valgte revisor, utfører forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll etter bestilling frå kontrollutvalet.

I forkant av revisjonsprosjektet, vil revisjonen vanlegvis utarbeide foranalyse og prosjektplan som kontrollutvalet godkjenner. Foranalyse ser nærare på temaet; status, forslag til formål og problemstillinger, og nokre gonger er dette ei tilstrekkeleg undersøking. I prosjektplanen blir formål og problemstillinger (revisjonskriterier) avklart, samt framdriftsplan og omfang.

Vanlege metoder for datainnsamling er dokumentanalyse/gjennomgang, intervju, identifisering av risiko, analyse av statistikk, spørreundersøking, testing av rutiner.

Revisor sender oppstartsbrev med informasjon om prosjektet til dei berørte leiarane.

Standard og innsynsrett

Revisor skal utføre forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll etter standarder og rettleiar utgjeve av NKRF (Norsk kommunerevisorforbund).

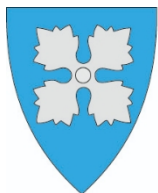
Revisor har innsynsrett til alle naudsynte opplysningar og dokumenter i kommunen, uavhengig av teieplikt. Revisor har også innsynsrett i interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefellesskap, kommunale aksjeselskap utan statlege eller private eigarar samt verksemdar som utfører oppgåver for kommunen.

Rapportering og oppfølging

Revisor rapporterer til kontrollutvalet. Før rapporten blir handsama i kontrollutvalet, får kommunedirektør høve til å uttale seg om forvaltningsrevisjon i kommunen og eigarrepresentantene om eigarskapskontroll.

Kontrollutvalet legg fram rapportar frå forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for kommunestyret med forslag til vedtak.

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp og rapporterer til kommunestyret om dette, enten gjennom kontrollutvalets årsmelding eller som eigen sak.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/255-10

Saksbehandlar: Grethe Sperstad

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utal
2024/64	23.10.2024	Formannskap
2024/53	31.10.2024	Kommunestyret

Eigarskapskontroll Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS

Vedlegg

- 1 Rapport Eierskapskontroll NGR
- 2 Saksframlegg - Eierskapskontroll av NGR
- 3 Saksprotokoll sak 15-24_Skjåk kontrollutvalg

Saksutgreiing

Kontrollutvalet skal sjå til at det blir utført forvaltningsrevisjon av kommunens verksemd og av selskap som kommunen har eigarinteresser i, og at det blir ført kontroll med forvaltningen av kommunens eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll).

Kontrollutvalet rapporterer til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eigarskapskontrollar og resultatet av dei.

(jamfør Kommuneleien § 23 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 4)

Kontrollutvalgene i Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja behandlet i sine møter i februar 2023 sak om mulig revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) som eies av de seks kommunene. Alle kontrollutvalgene anbefalte å bestille en foranalyse for å vurdere en mulig forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll av NGR, og styret for sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) vedtok i sitt møte 23.2.23 å bestille en slik foranalyse.

Foranalysen ble lagt fram for kontrollutvalgene i fellesmøte 16. juni 2023. Utvalgene fattet følgende likelydende vedtak:

1. *Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen.*
2. *Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektplan på det første møtet høsten 2023.*
3. *Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Kontrollutvalgene behandlet prosjektplanen i sine møter i september/oktober 2023 og fattet følgende likelydende vedtak:

1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering
2. Kontrollutvalget opprettholder bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord- Gudbrandsdal IKS.
3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.

Basert på bestillingen har Innlandet Revisjon nå utarbeidet to rapporter; en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon. Denne saken omhandler eierskapskontrollen av eierkommunene.

Innlandet Revisjon IKS vil delta i fellesmøtet for kontrollutvalgene for å presentere rapporten og svare på spørsmål.

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO er bedt om å være settesekretariat, da ansatt i sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) er inhabil i saken.

Fakta

Prosjektet er gjennomført samtidig for alle kommunene, og det er laget én samlet rapport for alle kommunene. Rapporten er imidlertid inndelt, slik at eierskap og eierstyring i den enkelte kommune skal gå tydelig fram der dette er aktuelt.

Formålet med eierskapskontrollen har vært å undersøke om kommunene utøver eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS i tråd med

1. kommunestyrenes vedtak,
2. kommunenes eierskapsmeldinger,
3. etablerte prinsipper for god eierstyring, og
4. lov om interkommunale selskaper

Revisjonen har gjennomgått og vurdert dokumenter som omhandler relevante kommunestyrevedtak, herunder eierskapsmeldinger og vedtak knyttet til NGR. De har også sett på selskapsavtale for NGR og øvrige dokumenter fra selskapet; planer og strategidokumenter, referater fra eiermøter og styremøter. Alle ordførerne i de seks eierkommunene er blitt intervjuet i forbindelse med prosjektet.

Rapportens kapittel 1-3 presenterer bakgrunn for prosjektet og hvilken metode og vurderingskriterier som er brukt for å innhente informasjon. I kapittel 4-7 beskrives funn på hver av de fire problemstillingene som er undersøkt. Revisor oppsummerer konklusjoner og anbefalinger i kapittel 8. Ved utsending av sakspapirer til kontrollutvalgene hadde det ikke kommet noen høringsuttalelser. Dersom dette kommer før møtet avholdes, vil de bli ettersendt.

I dette saksframlegget gjengis kun funn og konklusjoner per problemstilling:

- 1. Har kommunen fulgt opp relevante vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?**

- Ingen av kommunene har gjort slike vedtak i perioden 2020 – 2023.
- Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

2. Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?

- Kommunene har etter revisjonens oppfatning i begrenset grad uttrykt forventninger og krav til NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Forventninger som er stilt i to av kommunenes eierskapsmeldinger (Sel og Skjåk) om fullt organisatorisk skille mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet i NGR, er ikke oppfylt.

3. Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har vurdert praksis opp mot anbefalingene i KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Konklusjoner gjengis for hver av underproblemstillingene.

Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

- Vågå og Lesja har kortfattet uttrykt formålet med eierskapet. De øvrige kommunene har ikke sagt noe om formålet med eierskapet i NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Kommunene har ikke laget felles eierskapsmelding for NGR, slik KS anbefaler.

Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

- NGR har ikke opprettet et fullt organisatorisk og regnskapsmessig skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet.
- Selskapet anses imidlertid å oppfylle kravet til adskilt regnskap for selvkostdelen av selskapet stilt i selvkost- og avfallsregelverket.

Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

- Ingen av kommunene har på eget initiativ foretatt en slik gjennomgang i perioden 2020 – 2023.
- Etter initiativ fra NGR ble selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?

- I den undersøkte perioden er det avholdt årlige eiermøter i NGR, med unntak av i 2021 pga. Korona-epidemien.

Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

- Dette er oppfylt ved at ordførerne i eierkommunene utgjør representantskapet i NGR.

Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

- Det framgår av selskapsavtalen at representantskapet velger styremedlemmer og vara-medlemmer etter innstilling fra valgkomitéen.
- Valgkomitéen består av alle medlemmene i representantskapet, noe som kan være utfordrende mht. å reelt fungere som en valgkomité.

Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

- Verken ordførere eller kommunedirektører fra eierkommunene sitter eller har sittet i styret i NGR, og denne delen av anbefalingen er dermed oppfylt.

- Det er vanskelig å bedømme den konkrete sammensetningen av styret. Noen forhold har imidlertid vanskeliggjort arbeidet med å sette sammen et godt styre, slik KS og instruksene til valgkomiteén foreskriver. Dette gjelder særlig ordningen som har eksistert fram til nå, der eierkommunene gjennom nominering av styremedlemmer i praksis har valgt styret.

Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

- Kravet om balansert kjønnsrepresentasjon har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

- NGR har ikke skriftlige retningslinjer om håndtering av styremedlemmers habilitet ved behandling av saker i styret. KS' anbefaling på dette området sier ikke eksplisitt at det bør etableres skriftlige retningslinjer om dette, men skriftlige retningslinjer kan gjøre det enklere å vite hvordan styremedlemmene skal håndtere slike situasjoner.

Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

- Med unntak av Dovre har kommunene tatt inn en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i sine eierskapsmeldinger.

4. Legger kommunen til grunn lov om interkommunale selskaper i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har undersøkt etterlevelsen av fire bestemmelser i IKS-loven i separate underproblemstillinger. Konklusjoner gjengis for hver av disse

Har eierne utformet en selskapsavtale i råd med IKS-loven § 4?

- Selskapsavtalen ivaretar minimumskravene i IKS-loven ved at det bl.a angir formål, hovedkontor, antall medlemmer av styre/representantskap, samt deltakernes innskuddsplikt og eierandel.

Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?

- Representantskapet behandler de saker det er forpliktet til etter IKS-loven.
- Kommunene utøver sin eierstyring gjennom representantskapet. Revisjonen har ikke funnet eksempler på at kommunene har søkt å påvirke selskapet via andre kanaler.

Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling og møter i representantskapet i IKS-loven § 8?

- Saker til møter i representantskapet er ikke blitt sendt ut minst fire uker på forhånd, slik IKS-loven foreskriver.
- For sen utsending av saker kan svekke eierstyringen ved at representantskapets medlemmer får for lite tid til politisk forankring i egne kommuner.

Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?

- Kravene i IKS-loven og anbefalingene til KS er sammenfallende med hensyn til kjønnsrepresentasjon i styret. Kravene har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Revisjonens anbefalinger

Basert på konklusjonene over, har revisor følgende anbefaling til eierkommunene:

«Kommunen bør

- klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
- sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.

Kommunen bør bidra til at

- eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for NGR.

- *det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret.*
- *selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.*
- *det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.»*

Vurdering

Eierskapskontroll er et viktig virkemiddel for å føre kontroll med hvordan kommunen følger opp sine interesser i selskaper. En slik kontroll gir en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Sekretariatet mener at rapporten svarer ut de problemstillingene som ble vedtatt for prosjektet, og er i tråd med kontrollutvalgets bestilling. Det som skiller de ulike kommunene fra hverandre omtales spesifikt i rapporten, men det er gitt felles anbefalinger til alle.

Rapporten viser at alle de seks eierkommunene til Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS bør gjøre forbedringer rundt kommunalt eierskap generelt og utøvelse av eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS spesielt.

Revisors anbefalinger bygger på KS sine «Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» og vurderinger av gjeldende lovverk. KS sine anbefalinger om eierstyring er en form for beste praksis, som kommunene bør følge. Det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til revisors konklusjoner og anbefalinger og oversender rapporten til kommunestyret for endelig behandling. Revisors anbefalinger går til eierkommunene, og det kan diskuteres hvem som skal sørge for en oppfølging av anbefalingene. Kommunene kan instruere selskaper via eierorganet, og ofte må andre eiere også være enige. Det er ikke dermed en selvfølge at det er kommunedirektøren som rapporterer tilbake til kontrollutvalget. Vi har dermed valgt å foreslå kommunedirektør i dialog med aktuelle eierrepresentanter i forslag til vedtak. Siden det er NGR revisjonen har vurdert på vegne av alle de seks kontrollutvalgene/kommunene antas det at det er like interesser fra alle eiere.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalgene slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal», og oversender den til kommunestyret for endelig behandling.

Rapporten bør følges opp med en skriftlig og muntlig tilbakemelding til kontrollutvalget i løpet av våren 2025 på hvilke tiltak som er satt i verk for å følge opp vedtaket og revisjonens anbefalinger.

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunestyret slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal».

Formannskap si behandling av sak 64/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Kommunestyret slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal».

RAPPORT 12-2024

EIERSKAPSKONTROLL

NORD-GUDBRANSDDAL RENOVASJONSSELSKAP IKS

UTARBEIDET FOR
KONTROLLUTVALGET I
DOVRE, LESJA, LOM, SEL, SKJÅK
OG VÅGÅ
KOMMUNE

INNLANDET REVISJON IKS

20. september 2024
2024-993/KL

Forord

Eierskapskontroll er omtalt i kommunelovens § 23-2 punkt d. Det følger av denne bestemmelsen at kontrollutvalget skal påse at «*det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*». Kommuneloven § 23-4 første ledd fastsetter innholdet i eierskapskontrollen: «*Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.*»

Denne rapporten er et resultat av eierskapskontroll av eierkommunene i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS som er gjennomført på oppdrag av kontrollutvalgene i kommunene i Nord-Gudbrandsdalsregionen. Prosjektet er gjennomført samtidig for alle kommunene, og det er laget én samlet rapport for alle kommunene. Rapporten er imidlertid tydelig inndelt, slik at eierskap og eierstyring i den enkelte kommune skal gå tydelig fram der dette er aktuelt.

Prosjektarbeidet er utført i perioden november 2023 – august 2024 av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Kristian Lein. Fagansvarlig forvaltningsrevisor Anne Live Jensvoll har kvalitetssikret rapporten.

Utkast til rapport er sendt for uttalelse til kommunenes eierrepresentant og til NGR. Vi mottok to uttalelser, fra Dovre kommune og Sel kommune. Som følge av uttalelsen fra Sel ble det gjort en tilføyelse under omtalen av kommunen på side 14 i rapporten.

Lillehammer, 20. september 2024

Kristian Lein

Oppdragsansvarlig revisor

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
Sammendrag.....	4
1 Innledning	9
2 Metode.....	11
3 Vurderingskriterier.....	12
4 Kommunestyrevedtak	13
5 Kommunenes eierskapsmeldinger	14
6 Etablerte prinsipper for god eierstyring.....	17
7 Lov om interkommunale selskaper	32
8 Konklusjoner og anbefalinger	36
Referanser.....	39
Høringsuttalelser	40

Sammendrag

Bakgrunn

Kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdalsregionen bestilte i fellesmøte 16. juni 2023 en kombinert eierskapskontroll/ forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR). Prosjektplan ble behandlet i kontrollutvalgenes møter i september/oktober 2023. Utvalgene tok prosjektplanen til orientering og opprettholdt bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av NGR.

Formålet for eierskapskontrollen er å undersøke hvorvidt kommunenes eierskap i NGR utøves i samsvar med den enkelte kommunens vedtak og føringer for selskapet, anerkjente eierskapsprinsipper og relevant lovverk.

Eierskapskontrollen er gjennomført utfra følgende problemstillinger:

1. Har kommunen fulgt opp eventuelle vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?
2. Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?
3. Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?
4. Følger kommunen lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) i eierskapsutøvelsen i NGR?

Foreliggende rapport omhandler eierskapskontrollen i NGR. Forvaltningsrevisjonen utgjør en egen rapport (13-2024).

Metode

Oppstartbrev for eierskapskontrollen ble sendt NGR 11. oktober 2023.

Eierskapskontrollen er primært basert på gjennomgang av eierskapsdokumenter i eierkommunene og NGR, samt supplerende skriftlig informasjon fra NGR. Det har vært avholdt møter med NGR og ordførerne i eierkommunene. Prosjektet tar hovedsakelig utgangspunkt i perioden 2020 – juni 2024.

Undersøkelsen har blant annet omfattet gjennomgang og vurdering av dokumenter som omhandler

- relevante kommunestyrevedtak, herunder eierskapsmeldinger og vedtak knyttet til NGR,
- selskapsavtale for NGR og
- øvrige dokumenter fra NGR; planer og strategidokumenter, referater fra eiermøter og styremøter.

Prosjektet er gjennomført i henhold til RSK 002 Standard for eierskapskontroll, fastsatt av NKRF (tidligere Norges Kommunerevisorforening) som god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller. Innlandet Revisjon IKS har et kvalitetssikringssystem som bygger på denne standarden.

Vurderingskriterier

Ifølge RSK 001 skal det i eierskapskontroller lages vurderingskriterier med utgangspunkt i problemstillingene. Vurderingskriterier utgjør en objektiv målestokk for revisors vurderinger. Vurderingskriterier skal være basert på relevante lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Vurderingskriteriene er hentet fra:

- Kommunestyrevedtak som angår NGR (problemstilling 1).
- Relevante deler av kommunens eierskapsmelding (problemstilling 2).
- Utvalgte deler av «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» som er utarbeidet av KS (problemstilling 3).
- Utvalgte deler av IKS-loven (problemstilling 4).

Ut fra kriteriegrunnlaget er det utledet konkrete kriterier som gir grunnlag for revisjonens vurderinger.

Konklusjoner

Utfra vurderingskriteriene har revisjonen konkludert på problemstillingene:

1. *Har kommunen fulgt opp relevante vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?*
 - Ingen av kommunene har gjort slike vedtak i perioden 2020 – 2023.
 - Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.
2. *Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?*
 - Kommunene har etter revisjonens oppfatning i begrenset grad uttrykt forventninger og krav til NGR i sine eierskapsmeldinger.
 - Forventninger som er stilt i to av kommunenes eierskapsmeldinger (Sel og Skjåk) om fullt organisatorisk skille mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet i NGR, er ikke oppfylt.
3. *Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?*

Revisjonen har vurdert praksis opp mot anbefalingene i KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Konklusjoner gjengis for hver av underproblemstillingene.

Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

- Vågå og Lesja har kortfattet uttrykt formålet med eierskapet. De øvrige kommunene har ikke sagt noe om formålet med eierskapet i NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Kommunene har ikke laget felles eierskapsmelding for NGR, slik KS anbefaler.

Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

- NGR har ikke opprettet et fullt organisatorisk og regnskapsmessig skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet.
- Selskapet anses imidlertid å oppfylle kravet til adskilt regnskap for selvkostdelen av selskapet stilt i selvkost- og avfallsregelverket.

Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

- Ingen av kommunene har på eget initiativ foretatt en slik gjennomgang i perioden 2020 – 2023.
- Etter initiativ fra NGR ble selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

Holdes det jevnlige eiermøter i NGR?

- I den undersøkte perioden er det avholdt årlige eiermøter i NGR, med unntak av i 2021 pga. Korona-epidemien.

Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

- Dette er oppfylt ved at ordførerne i eierkommunene utgjør representantskapet i NGR.

Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

- Det framgår av selskapsavtalen at representantskapet velger styremedlemmer og vara-medlemmer etter innstilling fra valgkomitéen.
- Valgkomitéen består av alle medlemmene i representantskapet, noe som kan være utfordrende mht. å reelt fungere som en valgkomité.

Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

- Verken ordførere eller kommunedirektører fra eierkommunene sitter eller har sittet i styret i NGR, og denne delen av anbefalingen er dermed oppfylt.
- Det er vanskelig å bedømme den konkrete sammensetningen av styret. Noen forhold har imidlertid vanskeliggjort arbeidet med å sette sammen et godt styre, slik KS og instruksen til valgkomitéen foreskriver. Dette gjelder særlig ordningen som har eksistert fram til nå, der eierkommunene gjennom nominering av styremedlemmer i praksis har valgt styret.

Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

- Kravet om balansert kjønnsrepresentasjon har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

- NGR har ikke skriftlige retningslinjer om håndtering av styremedlemmers habilitet ved behandling av saker i styret. KS' anbefaling på dette området sier ikke eksplisitt at det bør etableres skriftlige retningslinjer om dette, men skriftlige retningslinjer kan gjøre det enklere å vite hvordan styremedlemmene skal håndtere slike situasjoner.

Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

- Med unntak av Dovre har kommunene tatt inn en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i sine eierskapsmeldinger.

4. Legger kommunen til grunn lov om interkommunale selskaper i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har undersøkt etterlevelsen av fire bestemmelser i IKS-loven i separate underproblemstillinger. Konklusjoner gjengis for hver av disse.

Har eierne utformet en selskapsavtale i tråd med IKS-loven § 4?

- Selskapsavtalen ivaretar minimumskravene i IKS-loven ved at det bl.a angir formål, hovedkontor, antall medlemmer av styre/representantskap, samt deltakernes innskuddsplikt og eierandel.

Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?

- Representantskapet behandler de saker det er forpliktet til etter IKS-loven.
- Kommunene utøver sin eierstyring gjennom representantskapet. Revisjonen har ikke funnet eksempler på at kommunene har søkt å påvirke selskapet via andre kanaler.

Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling og møter i representantskapet i IKS-loven § 8?

- Saker til møter i representantskapet er ikke blitt sendt ut minst fire uker på forhånd, slik IKS-loven foreskriver.
- For sen utsending av saker kan svekke eierstyringen ved at representantskapets medlemmer får for lite tid til politisk forankring i egne kommuner.

Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?

- Kravene i IKS-loven og anbefalingene til KS er sammenfallende med hensyn til kjønnsrepresentasjon i styret. Kravene har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Anbefalinger rettet til eierkommunene

Basert på konklusjonene anbefaler revisjonen at kommunen bør

- klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
- sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.

Kommunen bør bidra til at

- eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for NGR.

- det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret.
- selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.
- det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgenes bestilling

Kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdalsregionen fattet følgende likelydende vedtak i fellesmøte 16. juni 2023:

1. *Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen.*
2. *Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektplan på det første møtet høsten 2023.*
3. *Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Innlandet Revisjon IKS¹ utarbeidet prosjektplan i henhold til vedtaket. Prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgenes respektive møter i september/oktober 2023. De fattet følgende likelydende vedtak:²

1. *Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering.*
2. *Kontrollutvalget opprettholder bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS.*
3. *Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Vi har laget to rapporter; én rapport for eierskapskontrollen og én for forvaltningsrevisjonen. Denne rapporten tar kun for seg eierskapskontrollen. Forvaltningsrevisjonen i NGR behandles i rapport 13/2024.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet for eierskapskontrollen er å undersøke hvorvidt kommunenes eierskap i NGR utøves i samsvar med den enkelte kommunens vedtak og føringer for selskapet, anerkjente eierskapsprinsipper og relevant lovverk.

Problemstillingene er presisert noe i forhold til prosjektplanen. De lyder slik:

1. Har kommunen fulgt opp eventuelle vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?
2. Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?
3. Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?
4. Følger kommunen lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) i eierskapsutøvelsen i NGR?

¹ Heretter omtalt som «revisjonen».

² Vågå 22.9 (sak 12/23), Skjåk 25.9 (sak 14/23), Sel 29.9 (sak 14/23), Lesja 3.10 (sak 18/23), Dovre 6.10 (sak 12/23), Lom 9.10 (sak 14/23).

Når det gjelder problemstilling 3 legger vi til grunn «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Denne er utarbeidet av KS og er en rettesnor for hvordan kommunene legger rammer for - og følger opp – sine eierskap/eierinteresser. Prosjektplanen tar utgangspunkt i at det skulle velges ut noen anbefalinger som er viktige for eierskapsutøvelsen i interkommunale renovasjonsselskaper. Vi har tatt utgangspunkt i åtte anbefalinger som danner utgangspunkt for følgende underproblemstillinger til problemstilling 3:

- Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?
- Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?
- Har kommunestyrene gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?
- Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?
- Oppnevner kommunene sentrale folkevalgte til representantskapet i NGR?
- Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?
- Bidrar kommunene til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?
- Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?
- Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?
- Har kommunene foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

Det første punktet er lagt til etter at prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgene. Begrunnelsen for å legge til denne er at det i løpet av prosjektarbeidet ble klart at kommunene i relativt liten grad har lagt føringer for NGR i kommunestyrevedtak og eierskapsmeldinger (jf. problemstilling 1 og 2).

Med utgangspunkt i at IKS-loven består av 41 paragrafer har det vært nødvendig å avgrense hvilke bestemmelser i loven som omfattes av problemstilling 4. Vi har tatt utgangspunkt hva vi oppfatter som sentrale deler av loven og definert følgende underproblemstillinger:

- Har eierne utformet en selskapsavtale i tråd med IKS-loven § 4?
- Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?
- Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling til møter i representantskapet i IKS-loven § 8?
- Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?

De fire problemstillingene omhandles i kapittel 4 – 7. Kapittel 2 beskriver hvilke metoder som er brukt i prosjektet. Kapittel 3 tar for seg grunnlaget for vurderingskriterier i denne eierskapskontrollen.

2 Metode

2.1 Innhenting av informasjon

Oppstartbrev for eierskapskontrollen ble sendt til eierkommunene og NGR 11. oktober 2023.

Undersøkelsen har blant annet omfattet gjennomgang og vurdering av dokumenter som omhandler

- relevante kommunestyrevedtak, herunder eierskapsmeldinger og vedtak knyttet til NGR,
- selskapsavtale for NGR og
- øvrige dokumenter fra NGR: planer og strategidokumenter, referater fra eiermøter og styremøter.

Prosjektet tar utgangspunkt i perioden 2020 – juni 2024. Denne tidsperioden er valgt utfra at den bør være såpass lang at man kan få et samlet bilde, samtidig som den ikke bør være så lang at man inkluderer informasjon som er uaktuell.

Alle ordførerne i Norddals-kommune er blitt intervjuet i forbindelse med prosjektet. Informasjon administrasjonen i kommunene er hentet inn pr e-post.

NGRs administrasjon har bidratt med informasjon knyttet til styre og representantskap. Temaet om skille mellom nærings- og husholdningsavfall i problemstilling 3 er behandlet i forvaltningsrevisjonsrapporten, og vi har derfor hentet informasjon fra denne.

2.2 Kvalitetssikring – relevans og pålitelighet

Prosjektet er gjennomført i henhold til RSK 002 Standard for eierskapskontroll, fastsatt av NKRF (tidligere Norges Kommunerevisorforening) som god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller. Innlandet Revisjon IKS har et kvalitetssikringssystem som bygger på denne standarden.

Datas relevans er knyttet til om undersøkelsen representerer den virkelige situasjonen. Vi mener data som er samlet inn i denne eierskapskontrollen er egnet til å svare på problemstillingene. Det er likevel viktig å være oppmerksom på at de opplysninger som framkommer i rapporten nødvendigvis er et utvalg av fakta.

Med pålitelighet menes at data skal være mest mulig presise og nøyaktige. Dette er blant annet ivare tatt ved verifisering av intervjureferater og ved innhenting av høringsuttalelse fra NGR og kommunenes eierrepresentanter.

3 Vurderingskriterier

I en eierskapskontroll skal revisjonen utlede vurderingskriterier med utgangspunkt i problemstillingene. Vurderingskriterier utgjør en objektiv målestokk for revisors vurderinger. Vurderingskriterier skal være basert på relevante lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Problemstilling 1 tar utgangspunkt i vedtak i kommunestyret som angår kommunens eierskap. De aktuelle vedtakene danner dermed vurderingskriterier for denne problemstillingen.

Problemstilling 2 omhandler oppfølging av kommunens eierskapsmelding overfor NGR, relevante deler av kommunens eierskapsmelding er dermed utgangspunkt for vurderingskriterier.

Problemstilling 3 tar utgangspunkt i utvalgte deler av «*Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*» som er utarbeidet av KS. De aktuelle delene av anbefalingen vil dermed danne grunnlag for vurderingskriterier for denne problemstillingen.

I problemstilling 4 er det definert hvilke deler av IKS-loven som er utgangspunkt for av underproblemstillingene. De aktuelle paragrafene utgjør dermed vurderingskriterier.

Vurderingskriterier utledes nærmere i kapittel 4-7 i forbindelse med revisjonens vurderinger.

4 Kommunestyrevedtak

Dette kapitlet omhandler problemstilling 2:

Har kommunen fulgt opp relevante vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?

Hensikten med denne problemstillingen var å undersøke hvorvidt hadde uttrykt spesielle ønsker eller krav overfor NGR.

Innhenting av informasjon fra kommunene viser at ingen av kommunene har gjort slike vedtak i perioden 2020-2023.^{3 4}

Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024. Vi kommer tilbake til revisjonen av selskapsavtalen i kapittel 6.

³ Sel kommune har ikke besvart henvendelsen.

⁴ Kommunestyrene fatter årlig vedtak som fastsetter renovasjonsavgiftene for påfølgende år. Oppfølgingen av disse vedtakene er ikke undersøkt ettersom vi ikke anser dem for å være et ledd i kommunenes eierskapsutøvelse.

5 Kommunenes eierskapsmeldinger

Dette kapitlet omhandler problemstilling 2:

Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?

5.1 Vurderingskriterier

I eierskapsmeldinger er det ofte flere generelle krav, f.eks til åpenhet, samfunnsansvar, likebehandling av eiere etc. Vi har valgt ikke å ta med disse som kriterier i denne undersøkelsen. Eierskapsmeldingene har i noe ulik grad tatt inn anbefalingene fra KS i sine eierskapsmeldinger og uttrykt alle eller noen av disse som kommunens prinsipper for eierstyring. Oppfølging av krav/forventninger som er hentet direkte fra KS' anbefalinger behandles i kapittel 6.

Kommunene omhandles særskilt nedenfor:

Dovre⁵

Det er verken satt mål for eierskapet eller uttrykt spesielle krav/ønsker.

Lesja⁶

Det er verken satt mål for eierskapet eller uttrykt spesielle krav/ønsker.

Lom⁷

Det er verken satt mål for eierskapet eller uttrykt spesielle krav/ønsker.

Sel⁸

Det er ikke satt mål for eierskapet ut over å gjengi formålsbestemmelsen i selskapsavtalen.

Når det gjelder krav/ønsker er følgende skrevet i eierskapsmeldingen:

«Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkksomhet

Selskaper som opererer med konkurransevirkksomhet i tillegg til monopol-virkksomhet, bør som hovedregel skille ut virksomheten for å unngå mistanke om muligheten for rolleblanding og kryss-subsidiering. Organiseringen av konkurranseutsatt virksomhet bør så langt mulig være ledelsesmessig, personalmessig og fysisk atskilt fra monopolvirkksomheten. Dette må være utgangspunktet, og oppfyller man ikke dette, må det være en bevissthet om hvorfor.

Tiltak: Kommunen må være bevisst at det skal være fysisk skille mellom monopol- og konkurransevirkksomhet som drives av selskap eller samarbeidsordninger. For Sel kommune sin del gjelder dette særlig selskapene AS Eidefoss og Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS.»

⁵ Vedtatt av kommunestyret 16.6.20.

⁶ Vedtatt av kommunestyret 21.10.21.

⁷ Vedtatt av kommunestyret 21.6.18. Kommunen har ikke utarbeidet eierskapsmelding i perioden 2019-2023.

⁸ Vedtatt av kommunestyret 13.12.23.

Skjåk⁹

Det er ikke satt mål for eierskapet.

I eierskapsmeldingen, under fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet, står det følgende: «Kommunen må vere bevisst at det skal vere fysisk skilje mellom monopol- og konkurranseverksemd som drivast av selskap eller samarbeidsordningar. For Skjåk kommune sin del gjeld dette særleg Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS.»

Under «eigarstrategi, forventningar til eigarskapet» heter det:

«Virksomhetsplan 2024-2027 skal vere grunnlag for drift av NGR.

Styret skal speile og representere selskapets behov og bør ha forskjellig og supplerande kompetanse innan økonomi, strategi, organisasjon og marknadane selskapet opererer i. Vidare bør styret inneha fagleg innsikt i og interesse for selskapets føremål. Forståing og erfaring frå det politiske systemet kan også vere ein viktig kompetanse inn i eit styre.»

Vågå¹⁰

Det er verken satt mål for eierskapet eller uttrykt spesielle krav/ønsker.

Oppsummering-vurderingskriterier

Av de seks kommunene er det kun Sel og Skjåk som har uttrykt forventninger knyttet til eierskapet i NGR. Dette dreier seg henholdsvis om skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet og sammensetning av styret i NGR.

5.2 Faktaframstilling

Kommunene har ikke koordinert arbeidet med eierskapsmeldinger, og meldingene er derfor vedtatt på ulike tidspunkter og uttrykker ulike forventninger til kommunens selskaper, dette gjelder også NGR.

Når det gjelder forventningene som er uttrykt i to av kommunenes eierskapsmeldinger, så er status at det ikke er innført fysisk, ledelses-/personalmessig skille mellom monopoldelen (husholdningsdelen) av selskapet og den delen som opererer i konkurransemarkeder (næringsavfall).

Når det gjelder styrevalg og styresammensetning vil dette bli behandlet i forbindelse med problemstillingen som tar for seg oppfølgingen av anerkjente prinsipper for god eierstyring, jf. kapittel 6. Vurderingskriteriene som følger av disse prinsippene er i stor grad sammenfallende med forventningene som er uttrykt i Skjåk kommune sin eierskapsmelding.

5.3 Revisjonens vurderinger

Kommunene har etter revisjonens oppfatning i begrenset grad uttrykt forventninger og krav til NGR.

⁹ Vedtatt av kommunestyret 24.2.24.

¹⁰ Vedtatt av kommunestyret 23.5.24.

Forventningen som er stilt av Sel og Skjåk mht. fysisk og organisatorisk skille mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet, er ikke oppfylt.

Når det gjelder forventningene som er stilt fra Skjåk kommune om sammensetning av styret, mener revisjonen at det er krevende å konkret vurdere i hvilken grad dette er oppfylt. Vi vil komme tilbake til styrevalg og styresammensetning i kapittel 6, og vi vil gi en vurdering der.

6 Etablerte prinsipper for god eierstyring

Dette kapitlet omhandler problemstilling 3:

Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?

Følgende underproblemstillinger er undersøkt:

- *Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?*
- *Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?*
- *Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?*
- *Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?*
- *Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?*
- *Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?*
- *Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?*
- *Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?*
- *Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?*
- *Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?*

Kapittel 6.1 går nærmere inn på vurderingskriterier. Underproblemstillingene behandles i kapittel 6.2 – 6.11.

6.1 Vurderingskriterier

Problemstilling 3 tar utgangspunkt i utvalgte deler av «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» som er utarbeidet av KS, og de aktuelle delene av anbefalingen danner grunnlag for vurderingskriterier for denne problemstillingen.

Nedenfor følger utdrag fra aktuelle deler av KS' anbefaling.¹¹ De konkrete vurderingskriteriene gjengis i forbindelse med vurderingene i kapittel 6.2 – 6.11.

Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

Kommuneloven § 26-1 fastsetter at kommunene minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Ifølge § 26-1 bokstav c skal meldingen inneholde kommunens «formål med sine eierinteresser».

Kommentarene til KS' anbefaling nr. 4 utdyper hva kravet til formål innebærer:

¹¹ For de fleste underproblemstillingene fungerer anbefalingen som vurderingskriterium. For noen av problemstillinger det tatt inn et tillegg som er hentet fra utdypingen av anbefalingen.

«Med formålet med eierskapet menes det kommunen eller fylkeskommunen ønsker å oppnå med eierskapet – det skal med andre ord gi svar på spørsmålet om hvorfor kommunen eller fylkeskommunen eier/har eierandeler i selskapet.

...

Det bør også utarbeides en felles eierskapsmelding med andre medeiere hvis kommunen eller fylkeskommunen er medeier i flere selskaper sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner. En slik eierskapsmelding vil sikre felles føringer fra eierne der det er mulig.»

Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 2 er: Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører, samtidig som de utfører kommunale- eller fylkeskommunale oppgaver som ikke skjer i konkurranse med andre, bør sørge for et skille mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte.

I anbefalingen står det at *«Det må som et minimum føres separate regnskaper, med korrekt fordeling av inntekter og utgifter i regnskapet, for å unngå krysssubsidiering mellom den skjermede og den konkurranseutsatte delen av virksomheten.»*

Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 5 er: Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 6 er: KS anbefaler at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Et eiermøte er et møte mellom kommunen(e) som eier(e), styret og daglig leder for selskapet. Eiermøtene er en uformell arena og er uforpliktende for eierne og selskapet.

Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 7 er: Som en hovedregel bør kommunestyret oppnevne sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Dette forenkler kommunikasjonen mellom kommunestyret og eierorganet.

Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

KS anbefaling nr. 10: Det bør fastsettes i vedtektene eller selskapsavtalen at valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør skje ved bruk av valgkomite. Representantskapet/generalforsamlingen bør velge leder av valgkomitéen. Det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid. Det bør være forsvarlige og gjennomtenkte prosesser rundt valg av kandidater til styrene med fokus på kompetanse og personlige egenskaper.

Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 9 og 15 er: Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Det bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring. Habilitet bør vurderes ved valg av styremedlemmer. Styreverv er personlige, medlemmene representerer seg selv og skal ivareta selskapets interesser til beste for alle eierne. Verken ordfører eller kommunedirektør bør sitte i styrer i selskaper.

Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 11 er: Eierorganet bør uavhengig av organisasjonsform tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Kjønnsbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene. IKS-loven § 10 første ledd fastsetter at reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder tilsvarende. Dette betyr blant annet at

- hvis styret har fire eller fem medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst to.
- hvis styret har seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.

Ansattrepresentanter velges av og blant de ansatte, og behandles ikke av eierorganet i noen av selskapsformene. Slike representanter teller heller ikke med i beregningen av kjønnsrepresentasjon i styret, jf. aksjeloven § 20-6 annet ledd.

Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 15 er: Personer i de kommunale eller fylkeskommunale selskapenes eierorganer og styrer må alltid vurdere sin egen habilitet i relasjon til sakene som skal behandles, og bør si fra til organet dersom det kan foreligge forhold som kan lede til inhabilitet. Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter.

Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

Hovedinnholdet i KS anbefaling nr. 16 er: Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

6.2 Formål med eierskapet i NGR

Problemstilling: Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

6.2.1 Vurderingskriterier

- Kommunens eierskapsmelding skal inneholde formålet med eierskapet i NGR.
- Eierkommunene bør gå sammen om en felles eierskapsmelding for NGR.

6.2.2 Faktaframstilling

Vågå har under «*Kommunens vurdering og eigarstrategi*» i sin eierskapsmelding skrevet at motivet for eierskapet i NGR er «*effektiv tenesteproduksjon*».

Lesja viser i sin eierskapsmelding til at hovedmotivet for eierskapet er «*effektivisering/samarbeid*».

De andre fire kommunene har ikke tatt inn formål eller motiv for eierskapet i NGR i eierskapsmeldingen.¹²

Kommunene har ikke laget felles eierskapsmelding eller eierstrategi for NGR.

6.2.3 Revisjonens vurdering

Revisjonen anser at kriteriet er delvis oppfylt for Vågå og Lesja, som kort har uttrykt formålet med eierskapet. De øvrige kommunene har ikke sagt noe om formålet med eierskapet i NGR i sine eierskapsmeldinger, og oppfyller følgelig ikke kriteriet om ha ta inn kommunens formål med eierskapet i NGR.

Kommunene bør i fellesskap lage en felles eierskapsmelding for NGR. Denne bør inneholde et felles formål for kommunenes eierskap i selskapet og for øvrig samordne føringene fra kommunene overfor selskapet. En slik felles melding kan dermed bidra til å klargjøre og styrke eierstyringen, noe som også kan medføre at selskapet enklere kan forholde seg til eierfellesskapet.

6.3 Skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen i NGR

Problemstilling: Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

6.3.1 Vurderingskriterier

- Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører, samtidig som de utfører oppgaver på vegne av kommunale- og/eller fylkeskommunale eiere som ikke skjer i konkurranse med andre, bør sørge for et skille mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte.
- Eierkommunene bør som eiere se til at det som minimum opprettes et regnskapsmessig skille mellom den skjermede og den konkurranseutsatte delen av virksomheten.

¹² Flere av eierskapsmeldingene gjengir NGR sin formålsbestemmelse fra selskapsavtalen.

6.3.2 Faktaframstilling

Dette temaet er behandlet i rapporten fra forvaltningsrevisjonen i NGR (rapport 13/2024). Gjennomgangen der tar utgangspunkt i regelverket som gjelder for kommunalt eide renovasjonsselsaper, og ikke anbefalingene fra KS. Regnskapsmessig skille er et av temaene som hører inn under dette regelverket.

Det framgår av kapittel 4.2 i rapporten at innhenting av avfall fra bedrifter (næringsavfall) er en konkurranseutsatt virksomhet, som er integrert i selskapets drift, både organisatorisk og regnskapsmessig. Regnskapet inneholder inntekter og utgifter både knyttet til husholdningsavfall og næringsavfall. De to områdene er ikke adskilt gjennom separate avdelingsregnskap for resultat og balanse.

Selvkost for husholdningsavfall fordeles ved at regnskapsførte inntekter og utgifter på den enkelte konto henføres enten til husholdningsavfall eller næringsavfall ved hjelp av fordelingsnøkler som skal reflektere de to områdenes ressursbruk i selskapet. Konti som har inntekter eller utgifter for begge virksomhetsområder fordeles ved hjelp av fordelingsnøkler. NGR utarbeider selvkostregnskap og separat balanse for husholdningsavfall og næringsavfall.

6.3.3 Revisjonens vurdering

Siden NGR ikke har skilt ut virksomheten som driver med næringsavfall fra den som driver med husholdningsavfall, så er det ikke opprettet et fysisk eller organisatorisk skille mellom de to virksomhetene.

Selv om det ikke er laget separate regnskapssystemer for husholdningsavfall og næringsavfall, vurderes selskapets praksis å ligge innenfor kravene som stilles i selvkostregelverket, samt avfallsforskriften § 15-4 og presiseringer i Miljødirektoratets veileder på området. Denne sier at det er tilstrekkelig at det skjer et skille for hver enkelt kostnads- og inntektspost i regnskapet. Ut fra dette har NGR utarbeidet selvkostregnskap og separat balanse for husholdningsavfall og næringsavfall.

Vår vurdering er dermed at det ikke er opprettet noe fullt skille mellom de to delene av NGRs virksomhet, men at selskapet oppfyller kravene til regnskapsmessig skille som stilles i selvkostregnskapet og avfallsforskriften.

6.4 Gjennomgang av styringsdokumenter i NGR

Problemstilling: Har kommunestyrene gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

6.4.1 Vurderingskriterium

- Kommunestyret bør jevnlig revidere styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av NGR.

6.4.2 Faktaframstilling

Ifølge informasjon fra kommunene er det ingen av dem som jevnlig gjennomgår styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR. Ingen av kommunene har foretatt slik gjennomgang på eget initiativ.

Etter initiativ fra NGR ble selskapsavtalen ble revidert i 2024. Revidert selskapsavtale ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

6.4.3 Revisjonens vurdering

Ingen av kommunene oppfyller vurderingskriteriet om jevnlig å gjennomgå styringsdokumentene i selskapet.

For at kommunestyret skal få og opprettholde kunnskap om den overordnede styringen av kommunens selskaper, er det viktig at det er orientert om sentrale styringsdokumenter (selskapsavtaler/vedtekter og andre styringsdokumenter). KS anbefaler utfra dette at gjennomgang av selskapenes styringsdokumenter jevnlig settes på dagsordenen. Dermed kan kommunestyret ta stilling til om det er behov for ytterligere styring i form av endrede, eventuelt supplerende, styringsdokumenter.

6.5 Eiermøter

Problemstilling: Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?

6.5.1 Vurderingskriterium

- Det bør jevnlig gjennomføres eiermøter i NGR for å bidra til god kunnskap om og dialog i selskaper der kommunen er eier.

6.5.2 Faktaframstilling

Ifølge selskapsavtalens § 6 skal det holdes minst ett eiermøte hvert år.¹³

¹³ Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024. Alle henvisninger til selskapsavtalen i denne rapporten gjelder den reviderte avtalen.

Daglig leder opplyser at NGR normalt holder ett eiermøte årlig. Eiermøter ble holdt 21. oktober 2020, 19. april 2022, 11. april 2023 og 14. juni 2024. Eiermøte ble ikke holdt i 2021 pga Covid 19.

Eiermøter er et uformelt organ der eiere og administrasjonen kan drøfte aktuelle saker. Ifølge daglig leder settes det noen ganger opp en foreløpig sakliste over saker som det kan være interesse for å diskutere. Det foreligger ikke alltid dokumentasjon på orienteringer og drøftinger, og det føres ikke protokoll. Det fattes ikke vedtak, men ifølge daglig leder er det likevel naturlig at administrasjonen tar signalene som kommer. Saker og innspill som krever oppfølging fra administrasjonen kommer derfor opp i styret og/eller representantskap senere.

6.5.3 Revisjonens vurdering

Formålet bak anbefalingen fra KS er at eierne skal ha en uformell arena hvor de kan diskutere viktige hendelser/temaer som angår selskapene. Eiermøter kan bidra til at eierne får mer informasjon om selskapet, og blir bedre kjent med det. I selskaper som avholder eiermøter inviteres gjerne flere enn bare eierrepresentantene, f.eks. kommunedirektører og medlemmer av formannskapet. Dermed kan informasjon spres til flere sentrale personer i kommunene. Eiermøter kan gjerne holdes i sammenheng med representantskapsmøter eller generalforsamlinger.

Revisjonen vurderer at det i tråd med både KS' anbefaling og selskapsavtalen som hovedregel holdes årlige eiermøter i NGR.

6.6 Oppnevning av medlemmer til representantskapet i NGR

Problemstilling: Oppnevner kommunene sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

6.6.1 Vurderingskriterium

- Som en hovedregel bør kommunestyret oppnevne sentrale folkevalgte som kommunens representanter i representantskapet.

6.6.2 Faktaframstilling

Kommunene velger sine kandidater til representantskapet for fire år, dvs. de følger funksjonstiden til kommunestyrene. I den reviderte selskapsavtalen er funksjonstiden til representantskapet fire år (§ 4.1). I henhold til samme bestemmelse i selskapsavtalen skal representantskapet velge leder og nestleder med funksjonstid på to år.

Representantskap 2019-2023 (varamedlem i parentes):

Leder Bjarne Eiolf Holø (Marit Sletten), Lom.

Nestleder Mariann Skotte (Gry Sletta), Lesja.

Morten Kielland (Astrid Gjertsen), Skjåk.

Harald Sve Bjørndal (Live Langøygard), Vågå.

Eldri Siem (Pål Ellingsbø), Sel.

Astrid Skomakerstuen Ruste (Guri Ruste), Dovre.

I 2022 fikk Ronald Kikut (Lesja) fritak for politiske verv, og Mariann Skotte kom inn i representantskapet.

Nytt representantskap 2024-2027 ble konstituert 9. november 2023:

Leder Harald Sve Bjørndal, Vågå.

Nestleder Magne Vorkinn, Dovre.

Edel Kveen, Skjåk

Kristian Frisvold, Lom.

Eldri Siem, Sel.

Mariann Skotte, Lesja.

Varamedlemmer framgår ikke av møteprotokoll. Valg av leder og nestleder ble gjort for to år.

6.6.3 Revisjonens vurdering

Ettersom det er ordførerne som sitter i representantskapet, så oppfyller kommunene kriteriet om at sentrale folkevalgte skal utgjøre representantskapet i NGR.

6.7 Valgkomité

Problemstilling: Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

6.7.1 Vurderingskriterier

- Det bør fastsettes i selskapsavtalen i NGR at valg av styret skal skje ved bruk av valgkomité.
- Representantskapet bør velge leder av valgkomitéen.
- Det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid.

6.7.2 Faktaframstilling

Den gamle selskapsavtalen hadde følgende formulering i § 4.3.a: *"Representantskapet velger styre etter innstilling fra valgkomiteen. Hver kommune nominerer 2 personer, en av hvert kjønn"*. I den nye

avtalen er dette endret til: *"Representantskapet velger styremedlemmer og varamedlemmer for eierkommunene etter innstilling fra valgkomiteen."*¹⁴

Følgende framgår av § 4.4 i den reviderte selskapsavtalen:

«Ordførerne i eierkommunene utgjør valgkomite. Valgkomiteen fremmer forslag på

- leder og nestleder i representantskapet for 2 år.*
- medlemmer og personlige varamedlemmer til styret for 2 år.*
- leder og nestleder i styret for 1 år.*
- leder og nestleder av valgkomiteen for 2 år.*
- revisor for 1 år.*
- godtgjørelse for leder, medlemmer og varamedlemmer i representantskapet og styret, samt honorar til revisor.»*

I den nye selskapsavtalen er det tatt som nytt punkt i § 4.4: *«Det utarbeides instruks til valgkomiteen.»*

Representantskapet vedtok instruks for valgkomiteen 29. januar 2016. Daglig leder opplyser at instruks til valgkomiteen vil bli revidert i lys av innholdet i ny selskapsavtale.

Ifølge instruksens pkt. 2 skal leder og nestleder i valgkomiteen velges av representantskapet. I representantskapets møte 12. juni 2020 ble Mariann Skotte og Harald Sve Bjørndal valgt til henholdsvis leder og nestleder i valgkomiteen. Disse to ble gjenvalgt i representantskapets møte henholdsvis 19. april 2022 og 15. mars 2024.

Ifølge instruksen skal innstillingen fra valgkomiteen begrunnes: *«Valgkomiteen sin innstilling skal begrunnes, og skal inneholde relevant informasjon om kandidatene. Eventuelle dissenser skal framgå av innstillingen.»* Det står også i instruksen at leder av komiteen (eller den han/hun måtte bemyndige), skal legge fram innstillingene for representantskapet og gi en redegjørelse for hvordan komiteen har arbeidet.

Revisjonen har fått oversendt innstillingene fra valgkomiteen for de siste årene. Innstillingen er ikke begrunnet, og det er heller ikke gitt noen skriftlig redegjørelse for hvordan komiteen har arbeidet. Vi har ikke undersøkt om det er blitt gitt en muntlig orientering for representantskapet i forbindelse med styrevalgene.

Vi får opplyst fra daglig leder at alle de personene som eierkommunene har nominert til styremedlemmer i NGR, uten unntak er blitt valgt til styret.

¹⁴ I notat om revisjon av NGR sin selskapsavtale er endringen omtalt slik: *«Vurderingen er at valgkomiteen bør stå fritt til å foreslå kandidater til styret basert på instruksen til valgkomiteen, og på denne måten bidra til tydeligere koordinering mellom eierkommunene i nominasjonsprosessen. Ny formulering er ikke til hinder for at valgkomiteen fortsatt kan be kommunene om å nominere personer.»*

6.7.3 Revisjonens vurdering

Valgkomitéen skal på oppdrag fra representantskapet foreslå kandidater til styret i selskapet, og komitéen spiller dermed en viktig rolle for å sette sammen gode selskapsstyrer. Ordningen med valgkomité er ikke lovregulert, og den bør derfor vedtektsfestes eller nedfelles i selskapsavtalen. Retningslinjer bidrar til å strukturere valgkomitéens arbeid, herunder angi viktige forhold når det gjelder sammensetning av selskapets styre.

Nedenfor vurderer vi innhentede fakta opp mot vurderingskriteriene.

- Det bør fastsettes i selskapsavtalen i NGR at valg av styret skal skje ved bruk av valgkomité.

Det framgår av selskapsavtalen at representantskapet velger styremedlemmer og varamedlemmer etter innstilling fra valgkomiteen.

Selv om kriteriet formelt er oppfylt så mener vi det kan stilles spørsmål om en valgkomité bestående av så mange medlemmer vil ha mulighet til reelt å fungere som en komité som innstiller ved styrevalg. Når komitéen i tillegg består av de samme personer som skal foreta styrevalget (representantskapet), så kan det være utfordrende å fungere slik en valgkomité bør.

Valgkomitéen skal opptre på oppdrag fra eierorganet, mens i NGR sitt tilfelle er valgkomitéen altså de samme personene som utgjør eierorganet. Revisjonen mener at dette i liten grad legger til rette for komitéen kan legge ned et selvstendig og grundig arbeid for å sette sammen et gjennomarbeidet forslag til styre i selskapet. Vi viser også til at forslagene fra valgkomiteen så langt har vært lagt fram uten begrunnelse. For at valgkomitéen skal gjennomføre grundige prosesser bør det derfor vurderes å sette sammen en valgkomité med færre medlemmer som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret.

- Representantskapet bør velge leder av valgkomitéen.

Kriteriet er oppfylt ettersom dette framgår av instruksene til valgkomitéen. Det framgår dessuten av protokoller fra møter i representantskapet at det har vært praksis at representantskapet velger leder og nestleder i valgkomitéen.

- Det bør lages retningslinjer som regulerer komitéens arbeid.

Kriteriet er oppfylt ettersom det er laget en instruks for komitéens arbeid.

6.8 Sammensetning og kompetanse i styret i NGR

Problemstilling: Bidrar kommunene til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

6.8.1 Vurderingskriterier

- Eier bør gjennom representantskapet sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset NGR sitt formål og virksomhet.
- Det bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring.
- Verken ordfører eller kommunedirektør bør sitte i styret i NGR.

6.8.2 Faktaframstilling

Ifølge § 4.2 i selskapsavtalen skal styret bestå av minst sju medlemmer, én fra hver av eierkommunene og minst ett medlem valgt av de ansatte.

Styret i NGR besto fra 2020 til 2023 besto av følgende medlemmer (varamedlem i parentes)¹⁵:

Leder Ola Næprud (Unni Strand), Sel

Nestleder Hanne Alstrup Velure (Stian Lotten), Lesja

Kjell Egil Ramstad (Lena Banken), Skjåk

Bjørn Vike (Bodil Ovesen), Lom

Hege Vaagaasar (Ola Kvarberg), Vågå¹⁶

Anita Frich (Fred Arne Hessen), Dovre

Terje Vardsveen (Trygve Enersvold), representant for de ansatte.

I representantskapets møte 15.mars 2024 ble det valgt følgende styre i NGR:¹⁷

Leder Ola Næprud (Solveig Nymoen), Sel

Nestleder Hanne Alstrup Velure (Emil Nørstebø), Lesja

Svein Arne Bøye (Rita R. Kirkenes), Skjåk

Bjarne Eiolf Holø (Elisabeth Lunde), Lom

Gunn Oddveig Rinhølen (Hallvar Vangen), Vågå

Anne Sofie Brenden (Fred Arne Hessen), Dovre

Som nevnt i kapittel 6.7 har ikke lenger selskapsavtalen en bestemmelse om at eierkommunene skal nominere to personer (styremedlem/-varamedlem) til valgkomiteen. I notat om revisjon av selskapsavtalen er dette begrunnet slik¹⁸: «*Vurderingen er at valgkomiteen bør stå fritt til å foreslå kandidater til styret basert på instruksen til valgkomiteen, og på denne måten bidra til tydeligere*

¹⁵ Valgt av representantskapet 12. juni 2020.

¹⁶ Kirsti Vassdokken fikk fritak fra kommunale verv, og Hege Vaagaasar ble valgt til nytt styremedlem 19. november 2020. Hege Vaagaasar fikk fritak for kommunale verv og deltok ikke i styremøter etter 7.mars 2022. Vågå kommune nominerte ikke ny kandidat. Vararepresentant Ola Kvarberg ble kalt inn til møter.

¹⁷ Eiervalgte styremedlemmer.

¹⁸ Notatet var vedlegg til sak om endring av selskapsavtalen i kommunestyrene i mai/juni 2024.

koordinering mellom eierkommunene i nominasjonsprosessen. Ny formulering er ikke til hinder for at valgkomiteen fortsatt kan be kommunene om å nominere personer. Eventuelle krav til valgkomiteen, f.eks at det skal velges ett styremedlem fra hver eierkommune, kan legges inn i instruksene.»

Pkt 4 i instruks for valgkomiteen legger føringer for hvem som kan velges til styret: «Valgkomiteen skal legge vekt på at de foreslåtte kandidatene har den nødvendige erfaring, kompetanse og kapasitet til å utføre de aktuelle vervene på en tilfredsstillende måte. Videre skal valgkomiteen vurdere den samlede kompetansen til styret. Det skal også legges vekt på styremedlemmenes uavhengighet i forhold til selskapet.»¹⁹

6.8.3 Revisjonens vurdering

Styret til NGR har ikke medlemmer som samtidig er ordfører eller kommunedirektør i en av eierkommunene. Denne delen av vurderingskriteriet er dermed oppfylt.

Revisjonen har ikke gjort en vurdering knyttet til den konkrete sammensetningen av styret i selskapet. Vi vil imidlertid trekke fram forhold som kan påvirke forutsetningene for å velge et styre slik KS anbefaler.

Når det gjelder sammensetning av styret har eierne gjennom representantskapet vedtatt en instruks til valgkomiteen som etter revisjonens oppfatning ikke går særlig langt med hensyn til konkret å beskrive hvilken kompetanse det er behov for i styret. På den annen side legger den noen føringer som kan bidra til at styret får en sammensetning som er tilpasset selskapets behov.

Vi vil også peke på at fram til revisjonen av selskapsavtalen i år har styret i praksis bestått av alle medlemmene som kommunene har nominert. Da er ganske opplagt at valgkomiteen - og i neste omgang representantskapet – reelt sett ikke har gjort egne vurderinger med mål om å sette sammen et styre tilpasset selskapets behov.

Endringen i selskapsavtalen, der ordningen med at kommunene nominerer hvert sitt styremedlem /varamedlem faller bort, ser ut til å ha til hensikt å legge til rette for en styrevalgprosess der selskapets behov i større grad blir tatt hensyn til. Dette er etter revisjonens oppfatning positivt. På den annen side står det fortsatt i selskapsavtalen at styret skal ha ett medlem fra hver av eierkommunene. Et slikt krav kan etter vår vurdering både gjøre det mer krevende å velge medlemmer med den «nødvendige erfaring, kompetanse og kapasitet» (jf. instruksene til valgkomiteen) til å utføre sine verv, samt å sette samme et styre som samlet sett har tilfredsstillende kompetanse og som kan utgjøre et godt kollegium.

Revisjonen har forståelse for at det vi for enkelhets skyld kan kalle geografisk balanse, herunder kjennskap til lokale forhold, kan være viktig i styret i interkommunale renovasjonsselskaper. Dette

¹⁹ Som nevnt vil instruksene bli revidert i lys av innholdet i den nye selskapsavtalen.

hensynet bør imidlertid vurderes opp mot andre hensyn, bl.a. muligheten til å sette sammen et kompetansebasert styre. Et mindre absolutt krav til representasjon fra alle kommuner i styret, kan for eksempel være at det stilles krav/mål om en eller annen form for geografisk spredning blant styrets medlemmer.

Vi vil også vise tilbake til vurderingene i kapittel 6.7 knyttet til sammensetningen av valgkomitéen. Valgkomitéen bør ha en sammensetning og gis arbeidsforutsetninger, slik at den kan gi et gjennomarbeidet og velbegrunnet forslag til sammensetning av styre i selskapet.

6.9 Kjønnrepresentasjon i styret

Problemstilling: Har kravet om balansert kjønnrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

6.9.1 Vurderingskriterier

Eierorganet bør uavhengig av organisasjonsform tilstrebe balansert kjønnrepresentasjon i styret. Styret i NGR har seks eiervalgte styremedlemmer, dermed gjelder følgende vurderingskriterium:

- Har styret seks til åtte medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst tre.
- Kjønnbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene.

Reglene ovenfor gjelder ikke styremedlemmer som velges blant de ansatte.

6.9.2 Faktaframstilling

Navn på styremedlemmer og varamedlemmer er referert i kapittel 6.8 ovenfor.

6.9.3 Revisjonens vurdering

Eiervalgte styremedlemmer har i perioden fra juni 2020 til i dag bestått av tre kvinner og tre menn. Det samme gjelder vararepresentantene. Kravet til kjønnrepresentasjon er dermed oppfylt.

6.10 Vurdering av habilitet

Problemstilling: Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

6.10.1 Vurderingskriterier

- Medlemmer av representantskap og styre i NGR må alltid vurdere sin egen habilitet i forhold til sakene som skal behandles, og bør si fra til organet dersom det kan foreligge forhold som kan lede til inhabilitet.

- Styret bør etablere faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter.

6.10.2 Faktaframstilling

Styret i NGR har ikke etablert retningslinjer mht. habilitetsvurderinger.

I instruksen for valgkomitéen, pkt. 4 står det følgende om habilitet: *«Styrerepresentanter kan ikke ha posisjoner som fører til at de ikke oppfyller kravene i Forvaltningslovens §6. Formålet med loven er å sette fokus på habilitetsreglene for offentlige tjenestemenn og folkevalgte som også er leder eller medlem av styre eller bedriftsforsamling i offentlig heleide selskaper.»*

Revisjonen har ikke hatt mulighet til å undersøke eventuelle bindinger som kan ha medført at styremedlemmer har vært inhabile i enkeltsaker. Vi har imidlertid spurt ordførerne om de har oppfattet at dette har forekommet. De har informert om at de ikke kjenner til at det har oppstått problemstillinger knyttet til dette i styret.

6.10.3 Revisjonens vurdering

NGR har ikke skriftlige retningslinjer som tar for seg håndtering av styremedlemmers habilitet ved behandling av saker i styret. KS' anbefaling på dette området sier ikke eksplisitt at det bør etableres skriftlige retningslinjer på dette området, men skriftlige retningslinjer kan gjøre det enklere å vite hvordan styremedlemmene skal håndtere slike situasjoner.

6.11 Prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverk i NGR

Problemstilling: Har kommunene foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverk i NGR?

6.11.1. Vurderingskriterier

- Eierskapsmeldingen bør brukes til å løfte en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverk.
- Denne bør danne grunnlag for representantskapets fastsetting av styrehonorar i NGR.

6.11.2 Faktaframstilling

For 2022 og 2023 var honorarene til styremedlemmene i NGR som følger:

- Styreleder kr 45.000,- pr år.
- Øvrige styremedlemmer kr 17.500,- pr år.
- Varamedlemmer kr 2.400,- pr møte de deltar i.

I representantskapets møte 15. mars 2024 ble honorarene fastsatt slik:

- Styreleder kr 50.000,- pr år.
- Øvrige styremedlemmer kr 20.000,- pr år.
- Varamedlemmer kr 2.500,- pr møte de deltar i.

Eierskapsmeldingene i alle kommunene inneholder en omtale av godtgjøring av styremedlemmer. Fem av kommunene har like eller ganske like formuleringer som går på at godtgjøring til styret bør reflektere styrets kompetanse og selskapets kompleksitet, samt at styrets leder bør godtgjøres høyere enn andre styremedlemmer. Noen av meldingene uttrykker at styrehonorarer ikke skal være bonusbaserte, styreverv bør registreres i styrevervregisteret, og at styret bør tegne styreforsikring.

Dovre kommune skiller seg ut, og har i sin omtale av godtgjøring til styret kun nedfelt at det «*skal være åpenhet om godtgjørelse til styret*».

Revisjonen har intervjuet ordførerne i forbindelse med denne eierskapskontrollen. Samtalene med ordførerne reflekterer at kommunene mener at godtgjøring av styremedlemmer bør holdes på et moderat nivå. Ordførerne mener samlet sett at dagens honorarnivå i NGR reflekterer dette.

6.11.3 Revisjonens vurdering

Med unntak av Dovre har kommunene tatt inn en prinsipiell drøfting om godtgjøring av styreverv i sine eierskapsmeldinger. Meldingene går imidlertid i liten grad inn på nivå eller gir klare kriterier for godtgjøring av styreverv. Dette er det heller ikke stilt krav om i KS' anbefaling. Formålet med anbefalingen er at kommunene skal ha en politisk forankring knyttet til hvordan generalforsamlinger og representantskap vurderer styrehonorering.

Med ulike formuleringer knyttet til godtgjøring av styreverv i kommunenes eierskapsmeldinger er det ikke å forvente at honorarene til styremedlemmene i NGR skal være klart forankret i meldingene. Det er heller ikke å forvente at eierskapsmeldingene skal være konkrete med hensyn til honorering av styremedlemmer i enkeltelskaper.

Etter revisjonens oppfatning legger kommunene vekt på at styregodtgjøring i deres selskaper skal ligge på et moderat nivå. Så langt vi kan se er dette tilfelle for godtgjøring til styremedlemmene i NGR.

7 Lov om interkommunale selskaper

Dette kapitlet omhandler problemstilling 4:

Følger kommunen lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) i eierskapsutøvelsen i NGR?

Følgende underproblemstillinger er undersøkt:

- *Har eierne utformet en selskapsavtale i råd med IKS-loven § 4?*
- *Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?*
- *Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling og møter i representantskapet i IKS-loven § 8?*
- *Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?*

Problemstilling 4 tar utgangspunkt i utvalgte deler av Lov om interkommunale selskaper, og de aktuelle delene av loven vil dermed danne grunnlag for vurderingskriterier for denne problemstillingen.

Underproblemstillingene behandles i kapittel 7.1 – 7.4. Vi gjengir relevante deler av de aktuelle paragrafene som vurderingskriterier.

7.1 Utforming av selskapsavtalen i NGR

7.1.1 Vurderingskriterier

Selskapsavtalen skal ifølge IKS-loven § 4 minimum angi følgende:

1. selskapets foretaksnavn
2. angivelse av deltakerne,
3. selskapets formål,
4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor,
5. antall styremedlemmer,
6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet
7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen, og
8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner.

7.1.2 Faktaframstilling

Den revidert selskapsavtalen, som ble vedtatt av kommunestyrene i møter i mai/juni 2024, inneholder opplysningene som er listet opp ovenfor.

7.1.3 Revisjonens vurdering

Minimumskravene som er gjengitt ovenfor er ivaretatt i avtalen, og det foreligger dermed en selskapsavtale som ivaretar IKS-lovens minimumskrav.

7.2 Utøvelse av representantskapets myndighet

7.2.1 Vurderingskriterier

IKS-loven § 7: «*Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.*»

Ut fra denne bestemmelsen benyttes følgende vurderingskriterier:

- Kommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet.
- Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan.

7.2.2 Faktaframstilling

Vi har gjennomgått protokoller fra representantskapsmøter fra og med 2020 til og med juni 2024. Disse viser at representantskapet har behandlet selskapets regnskap, årsmelding og budsjett/økonomiplan.

I intervjuene med ordførerne ønsket revisjonen å få belyst om det har vært eksempler på at ordførere eller andre politikere har «utøvet sin myndighet» utenom representantskapet, f.eks i form av uformell påvirkning mot selskapets ledelse (styre, daglig leder), media eller andre kanaler. Ingen av ordførerne kjenner til at kommunen på politisk nivå har fremmet saker, eller på andre måter søkt å påvirke selskapets ledelse, via uformelle kanaler eller gjennom media. Flere av ordførerne ga uttrykk for at dette skyldes det virker å være en felles oppfatning om at NGR leverer gode tjenester til innbyggerne.

Daglig leder bekrefter i samtaler at han ikke oppfatter at ordførere eller andre politikere har søkt å benytte uformelle kanaler for å påvirke selskapet siden han ble daglig leder.

Revisjonen har søkt opp medieoppslag knyttet til NGR siden 2020. Vi har ikke funnet saker der ordførere eller ledende politikere har uttalt seg på en slik måte at de kan oppfattes å ha hatt til hensikt å påvirke selskapet.

7.2.3 Revisjonens vurdering

Gjennomgangen viser at representantskapet til NGR behandler de saker det er forpliktet til etter IKS-loven.

Når det gjelder utøvelse av myndighet mer overordnet er det viktig at kommunene utøver denne via eierorganet, dvs. representantskapet. Det finnes eksempler fra andre steder i landet der ordførere eller andre ledende politikere benytter kanaler, eller uttrykker seg på en slik måte i media, at de kan oppfattes å ha ønsket å påvirke selskapet. Dette kan bidra til å skape uryddige styringslinjer, og kan dermed være uheldig.

Som nevnt har vi ikke funnet eksempler på dette i kommunene i Nord-Gudbrandsdal, og vi vurderer derfor at kommunenes myndighet i selskapet utøves gjennom representantskapet.

7.3 Innkalling og møter i representantskapet

7.3.1 Vurderingskriterier

Ifølge IKS-loven § 8 skal innkallingen til et representantskapsmøte skje med minst fire ukers varsel og skal inneholde sakliste. De enkelte deltakerne skal med samme frist varsles om innkallingen og saklisten.

Medlemmene av representantskapet representerer sine kommuner og kommunestyret har i utgangspunktet instruksjonsrett overfor sitt medlem av representantskapet.²⁰

7.3.2 Faktaframstilling

Daglig leder opplyser at selskapet ikke har klart å overholde fireukersfristen for innkalling til representantskapet. Han anslår at innkalling i gjennomsnitt har kommet om lag to uker før møtet. Han understreker at dato for møtene stort sett har vært kjent på forhånd.

Revisjonen har ikke undersøkt dette ytterligere. Vi har heller ikke undersøkt om senere innkalling enn fastsatt i regelverket har skapt praktiske problemer for kommunene.

7.3.3 Revisjonens vurdering

Kriteriet om at innkalling og sakliste til representantskapsmøter skal sendes ut minst fire uker før møtene, har ikke vært oppfylt.

Som nevnt har vi ikke undersøkt om sen innkalling til møtene kan ha skapt praktiske problemer for kommunene. Selv om dette ikke har vært tilfelle, så er det etter revisjonens oppfatning uheldig at sakliste kommer for sent. Sen utsending gjør det utfordrende for eierkommunene å foreta en politisk behandling av innkallingen før representantskapsmøtet. Dermed blir det vanskelig å for eierrepresentantene å sikre den nødvendige politiske forankringen i forkant av møtene i

²⁰ Jf KS anbefaling nr 7, som viser til forarbeidene til IKS-loven.

representantskapet. Politisk forankring er viktig ettersom medlemmene skal representere sine kommuner i representantskapet, og ikke ordførers eget syn.

7.4 Sammensetning av styret

7.4.1 Vurderingskriterier

Følgende kriterier angående valg av styre følger av IKS-loven § 10:

- Selskapet skal ha et styre på minst tre medlemmer. Dersom de ansatte skal velge styremedlemmer, skal styret ha minst fem medlemmer.
- Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder.²¹
- Representantskapet velger styrets leder og nestleder med mindre det er fastsatt i selskapsavtalen at valget foretas av styret selv.
- Styremedlemmene velges for to år med mindre annet er avtalt.
- Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

7.4.2 Faktaframstilling

Styret har seks eiervalgte styremedlemmer, samt ett medlem oppnevnt av og blant de ansatte.

Når det gjelder kjønns sammensetning viser vi til kapittel 6.9 ovenfor.

Det framgår av selskapsavtalen, pkt. 4.3 a. at representantskapet velger styreleder og nestleder.

Ifølge pkt 4.3 a. i selskapsavtalen gjelder valg av styre for to år. I henhold til gammel selskapsavtale gjaldt valg av styreleder og nestleder for ett år, og dette har vært praksis. I revidert selskapsavtale velges hele styret, styreleder og nestleder for to år.

Daglig leder og medlemmer av representantskapet har ikke vært medlemmer av styret i den perioden vi har undersøkt. Dette er også nedfelt i selskapsavtalens pkt. 4.3 a.

7.4.3 Revisjonens vurdering

Alle bestemmelser om valg og sammensetning av styre i IKS-loven § 10 er fulgt opp i NGR.

²¹ Tilsvaret kriteriet i KS' anbefaling nr 11, jf kapittel 6.9 foran.

8 Konklusjoner og anbefalinger

8.1 Konklusjoner

1. *Har kommunen fulgt opp relevante vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?*
 - Ingen av kommunene har gjort slike vedtak i perioden 2020 – 2023.
 - Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.
2. *Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?*
 - Kommunene har etter revisjonens oppfatning i begrenset grad uttrykt forventninger og krav til NGR i sine eierskapsmeldinger.
 - Forventninger som er stilt i to av kommunenes eierskapsmeldinger (Sel og Skjåk) om fullt organisatorisk skille mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet i NGR, er ikke oppfylt.
3. *Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?*

Revisjonen har vurdert praksis opp mot anbefalingene i KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Konklusjoner gjengis for hver av underproblemstillingene.

Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

- Vågå og Lesja har kortfattet uttrykt formålet med eierskapet. De øvrige kommunene har ikke sagt noe om formålet med eierskapet i NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Kommunene har ikke laget felles eierskapsmelding for NGR, slik KS anbefaler.

Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

- NGR har ikke opprettet et fullt organisatorisk og regnskapsmessig skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet.
- Selskapet anses imidlertid å oppfylle kravet til adskilt regnskap for selvkostdelen av selskapet stilt i selvkost- og avfallsregelverket.

Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

- Ingen av kommunene har på eget initiativ foretatt en slik gjennomgang i perioden 2020 – 2023.
- Etter initiativ fra NGR ble selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?

- I den undersøkte perioden er det avholdt årlige eiermøter i NGR, med unntak av i 2021 pga. Korona-epidemien.

Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

- Dette er oppfylt ved at ordførerne i eierkommunene utgjør representantskapet i NGR.

Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

- Det framgår av selskapsavtalen at representantskapet velger styremedlemmer og vara-medlemmer etter innstilling fra valgkomitéen.
- Valgkomitéen består av alle medlemmene i representantskapet, noe som kan være utfordrende mht. å reelt fungere som en valgkomité.

Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

- Verken ordførere eller kommunedirektører fra eierkommunene sitter eller har sittet i styret i NGR, og denne delen av anbefalingen er dermed oppfylt.
- Det er vanskelig å bedømme den konkrete sammensetningen av styret. Noen forhold har imidlertid vanskeliggjort arbeidet med å sette sammen et godt styre, slik KS og instruksen til valgkomitéen foreskriver. Dette gjelder særlig ordningen som har eksistert fram til nå, der eierkommunene gjennom nominering av styremedlemmer i praksis har valgt styret.

Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

- Kravet om balansert kjønnsrepresentasjon har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

- NGR har ikke skriftlige retningslinjer om håndtering av styremedlemmers habilitet ved behandling av saker i styret. KS' anbefaling på dette området sier ikke eksplisitt at det bør etableres skriftlige retningslinjer om dette, men skriftlige retningslinjer kan gjøre det enklere å vite hvordan styremedlemmene skal håndtere slike situasjoner.

Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

- Med unntak av Dovre har kommunene tatt inn en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i sine eierskapsmeldinger.

4. Legger kommunen til grunn lov om interkommunale selskaper i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har undersøkt etterlevelsen av fire bestemmelser i IKS-loven i separate underproblemstillinger. Konklusjoner gjengis for hver av disse.

Har eierne utformet en selskapsavtale i tråd med IKS-loven § 4?

- Selskapsavtalen ivaretar minimumskravene i IKS-loven ved at det bl.a angir formål, hovedkontor, antall medlemmer av styre/representantskap, samt deltakernes innskuddsplikt og eierandel.

Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?

- Representantskapet behandler de saker det er forpliktet til etter IKS-loven.
- Kommunene utøver sin eierstyring gjennom representantskapet. Revisjonen har ikke funnet eksempler på at kommunene har søkt å påvirke selskapet via andre kanaler.

Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling og møter i representantskapet i IKS-loven § 8?

- Saker til møter i representantskapet er ikke blitt sendt ut minst fire uker på forhånd, slik IKS-loven foreskriver.
- For sen utsending av saker kan svekke eierstyringen ved at representantskapets medlemmer får for lite tid til politisk forankring i egne kommuner.

Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?

- Kravene i IKS-loven og anbefalingene til KS er sammenfallende med hensyn til kjønnsrepresentasjon i styret. Kravene har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

8.2 Anbefalinger rettet til eierkommunene

Kommunen bør

- klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
- sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.

Kommunen bør bidra til at

- eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for NGR.
- det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret.
- selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.
- det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.

Referanser

Bjørnsen, H.M, Klausen, J.E og Winsvold, M (2015): *Kommunale selskap og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap*. NIBR-rapport 2015:1.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2018): *Prop. 46 L (2017 – 2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*.

Kommunal- og distriktsdepartementet (2023): *Orientering om nye regler for interkommunale selskaper - endringer i IKS-loven mv.* 25.09.2023.

KS (2020): *KS Folkevalgtprogram 2019-2023 Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*.

Norges kommunerevisorforbund (2018): *Veileder i selskapskontroll –med vekt på eierskapskontroll*.

Norges kommunerevisorforbund (2020): *RSK 002 Standard for eierskapskontroll*.

Høringsuttalelser

Dovre kommune 15.9.24

Vi har ingen merknader til rapporten om Eierskapskontroll Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS

Helsing

Magne Vorkinn

Ordfører i Dovre

Sel kommune 15.9.24

Jf. Eierskapskontroll NGR IKS

Noen kommentarer:

Sel kommune tar revisjonens anbefalinger til etterretning, og ønsker å presisere disse punktene:

Kommunen bør:

- klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier. Viser til Sel kommune sin Eierskapsmelding 2023 side 24 vedr. formål med eierskapet, vedtatt 13.12.2023.

Kommunen bør bidra til at:

- det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret. Sel kommunestyre fremmer to kandidater til valg basert på vurderinger av kompetanse og kvalifikasjoner for styrevervet i NGR.

Med venleg helsing
ELDRI SIEM

Ordfører

Sel Kommune

M: 909 93 858

www.sel.kommune.no

SEL
KOMMUNE

KONTROLLUTVALGENE I SKJÅK, LOM, VÅGÅ, SEL, DOVRE OG LESJA KOMMUNE

Rapporten Eierskapskontroll av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS

Kontrollutvalgssekretariatets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal.
2. Kontrollutvalget oversender eierskapskontrollrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
2. Kommunestyret merker seg konklusjoner og anbefalinger fra revisjonen knyttet til kommunalt eierskap generelt og eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS spesielt. Basert på dette forventer kommunestyret at kommunedirektøren i samarbeid med aktuelle eierrepresentanter sørger for følgende:
 - Kommunen bør generelt:
 - Klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
 - Sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.
 - Kommunen bør i forhold til Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS bidra til at:
 - eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for selskapet
 - det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret
 - selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt sakliste.
 - det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.

3. Kommunestyret ber kommunedirektøren, i dialog med aktuelle eierrepresentanter, om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av eierskapskontrollen legges fram.

Kari Louise Hovland
Sekretariatsleder

Tonje Hesthagen
Rådgiver

Vedlegg:

- Rapport «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS

Bakgrunn

Kontrollutvalgene i Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja behandlet i sine møter i februar 2023 sak om mulig revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) som eies av de seks kommunene. Alle kontrollutvalgene anbefalte å bestille en foranalyse for å vurdere en mulig forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll av NGR, og styret for sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) vedtok i sitt møte 23.2.23 å bestille en slik foranalyse.

Foranalysen ble lagt fram for kontrollutvalgene i fellesmøte 16. juni 2023. Utvalgene fattet følgende likelydende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen.*
- 2. Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektplan på det første møtet høsten 2023.*
- 3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Kontrollutvalgene behandlet prosjektplanen i sine møter i september/oktober 2023 og fattet følgende likelydende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget opprettholder bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS.*
- 3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Basert på bestillingen har Innlandet Revisjon nå utarbeidet to rapporter; en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon. Denne saken omhandler eierskapskontrollen av eierkommunene.

Innlandet Revisjon IKS vil delta i fellesmøtet for kontrollutvalgene for å presentere rapporten og svare på spørsmål.

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO er bedt om å være settesekretariat, da ansatt i sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) er inhabil i saken.

Fakta

Prosjektet er gjennomført samtidig for alle kommunene, og det er laget én samlet rapport for alle kommunene. Rapporten er imidlertid inndelt, slik at eierskap og eierstyring i den enkelte kommune skal gå tydelig fram der dette er aktuelt.

Formålet med eierskapskontrollen har vært å undersøke om kommunene utøver eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS i tråd med

1. kommunestyrenes vedtak,
2. kommunenes eierskapsmeldinger,
3. etablerte prinsipper for god eierstyring, og
4. lov om interkommunale selskaper

Revisjonen har gjennomgått og vurdert dokumenter som omhandler relevante kommunestyrevedtak, herunder eierskapsmeldinger og vedtak knyttet til NGR. De har også sett på selskapsavtale for NGR og øvrige dokumenter fra selskapet; planer og strategidokumenter, referater fra eiermøter og styremøter. Alle ordførerne i de seks eierkommunene er blitt intervjuet i forbindelse med prosjektet.

Rapportens kapittel 1-3 presenterer bakgrunn for prosjektet og hvilken metode og vurderingskriterier som er brukt for å innhente informasjon. I kapittel 4-7 beskrives funn på hver av de fire problemstillingene som er undersøkt. Revisor oppsummerer konklusjoner og anbefalinger i kapittel 8. Ved utsending av sakspapirer til kontrollutvalgene hadde det ikke kommet noen høringsuttalelser. Dersom dette kommer før møtet avholdes, vil de bli ettersendt.

I dette saksframlegget gjengis kun funn og konklusjoner per problemstilling:

1. Har kommunen fulgt opp relevante vedtak i kommunestyret angående kommunens eierskap i NGR?

- Ingen av kommunene har gjort slike vedtak i perioden 2020 – 2023.
- Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

2. Utøver kommunen eierskapet i NGR i henhold til kommunens eierskapsmelding?

- Kommunene har etter revisjonens oppfatning i begrenset grad uttrykt forventninger og krav til NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Forventninger som er stilt i to av kommunenes eierskapsmeldinger (Sel og Skjåk) om fullt organisatorisk skille mellom skjermet og konkurranseutsatt virksomhet i NGR, er ikke oppfylt.

3. Følger kommunen anerkjente prinsipper for god eierstyring i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har vurdert praksis opp mot anbefalingene i KS sine «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll». Konklusjoner gjengis for hver av underproblemstillingene.

Har kommunene uttrykt sitt formål med eierskapet i NGR?

- Vågå og Lesja har kortfattet uttrykt formålet med eierskapet. De øvrige kommunene har ikke sagt noe om formålet med eierskapet i NGR i sine eierskapsmeldinger.
- Kommunene har ikke laget felles eierskapsmelding for NGR, slik KS anbefaler.

Har kommunene sett til at NGR har opprettet et skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet?

- NGR har ikke opprettet et fullt organisatorisk og regnskapsmessig skille mellom næringsavfall- og husholdningsavfallsdelen av selskapet.
- Selskapet anses imidlertid å oppfylle kravet til adskilt regnskap for selvkostdelen av selskapet stilt i selvkost- og avfallsregelverket.

Har kommunestyret gjennomgått styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av NGR?

- Ingen av kommunene har på eget initiativ foretatt en slik gjennomgang i perioden 2020 – 2023.
- Etter initiativ fra NGR ble selskapsavtalen ble revidert i 2024. Den ble vedtatt i alle de seks kommunestyrene i perioden mai - juni 2024.

Holdes det jevnlig eiermøter i NGR?

- I den undersøkte perioden er det avholdt årlige eiermøter i NGR, med unntak av i 2021 pga. Korona-epidemien.

Oppnevner kommunen sentrale folkevalgte som representanter i representantskapet i NGR?

- Dette er oppfylt ved at ordførerne i eierkommunene utgjør representantskapet i NGR.

Har NGR vedtektsfestet valgkomité for valg til styret i selskapet?

- Det framgår av selskapsavtalen at representantskapet velger styremedlemmer og vara-medlemmer etter innstilling fra valgkomitéen.
- Valgkomitéen består av alle medlemmene i representantskapet, noe som kan være utfordrende mht. å reelt fungere som en valgkomité.

Bidrar kommunen til god sammensetning og kompetanse i styret i NGR?

- Verken ordførere eller kommunedirektører fra eierkommunene sitter eller har sittet i styret i NGR, og denne delen av anbefalingen er dermed oppfylt.
- Det er vanskelig å bedømme den konkrete sammensetningen av styret. Noen forhold har imidlertid vanskeliggjort arbeidet med å sette sammen et godt styre, slik KS og instruksene til valgkomitéen foreskriver. Dette gjelder særlig ordningen som har eksistert fram til nå, der eierkommunene gjennom nominering av styremedlemmer i praksis har valgt styret.

Har kravet om balansert kjønnsrepresentasjon i styret i NGR blitt ivaretatt?

- Kravet om balansert kjønnsrepresentasjon har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.

Har styret i NGR etablert rutiner for vurdering og håndtering av habilitet?

- NGR har ikke skriftlige retningslinjer om håndtering av styremedlemmers habilitet ved behandling av saker i styret. KS' anbefaling på dette området sier ikke eksplisitt at det bør etableres skriftlige retningslinjer om dette, men skriftlige retningslinjer kan gjøre det enklere å vite hvordan styremedlemmene skal håndtere slike situasjoner.

Har kommunen foretatt eller bidratt til en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i NGR?

- Med unntak av Dovre har kommunene tatt inn en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv i sine eierskapsmeldinger.

4. Legger kommunen til grunn lov om interkommunale selskaper i eierskapsutøvelsen i NGR?

Revisjonen har undersøkt etterlevelsen av fire bestemmelser i IKS-loven i separate underproblemstillinger. Konklusjoner gjengis for hver av disse

Har eierne utformet en selskapsavtale i råd med IKS-loven § 4?

- Selskapsavtalen ivaretar minimumskravene i IKS-loven ved at det bl.a angir formål, hovedkontor, antall medlemmer av styre/representantskap, samt deltakernes innskuddsplikt og eierandel.

Utøver representantskapet sin myndighet i henhold til IKS-loven § 7?

- Representantskapet behandler de saker det er forpliktet til etter IKS-loven.
- Kommunene utøver sin eierstyring gjennom representantskapet. Revisjonen har ikke funnet eksempler på at kommunene har søkt å påvirke selskapet via andre kanaler.

Følges reglene i IKS-loven når det gjelder innkalling og møter i representantskapet i IKS-loven § 8?

- Saker til møter i representantskapet er ikke blitt sendt ut minst fire uker på forhånd, slik IKS-loven foreskriver.
- For sen utsending av saker kan svekke eierstyringen ved at representantskapets medlemmer får for lite tid til politisk forankring i egne kommuner.

Er styret valgt og sammensatt i henhold til IKS-loven § 10?

- *Kravene i IKS-loven og anbefalingene til KS er sammenfallende med hensyn til kjønns-representasjon i styret. Kravene har blitt ivaretatt i perioden 2020 – juni 2024.*

Revisjonens anbefalinger

Basert på konklusjonene over, har revisor følgende anbefaling til eierkommunene:

«Kommunen bør

- *klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.*
- *sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.*

Kommunen bør bidra til at

- *eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for NGR.*
- *det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret.*
- *selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.*
- *det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.»*

Vurderinger

Eierskapskontroll er et viktig virkemiddel for å føre kontroll med hvordan kommunen følger opp sine interesser i selskaper. En slik kontroll gir en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Sekretariatet mener at rapporten svarer ut de problemstillingene som ble vedtatt for prosjektet, og er i tråd med kontrollutvalgets bestilling. Det som skiller de ulike kommunene fra hverandre omtales spesifikt i rapporten, men det er gitt felles anbefalinger til alle.

Rapporten viser at alle de seks eierkommunene til Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS bør gjøre forbedringer rundt kommunalt eierskap generelt og utøvelse av eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS spesielt.

Revisors anbefalinger bygger på KS sine ««Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» og vurderinger av gjeldende lovverk. KS sine anbefalinger om eierstyring er en form for beste praksis, som kommunene bør følge. Det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til revisors konklusjoner og anbefalinger og oversender rapporten til kommunestyret for endelig behandling. Revisors anbefalinger går til eierkommunene, og det kan diskuteres hvem som skal sørge for en oppfølging av anbefalingene. Kommunene kan instruere selskaper via eierorganet, og ofte må andre eiere også være enige. Det er ikke dermed en selvfølge at det er kommunedirektøren som rapporterer tilbake til kontrollutvalget. Vi har dermed valgt å foreslå kommunedirektør i dialog med aktuelle eierrepresentanter i forslag til vedtak. Siden det er NGR revisjonen har vurdert på vegne av alle de seks kontrollutvalgene/kommunene antas det at det er like interesser fra alle eiere.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalgene slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal», og oversender den til kommunestyret for endelig behandling.

Postadresse:

Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 Hamar

Besøksadresse:

Kirkegata 76
2609 Lillehammer

Telefon: + 47 62 00 08 80**E-post:** ksi@innlandetfylke.no**Internett:** www.kontrollinnlandet.no

Rapporten bør følges opp med en skriftlig og muntlig tilbakemelding til kontrollutvalget i løpet av våren 2025 på hvilke tiltak som er satt i verk for å følge opp vedtaket og revisjonens anbefalinger.

Deres **referanse:**
[Deres referanse]

Vår referanse
2024/5320

Otta, 16. september 2024

Saksprotokoll sak 15/24 – Skjåk kontrollutvalg

Vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS».
2. Kontrollutvalget oversender eierskapskontrollrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
2. Kommunestyret merker seg konklusjoner og anbefalinger fra revisjonen knyttet til kommunalt eierskap generelt og eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS spesielt. Basert på dette forventer kommunestyret at kommunedirektøren i samarbeid med aktuelle eierrepresentanter sørger for følgende:
 - Kommunen bør generelt:
 - Klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
 - Sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.
 - Kommunen bør i forhold til Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS bidra til at:
 - eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for selskapet
 - det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret
 - selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.
 - det lages skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren, i dialog med aktuelle eierrepresentanter, om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen

den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av eierskapskontrollen legges fram.

Møtebehandling

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO ved Kari Louise Hovland og Tonje Hesthagen var settesekretariat i saken.

Innlandet Revisjon IKS ved Kristian Lein presenterte eierskapskontrollen i fellesmøtet og svarte på spørsmål fra utvalgsmedlemmene. Kontrollutvalgene gikk til hver sine møter for saksbehandling. Etter diskusjon i det enkelte utvalg ble innspill og endringsforslag tatt opp i fellesmøte med de andre utvalgene.

I Skjåk kontrollutvalg ble det framsatt følgende omforente endringsforslag til punkt 2, kulepunkt 2, underpunkt 4 i kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
Det lages skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.

Kontrollutvalget vedtok enstemmig innstillingen med det endringsforslaget som kom i møtet.

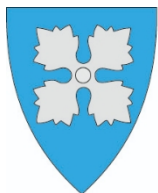
Kontrollutvalgssekretariatets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal.
2. Kontrollutvalget oversender eierskapskontrollrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar rapporten «Eierskapskontroll - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
2. Kommunestyret merker seg konklusjoner og anbefalinger fra revisjonen knyttet til kommunalt eierskap generelt og eierskapet i Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS spesielt. Basert på dette forventer kommunestyret at kommunedirektøren i samarbeid med aktuelle eierrepresentanter sørger for følgende:
 - Kommunen bør generelt:
 - Klart uttrykke formålet med eierskapet i selskaper der kommunen er eier/medeier.
 - Sikre at kommunestyret jevnlig reviderer styringsdokumenter og avtaler som regulerer styringen av selskaper hvor kommunen er eier.
 - Kommunen bør i forhold til Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS bidra til at:
 - eierkommunene i samarbeid utarbeider en felles eierskapsmelding for selskapet
 - det settes ned en valgkomité som kan vie oppmerksomhet til valg av gode kandidater og en riktig sammensetning av styret

- selskapet sender ut innkalling til møter i representantskapet iht. kravene i IKS-loven § 8, dvs. med fire ukers varsel og med vedlagt saksliste.
 - det vurderes å lage skriftlige rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter for medlemmer av representantskap og styre.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren, i dialog med aktuelle eierrepresentanter, om å gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av eierskapskontrollen legges fram.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/255-9

Saksbehandlar: Grethe Sperstad

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utal
2024/65	23.10.2024	Formannskap
2024/54	31.10.2024	Kommunestyret

• Forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS

Vedlegg

- 1 Rapport forvaltningsrevisjon NGR - endelig versjon 20240827
- 2 Saksprotokoll sak 14-24_Skjåk kontrollutvalg
- 3 Saksframlegg - Forvaltningsrevisjon av NGR

Saksutgreiing

Kontrollutvalgai Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja behandla i sine møter i februar 2023 sak om mogleg revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR). Alle kontrollutvalga anbefalte å bestille ei foranalyse for å vurdere ein mogeg forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap, og styret for sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) vedtok i sitt møte 23. februar 2023 å bestille ei slik foranalyse.

Foranalysa vart lagt fram for kontrollutvalga i fellesmøte 16. juni 2023. Utvala fatta fylgjande likelydande vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen. 2. Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektpå plan på det første møtet høsten 2023. 3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.

Basert på bestillinga har Innlandet Revisjon IKS utarbeida to rapporter; en eigarskapskontroll og ein forvaltningsrevisjonsrapport. Denne saka omhandlar forvaltningsrevisjonsrapporten.

Innlandet Revisjon IKS vil delta i fellesmøtet for kontrollutvala i Nord-Gudbrandsdalen for å presentere rapporten og svare på spørsmål.

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO er bedt om å vera settesekretariat, da ansatt i sekretariatet for kontrollutvala i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) er inhabil i saken.

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om sentrale delar av NGR si drift skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsipper. Følgjande problemstillingar er undersøkt:

1. har selskapet rutinar og praksis for å utarbeide eit sjølvkostregnskap som gjev kommunestyret grunnlag for å fastsette rette gebyr?
2. Ivaretek selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?
3. Kor effektivt blir selskapet drive, m.a sett i forhold til selskapet si tenesteyting?
4. korleis sikrar NGR kvaliteten og kundetilfredsheit i selskapet si tenesteyting?
5. korleis arbeider selskapet for møte målsettingar og nye krav til avfallshandtering?

Undersøkinga er gjennomført ved gjennomgang av regelverk, relevante dokument og supplerande informasjon frå NGR. Det er og gjennomført møter med NGR og ordførarane i eigarkommunene. Arbeidet er begrensa til årene 2020 – 2023.

Forvaltningsrevisjonsrapportens kapittel 1 og 2 presenterer bakgrunn for prosjektet og kva metode som er brukt. I kapittel 3 blir det beskrive revisjonskriteriar til problemstilling 1, 2 og 5. Problemstilling 3 og 4 har ikkje revisjonskriterier da det ikkje finns relevante krav eller målsettingar, verken i offentlig regelverk, NGR eller hos kommunene. Kapittel 4-7 beskriver problemstillingane og revisjonskriteriane. Her er det og ein gjennomgang av resultatane og vurderingar knytt til dei ulike funna. Revisor oppsummerer konklusjonar og anbefalingar i kapittel 8, medan høringsuttaletene frå Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS ligg ved rapporten.

I dette saksframlegget gjengis kun revisors funn og konklusjonar per problemstilling:

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer? *«Gjennomgangen av NGRs praksis viser at selvkostregnskap utarbeides i henhold til sentrale bestemmelser i selvkost- og avfallsforskriften.*

Selskapet utarbeider separat regnskap og balanse for husholdningsavfall og næringsavfall i tråd med avfallsforskriften.»

2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?

«Regnskapskonti som inneholder inntekter og utgifter både for husholdningsavfall og næringsavfall blir henført til de to virksomhetsområdene ved hjelp av fordelingsnøkler. Fordelingsnøklerne er etter revisjonens vurdering i hovedsak utarbeidet og i samsvar med Miljødirektoratets veileder. Bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter bør dokumenteres grundigere hva angår miljøstasjonene.

Fordelingen av kapitalkostnader beregnes ikke på samme måte som fordelingen av indirekte driftskostnader. Dette er ikke i tråd med regelverket.

Både valget av fordelingsnøkler og kvaliteten på datagrunnlaget er et område med ikke ubetydelig risiko for feil. Pr i dag framstår selskapet som relativt sårbart, primært med hensyn til kapasitet på området ettersom mye er basert på daglig leder alene, ogat man ikke benytter dataverktøy for selvkostområdet som brukes av mange renovasjonsselskaper.»

3. Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?

«Tilgjengelige data gir lite grunnlag for å sammenligne effektivitet og kostnader i NGR med andre kommunalt eide renovasjonsselskaper.

Det finnes oversikt over gebyrene til husholdningene (SSB). Det er imidlertid viktig å være klar over at disse ikke gir et fullstendig bilde av renovasjonsselskapenes kostnader.

Gebyrene for de seks Nord-dalskommunene ligger 5-10 % lavere enn kommunegrupper som vi sammenligner med (Kostra-gruppe 4,5 og 14), samt landet under ett.

Gebyrene i Nord-dalskommunene har steget noe mer enn i det nevnte sammenligningsgrunnlaget i perioden 2020-2024.»

4. Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?

«Renovasjonsforskriften for Nord-Gudbrandsdal fastsetter blant annet abonnementskategorier og henteordninger. Forskriften angir forpliktelser - både for NGR og abonnentene - når det gjelder henting og levering av avfall for husholdningene i regionen. NGR har ikke satt opp mål for kundetilfredshet, og har ikke gjort kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser.

Ifølge NGR kommer det inn få klager på miljøstasjonene. Klager på manglende henting o.l. skal rettes til abonnentens egen kommune. Det føres ikke oversikt over klager.»

5. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

«Krav til utsortering av matavfall trådte i kraft 1. januar 2023 gjennom endring i avfallsforskriften. NGR vil sette i verk henteordning som ivaretar kravene fra 1. januar 2025. NGR er dermed kommet sent i gang med tilrettelegging for sortering for og innhenting av denne typen avfall.

NGR ligger lavt med hensyn til materialgjenvinning (kildesortering) når det sammenlignes med landssnittet og tilsvarende kommuner (Kostra-gruppe 4,5 og 14). Revisjonen antar at dette i stor grad skyldes at det ikke er kommet på plass henteordning for matavfall.»

Revisjonens anbefaling

Basert på konklusjonene har revisor følgende anbefaling:

«NGR bør:

- gå gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkostregelverket.
- dokumentere bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlagt for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
- Vurdere å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost"

Vurdering

Sekretariatet meina at rapporten svarer ut problemstillingane som vart vedteke for prosjektet, og er i tråd med bestillinga. Rapporten gjev et godt innblikk i NGR si drift, og om denne skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsippar. Rapporten vil gjeva eit godt grunnlag for forbetningsarbeid i selskapet, samt nyttig informasjon til eigarane av selskapet.

Leiinga i NGR seier i si høringsuttale at dei meiner revisjonen har vært grundig og at arbeidet er gjennomført på en ryddig måte. Selskapet har ingen vesentlege merknader til innhaldet i rapporten.

To av problemstillingane er av beskrivande art og har ikkje revisjonskriteriar knytt opp mot seg. Dette vil si at revisor ikkje kjem med anbefalingar knytta opp mot desse. Det er allikevel elementer her det kan vera nyttig at kontrollutvalg og kommunestyre merker seg.

Når det gjeld samanlikning med andre på effektivitet og kostnader, viser tala som er hentet inn at gebyrane ikkje er spesielt høge i regionen sjølv om det har auka mykje siste år. Effektivitet er ikkje målt, da det ikkje forelegg eit godt samanlikningsgrunnlag. Det neste temaet som var beskrivande, var kvalitet og kundetilfredshet. Rapporten viser at NGR ikkje har satt opp mål for kundetilfredsheit, og at det ikkje er gjennomført kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltek hellan ikkje i nasjonale undersøkingar. Sekretariatet har sett på NGR sin virksomhetsplan for 2024 – 2027, som er av noko nyare dato. Her blir det uttrykt det at «Brukerne skal være fornøyde med NGR sine tjenester» (mål nr. 5.), samt eit delmål om at «NGR skal ikke få klager på forsøpling, støy, lukt eller annet som er forårsaket av vår drift.»

Basert på dette anbefaler sekretariatet at kontrollutvalga og kan be selskapet vurdere å måle klager og å vurdere bruk av kundetilfredshetsundersøkelser. Siden dette ikkje er lovfesta eller har kriterier, bruker vi formuleringen *vurdere*. Dette kan diskuteres i møtet.

Kontrollutvalet skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og resultatet av desse, og rapporten oversendes derfor til kommunestyret med kontrollutvalget si innstilling til vedtak.

Kontrollutvalget skal i tillegg påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp.

Sekretariatet anbefaler å be om en skriftlig tilbakemelding på korleis anbefalingene er fulgt opp, etterfulgt av ein muntlig orientering i eit av kontrollutvala sine møter i løpet av våren 2025.

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunestyret tek rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.

Formannskap si behandling av sak 65/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Kommunestyret tek rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.

RAPPORT 13-2024

FORVALTNINGSREVISJON

NORD-GUDBRANDSDAL RENOVASJONSSELSKAP IKS

UTARBEIDET FOR
KONTROLLUTVALGET I
DOVRE, LESJA, LOM, SEL, SKJÅK
OG VÅGÅ
KOMMUNE

INNLANDET REVISJON IKS

27. august 2024
2024-912/KL

Forord

I henhold til kommuneloven § 23-2 skal kontrolluvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave som innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regelterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, jf. kommuneloven § 23-3.

Denne rapporten er et resultat av en forvaltningsrevisjon i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS gjennomført på oppdrag av kontrollutvalgene i kommunene i Nord-Gudbrandsdalsregionen.

Prosjektarbeidet er utført i perioden november 2023 – august 2024 av oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein. Fagansvarlig for forvaltningsrevisjon, Anne Live Jensvoll, har kvalitetssikret rapporten.

Vi takker for godt samarbeid med Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS under gjennomføringen av prosjektet.

Utkast til rapport fra dette delprosjektet er sendt Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS. Svaret fra selskapet er vedlagt rapporten.

Lillehammer, 27. august 2024.

Kristian Lein

Oppdragsansvarlig revisor

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	4
1 Innledning	7
2 Metode	12
3 Revisjonskriterier	13
4 Renovasjonsgebyr – selvkost	14
5 Effektivitet og kostnader	26
6 Kvalitet og kundetilfredshet	29
7 Nye krav til avfallshåndtering	30
8 Konklusjoner og anbefalinger	33
Referanser	35
Høringsuttalelse fra Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS	37

Sammendrag

Bakgrunn

Kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdalsregionen bestilte i fellesmøte 16. juni 2023 en kombinert eierskapskontroll/ forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR). Prosjektplan ble behandlet i kontrollutvalgenes møter i september/oktober 2023. Utvalgene tok prosjektplanen til orientering og opprettholdt bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av NGR.

Formålet med forvaltningsrevisjonen å undersøke om sentrale deler av selskapets drift skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsipper.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført utfra følgende problemstillinger:

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?
2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?
3. Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?
4. Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?
5. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

Foreliggende rapport omhandler forvaltningsrevisjonen i NGR. Eierskapskontrollen utgjør en egen rapport (12-2024).

Metode

Oppstartbrev for prosjektet ble sendt NGR 11. oktober 2023.

Prosjektet er primært basert på gjennomgang av regelverk samt dokumenter og supplerende skriftlig informasjon fra NGR. Det har vært avholdt møter med NGR og ordførerne i eierkommunene. Prosjektet tar hovedsakelig utgangspunkt i årene 2020 – 2023.

Dokumentgjennomgangen har omfattet:

- Regnskap, relevante underlag og dokumentasjon fra NGR.
- Relevante lover, retningslinjer og veiledere på avfallsområdet.
- KOSTRA-data for den renovasjonsbransjen og renovasjon i kommunene.
- Bransjestatistikk og relevante undersøkelser for avfallsbransjen.
- Strategi- og plandokumenter i NGR.

Prosjektet er gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av NKRF (tidligere Norges Kommunerevisorforening) som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner. Innlandet Revisjon IKS har et kvalitetssikringssystem som bygger på denne standarden.

Revisjonskriterier

Ifølge RSK 001 skal det i forvaltningsrevisjoner utledes revisjonskriterier med utgangspunkt i problemstillingene for revisjonen. Revisjonskriteriene danner utgangspunkt for vurderinger i forvaltningsrevisjonen, og er de krav, normer og/eller standarder som revidert enhet skal vurderes i forhold til.

Revisjonskriterier for problemstilling 1 og 2 er primært hentet fra følgende lover og forskrifter:

- kommuneloven
- selvkostforskriften m/veileder
- forurensningsloven
- avfallsforskriften m/veileder.

For problemstilling 5 er det tatt utgangspunkt i krav for materialgjenvinning/resirkulering i avfallsforskriften.

Problemstilling 3 og 4 har ikke revisjonskriterier ettersom det ikke finnes relevante krav eller målsetninger, verken i offentlig regelverk, NGR eller hos kommunene.

Konklusjoner

Ut fra revisjonskriteriene har revisjonen konkludert på problemstillingene. For de beskrivende problemstillingene (3 og 4) er konklusjonene å anse som oppsummeringer.

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?

- Gjennomgangen av NGRs praksis viser at selvkostregnskap utarbeides i henhold til sentrale bestemmelser i selvkost- og avfallsforskriften.
- Selskapet utarbeider separat regnskap og balanse for husholdningsavfall og næringsavfall i tråd med avfallsforskriften.

2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?

- Regnskapskonti som inneholder inntekter og utgifter både for husholdningsavfall og næringsavfall blir henført til de to virksomhetsområdene ved hjelp av fordelingsnøkler.
- Fordelingsnøklerne er etter revisjonens vurdering i hovedsak utarbeidet og i samsvar med Miljødirektoratets veileder. Bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter bør dokumenteres grundigere hva angår miljøstasjonene.
- Fordelingen av kapitalkostnader beregnes ikke på samme måte som fordelingen av indirekte driftskostnader. Dette er ikke i tråd med regelverket.

- Både valget av fordelingsnøkler og kvaliteten på datagrunnlaget er et område med ikke ubetydelig risiko for feil. Pr i dag framstår selskapet som relativt sårbart, primært med hensyn til kapasitet på området ettersom mye er basert på daglig leder alene, og at man ikke benytter dataverktøy for selvkostområdet som brukes av mange renovasjonsselskaper.
3. *Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?*
- Tilgjengelige data gir lite grunnlag for å sammenligne effektivitet og kostnader i NGR med andre kommunalt eide renovasjonsselskaper.
 - Det finnes oversikt over gebyrene til husholdningene (SSB). Det er imidlertid viktig å være klar over at disse ikke gir et fullstendig bilde av renovasjonsselskaperenes kostnader.
 - Gebyrene for de seks Nord-dalskommunene ligger 5-10 % lavere enn kommunegrupper som vi sammenligner med (Kostra-gruppe 4,5 og 14), samt landet under ett.
 - Gebyrene i Nord-dalskommunene har steget noe mer enn i det nevnte sammenligningsgrunnlaget i perioden 2020-2024.
4. *Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?*
- Renovasjonsforskriften for Nord-Gudbrandsdal fastsetter blant annet abonnementskategorier og henteordninger. Forskriften angir forpliktelser - både for NGR og abonnentene - når det gjelder henting og levering av avfall for husholdningene i regionen.
 - NGR har ikke satt opp mål for kundetilfredshet, og har ikke gjort kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser.
 - Ifølge NGR kommer det inn få klager på miljøstasjonene. Klager på manglende henting o.l. skal rettes til abonnentens egen kommune. Det føres ikke oversikt over klager.
5. *Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?*
- Krav til utsortering av matavfall trådte i kraft 1. januar 2023 gjennom endring i avfallsforskriften. NGR vil sette i verk henteordning som ivaretar kravene fra 1. januar 2025. NGR er dermed kommet sent i gang med tilrettelegging for sortering for og innhenting av denne typen avfall.
 - NGR ligger lavt med hensyn til materialgjenvinning (kildesortering) når det sammenlignes med landssnittet og tilsvarende kommuner (Kostra-gruppe 4,5 og 14). Revisjonen antar at dette i stor grad skyldes at det ikke er kommet på plass henteordning for matavfall.

Anbefalinger

Basert på konklusjonene anbefaler revisjonen at NGR bør:

- gå gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket.
- dokumentere bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
- vurdere å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgenes bestilling

Kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdalsregionen fattet følgende likelydende vedtak i fellesmøte 16. juni 2023:

1. *Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen.*
2. *Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektplan på det første møtet høsten 2023.*
3. *Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Innlandet Revisjon IKS¹ utarbeidet prosjektplan i henhold til vedtaket. Prosjektplanen ble behandlet i kontrollutvalgenes respektive møter i september/oktober 2023. De fattet følgende likelydende vedtak:²

1. *Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering.*
2. *Kontrollutvalget opprettholder bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS.*
3. *Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Denne rapporten tar kun for seg forvaltningsrevisjons-delen av kontrollutvalgenes vedtak. Eierskapskontrollen av NGR behandles i separat rapport (rapport 12/2024).

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med forvaltningsrevisjonen å undersøke om sentrale deler av selskapets drift skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsipper.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført utfra følgende problemstillinger:

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?
2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?
3. Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?
4. Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?
5. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

¹ Heretter omtalt som «revisjonen».

² Vågå 22.9 (sak 12/23), Skjåk 25.9 (sak 14/23), Sel 29.9 (sak 14/23), Lesja 3.10 (sak 18/23), Dovre 6.10 (sak 12/23), Lom 9.10 (sak 14/23).

Problemstilling 4 er noe endret i forhold til prosjektplanen.

Kapittel 2 i rapporten omtaler metoder benyttet i prosjektet. Kapittel 3 tar for seg revisjonskriterier. Problemstillingene behandles i kapitlene 4 – 7. Kapittel 8 inneholder konklusjoner og anbefalinger.

1.3 Beskrivelse av selskapet

NGR er et interkommunalt avfallsselskap eid av de seks kommunene i Norddals-regionen. Selskapet ble stiftet i 1997 og omdannet til interkommunalt selskap (IKS) i 2003. Etter at selskapsavtalen ble endret i år har alle eierkommunene lik eier- og ansvarsandel med 1/6.³

Administrasjonen holder til i Dovre kommunes lokaler. Selskapet hadde 35 ansatte pr. utgangen av 2023, noe som utgjorde 26 årsverk. Regnskapstjenester kjøpes av Dovre kommune, og IKT-tjenester kjøpes av Regiondata. Selskapet kjøper også transporttjenester og andre tjenester.

Det er etablert sju miljøstasjoner i Nord-Gudbrandsdal. Kommunene står som eiere av stasjonene, og har ansvar for vedlikehold av eiendom og faste anlegg. NGR står for driften av stasjonene, sørger for bemanning og investerer i utstyr og løsøre. Sortering og omlasting av avfall skjer ved anlegget på Myrmoen i Sel. Her foregår også pakking av sortert avfall som leveres videre til sluttbehandling (gjenbruk, gjenvinning og forbrenning).

I 2023 utgjorde selskapets driftsinntekter 47,5 mill. kr, netto driftsresultat var 0,3 mill. kr. Inntektene fra husholdningsrenovasjon var 32,2 mill. kr, mens inntektene fra bedriftsrenovasjon utgjorde 15,3 mill. kr.

Eierstyring og selskapsledelse

Representantskapet er selskapets øverste organ og består av ett medlem fra hver av NGRs eierkommuner, med personlige varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer velges i kommunestyret i den enkelte eierkommune. Vanligvis er kommunene representert ved ordfører.

Selskapets styre består av sju personer, én fra hver eierkommune og én representant for de ansatte. Hvert medlem har personlig varamedlem. Styremedlemmer fra eierkommunene velges av representantskapet etter innstilling fra valgkomitéen, som består av ordførerne i eierkommunene. Valgkomité og representantskap består dermed av de samme personene.

Styringsdokumenter

Selskapsavtalen ble revidert i 2024. Avtalen regulerer blant annet

³ Endringen skjedde formelt 24.6.24. Etter gammel avtale hadde eierkommunene ansvar for en andel av selskapets forpliktelser tilsvarende sitt folketall.

- representantskapets myndighet og oppgaver.
- sammensetning av styret, samt oppgaver og myndighet.
- valgkomitéens oppgaver.
- økonomiske forhold.
- endringer i selskapsavtalen, inntreden og uttreden av selskapet.

Representantskapet har vedtatt instruks for valgkomitéen. Daglig leder opplyser at selskapet ikke har vedtatt styreinstruks, men at det vurderes. Revisjonen har fått opplyst at NGR for tiden arbeider med en strategisk plan.

Husholdningsrenovasjon

Ordningen omfatter i underkant av 8100 husholdningsabonnenter og om lag 7000 hytter og fritidseiendommer. Hytter/fritidseiendommer står for 15 - 20 % av husholdningsavfallet.⁴

Innkjøring av husholdningsavfall foregår med egne biler og egne ansatte. NGR har valgt sekk som sin standardløsning for restavfall. Våtorganisk avfall sorteres sammen med restavfall til energigjenvinning.⁵ Abonnentene kan velge mellom tre typer abonnementer; 24 sekker, 36 sekker (standard) eller 48 sekkers abonnement. NGR henter restavfall hos abonnentene annenhver uke.

Kommunene har forvaltningsansvaret og fastsetter gebyr, står for fakturering og innkreving av gebyr, utfører klagebehandling og behandler søknader om fritak fra gebyr. Henteordning, abonnementsgrupper, etc er fastsatt i forskrift for kommunal renovasjon for Norddalskommunene (2009).

Renovasjonsgebyret varierer mellom kommunene. I 2023 utgjorde gjennomsnittlig gebyr i de seks kommunene kr 4063,- pr. år for standardabonnement (uveid snitt), en økning fra kr 3503,- i 2022 (16 %).

For papir finnes det to ulike ordninger. I Sel og Vågå har husholdningene dunk for papir og NGR kjører henteruter hver fjerde uke. I de andre kommunene leverer husholdningene papir til selvbetjente returpunkt, som er utplassert ved butikker og trafikk-knutepunkter. Alle husholdninger i regionen har tilbud om kildesortering av emballasjeplast. Husholdningene får utdelt en rull med 12 sekker og NGR kjører henterute hver måned.

Kommunene og NGR har utplassert et antall ubetjente returpunkter der husholdningsabonnenter kan levere syltetøyglass, glassflasker uten pant, hermetikkbokser og liknede avfall. Det kjøres ikke henteruter for slikt avfall hos abonnentene.

Prisen på mottak av avfall på miljøstasjonene bestemmes av NGR. Ifølge daglig leder får administrasjonen fullmakt fra styret og representantskap til å fastsette prisene. Mange typer sortert

⁴ Gjelder restavfall, det skilles ikke avfallsmengder for øvrig avfall.

⁵ NGR går over til separat innhenting av organisk avfall i plastdunk fra 2025, jf omtale i kapittel 7.

avfall kan leveres gratis på miljøstasjonene. For øvrige avfallsfraksjoner, usortert avfall og restavfall er det laget en prisliste. For noen fraksjoner er det laget en gratiskvote.⁶

Hovedregelen for hytter/fritidseiendommer er at abonnentene ikke får utdelt sekker, men at man selv bringer restavfallet til selvbetjente returpunkt (containere). I noen større hytteområder er det utplassert containere for kildesortering av papir/papp og for glass- og metallemballasje. Hytteabonnenter kan nytte miljøstasjonene og returpunkter på samme måte som fastboende.

Renovasjonsgebyret for hytter og fritidseiendommer fastsettes også av kommunene. De tre Ottadalskommunene har differensierte gebyrer for hytter, avhengig av standard og tilkomst. Gebyrene for 2023 varierte fra kr 544,- pr år (laveste pris Skjåk) til kr 2284,- (høyeste pris Vågå).

Konkurranseutsatt virksomhet (Bedriftsrenovasjon)

Bedriftsavfall er avfall fra private bedrifter og virksomheter, avfall fra kommunale institusjoner som skoler, sykehjem og idrettsanlegg, samt husholdningsavfall som NGR håndterer og som kommer fra kommuner utenfor NGR sitt område. Avfall fra offentlige virksomheter, landbruk samt bygge- og riveavfall fra entreprenører er viktige markeder for NGR. NGR sitt tilbud til bedrifter består av:

- o Henteruter for restavfall.
- o Henteruter for papir, papp og plastfolie.
- o Miljøstasjoner for mottak av avfall, herunder de fleste typer farlig avfall.
- o Sorterings- og deponitjenester.
- o Utleie/salg av containere, liftransport og andre transporttjenester.
- o Veiledning og rådgivning.

Ifølge selskapets årsmelding engasjerer NGR seg i dette markedet fordi selskapet ønsker å gi et tilbud til næringslivet i regionen. NGR oppnår også kostnadsgevinster for begge kundegruppene ved å hente inn husholdnings- og bedriftsavfall på felles rute. I bedriftsmarkedet er det tøff konkurranse med lokale, regionale og nasjonale aktører. Større og landsdekkende bedrifter har ofte inngått sentrale avtaler om avfallshåndtering. Motparten er store renovasjonsselskaper som opererer nasjonalt, men de har som regel ikke egen virksomhet i Norddalen. NGR blir da en underleverandør og utfører den praktiske renovasjonen for bedriftene som har avdelinger lokalt.

Avfallshåndtering

Restavfall, inkludert våtorganisk avfall (matavfall), blir lastet om til vogntog i Skjåk, på Otta og på Dombås. Avfallet går i hovedsak til Statkraft sitt forbrennings-/fjernvarmeanlegg på Heimdal. En mindre andel blir levert til Eidsiva på Hamar for kverning før forbrenning i fjernvarmeanlegget der.

⁶ Treverk, gipsplater, mineralull og inerte masser (betong, tegl, keramikk, etc).

Flere avfallsfraksjoner går til gjenvinning/gjenbruk ved at de behandles videre på anlegg i Norge og Sverige.⁷ Dette gjelder også farlig avfall (maling, lim, lakk, kjemikalier, etc.). Inerte masser (bl.a. glass, tegl, betong uten armering, baderomsporselen) brytes sakte ned, og disse lagres på NGR sitt deponi på Myrmoen.

⁷ Papir, kartong, glass, metall, hageavfall, klær/sko, elektrisk/elektronisk avfall, plast, dekk, gips.

2 Metode

2.1 Innhenting av informasjon

Oppstartbrev for prosjektet ble sendt NGR 11. oktober 2023.

Undersøkelsen har blant annet omfattet gjennomgang og vurdering av:

- Relevante lover, retningslinjer og veiledere på avfallsområdet.
- KOSTRA-data for den renovasjonsbransjen og renovasjon i kommunene.
- Bransjestatistikk og relevante undersøkelser for avfallsbransjen.
- Strategi- og plandokumenter i NGR.
- Regnskap, relevante underlag og dokumentasjon fra NGR.

I tilknytning til problemstilling 2 og 3 har vi hentet inn etterkalkyle/selvkostregnskap, primært for de to siste årene, samt dokumentasjon på beregningsmodell/metode, herunder fordelingsnøkler, registrering og fordeling av faktiske kostnader mv.

Vi har også benyttet informasjon om renovasjonsbransjen, herunder data fra SSB.

Prosjektet tar hovedsakelig utgangspunkt i årene 2020 – 2023. Denne tidsperioden er valgt utfra at denne bør være såpass lang at man kan få et samlet bilde, samtidig som den ikke bør være så lang at man inkluderer informasjon som er uaktuell i prosjektet.

Alle ordførerne i norddals-kommune er blitt intervjuet i forbindelse med eierskapskontrollen. Informasjon fra administrasjonen i kommunene er hentet inn pr e-post.

2.2 Kvalitetssikring – relevans og pålitelighet

Prosjektet er gjennomført i henhold til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon, fastsatt av NKRF (tidligere Norges Kommunerevisorforening) som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner. Innlandet Revisjon IKS har et kvalitetssikringssystem som bygger på denne standarden.

Datas relevans er knyttet til om undersøkelsen representerer den virkelige situasjonen. Vi vurderer at data som er samlet inn i denne undersøkelsen er egnet til å svare på problemstillingene. Det er likevel viktig å være oppmerksom på at de opplysninger som framkommer i rapporten nødvendigvis er et utvalg av fakta.

Med pålitelighet menes at data skal være mest mulig presise og nøyaktige. Dette er blant annet ivarettatt ved verifisering av intervjureferater og ved innhenting av høringsuttalelse på rapportutkastet fra NGR.

3 Revisjonskriterier

Ifølge RSK 001 skal det i forvaltningsrevisjoner utledes revisjonskriterier med utgangspunkt i problemstillingene for revisjonen. Revisjonskriteriene danner utgangspunkt for vurderinger i forvaltningsrevisjonen, og er de krav, normer og/eller standarder som revidert enhet skal vurderes i forhold til.

Revisjonskriteriene skal være utledet fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det reviderte området. Kriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for revidert enhet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Problemstilling 1 og 2

Revisjonskriterier er hentet fra følgende lover og forskrifter:

- kommuneloven
- selvkostforskriften m/veileder
- forurensningsloven
- avfallsforskriften m/veileder.

Selskapsavtalen inneholder dessuten bestemmelser om fordeling av kostnader mellom kommunene.

Problemstilling 3 og 4

Problemstilling 3 og 4 har ikke revisjonskriterier ettersom det ikke finnes relevante krav eller målsetninger, verken i offentlig regelverk, NGR eller hos kommunene.

Problemstilling 5

Krav for materialgjenvinning/resirkulering er tatt inn i avfallsforskriften, jf. ny § 10a i forskriften. Kravene på dette området er også førende for NGR, og utgjør dermed grunnlag for revisjonskriterier.

Revisjonskriterier utledes i kapittel 4 for problemstilling 1 og 2, samt i kapittel 7 for problemstilling 5.

4 Renovasjonsgebyr – selvkost

Dette kapitlet omhandler problemstilling 1 og 2:

1. *Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?*
2. *Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?*

De to problemstillingene er slått sammen til ett kapittel da disse er tett knyttet sammen. Revisjonskriterier og faktagrunnlag presenteres samlet.

4.1 Revisjonskriterier

Kommuneloven

Kommuneloven § 15-1 fastsetter regler for hvordan kostnader skal beregnes. Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten.

«Samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- a. *Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost.*
- b. *Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnede rentekostnader.*
- c. *Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.»*

Kommunene må føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost på det aktuelle området. Kommunene må derfor utarbeide selvkostkalkyler (forkalkyle og etterkalkyle).⁸

Selvkostforskriften

Det er fastsatt en egen selvkostforskrift (FOR-2019-12-11-1731), som utdyper hvordan selvkost skal beregnes. Forskriften omfatter også selvstendige rettssubjekter som utfører selvkosttjenester for kommunene etter reglene for utvidet egenregi.⁹ Det er utarbeidet en veileder til selvkostforskriften jf. KMD (2020).

§ 3 Beregningsgrunnlag

Selvkostberegningene skal ta utgangspunkt i regnskapet for den aktuelle virksomheten. «Hvis kommunen eller fylkeskommunen kjøper hele eller deler av selvkosttjenesten i markedet, er det den avtalte prisen som skal inngå i selvkost.»

⁸ GKRS (2021).

⁹ Slik tilfellet er for NGR.

§ 4 Direkte og indirekte driftskostnader

«Direkte driftskostnader omfatter kostnader til arbeid, varer og tjenester direkte forbundet med å produsere og yte selvkosttjenesten.

Indirekte driftskostnader omfatter kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter tjenesten. Andelen indirekte driftskostnader som tilordnes selvkost, skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene.

Kostnader til administrativ ledelse, folkevalgte organer etter kommuneloven § 5-1 eller eierorganer skal ikke inngå i selvkost.»

Veilederen til selvkostforskriften (s. 14) peker på at det ofte ikke vil være mulig å beregne de indirekte kostnadene med full presisjon, men at de indirekte kostnader til selvkostkalkylen må reflektere faktisk bruk av funksjonene så godt som mulig. *«I mange tilfeller vil det være hensiktsmessig å tilordne indirekte kostnader til selvkost ved hjelp av faste fordelingsnøkler som oppdateres med jevne mellomrom.»*

§ 5 Direkte og indirekte kapitalkostnader

Kapitalkostnader omfatter verditap og beregnede rentekostnader ved å ha midler bundet i bygg og anlegg. Anleggsmidler skal beregnes ut fra prisen på anskaffelsestidspunktet, der avskrivningene skal foretas planmessig over den utnyttbare levetiden.

Rentekostnadene skal beregnes uavhengig av den faktiske finansieringsformen. Kalkylerente skal settes lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. Beregningsgrunnlaget for de kalkulatoriske rentekostnadene skal være gjennomsnittet av restverdien ved inngangen og utgangen av året.

Også andeler av indirekte kapitalkostnader skal tas med når disse understøtter eller utfyller selvkosttjenesten. Disse kan enten beregnes på samme måte som den forholdsmessige fordelingen av indirekte driftskostnader, eller ved å sette dem til 5 prosent av netto indirekte driftskostnader.

§ 7 Korrigering av tidligere års feil

«Hvis det avdekkes en vesentlig feil i beregningen av samlet selvkost for et tidligere år og feilen har vært til ugunst for brukerne av tjenesten, skal virkningen av feilen tas inn i selvkost som en inntekt.

Hvis en feil fra tidligere år har vært til gunst for brukerne, skal virkningen av feilen ikke tas inn i selvkost som en kostnad. Dette gjelder ikke for avfallsgebyrer etter forurensningsloven § 34 første ledd.»

§ 8 Håndtering av overskudd og underskudd

Dersom gebyrinntektene er høyere enn årets gebyrgrunnlag, skal overskuddet dekke tidligere års underskudd. Et overskudd som ikke dekker inn underskudd, skal avsettes til et selvkostfond i selvkostregnskapet. Dette skal tilbakeføres ved å finansiere fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto.

Dersom selvkostregnskapet for året viser et underskudd, skal dette dekkes ved å bruke av selvkostfondet hvis det er tilgjengelige midler på fondet. Et underskudd som ikke dekkes inn ved å bruke av selvkostfondet, skal fremføres i selvkostregnskapet til inndekning senere år. Framført underskudd skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto.

Ved årets slutt skal beregnede renteinntekter legges til selvkostfondet. Renteinntektene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige beholdning på fondet og kalkylerenten i § 5. Framført underskudd skal renteberegnes på tilsvarende måte som fremført overskudd.

Ifølge veileder til selvkostforskriften (s. 7) vil det som regel være naturlig at den virksomheten som har gebyrinntektene, også er den virksomheten som har den samlede selvkostkalkylen for kommunen, enten dette er kommunekassen, et kommunalt foretak, et kommunalt oppgavefellesskap, et interkommunalt selskap eller et aksjeselskap.

§ 9. Dokumentasjon av selvkostberegningen

«Kommunen eller fylkeskommunen skal ha dokumentasjon av hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort.

Dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år.»

Dersom et selskap yter selvkosttjenesten på vegne av kommunen og håndterer selvkostkalkylen, hviler dokumentasjonskravet på selskapet. *«Dokumentasjonen må vise hvilke kostnader som er tatt med, hvilke fordelingsnøkler som er brukt for henføring av kostnader og hvordan fordelingsnøklerne er utledet. Den må også vise beregningen av kapitalkostnader. Videre må den vise hvilke inntekter som er trukket fra i selvkostberegningen. Dokumentasjonen må også vise gebyrinntektene, overskudd og underskudd og framføring av disse (saldo på selvkostfond og framførte underskudd).»*, jf. veileder til selvkostforskriften, s. 38.

Forurensningsloven

§ 27a Andre definisjoner

Husholdningsavfall defineres som avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende. Med næringsavfall menes avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner.

§ 30 Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.

Kommunene er pålagt å sørge for innsamling av husholdningsavfall. Forurensningsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfellet pålegge kommunene å innføre ordninger for sortering av avfallet. Kommunen kan gi forskrifter om at den kommunale innsamling bare skal gjelde i tettbygd strøk, at visse slag husholdningsavfall skal holdes utenfor den kommunale innsamlingen, og at visse slag avfall skal holdes adskilt.

Det er en lovpålagt oppgave for kommunene å samle inn avfall fra fritidseiendommer på lik linje med annet husholdningsavfall jf. forurensningsloven § 30 første ledd. Det innebærer at fritidsboliger også er gebyrpliktige. Gebyret skal dekke kommunenes kostnader forbundet med håndtering av dette

husholdningsavfallet og således ikke gjenspeile den faktiske bruk den enkelte hytteeier benytter seg av tilbudet.¹⁰ (kilde Miljødirektoratet 2021)

§ 34 Avfallsgebyr

Avfallsgebyrer skal fastsettes av kommunestyret. Alle kostnader ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal dekkes over avfallsgebyret. Gebyret skal ikke overstige kommunens kostnader for husholdningsavfall og spesialavfall. Kommunene bør fastsette differensierte gebyrer, der dette vil kunne bidra til avfallsreduksjon og økt gjenvinning.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriftens kapittel 15 omhandler avfallsgebyr for husholdningsavfall. Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder som utdyper bestemmelsene om gebyrberegning (Miljødirektoratet 2021).

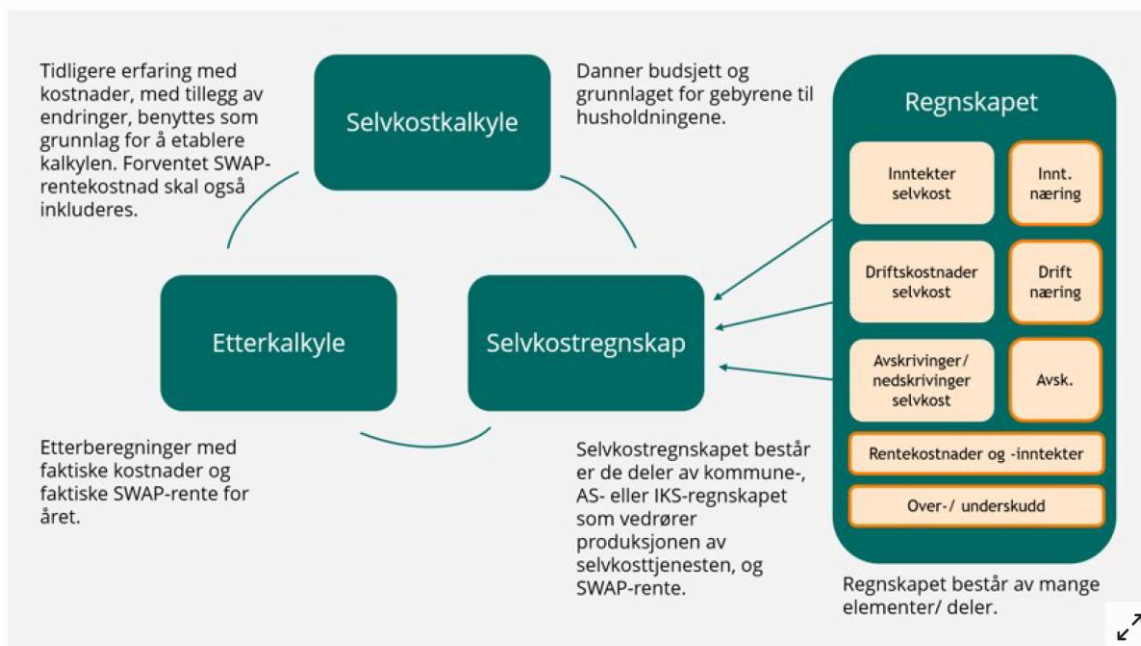
§ 15-3 Fastsettelse av avfallsgebyr

«Kommunestyret fastsetter avfallsgebyret.

Avfallsgebyret fastsettes slik at det svarer til de totale kostnadene kommunene påføres ved lovpålagt håndtering av husholdningsavfall. Det skal sikres full kostnadsdekning. Kommunen skal ikke ha fortjeneste på slik avfallshåndtering. Kun kostnader ved og inntekter fra lovpålagt håndtering av husholdningsavfall skal inngå i beregningen av avfallsgebyret.»

Selvkostkalkylen, selvkostregnskapet og etterkalkylen skal danne en prosess som ligner et «årshjul» som vist i figuren nedenfor. Selvkostkalkylen vil danne grunnlaget for budsjett og gebyrsettingen til husholdningene. I beregningen av selvkost bør det framgå hvordan uttrekk fra regnskapet til selvkostkalkylen er foretatt, både når det gjelder direkte og indirekte kostnader. Det skal utføres etterberegninger (etterkalkyle) med faktiske kostnader og faktisk swap-rente. Etterkalkylen skal vise inntekter, kostnader og justeringer til selvkostfondet.

¹⁰ Når vi heretter omtaler husholdningsavfall, omfatter dette både avfall fra primær- og sekundærboliger (fastboende og hytter).

Kilde: Miljødirektoratet (2021).

§ 15-4 Separat regnskap og kostnadsfordeling

Det stilles krav om separat regnskap for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall. «*Dette innebærer at det for hvert regnskapsår skal utarbeides adskilte regnskap for resultat og balanse, for å etablere et tydelig skille mellom den lovpålagte håndteringen av husholdningsavfall og avfallshåndtering i markedet.*»

Ifølge Miljødirektoratets veileder stilles ikke krav om to separate regnskapssystem. Det er tilstrekkelig at det er et skille for hver enkelt kostnads- og inntekstpost i regnskapet. Ifølge veilederen kan de separate balanseoppstillingene avgrenses til drifts- og anleggsmidler og arbeidskapital.

Fordeling av felles nettokostnader ut ifra faktisk bruk vil gi et godt uttrykk for forholdsmessig fordeling av nettokostnader. Fordeling etter faktisk bruk innebærer at nettokostnadene fordeles etter tonnasje ut ifra den prosentvis andelen henholdsvis lovpålagt aktivitet og kommersiell aktivitet utgjør. Dette begrunnes med at det er konkret, transparent og dokumenterbart, ivaretar grunntanken bak sikring av selvkostprinsippet og forhindrer ulovlig krysssubsidiering.

Der direkte fordeling ikke er mulig skal det brukes fordelingsnøkler. Valg av fordelingsnøkler for de ulike postene må kunne begrunnes og dokumenteres. Dette gjelder også ledelses- og administrasjonskostnader og kostnader til selskapsorganene som ikke lar seg fordele direkte til det enkelte regnskap.

Selskapsavtalen

Følgende bestemmelser er tatt inn i den reviderte selskapsavtalen, § 5:

«*Selvkostprinsippet gjelder for innsamling av husholdningsavfall. Det skal som utgangspunkt være samme tjenestenivå og prisnivå i hele selskapets dekningsområde. Selskapet kan likevel tilpasse*

tjenestene nærmere i de enkelte områder når det av økonomiske eller andre grunner anses som hensiktsmessig.

Refusjonskravene mot eierkommunene fastsettes i forbindelse med budsjett for kommende år. Refusjonene faktureres eierkommunene månedsvis på forskudd.»

Konkrete revisjonskriterier for problemstilling 1 og 2:

- Selvkost skal danne grunnlaget for renovasjonsgebyret for husholdningsavfall.
- Det skal utarbeides forkalkyle, etterkalkyle og selvkostregnskap for husholdningsavfall.
- Det skal føres separat regnskap/balanse for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall.
- Beregninger av direkte og indirekte kostnader skal følge bestemmelsene i selvkostforskriften.
- Inntekter og utgifter som både gjelder husholdningsavfall og næringsavfall skal fordeles etter nøkler som reflekter faktisk bruk. Fordelingsnøklerne skal dokumenteres og oppdateres jevnlig.
- Indirekte kapitalkostnader skal tas med når disse understøtter eller utfyller selvkosttjenesten. Disse kan enten beregnes på samme måte som den forholdsmessige fordelingen av indirekte driftskostnader, eller ved å sette dem til 5 prosent av netto indirekte driftskostnader.
- Fordeling av kostnader mellom kommunene skal følge bestemmelsene i selskapsavtalens § 5.
- Den virksomheten som har gebyrinntektene, skal i utgangspunktet ha den samlede selvkostkalkylen for kommunen.

4.2 Faktaframstilling

Faktaframstillingen bygger på innhentet årsregnskap m/noter, utfyllende dokumentasjon samt informasjon fra daglig leder.

4.2.1 Selvkostkalkyler og selvkostregnskap

NGR utarbeider forkalkyle, etterkalkyle og regnskapsoppstilling for selvkost. Forkalkylen lages som et ledd i budsjettprosessen, og danner grunnlag for hvor store refusjoner NGR vil kreve for husholdningsrenovasjon påfølgende år. NGR sender et notat til kommunene der det gjøres rede for refusjonskravet til kommunen og presenterer begrunnelsen for dette. Refusjonskravet fra NGR er i neste omgang grunnlag for fastsettelse av renovasjonsgebyrene i kommunene for det kommende året.

Etterkalkuleringen skjer når regnskapet er avsluttet, hvor de regnskapsførte størrelsene legges til grunn for kalkylen. Etterkalkulasjonen viser om gebyrene har gitt mer- eller mindreinntekter sammenlignet med selvkost for håndtering av husholdningsavfall. Etterkalkylene blir lagt frem som orienteringssaker både i selskapets styre og representantskap. Selvkostregnskapet ligger som en note til selskapets regnskap (note 13).

NGR har utviklet sine egne regnskapsverktøy, og benytter ikke verktøy for selvkostberegning som tilbys fra eksterne leverandører. Daglig leder lager fordelingsnøkler og andre grunnlagsberegninger. Dovre kommune fører regnskapet for selskapet.

4.2.2 Regnskapsmessig skille mellom husholdningsavfall og næringsavfall

Innhenting av avfall fra bedrifter (næringsavfall) er en konkurranseutsatt virksomhet som er integrert i selskapets drift, både organisatorisk og regnskapsmessig. Bedrifter kan også levere avfall til miljøstasjonene mot betaling. Omsetning til næringskunder utgjør om lag en tredel av selskapets omsetning, mens de resterende to tredeler er knyttet til husholdningsavfall.

Årsregnskapet til NGR blir ført etter kommunelovens regler. NGR sitt regnskap tar utgangspunkt i det kommunale regnskapssystemet med art, ansvar og funksjon.¹¹ Funksjon 3200 er utgifter til bedriftsrenovasjon, mens husholdningsdelen føres på funksjon 35700.

Regnskapet inneholder inntekter og utgifter både knyttet til husholdningsavfall og næringsavfall. De to områdene er ikke adskilt gjennom separate avdelingsregnskap for resultat og balanse. Kontoplanen har delvis rendyrkede inntekts- og utgiftsarter for de to områdene, og delvis konti som brukes felles for de to virksomhetsområdene. Henføringen til de to virksomhetsområdene skjer under beregningen av selvkost i et eget system som er adskilt fra regnskapssystemet, jf. kapittel 4.2.3.

Som nevnt settes selvkostregnskapet opp som note til regnskapet (note 13). Separat balanse for husholdningsavfall og næringsavfall er også note til regnskapet (note 28¹²).

4.2.3 Metode for beregning av selvkost

Ifølge omtalen i årsregnskap 2023 dekker bedriftsrenovasjon sin andel av administrative kostnader og ymse felleskostnader, samt en forholdsmessig andel av kostnader ved handtering av restavfallet basert på kvantum og enhetskostnad:

«Bedriftsrenovasjon dekker sin andel av administrative kostnader og ymse felleskostnader, samt forholdsmessig andel av kostnader ved handtering av restavfallet basert på kvantum og enhetskostnad. Fordelingsnøkler handterer dette også for de gjenvinnbare fraksjonene og inerte masser/deponi slik at utgiftene ved miljøstasjonene og Myrmoen omlasting blir fordelt til korrekt fraksjon og siden fordelt til hhv bedriftsrenovasjon respektive husholdningsrenovasjon. Bedriftsrenovasjon dekker sin andel av administrative kostnader og ymse felleskostnader, samt forholdsmessig andel av kostnader ved handtering av restavfallet basert på kvantum og enhetskostnad. Fordelingsnøkler handterer dette også for de gjenvinnbare fraksjonene og inerte masser/deponi slik at utgiftene ved miljøstasjonene og Myrmoen omlasting blir fordelt til korrekt fraksjon og siden fordelt til hhv bedriftsrenovasjon respektive husholdningsrenovasjon. Fordelingsnøklerne blir oppdatert årlig.»¹³

¹¹ Ansvar viser til delen av virksomheten utgiften gjelder (administrasjon, transportavdeling, miljøstasjoner, omlastingsanlegg, etc). Art kategoriserer ulike typer utgifter, slik som lønn og ulike innkjøpte varer og tjenester.

¹² Egentlig note 29 ettersom note 28 er skatteregnskapet.

¹³ Tilsvarende omtale er også tatt inn for de foregående årene.

Regnskapsførte inntekter og utgifter på den enkelte konto henføres enten til husholdningsavfall eller næringsavfall. Konti som har inntekter eller utgifter for begge virksomhetsområder fordeles ved hjelp av fordelingsnøkler. 70/30 husholdning/næring er hovedfordelingen, men det benyttes ulike nøkler alt etter den konkrete posten. Tonnasjer benyttes for transport, tidsbruk brukes for inntransport og miljøstasjoner. Noe er registrerbart (tonnasjer, inntransport-kort i bilene), mens tidsbruk kan være mer skjønnsmessig.

Nedenfor følger informasjon om hvordan fordelingsnøklerne er beregnet for de enkelte områdene:

- *Restavfall* (sorteringsanlegg) er den klart største avfallstypen og utgjør normalt ca. 40% av totale avfallsmengder. Restavfall fordeles etter vekt.
- Over tid er fordelingen av restavfall beregnet å fordele seg 70/30 på husholdning/næring. Denne kostnadsfordelingen benyttes til å fordele *administrasjonskostnader, etc* på husholdning/næring.¹⁴
- *Returtrø* er normalt nest største avfallsmengde med ca. 20% av den totale avfallsmengden. NGR tar utgangspunkt i totale mengder og fakturerte mengder.
- For NGR sin *transportavdeling og liftavdeling* fordeles utgifter etter timeforbruk fra elektronisk registreringssystem (Capitech).¹⁵
- Utgifter til drift av *miljøstasjonene* fordeles på avfallstyper ut fra fordelingsnøkler. Disse er basert på skjønn for medgåtte ressurser der fordelingen ikke gir seg selv (der alt avfall enten hører til husholdning eller næring).¹⁶
- *Uttransport av avfall* bokføres først på den enkelte avfallstype (ansvar), slik som treverk, restavfall, glass, mm. Deretter fordeles utgiftene på husholdning og bedrift ved hjelp av samme fordelingsnøkkel som benyttes på miljøstasjonene.

NGR har valgt å ikke endre fordelingen 70/30 på administrasjon etc. før man eventuelt ser vesentlige endringer i mengder. Dette gjelder også fordeling av kostnader etter avfallstyper på miljøstasjonene. Fordeling for øvrig skjer ved årsslutt hvert år basert på registrert fordeling for året.

Om beregning av kapitalkostnader står det følgende i note 1 til årsregnskap 2023: «Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.»

Årets investeringer føres løpende på investeringskonti. Ved årsskiftet blir investeringsregnskapet gjort opp og investeringene aktiveres for avskrivning. Avskrivning av årets investeringer starter normalt det

¹⁴ Ansvar 31100 (Styrende organer), 31200 (Administrasjon), 31800 (Generelle utgifter og inntekter).

¹⁵ Transportavdelingen omfatter komprimatorbiler og andre renovasjonsbiler som henter inn avfall fra husholdninger, hytter og bedrifter på faste ruter. Liftavdelingen består av én bil, og driver i hovedsak med containerservice til bedrifter og med intern-transport av avfall mellom miljøstasjonene og sorteringsanlegget på Otta.

¹⁶ NGR opplyser at vekt er viktigste kriterium for fordeling av utgifter på den enkelte avfallstype på miljøstasjonene. Vekt alene er imidlertid ikke alltid et fullgodt kriterium, og da nyttes skjønn i tillegg for at ressursbruken skal reflekteres best mulig. Noen avfallstyper har f.eks store mengder, men legger beslag på en forholdsmessig mindre del av ressursene, mens det er motsatt for andre. Etter hva revisjonen forstår er det ikke dokumentert hvordan skjønn benyttes for å supplere vektrapporter.

påfølgende året. I note 24 er det tatt inn en oversikt over fastsatt avskrivningstid for ulike grupper av anleggsmidler. Note 24B viser avskrivning for året for hvert enkelt anleggsmiddel og sum for alle anleggsmidler.

Korrekt beregning av kapitalkostnader fordrer også at anleggsregisteret er oppdatert. Dette er ikke undersøkt i denne revisjonen.

Ifølge daglig leder følger NGR regelverket for beregning av kalkulatorisk rente, dvs. gjennomsnittet av restverdien ved inngangen og utgangen av året og der kalkylerenten settes lik 5-årig swaprente for året med et tillegg på 0,5 prosentpoeng. Denne beregningsmåten framgår ikke av årsregnskapet.

Kapitalkostnader er fordelt 75/25 mellom husholdning og næring i selvkostregnskapet. I enkelte noter står det likevel at fordelingen er 70/30.¹⁷

4.2.4 Selvkostfond

Kommunene fastsetter renovasjonsgebyrene for egne innbyggere/abonnenter, og har egne selvkostfond. Gebyrene vedtas av kommunestyrene.

Ifølge veileder til selvkostforskriften vil det som regel være naturlig at den virksomheten som har gebyrinntektene, også er den virksomheten som har den samlede selvkostkalkylen for kommunen. NGR har i tillegg et eget selvkostfond. Daglig leder omtaler dette som et reguleringsfond, der hensikten er å jevne ut svingninger i det årlige resultatet, og dermed refusjonskravene til kommunene.

NGR har utredet muligheten for å opprette et reguleringsfond, og selskapet mener at det kan gjøres innenfor regelverket. Dette støttes også i en uttalelse fra juridisk avdeling i Samfunnsbedriftene.¹⁸ NGR sin beslutning om å opprette et reguleringsfond er forankret i vedtak i representantskapet, sak 09/21: "NGR bygger et reguleringsfond i størrelsesorden 1 millioner kroner over de neste 3 år".

Pr. 31. desember 2023 står selvkostfondet oppført med kr 0.

4.2.5 Fordeling av kostnader på kommunene

Daglig leder opplyser at de fleste utgiftene fordeles med et likt beløp pr. abonnent. I utgangspunktet betaler dermed innbyggerne det samme for renovasjonstjenestene uavhengig av hvilken kommune de bor i. For noen tjenester har kommunene forskjellig standard, og kommuner med økt standard

¹⁷ Note 28 og note 24B, side 2.

¹⁸ E-post 21.4.21 fra Elen Schmedling Gimnæs.

betaler et høyere beløp for den aktuelle tjenesten. Eksempler på høyere standard er antall åpningsdager på miljøstasjoner og dunk for papir istedenfor selvbetjente returpunkt.¹⁹

Ettersom kommunene fakturerer innbyggerne for renovasjonstjenesten, og de har anledning til å legge til egne kostnader knyttet til gebyrinnkrevingen, så vil gebyrene kunne variere mellom kommunene. I tillegg til at noen kommuner har noen flere tjenester enn andre, så innebærer dette at gebyrene kan variere noe mellom kommunene.²⁰

Kostnader med hytter renovasjon fordeles ikke etter innbyggertall fordi det er store forskjeller i antall hytter og fritidsboliger fra kommune til kommune. NGR beregner kostnadene for hver kommune.

4.3 Revisjonens vurderinger

Selvkost skal danner grunnlaget for renovasjonsgebyrene for husholdningsavfall

Etter revisjonens vurdering er selskapets metoder for beregning av kostnader ved renovasjon i tråd med de overordnede prinsippene for beregning av selvkost.

Det skal føres separat regnskap/balanse for lovpålagt håndtering av husholdningsavfall

Avfallsforskriftens § 15-4 sier at det skal være et separat regnskap for husholdningsavfall, hvor det for hvert år skal utarbeides eget resultatregnskap og balanse adskilt fra annen virksomhet. Miljødirektoratets veileder presiserer at det ikke er krav om to separate regnskapssystemer, og at det er tilstrekkelig at det skjer et skille for hver enkelt kostnads- og inntektspost i regnskapet.

Etter revisjonens vurdering utarbeider NGR separat regnskap og balanse for husholdningsavfall og næringsavfall i tråd med avfallsforskriften § 15-4 og presiseringer gitt i veileder.

Det skal utarbeides forkalkyle, etterkalkyle og selvkostregnskap for husholdningsavfall

Det blir utarbeidet forkalkyler, etterkalkyler og selvkostoppstillinger i henhold til bestemmelsene i avfallsforskriften.

Beregninger av direkte og indirekte kostnader skal følge bestemmelsene i selvkostforskriften

Etter revisjonens vurdering følger NGR metodikken i regelverket i selvkostforskriften for å beregne selvkost. Inntekter og utgifter som ikke er direkte henført til henholdsvis husholdningsavfall og næringsavfall fordeles gjennom bruk av fordelingsnøkler.

¹⁹ Dette er omtalt i kapittel 1.3.

²⁰ Vi kommer tilbake til gebyrer i kapittel 5.

Kapitalkostnader framkommet ut fra beregnede verdier på anleggsmidler, avskrivningssatser og kalkulatorisk rente. Kapitalkostnader er så forholdsmessig fordelt på hhv. husholdnings- og næringsavfall ved fordelingsnøkler.

Revisjonen presiserer at vi ikke har gjennomgått og kontrollert beregningene på de enkelte poster i regnskapet.

Inntekter og utgifter som både gjelder husholdningsavfall og næringsavfall skal fordeles etter fordelingsnøkler som reflekterer faktisk bruk. Fordelingsnøkklene skal dokumenteres og oppdateres jevnlig.

Regnskapskonti som inneholder inntekter og utgifter både for husholdningsavfall og næringsavfall blir henført til de to virksomhetsområdene ved hjelp av fordelingsnøkler. Miljødirektoratet trekker fram at fordeling basert på faktisk bruk (tonnasje) tilfredsstiller disse kravene. Veid tonnasje brukes der slike data eksisterer og samtidig er beskrivende for ressursfordelingen.

Andre fordelingsnøkler er basert på ressursbruk/tidsbruk for de ansatte ut fra fordeling på husholdnings- og næringsavfall. Det benyttes også fordelingsnøkler som tar utgangspunkt i vekt-rapporter, og der det i noen grad benyttes skjønn for å reflektere ressursbruken mest mulig korrekt. Selv om fordelingsnøkler på dette grunnlaget kan åpne for et visst skjønn, blir fordelingsnøkklene etter revisjonens vurdering i hovedsak utarbeidet og dokumentert i samsvar med Miljødirektoratets veileder. Etter revisjonens oppfatning kunne grunnlaget for bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter med fordel vært dokumentert.

Etter revisjonens vurdering har NGR høy bevissthet om betydningen av treffsikre fordelingsnøkler. Vi får opplyst at fordelingsnøkklene endres når det er nødvendig, f.eks. ved endringer i driften eller ved vesentlige endringer i mengder. Kravet i selvkostforskriften om at fordelingsnøkler bør oppdateres «med jevne mellomrom» er ikke særlig konkret, og revisjonen vurderer at NGR sin praksis kan sies å imøtekomme dette kravet.

Selvskostforskriften sier at indirekte kapitalkostnader kan beregnes på samme måte som fordelingen av indirekte driftskostnader, evt 5 prosent av netto indirekte driftskostnader. Dette følger ikke NGR pr i dag ettersom man benytter en 25/75 fordeling for kapitalkostnader, mens fordelingen på indirekte driftskostnader er 30/70.

Både valget av fordelingsnøkler og kvaliteten på datagrunnlaget er etter revisjonens vurdering et viktig område under arbeidet med selvkostkalkyler. Det skal gjøres mange beregninger og det er risiko for feil, samt at regelverket stiller krav både til dokumentasjon og jevnlig oppdateringer. Av beskrivelsen ovenfor framgår at NGRs praksis på området vurderes som tilfredsstillende. Vi vil likevel trekke fram at selskapet framstår som relativt sårbart med hensyn til kapasitet og kompetanse på området ettersom mye er basert på daglig leder alene, og at man ikke benytter spesialisert dataverktøy for selvkostområdet som brukes av mange renovasjonsselskaper.

Fordeling av kostnader mellom kommunene skal følge bestemmelsene i selskapsavtalens § 5

I utgangspunktet fakturerer kommunene etter antall abonnenter, samtidig som det i noen av kommunene tilbys noe flere tjenester. Etter revisjonens oppfatning ivaretar dette bestemmelsene i selskapsavtalens § 5.

Den virksomheten som har gebyrinntektene, skal i utgangspunktet ha den samlede selvkostkalkylen for kommunen.

Kommunene står for innkreving av avfallsgebyrer, og har også egne selvkostfond. Så lenge kommunene har egne fond, og dermed kan utjevne gebyrene over tid, så skulle det ikke være behov for at NGR skulle ha et fond i tillegg. Når NGR har opprettet et eget reguleringsfond, så skal dette virke som en «buffer» som svingende utgifter for kommunene.

Dette er vedtatt av representantskapet, og slik sett forankret hos eierne. Det følger imidlertid ikke den arbeidsfordelingen mellom NGR og kommunene som selvkostforskriften legger opp til.

5 Effektivitet og kostnader

Dette kapitlet omhandler problemstilling 3:

Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?

5.1 Revisjonskriterier

Dette er en rent beskrivende problemstilling, og det er derfor ikke utarbeidet revisjonskriterier.

5.2 Faktaframstilling

Daglig leder opplyser at selskapet ikke har utført kostnads-/effektivitetssammenligninger med andre renovasjonsselskaper. Han viser til at alle utgifter i husholdningsregnskapet vil bestemme gebyret som innbyggerne betaler. Selskapet følger derfor med på gebyrutviklingen i NGR og ellers i landet.

NGR har ikke formelt samarbeid med andre renovasjonsselskaper, og gjør heller ikke regelmessige sammenligninger med andre.²¹ Selskapet har imidlertid en del kontakt med andre (særlig GLØR, MGR, og FIAS²²).

Kommunene i Nord-Gudbrandsdalen har i mange år ligget under både snittgebyrene for landet og Innlandet. De siste årene har gebyrene steget mer enn den generelle prisstigningen pga økte kostnader. Ifølge daglig leder skyldes dette bl.a kostnadsvekst og satsing på miljøstasjoner.

Tabellen nedenfor viser oversikt over årsgebyr for en «standard» bolig på 120 kvm for årene 2020-2024.

Tabell 1. Årsgebyr for husholdningsavfall 2020-2024.

	Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)				
	2020	2021	2022	2023	2024
3431 Dovre*	2630	2760	2940	3110	3380
3432 Lesja*	2494	2638	2567	3091	3298
3433 Skjåk*	2050	2085	2580	3165	3540
3434 Lom*	2600	1800	2793	2993	3248
3435 Vågå*	2465	2699	2834	3187	3568
3437 Sel*	2461	2535	2461	3555	3811
Uveid snitt NGR-kommunene	2450	2419	2696	3184	3475
KOSTRA-gruppe 4	2856	2872	3061	3353	3631
KOSTRA-gruppe 5	2819	3001	3184	3333	3643
KOSTRA-gruppe 14	3090	3173	3283	3614	3861
Landet	3002	3145	3309	3562	3854

Kilde: SSB.

* Gruppe 5: Lom, Skjåk. Gruppe 4: Vågå, Sel, Dovre. Gruppe 14: Lesja.

²¹ Avfall Norge driver benchmarking av kostnader («renovasjonsbenchmarking»), som dekker 85 kommuner med til sammen 1,6 millioner innbyggere.

²² GLØR- Lillehammer, Øyer, Gausdal, MGR – Sør-/Nord-Fron, Ringebu, FIAS – Fjellregionen (Nord-Østerdal, Røros, m.fl).

Tabellen viser at gebyrene i «NGR-kommunene» i alle årene ligger lavere enn egen Kostra-gruppe og landssnittet. Unntaket er Sel som de siste to årene ligger høyere enn Kostra-gruppe 4. I gjennomsnitt ligger gebyrene for de seks Nord-dalskommunene 5-10 % under sammenligningsgrunnlaget (Kostra-gruppe 4,5 og 14, samt landet under ett).

Tabellen viser også at gjennomsnittet av gebyrene Nord-Gudbrandsdalen har steget noe mer enn sammenligningsgrunnlaget. F.eks. har gjennomsnittlig gebyr i NGR-kommune økt med kr 1025,-, tilsvarende 42 % i perioden 2020-2025, mens gjennomsnittlig gebyr for landet har økt med kr 852,- /28 %.

Ifølge daglig leder er det ikke «naturlig» at NGR skal ha lavere kostnader enn renovasjonsselskaper i andre regioner, gitt liten og spredt befolkning, samt store avstander for transport av avfall til forbrenning/gjenvinning. Over tid innebærer befolkningsnedgangen i Nord-dalsregionen økte kostnader pr abonnent fordi selskapet har en stor andel faste kostnader, som må belastes stadig færre abonnenter.

Fra 2025 vil NGR hente inn sortert matavfall fra husholdningene i Nord-Gudbrandsdalskommunene. Dette vil påvirke selskapets kostnader og dermed gebyrgrunnlaget for husholdningsavfall fra NGR. De årlige driftsutgiftene trenger ifølge daglig leder ikke å bli vesentlig høyere. Dette vil avhenge av hvilken løsning som velges.²³ NGRs administrasjon har gjort foreløpige beregninger av kostnadmessige konsekvenser av overgang til innhenting av matavfall, som tilsier at kostnadene vil øke noe.²⁴

Bransjeorganisasjonen Avfall Norge viser til at renovasjonsgebyret gjenspeiler kostnaden av hele renovasjonstjenesten. Denne varierer som følge av blant annet geografi, befolkningstetthet og omfang av renovasjonstjenesten.²⁵ NGR peker i sin årsmelding på at det er ulike henteordninger, samt ulik praksis for betaling på miljøstasjonene mellom selskapene.

Avfall Norge har gjennom flere runder med innhenting av data fra renovasjonsselskaper fremskaffet tall for hvordan den samlede kostnaden for renovasjonstjenesten fordeler seg gjennomsnittlig på de ulike aktivitetene.²⁶

²³ Avfall Norge har beregnet kostnader ved separat håndtering av avfallsfraksjoner basert på tall fra et stort antall regionale renovasjonsvirksomheter (Avfall Norge 2023). I rapporten er det beregnet en merkostnad for separat håndtering av matavfall på kr 840 pr tonn (inkl. besparelse pga redusert mengde til forbrenning). Revisjonen har ikke undersøkt hvor relevant denne beregningen er for NGRs kostnader når selskapet skal gå over til kildesortering av matavfall.

²⁴ Revisjonen har mottatt notat om dette, men velger ikke å referere fra notatet ettersom beregningene er foreløpige.

²⁵ Hentet fra: <https://avfallnorge.no/bransjen/nyheter/kan-man-sammenligne-renovasjonsgebyret-med-nabokommunen> (lastet ned 1.3.24).

²⁶ NGR deltar ikke i denne.

Tabell 2. Renovasjonsgebyr fordelt på aktiviteter.

Aktivitet	Gjennomsnittlig andel av kostnadene	Påvirkes av
Oppsamling	8 %	Antall avfallstyper og beholdere som hentes, antall avfallstyper på returpunkter, mengden nedgravde avfallstyper
Innsamling	30 %	Henteavstand beholder, rutelengde, antall stopp per rute, kjøreavstand til omlasting og tømming, antall tømminger per rute, topografi og demografi
Drift av gjenvinningsstasjon	17 %	Innbyggere per stasjon og antall stasjoner, åpningstid, mottak av farlig avfall, gebyr- eller brukerbetaling
Ettersortering og omlasting	9 %	Grad av ettersortering, balling, transport til behandling
Behandling	21 %	Kostnader/godtgjørelse fra materialgjenvinning, biologisk behandling ved kompostering eller biogass/ -gjødselfunksjon, energigjenvinning (anbud eller selvkost) av restavfall og farlig avfall, deponering
Kundeservice	6 %	Tilgjengelighet og responstid
Støttefunksjoner	9 %	Ledelse, stab og administrative systemer

Kilde: Kan man sammenligne renovasjonsgebyret med nabokommunen? Avfall Norge (2017)

Ifølge Avfall Norge forteller renovasjonsgebyret svært lite om effektiviteten og hvor mye «en får for pengene». Gebyret gjenspeiler i større grad omfang og kvalitet på renovasjonstjenesten, samt upåvirkbare forhold som geografi og demografi.

5.3 Oppsummering

«NGR-kommunene» har pr. i dag relativt lave renovasjonsgebyrer. Ettersom kostnadene til NGR sannsynligvis vil øke som følge av overgangen til innhenting av matavfall fra husholdningene, ligger det imidlertid an til en viss økning i gebyrene. Hvor mye gebyrene vil øke er usikkert ettersom økte kostnader foreløpig ikke er påløpt, og budsjettet for 2025 først vi foreligge etter at denne forvaltningsrevisjonen er avsluttet.

Vi understreker at mange forhold påvirker selskapenes kostnader, og sammenligning av husholdningenes gebyrer danner derfor et mangelfullt grunnlag for å sammenligne effektivitet mellom renovasjonsselskaper.

6 Kvalitet og kundetilfredshet

Dette kapitlet omhandler problemstilling 4:

Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?

6.1 Revisjonskriterier

Dette er en rent beskrivende problemstilling, og det er derfor ikke utarbeidet revisjonskriterier.

6.2 Faktaframstilling

Renovasjonsforskriften for Nord-Gudbrandsdal fastsetter blant annet abonnementskategorier og henteordninger²⁷. Forskriften angir forpliktelser - både for NGR og abonnentene - når det gjelder henting og levering av avfall for husholdningene i regionen.

Når det gjelder klager har forskriften følgende bestemmelse, jf § 15:

«Renovasjonsordninga blir forvalta (handheva) av den enkelte kommune. Eventuell klage vedr. forvaltningsforhold, som for eksempel fritak osv. skal sendes til den enkelte kommune, jf. forurensningslovens § 85 og forvaltningslovens kap. VI.

Drifta av renovasjonsordninga er tillagt NGR. Spørsmål om drifta skjer direkte til NGR.»

NGR har ikke satt opp mål for kundetilfredshet og har ikke gjort kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser.

Klager på manglende henting, miljøstasjoner, etc. rettes til NGR, mens klager på gebyr rettes til abonnentenes egen kommune. Selskapet fører ikke journal eller annen oversikt over klager selskapet har fått, og heller ikke andre henvendelser fra kunder. For miljøstasjoner er det ifølge daglig leder relativt få klager. Det kommer enkelte klager på henterutene, og som regel gjelder det sekker som ikke har blitt tatt med. NGR har et lappesystem som skal forklare kundene årsaken, f.eks. at det er feilsortering, ikke gjenknyttet plastsekk eller at det brukes feil sekk.

I intervjuene med ordførerne ble NGR sine tjenester til innbyggerne berørt. Ordførerne var ganske samstemte om at selskapet leverer gode tjenester til innbyggerne og at kommunikasjonen med selskapet har vært positiv i de sammenhenger hvor kommunen tatt opp spørsmål.

²⁷ Gjeldende forskrift trådte i kraft 1.1.2010. Som følge av overgang til henting av matavfall vil forskriften bli revidert.

7 Nye krav til avfallshåndtering

Dette kapitlet omhandler problemstilling 5:

Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

7.1 Revisjonskriterier

I juni 2022 ble det vedtatt nye utsorteringskrav gjennom ny § 10a i avfallsforskriften. Fra 1. januar 2023 fikk kommunen følgende plikter, jf. § 10a-4:²⁸

«Kommunen skal sørge for:

- a. at matavfall fra husholdninger utsorteres ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde matavfall som samles inn fra husholdninger per år utsorteres ved kildesortering: 55 prosent fra og med 2025, 60 prosent fra og med 2030 og 70 prosent fra og med 2035,
- b. at park- og hageavfall fra husholdninger utsorteres ved kildesortering,
- c. at plastavfall fra husholdninger som kan materialgjenvinnes utsorteres ved kildesortering, og at minst følgende andel av total mengde plastavfall som kan materialgjenvinnes som samles inn fra husholdninger per år utsorteres ved kildesortering: 50 prosent fra og med 2028, 60 prosent fra og med 2030 og 70 prosent fra og med 2035. Kildesortering av plastavfall kan erstattes av annen sortering dersom metoden gir minst like høy utsorteringsandel som ved kildesortering.
- d. at utsortert matavfall, park- og hageavfall og plastavfall fra husholdningene leveres til materialgjenvinning.»

Pkt. a. i nevnte bestemmelse vil utgjøre revisjonskriterium for problemstillingen.

7.2 Faktaframstilling

EU satte i mål om 50 % materialgjenvinning for husholdningsavfall i 2020, og fram til 2035 skal 65 % av husholdningsavfall bli brukt til materialgjenvinning eller ombruk.²⁹

Tabellen nedenfor viser tall for 2023 for hele landet under ett, NGR-kommunene og Kostra-gruppe 4, 5 og 14 (samlet).³⁰

²⁸ Kapittel 10a tilføyd ved forskrift 7. juni 2022 nr. 971. Kapitlet innfører i tillegg bl.a plikter til sortering av avfall for virksomheter som «genererer husholdningslignende avfall» og for virksomheter som genererer landbruksplast. Vi går ikke inn på disse reglene.

²⁹ <https://avfallnorge.no/bransjen/nyheter/ny-avfallstopp-for-husholdningsavfall>

³⁰ Alle Nord-dalskommunene er plassert i gruppe 4 eller 5, unntatt Lesja. Denne kolonnen i tabellen er ment å danne et sammenligningsgrunnlag for NGR-kommunene.

Tabell 3. Andel avfall til materialgjenvinning og energiutnyttelse. Tall fra 2023.

	Norge	Kostragruppe 4, 5 og 14	NGR- kommunene
Materialgjenvinning¹ + energiutnyttelse	95,8	98,1	97,4
Materialgjenvinning¹	43,3	40,6	30,6

Kilde: SSB.

¹ Materialgjenvinning = materialgjenvinning + kompostering + biogassproduksjon. Ombruk er ikke omfattet av statistikken.

Andelen som går til materialutnytting og energi samlet, er høy for alle. Andelen husholdningsavfall som leveres til materialgjenvinning lå i NGRs område på 30,6 %. Dette er betydelig under landssnittet og sammenlignbare kommuner.

Representantskapet vedtok i møte 25. mai 2023 å innføre kildesortering av matavfall i husholdninger. Ifølge NGR landsbasis samles det inn om lag 45 kg våtorganisk avfall fra husholdninger som kildesorterer mat. For NGR-kommunene vil det tilsvare om lag 800 tonn pr år når kildesortering og henteordning kommer på plass. Videre anslår administrasjonen at NGR kan samle inn om lag 200 tonn fra bedrifter.

Daglig leder opplyser følgende om innføring av den nye henteordningen:³¹

- Henteordning for matavfall iverksettes 1. januar 2025. Det er praktisk at denne starter i nytt år, samt at nye biler ikke vil komme før høsten 2024.
- Det er budsjettet med investeringer på 23 mill. kr. i forbindelse med innføring av den nye henteordningen, hvorav 17,8 mill. hører inn under selvkostområdet. Nye biler med to kamre, og nye avfallsdunker utgjør ca. 16 mill. av totalen på 23 mill. kr.³²
- Rammen for låneopptak må økes fra 30 mill. til 50 mill. Økningen skyldes ikke utelukkende overgang til ny henteordning.³³
- Kommunene må også skyte inn noe mer ansvarlig kapital, slik at alle kommunene har samme kapitalinnskudd (300.000 pr kommune).
- Renovasjonsforskriften må oppdateres for å ta høyde for innhenting av matavfall.

Daglig leder opplyser at det etter en anbudsrunde er det inngått avtale med Norsk Gjenvinning Downstream AS om behandling av våtorganisk avfall. Dette avfallet vil bli levert til et anlegg i Trondheim.

³¹ Informasjon er primært hentet fra notat som NGR har utarbeidet om økonomiske konsekvenser av innføring av matsortering i husholdninger. Ifølge daglig leder er det ikke innhentet bindende priser for bruk i notatet, men det er brukt erfaringstall fra egen drift, erfaringstall fra andre renovasjonsselskaper og i tillegg er diverse leverandører kontaktet for at man kunne danne seg et bilde av forventede priser på diverse innkjøp, f.eks dunker.

³² Dunker for oppsamling av matavfall og restavfall tilhører i sin helhet husholdningsrenovasjonen. Bedrifter kjøper selv sine dunker og containere. Resten, d.v.s. nye komprimatorbiler og containere for omlasting og uttransport blir brukt til både husholdningsavfall og næringsavfall.

³³ Ifølge daglig leder er behovet for økt kapitalbase en følge av økt økonomisk og juridisk risiko for NGR som følge av økt aktivitet de senere årene, økt egenproduksjon av tjenester, et vesentlig strengere lovverk for håndtering av avfall og at NGR har økt sin satsning i et konkurranseutsatt marked.

7.3 Revisjonens vurderinger

Sett i sammenheng med at nye regler for sortering av matavfall trådte i kraft 1. januar 2023, har NGR kommet sent i gang med tilrettelegging for sortering for og innhenting av denne typen avfall.

Revisjonen har imidlertid verken foretatt noen sammenligning med andre kommuner/interkommunale renovasjonsselskaper, eller gjort noen vurdering av hvorvidt selskapet burde eller kunne fått på plass ordningen før 1. januar 2025.

NGR ligger lavt med hensyn til materialgjenvinning, dvs kildesortering når det sammenlignes med landssnittet og tilsvarende kommuner (Kostra-gruppe 4,5 og 14). Revisjonen antar at dette i stor grad skyldes at det ikke er kommet på plass henteordning for matavfall. Hvis vi legger til grunn at NGR kan samle inn ca. 800 tonn matavfall fra husholdningene pr år, så vil andelen materialgjenvinning øke til om lag samme nivå som Kostra-gruppene vi har brukt i sammenligningen.

8 Konklusjoner og anbefalinger

Basert på revisjonskriteriene har revisjonen konkludert på problemstillingene. For de beskrivende problemstillingene (3 og 4) er konklusjonene å anse som oppsummeringer.

8.1 Konklusjoner

6. *Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?*
 - Gjennomgangen av NGRs praksis viser at selvkostregnskap utarbeides i henhold til sentrale bestemmelser i selvkost- og avfallsforskriften.
 - Selskapet utarbeider separat regnskap og balanse for husholdningsavfall og næringsavfall i tråd med avfallsforskriften.
7. *Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?*
 - Regnskapskonti som inneholder inntekter og utgifter både for husholdningsavfall og næringsavfall blir henført til de to virksomhetsområdene ved hjelp av fordelingsnøkler.
 - Fordelingsnøklerne er etter revisjonens vurdering i hovedsak utarbeidet og i samsvar med Miljødirektoratets veileder. Bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter bør dokumenteres grundigere hva angår miljøstasjonene.
 - Fordelingen av kapitalkostnader beregnes ikke på samme måte som fordelingen av indirekte driftskostnader. Dette er ikke i tråd med regelverket.
 - Både valget av fordelingsnøkler og kvaliteten på datagrunnlaget er et område med ikke ubetydelig risiko for feil. Pr i dag framstår selskapet som relativt sårbart, primært med hensyn til kapasitet på området ettersom mye er basert på daglig leder alene, og at man ikke benytter dataverktøy for selvkostområdet som brukes av mange renovasjonsselskaper.
8. *Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?*
 - Tilgjengelige data gir lite grunnlag for å sammenligne effektivitet og kostnader i NGR med andre kommunalt eide renovasjonsselskaper.
 - Det finnes oversikt over gebyrene til husholdningene (SSB). Det er imidlertid viktig å være klar over at disse ikke gir et fullstendig bilde av renovasjonsselskapenes kostnader.
 - Gebyrene for de seks Nord-dalskommunene ligger 5-10 % lavere enn kommunegrupper som vi sammenligner med (Kostra-gruppe 4,5 og 14), samt landet under ett.
 - Gebyrene i Nord-dalskommunene har steget noe mer enn i det nevnte sammenligningsgrunnlaget i perioden 2020-2024.
9. *Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?*
 - Renovasjonsforskriften for Nord-Gudbrandsdal fastsetter blant annet abonnementskategorier og henteordninger. Forskriften angir forpliktelser - både for NGR og abonnentene - når det gjelder henting og levering av avfall for husholdningene i regionen.

- NGR har ikke satt opp mål for kundetilfredshet, og har ikke gjort kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser.
- Ifølge NGR kommer det inn få klager på miljøstasjonene. Klager på manglende henting o.l. skal rettes til abonnentens egen kommune. Det føres ikke oversikt over klager.

10. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

- Krav til utsortering av matavfall trådte i kraft 1. januar 2023 gjennom endring i avfallsforskriften. NGR vil sette i verk henteordning som ivaretar kravene fra 1. januar 2025. NGR er dermed kommet sent i gang med tilrettelegging for sortering for og innhenting av denne typen avfall.
- NGR ligger lavt med hensyn til materialgjenvinning (kildesortering) når det sammenlignes med landssnittet og tilsvarende kommuner (Kostra-gruppe 4,5 og 14). Revisjonen antar at dette i stor grad skyldes at det ikke er kommet på plass henteordning for matavfall.

8.2 Anbefalinger

NGR bør

- gå gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket.
- dokumentere bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
- vurdere å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.

Referanser

Dokumenter fra NGR og kommunene

Etiske retningslinjer for ansatte i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS. 1.10.10.

Forskrift for kommunal renovasjon, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja kommunar, Oppland (2009).

Regnskap NGR 2021,2022.

Selskapsavtale for Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (2018).

NGR Virksomhetsplan 2024-2027

Årsmelding NGR 2021, 2022.

Andre dokumenter

Avfall Norge (2023): Fraksjonskostnader 2022. Rapport 02/2023, 10.01.23.

GKRS (2021): Notat – Selvkost i kommuneregnskapet. Oppdatert notat fastsatt av GKRS' styre 09.12.2021.

Klima- og miljødepartementet (2017): Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi. Meld. St. 45 (2016 – 2017).

Kommunal- og distriktsdepartementet (2023): Veileder til kontoplanen i Kostra Rapporteringsåret 2024. Publisert 3.11.2023

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2020): Veileder til selvkostforskriften. H-2465. November 2020.

Miljødirektoratet (2019): Avfallsplan 2020-2025. Status og planer for avfallshåndtering, inkludert avfallsforebyggingsprogram.

Miljødirektoratet (2021): Veileder Beregne kommunale avfallsgebyrer. Sist oppdatert 21.06.2021.

Miljødirektoratet (2023): «Klimatiltak i Norge mot 2030 Oppdatert kunnskapsgrunnlag om utslippsreduksjonspotensial, barrierer og mulige virkemidler.» Rapport M-2539, 2023.

Norges Kommunerevisorforbund (2016): *Informasjonsskriv 1/2016 – Revisors oppgaver ved revisjon av selvkostområder i årsregnskapet*. NKRFs revisjonskomité 19.1.2016.

Norges kommunerevisorforbund (2020): *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*. 12.8.20.

Høringsuttalelse fra Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS

Nord-Gudbrandsdal
Renovasjonsselskap IKS.

c/o Dovre kommune,
Kongsvegen 4, 2662 Dovre.

Telefon: 99 10 20 00
E-post: post@ngr.no.
Nettside: www.ngr.no.

Org.nr: 992 549 394 MVA.
Bankkonto: 2065.07.30691.

Innlandet Revisjon IKS,
v/Revisor Kristian Lein.

Høringsuttalelse Forvaltningsrevisjon Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS.

Det vises til mottatt høringsutkast fra Innlandet Revisjon IKS, Rapport 14-2024 med dato 20.august 2024.

NGR vil takke Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Kristian Lein for et godt samarbeid i prosjektperioden. Etter NGR sin mening har forvaltningsrevisjonen/ eierskapskontrollen vært grundig, og arbeidet har vært gjennomført på en ryddig måte. NGR har ingen vesentlige merknader til innholdet i rapporten.

Dovre, 26.08.2024.

Ola Næprud
Styreleder

Pål Sverre Andgard
Daglig leder

Deres **referanse:**
[Deres referanse]

Vår referanse
2024/5320

Otta, 16. september 2024

Saksprotokoll sak 14/24 – Skjåk kontrollutvalg

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
2. Kontrollutvalget oversender forvaltningsrevisjonsrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering, og merker seg at forvaltningen av selskapet i hovedsak er i tråd med lovverket.
2. Kommunestyret merker seg forbedringspunkter og funn gjort i revisjonen. Basert på dette ber kommunestyret om at kommunens eierrepresentant følger opp at:
 - a. Selskapet går gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket.
 - b. Selskapet dokumenterer bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
 - c. Selskapet gjennomfører tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.
 - d. Selskapet måler omfanget av klager og bruker kundetilfredshetsundersøkelser.
3. Kommunestyret forventer at eierrepresentanten også sørger for at kontrollutvalget får en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av revisjonsrapporten legges fram.

Møtebehandling

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO ved Kari Louise Hovland og Tonje Hesthagen var settesekretariat i saken.

Innledningsvis presenterte Kari Louise Hovland settesekretariatet og avklarte praktiske

forhold rundt saksbehandlingen. Innlandet Revisjon IKS ved Kristian Lein presenterte forvaltningsrevisjonsrapporten i fellesmøtet, og svarte på spørsmål fra utvalgsmedlemmene. Kontrollutvalgene gikk til hver sine møter for saksbehandling. Etter diskusjon i det enkelte utvalg ble innspill og endringsforslag tatt opp i fellesmøte med de andre utvalgene.

I Skjåk kontrollutvalg ble det framsatt følgende omforente endringsforslag til punkt 2 i kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:

- c) Selskapet gjennomfører tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.
- d) Selskapet måler omfanget av klager og bruker kundetilfredshetsundersøkelser.

Kontrollutvalget vedtok enstemmig innstillingen med de endringsforslagene som kom i møtet.

Kontrollutvalgssekretariatets forslag til vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
- 2. Kontrollutvalget oversender forvaltningsrevisjonsrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

- 1. Kommunestyret tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering, og merker seg at forvaltningen av selskapet i hovedsak er i tråd med lovverket.
- 2. Kommunestyret merker seg forbedringspunkter og funn gjort i revisjonen. Basert på dette ber kommunestyret om at kommunens eierrepresentant følger opp at:
 - a. Selskapet går gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket.
 - b. Selskapet dokumenterer bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
 - c. Selskapet vurderer å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.
 - d. Selskapet vurderer å måle omfanget av klager og eventuell bruk av kundetilfredshetsundersøkelser.
- 3. Kommunestyret forventer at eierrepresentanten også sørger for at kontrollutvalget får en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av revisjonsrapporten legges fram.

KONTROLLUTVALGENE I SKJÅK, LOM, VÅGÅ, SEL, DOVRE OG LESJA KOMMUNE

Forvaltningsrevisjonsrapporten Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR)

Kontrollutvalgsssekretariatets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering.
2. Kontrollutvalget oversender forvaltningsrevisjonsrapporten til kommunestyret med følgende

INNSTILLING

1. Kommunestyret tar rapporten «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» til orientering, og merker seg at forvaltningen av selskapet i hovedsak er i tråd med lovverket.
2. Kommunestyret merker seg forbedringspunkter og funn gjort i revisjonen. Basert på dette ber kommunestyret om at kommunens eierrepresentant følger opp at:
 - a. Selskapet går gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket.
 - b. Selskapet dokumenterer bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
 - c. Selskapet vurderer å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.
 - d. Selskapet vurderer å måle omfanget av klager og eventuell bruk av kundetilfredshetsundersøkelser.
3. Kommunestyret forventer at eierrepresentanten også sørger for at kontrollutvalget får en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp innen den 31.03.2025. Dette følges opp med en muntlig orientering i kontrollutvalgets møte når oppfølging av revisjonsrapporten legges fram.

Kari Louise Hovland
Sekretariatsleder

Tonje Hesthagen
Rådgiver

Vedlegg:

- Rapport «Forvaltningsrevisjon - Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS» utarbeidet av Innlandet Revisjon IKS

Bakgrunn

Kontrollutvalgene i Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Dovre og Lesja behandlet i sine møter i februar 2023 sak om mulig revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR). Alle kontrollutvalgene anbefalte å bestille en foranalyse for å vurdere en mulig forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap, og styret for sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) vedtok i sitt møte 23. februar 2023 å bestille en slik foranalyse.

Foranalysen ble lagt fram for kontrollutvalgene i fellesmøte 16. juni 2023. Utvalgene fattet følgende likelydende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget bestiller en kombinert eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR) basert på den framlagte foranalysen. De seks foreslåtte problemstillingene legges til grunn for bestillingen.*
- 2. Kontrollutvalget ber om at revisjonen legger fram en prosjektplan på det første møtet høsten 2023.*
- 3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Kontrollutvalgene behandlet prosjektplanen i sine respektive møter i september/oktober 2023 og fattet følgende likelydende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget tar prosjektplanen til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget opprettholder bestillingen av en eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon av Nord Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS.*
- 3. Det forutsettes likelydende vedtak i de samarbeidende kommunenes kontrollutvalg.*

Basert på bestillingen har Innlandet Revisjon IKS utarbeidet to rapporter; en eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjonsrapport. Denne saken omhandler forvaltningsrevisjonsrapporten.

Innlandet Revisjon IKS vil delta i fellesmøtet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdalen for å presentere rapporten og svare på spørsmål.

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet KO er bedt om å være settesekretariat, da ansatt i sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) er inhabil i saken.

Fakta

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om sentrale deler av NGRs drift skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsipper. Følgende problemstillinger er undersøkt:

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?
2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?
3. Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?
4. Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?
5. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

Undersøkelsen er gjennomført ved gjennomgang av regelverk, relevante dokumenter og supplerende informasjon fra NGR. Det er også gjennomført møter med NGR og ordførerne i eierkommunene. Arbeidet er begrenset til årene 2020 – 2023.

Forvaltningsrevisjonsrapportens kapittel 1 og 2 presenterer bakgrunn for prosjektet og hvilken metode som er brukt. I kapittel 3 beskrives revisjonskriterier til problemstilling 1, 2 og 5. Problemstilling 3 og 4 har ikke revisjonskriterier da det ikke finnes relevante krav eller målsetninger, verken i offentlig regelverk, NGR eller hos kommunene. Kapittel 4-7 beskriver problemstillingene og revisjonskriteriene. Her er det også en gjennomgang av resultatene og vurderinger knyttet til de ulike funnene. Revisor oppsummerer konklusjoner og anbefalinger i kapittel 8, mens høringsuttalelsene fra Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS ligger ved rapporten.

I dette saksframlegget gjengis kun revisors funn og konklusjoner per problemstilling:

1. Har selskapet rutiner og praksis for å utarbeide et selvkostregnskap som gir kommunestyret grunnlag for å fastsette riktige gebyrer?

«Gjennomgangen av NGRs praksis viser at selvkostregnskap utarbeides i henhold til sentrale bestemmelser i selvkost- og avfallsforskriften.

Selskapet utarbeider separat regnskap og balanse for husholdningsavfall og næringsavfall i tråd med avfallsforskriften.»

2. Ivaretar selskapet pålagt regnskapsmessig skille mellom nærings- og husholdningsavfall?

«Regnskapskonti som inneholder inntekter og utgifter både for husholdningsavfall og næringsavfall blir henført til de to virksomhetsområdene ved hjelp av fordelingsnøkler.

Fordelingsnøklerne er etter revisjonens vurdering i hovedsak utarbeidet og i samsvar med Miljødirektoratets veileder. Bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter bør dokumenteres grundigere hva angår miljøstasjonene.

Fordelingen av kapitalkostnader beregnes ikke på samme måte som fordelingen av indirekte driftskostnader. Dette er ikke i tråd med regelverket.

Både valget av fordelingsnøkler og kvaliteten på datagrunnlaget er et område med ikke ubetydelig risiko for feil. Pr i dag framstår selskapet som relativt sårbart, primært med hensyn til kapasitet på området ettersom mye er basert på daglig leder alene, og at man ikke benytter dataverktøy for selvkostområdet som brukes av mange renovasjonsselskaper.»

3. Hvor effektivt drives selskapet, bl.a. sett i forhold til lignende selskaper?

«Tilgjengelige data gir lite grunnlag for å sammenligne effektivitet og kostnader i NGR med andre kommunalt eide renovasjonsselskaper.

Det finnes oversikt over gebyrene til husholdningene (SSB). Det er imidlertid viktig å være klar over at disse ikke gir et fullstendig bilde av renovasjonsselskapenes kostnader.

Gebyrene for de seks Nord-dalskommunene ligger 5-10 % lavere enn kommunegrupper som vi sammenligner med (Kostra-gruppe 4,5 og 14), samt landet under ett.

Gebyrene i Nord-dalskommunene har steget noe mer enn i det nevnte sammenligningsgrunnlaget i perioden 2020-2024.»

4. Hvordan sikrer NGR kvaliteten og kundetilfredshet i selskapets tjenesteyting?

«Renovasjonsforskriften for Nord-Gudbrandsdal fastsetter blant annet abonnementskategorier og henteordninger. Forskriften angir forpliktelser - både for NGR og abonnentene - når det gjelder henting og levering av avfall for husholdningene i regionen.

NGR har ikke satt opp mål for kundetilfredshet, og har ikke gjort kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser.

Ifølge NGR kommer det inn få klager på miljøstasjonene. Klager på manglende henting o.l. skal rettes til abonnentens egen kommune. Det føres ikke oversikt over klager.»

5. Hvordan arbeider selskapet for å møte målsetninger og nye krav til avfallshåndtering?

«Krav til utsortering av matavfall trådte i kraft 1. januar 2023 gjennom endring i avfallsforskriften. NGR vil sette i verk henteordning som ivaretar kravene fra 1. januar 2025. NGR er dermed kommet sent i gang med tilrettelegging for sortering for og innhenting av denne typen avfall.

NGR ligger lavt med hensyn til materialgjenvinning (kildesortering) når det sammenlignes med landssnittet og tilsvarende kommuner (Kostra-gruppe 4,5 og 14). Revisjonen antar at dette i stor grad skyldes at det ikke er kommet på plass henteordning for matavfall.»

Revisjonens anbefaling

Basert på konklusjonene har revisor følgende anbefaling:

«NGR bør:

- gå gjennom måten kapitalkostnader fordeles slik at den skjer etter reglene i selvkost-regelverket
- dokumentere bruken av skjønn i kombinasjon med vektrapporter som grunnlag for fordelingsnøkler på miljøstasjonene.
- vurdere å gjennomføre tiltak for å supplere egne ressurser, eventuelt hente inn ekstern bistand, for å gjøre selskapet mindre avhengig av enkeltpersoner ved beregning av selvkost.»

Vurderinger

Sekretariatet mener at rapporten svarer ut problemstillingene som ble vedtatt for prosjektet, og er i tråd med bestillingen. Rapporten gir et godt innblikk i NGRs drift, og om denne skjer i henhold til relevant regelverk samt etter anerkjente forretningsmessige prinsipper. Rapporten vil gi et godt grunnlag for forbedringsarbeid i selskapet, samt nyttig informasjon til eierne av selskapet.

Ledelsen i NGR sier i sin høringsuttalelse at de mener revisjonen har vært grundig og at arbeidet er gjennomført på en ryddig måte. Selskapet har ingen vesentlige merknader til innholdet i rapporten.

To av problemstillingene er av beskrivende art og har ikke revisjonskriterier knyttet opp mot seg. Dette vil si at revisor ikke kommer med anbefalinger knyttet opp mot disse. Det er allikevel elementer her det kan være nyttig at kontrollutvalg og kommunestyre merker seg.

Når det gjelder sammenligning med andre på effektivitet og kostnader, viser tallene som er hentet inn at gebyrene ikke er spesielt høye i regionen selv om det har økt mye siste år. Effektivitet er ikke målt, da det ikke foreligger et godt sammenligningsgrunnlag. Det neste temaet som var beskrivende, var kvalitet og kundetilfredshet. Rapporten viser at NGR ikke har satt opp mål for kundetilfredshet, og at det ikke er gjennomført kundetilfredshetsundersøkelser på mange år. Selskapet deltar heller ikke i nasjonale undersøkelser. Sekretariatet har sett på NGRs virksomhetsplan for 2024 – 2027, som er av noe nyere dato. Her uttrykkes det at «Brukerne skal være fornøyde med NGR sine tjenester» (mål nr. 5.), samt et delmål om at «NGR skal ikke få klager på forsopling, støy, lukt eller annet som er forårsaket av vår drift.»

Basert på dette anbefaler sekretariatet at kontrollutvalgene også kan be selskapet vurdere å måle klager og å vurdere bruk av kundetilfredshetsundersøkelser. Siden dette ikke er lovfestet eller har kriterier, bruker vi formuleringen *vurdere*. Dette kan diskuteres i møtet.

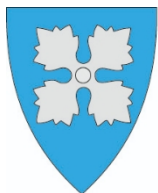
Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og resultatet av dem, og rapporten oversendes derfor til kommunestyret med kontrollutvalgets innstilling til vedtak.

Kontrollutvalget skal i tillegg påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp. Sekretariatet anbefaler å be om en skriftlig tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp, etterfulgt av en muntlig orientering i et av kontrollutvalgets møter i løpet av våren 2025.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalgene slutter seg til konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten, og oversender den til kommunestyret for endelig behandling. Det anbefales også å vurdere å ta med et punkt om kundetilfredshet og måling av klager, siden dette var et område kontrollutvalget var opptatt av i utgangspunktet.

Rapporten bør følges opp med en skriftlig og muntlig tilbakemelding til kontrollutvalget i løpet av våren 2025 på hvilke tiltak som er satt i verk for å følge opp vedtak og anbefalinger.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2023/377-19

Saksbehandlar: O. G. Aamodt / B. Bøye

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/66	23.10.2024	Formannskap
2024/55	31.10.2024	Kommunestyret

Justering av budsjett for Lom og Skjåk Brannvesen

Saksutgreiing

Hausten 2023 vart det stilt opp budsjett for Lom og Skjåk Brannvesen. I kommunen var budsjettet stilt opp med hovudbudsjettpost for kjøp frå Lom og Skjåk Brannvesen. I oktober vedtok kommunestyret å legge Lom og Skjåk Brannvesen inn i kommunebudsjettet frå 2024, der Skjåk vart vertskommune.

Samla budsjett i kommunen var på 4.459.000 kroner, der 1.700.000 var tilskot til investering i ny Brannbil. Normalt driftsbudsjett ville såleis ha vore 2.759.000 kroner knytt til brann og feiing.

Styret for Brannvesenet har tidlegare vedteke å kjøpe ny brannbil med finansiering gjennom tilskot frå samarbeidskommunane og fondsmidlar.

Miljømessige konsekvensar

Ingen.

Vurdering

På grunnlag av implementeringa av Brannvesenet inn i kommunebudsjettet er det hensiktsmessig å justere budsjettpostar. Hovudendringa er at postar går frå kjøp frå selskap til lønspostar og at Lom sin del blir stilt opp på eiga teneste etter regelverk knytt til KOSTRA. Endringar i budsjettet medfører ikkje endringar i nettokostnader.

Netto driftsbudsjett vil da bli på 2.759.000 kroner. Budsjettpostane er splitta på;

	Budsjett 2024 nytt	Budsjett 2024 før	Regnskap 2023
Ansv. 400 MILJØ OG SAMFUNNSUTVIKLING			
Sum tenest: 3380 FEIARVESEN	0	0	0
Sum tenest: 3381 BRANNVESEN	2 659 000	4 459 000	2 567 531
Sum tenest: 3384 BRANNSTASJON	100 000	0	0
Sum tenest: 2908 SAMARBEID LOM SIN DEL	0		
Sum ansvar: 400 MILJØ OG SAMFUNNSUTVIKLING	2 759 000	4 459 000	2 567 531
Ansv. 600 FIANS OG OVERFØRINGER			
Sum tenest: 8800 INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONAR	1 700 000		
Sum drift	4 459 000	4 459 000	2 567 531

- Teneste 3380 Feiing, som er sjølvkost og går i 0.
- Teneste 2908 er Lom sin del med motpost refusjon frå Lom. Tenesta går i 0.
- Teneste 8800 er overføring til investering på 1,7 millionar kroner, og gjeld Skjåk sin del av investeringskostnad, som tidlegare var budsjettert som tilskot.
- Netto budsjett på 2.759.000 kroner er fordelt på teneste 3381 Brannvesen med 2.659.000 kroner og teneste 3384 Brannstasjon med 100.000 kroner.

Detaljbudsjett fordelt på dei 5 teneste 3380, 3381, 3384, 2908 og 8800 er omfattande og er ikkje gjengjeve i saksframstilling på kontoartsnivå.

Investeringsbudsjett

Det er behov for å opprette investeringsbudsjett knytt til kjøp av ny brannbil.

	Budsjett
1570.600.8800.751 Overføring frå drift	300 000
1943.600.8800.751 Bruk øymerka disposisjonsfond	-300 000
3211.400.3380.751 Kjøp av brannbil	5 700 000
3850.600.8800.999 Overføring frå andre kommunar (Lom)	-1 700 000
3948.600.8800.999 Ubunde investeringsfond 2530601	-1 000 000
3953.600.8800.999 Bunde investeringsfond 2550201	-1 000 000
3970.600.8800.999 Overføring frå drift (via Disposisjonsfond 2561110)	-300 000
3970.600.8800.999 Overføring frå drift (tidlegare tilskot, regulert i driftsbudsjett)	-1 700 000
Sum	0

Kommunedirektøren si tilråding

Formannskapet tilrår at kommunestyret vedtek;

1. Driftsbudsjettet justerast på nivå kontoart innanfor tidlegare vedteken ramme på 4.459.000 kroner, der 1.700.000 er overføring frå drift til investering.
2. Det blir oppretta investeringsbudsjett på 5.700.000 kroner, med finansiering slik det går fram av tabell i saksframstilling.

Formannskap si behandling av sak 66/2024 i møte den 23.10.2024:

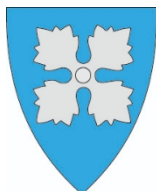
Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Formannskapet tilrår at kommunestyret vedtek;

- 1.Driftsbudsjettet justerast på nivå kontoart innanfor tidlegare vedteken ramme på 4.459.000 kroner, der 1.700.000 er overføring frå drift til investering.
- 2.Det blir oppretta investeringsbudsjett på 5.700.000 kroner, med finansiering slik det går fram av tabell i saksframstilling.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2023/377-20

Saksbehandlar: Odd Gudbrand Aamodt

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/67	23.10.2024	Formannskap
2024/56	31.10.2024	Kommunestyret

Justering av driftsbudsjett premieavvik og avkastning KLP

Saksutgreiing

Denne saka gjeld avkastning KLP og premieavvik pensjon.

I 2024 har Skjåk kommune motteke over 12 millionar i avkastning KLP, som er rekordhøgt. Dette reduserer årets tekniske premieavvik. Avkastning blir inntektsført på art 1096 og premieavvik på art 1097. Avkastning var opphavleg budsjettert til 4,232 millionar kroner i 2024 pluss arbeidsgjevaravgift 0,271 millionar kroner, etter oppstilling frå KLP i fjor haust.

Miljømessige konsekvensar

Ingen.

Vurdering

Det er hensiktsmessig å justere budsjettet på avkastning og premieavvik, da avvika langt på veg oppveg kvarandre, men også for at avsettingar er knytt til ulike disposisjonsfondskonti.

Kostnad knytt til fjorårets premieavvik blir litt høgare, delvis fordi Brannvesenets rekneskap inngår i kommunen frå og med 2024 og delvis fordi premieavvik vart litt høgare ved avslutninga av rekneskapen for 2023, enn estimert frå pensjonskassene hausten 2023.

Budsjettjustering

	Nytt Budsjett	Endring	Buds(end) 2024
Ansvar 600 FINANS OG OVERFØRINGAR			
<u>Tenest: 1708 PENSJON PREMIEAVVIK</u>			
1097 PREMIEAVVIKET	-3 310 000	7 410 000	-10 720 000
1098 ARB G AVG AV PREMIEAVVIKET	-212 000	474 000	-686 000
1543 AVSETT TIL DISP FOND ANDRE	3 522 000	-7 884 000	11 406 000
<u>Tenest: 1718 PREMIEAVVIK TIDLIGERE ÅR</u>			
1097 PREMIEAVVIKET	17 607 000	1 517 000	16 090 000
1098 ARB G AVG AV PREMIEAVVIKET	1 127 000	97 000	1 030 000
1943 BRUK AV DISPOSISJONSFOND ANDRE	-18 734 000	-1 614 000	-17 120 000
<u>Tenest: 1730 OVERFØRING AV PREMIEFOND</u>			
1096 OVERFØRING FRÅ PREMIEFOND	-12 000 000	-7 768 000	-4 232 000
1099 ARBEIDSGJEVARAVGIFT	-794 000	-523 000	-271 000
<u>Tenest: 8800 INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONAR</u>			
1540 AVSETT TIL DISP FOND SENTR STYRESM	11 062 000	8 291 000	2 771 000
Sum ansvar: 600 FINANS OG OVERFØRINGAR			
	-1 732 000	0	-1 732 000

Samla regulering premieavvik inkludert arbeidsgjevaravgift er 9,498 MKR, som er ei summering av 7,884 MKR + 1,614 MKR.

Endringa vil innebære at sentralt disposisjonsfond vert styrka ved utgangen av året, dersom ikkje avsettinga delvis må strykast. Meirforbruk på ansvarsområde og høgare reguleringspremie enn budsjettert, kan redusere avsettingane gjennom strykingar, når rekneskapen skal avsluttast.

Kommunedirektøren si tilråding

Formannskapet tilrår at:

1. Driftsbudsjettet knytt til premieavvik netto inntekt blir redusert med 9.498.000 kroner mot fondspostar.
2. Overføring av premieavvik inntekt blir auka med 8.291.000 kroner mot auka avsetting til sentralt disposisjonsfond.

Formannskap si behandling av sak 67/2024 i møte den 23.10.2024:

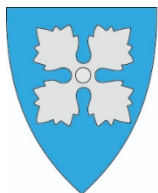
Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Formannskapet tilrår at:

- 1.Driftsbudsjettet knytt til premieavvik netto inntekt blir redusert med 9.498.000 kroner mot fondspostar.
- 2.Overføring av premieavvik inntekt blir auka med 8.291.000 kroner mot auka avsetting til sentralt disposisjonsfond.

Saksutgreiing

Arkivreferanse: 2024/1906-1

Saksbehandlar: Veronica Tråstad

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
2024/68	23.10.2024	Formannskap
2024/57	31.10.2024	Kommunestyret

Kommunale gebyr 2025

Saksutgreiing

Gebyrregulativet viser kommunedirektøren sitt framlegg til avgifts- og gebyrendringar for 2025. Som hovudregel legg administrasjon til grunn ei auke lik konsumprisindeksen. Konsumprisindeksen dei siste tolv månader er på 2,8%. Lønnsoppgjeret vart på 5,2%. Administrasjon har vald å auke prisane med 4% for 2025.

I tabellane i saken er prisauken lagt inn, men med nokre unntak. Det er nokre satsar som blir gjeve i form av rundskriv og forskrifter. Det kjem fram i notane kva satsar dette gjeld. For enkelte område er prosentsatsen høgare, noko som skuldast at kommunen tidlegare har hatt låge prisar samanlikna med andre kommunar eller at kostnaden har auka. Det gjeld spesielt VAR-områder som fylgjer sjølvkostprinsippet.

Vatn og avløp

For tenester slamtøyming samt vatn og avløp så er desse regulert etter sjølvkostprinsippet, dette blir berekna ei sjølvkostkalkyle for kvar tenest. Det som er felles for sjølvkost er at kommunen ikkje kan tene pengar eller gå i overskot på tenesta. Alle direkte eller indirekte kostnader skal dekkjast inn med kommunens gebyr.

Det er også viktig å være klar over at det er forskjell på sjølvkostgrad på ulike tenester som er forklart under.

På teneste for slamtøyming/renovasjon er det krav om 100% sjølvkostgrad, da skal tenesta balansere økonomisk over ei gitt tidsperiode berekna i sjølvkostanalyse, altså at da kan ikkje kommunen tene eller tape pengar på den tenesta, alt skal dekkjast med kommunale gebyr.

Slam hadde ein sjølvkostgrad på 70 % i 2023. Her vart det da eit underskotet på kr. 665 000,- som må dekkast inn i løpet av ei 5-års periode.

På vatn og avløp kan kommunestyret bestemme at vatn og avløpsgebyret berre skal dekke ein del av sjølvkost, t.d. så kan det være 80% sjølvkostgrad. Resterande 20% av kostnader må dekkjast av det ordinære kommunebudsjettet.

Framtidas krav frå regelverk og forbrukarar av tenester vil utløyse større investeringar på vatn og avløp. I Skjåk vil det bli utfordrande og halde full sjølvkostgrad på vatn og avløp om vi må ta inn alle kostnader på kommunale gebyr og 100% sjølvkostgrad.

I 2023 var sjølvkostgraden på vatn 54%. Kommunen subsidierte tenesta med kr. 1 871 000,-. For avløp var sjølvkostgraden 76%, dvs. at kommunen subsidierte med kr. 1 658 000,-.

Gebyrstorleiken i Skjåk på vatn og avløp samanlikna med nabokommunar og Kostragruppe 5 så er ikkje Skjåk kostbare. Dette kjem av at mange kommunar har måtte løfte gebyra sine i 2023 og 2024, medan i Skjåk får vi prisauken frå 2025 og utover.

Gebyra for slam er foreslege auka med om lag 50% og gjennomsnittleg auke på vatn og avløp er 29%. Dette er ei betydeleg auke og vi må forvente enda høgare gebyr i åra som kjem pga. dei nødvendige investeringane som er i kjømda.

I forslaget til statsbudsjettet for 2025 som er framlagt, er det føreslege å redusere satsen på meirverdiavgift på vatn og avløp frå 25% til 15% frå 01.05.2025.

Renovasjon

Dette er eit sjølvkostområde som ikkje kan subsidierast.

Innanfor området er det eit akkumulert underskot på ca 1 100 000 i 2023 (880 000 frå 2021) Reglane her er at avrekna over fem år skal gå i null.

Det er varsla at vi må pårekne auke i kostnadane på renovasjon. NGR har auka kostnader til blant anna innkjøp av nye renovasjonsbilar og dunkar grunna ny renovasjonsordning frå 01.01.2025.

Kostandane til NGR er forventa å auke med 14,2% i 2025. I sum av dette er gebyra justert opp 29%.

Noko som er nødvendig for å hente inn akkumulert underskot og ta høgde for det som er varsla.

Sjølvkostgraden i 2023 var 103%. Det akkumulerte underskotet vart redusert med kr. 111 000,-

Kart og oppmåling

Innanfor kart og oppmåling er det berre vore justert for løn og prisauke. Sjølvkostgraden i 2023 var på 35%. Kommunen subsidierte tenesta med kr. 417 000,-.

Plan og byggesak:

Plan og byggesak er eit sjølvkost område som kan subsidierast, noko som Skjåk kommune i stor grad har gjort i mange år og kommunen har vore langt unna sjølvkost.

Gebyra har vore svært låge samanlikna med dei fleste. Den siste tida har det vore gjort eit arbeid med å sjå på kategoriar og størrelse gebyr.

Plan og byggesak har endra oppsettet for satsane da dei skal tilpassast oppsettet til Lom grunna samarbeid på områda.

Å ha same kategoriar er gunstig med tanke på at det er eit felles plan og byggesakskontor. Endringa på gebyr er vanskeleg å samanlikne med tidlegare år nå som kategoriar er endra, men som hovudsak kan ein si at det har vore ei betydeleg auke, men framleis er dei så låge at det ikkje svarar ut for kostnadane innanfor områda. Plan og byggesak vart subsidierte med kr. 2 380 000,- i 2023. Dette utgjer ein sjølvkostgrad på 13%.

Samanlikna med nabokommunar er vi framleis rimelegare, men no er det ikkje så stor differanse som tidlegare.

Når det gjeld gebyr etter forureiningsforskrifta er ikkje den kommunale forskrifta for å kunne vedta gebyr vedteke enda. Denne kjem opp som sak i november/desember 2024. Gebyrsatsane blir vedteke i eigen sak.

Barnehage:

Maksprisen for barnehage vart sett ned frå kr. 3 000,- til kr. 1 500,- i distriktskommunar frå 01.08.2024. Det er forslag i statsbudsjettet om å vidareføre denne satsen i 2025. Satsane for barnehage er derfor uendra.

Gebyrsatsane er delt inn etter tenesteområde. Gebyra er inklusive meirverdiavgift.

Vurdering

Dei ulike tenesteleiarane har saman med kommunalsjefane vurdert gebyra for sine områder.

Enkelte satsar blir vedteke ved fastsetting av statsbudsjettet eller i egne forskrifter og rundskriv. Dette er oppgjeve i noter på dei aktuelle satsane.

MILJØ OG SAMFUNNSUTVIKLING

Landbruk og næring

Landbruk og næring	2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Frådeling etter jordlova av eigedom	2 000	2 000	0	0,0 %	1)
Konsesjonssøknad for fast eigedom	5 000	5 000	0	0,0 %	1)

Skjenkeløyve	2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Ambulerande skjenkeløyve, pr gong		440			2)
Bevillingsgebyr -salg pr. år (minimum)		1 960			2)
Bevillingsgebyr -skjenking pr. år (minimum)		6 100			2)

Noter

- 1) Gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker går fram av § 2 i forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker.
- 2) Gebyr for sal av alkoholholdig drikk blir fastsett i § 6-2 i Alkoholforskriften kvar haust.

Referansar

- Lov om jord (Jordlova)
- Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker
- Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv (alkoholforskriften) § 6-2

Plan og byggesak

§ 3-12. Generelle gebyrer	2025	2024	Note
Timepris			
For de tjenester som ikke er omtalt i regulativet, men som krever behandling etter pbl, gjelder et gebyr etter medgått tid.	1 500		
Tiltak som krev søknad og løyve, § 20-3, jf. §20-1 a)			
<i>Oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg</i>			
Bustader	14 468		
Fritidsbustader	18 127		
Tillegg for ekstra bueining utover ein	2 327		
Tilbygg til bustader og fritidsbustader > 50 m ²	9 658		
Anneks (frittstående bygning for personopphald)	9 658		
<i>Andre bygninger (forretning, kontor, industri, garasjer m.m. – inkl. tilbygg/påbygg)</i>			
0 - 70 m ²	9 658		
70 - 250 m ²	14 247		
251-800 m ²	18 127		
Tillegg for kvar påbegynt 400 m ²	8 940		
<i>Konstruksjonar, anlegg (t.d. grøfteanlegg, avlaupsanlegg)</i>			
Tiltaksklasse 1	10 628		
Tiltaksklasse 2 og 3	12 245		
Søknad om endring av gjeve løyve	2 430		
<i>Vesentleg endring /vesentleg reparasjon av tiltak nemnt under a)</i>			
Fasadeendring	9 731		
Bruksendring eller vesentleg utviding/endring av tidlegare drift av tiltak nemnt under a)	9 731		
Riving av tiltak som er nemnt under pkt. a)	9 731		
Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjonar	9 731		
sanitæranlegg, ventilasjonsanlegg m.v.	9 731		
enkle tiltak (pipe/skorstein)	2 430		
Oppdeling/samanføring av brukseiningar i bustader samt annan ombygging som medfører fråvik av bustad	9 335		
Oppføring av innhegning mot veg	8 292		
Oppføring av innhegning mot veg - mindre tiltak	2 430		
Plassering av skilt, reklameinnretningar o.l.	9 335		
Plassering av skilt, reklameinnretningar o.l. - mindre tiltak	2 430		
Plassering av midlertidige bygningar, konstruksjonar eller anlegg	6 185		
Vesentleg terrenginngrep	10 628		
Vesentleg terrenginngrep - Tiltaksklasse 2 og 3	12 245		
Anlegg av veg eller parkeringsplass	10 628		
Anlegg av veg eller parkeringsplass Tiltaksklasse 2 og 3	12 245		
Tiltak som krev søknad og løyve og som tiltakshavar kan stå for, § 20-4			
Mindre tiltak på bebygd eigedom	5 867		
tilbygg 31 – 50 m ² , frittstående hus 51 – 70 m ²	8 803		
Alminnelege driftsbygningar i landbruket	10 357		
Driftsbygning nybygg, tilbygg (<100 m ²), mindre endringar	6 028		
Midlertidige bygningar, konstruksjonar eller anlegg som ikkje skal plasserast for lengre tidsrom enn 2 år	5 867		
<i>Oppretting av grunneigedom mv. Som nemnt i § 20-1 første ledd bokstav m</i>			
enkle saker, administrativ avgjerd	5 444		
saker som krev samordning	7 488		
Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn tiltakshavar kan stå for	3 275		
Førehandskonferanse, § 21-1			
Førehandskonferanse	1 500		
Søknad om løyve, § 21-2			
Søknad om rammeløyve. Gebyr som for gjeldande tiltak i § 20-1 x 1,2	1,2 x		
Sluttkontroll og ferdigattest			

Ferdigattest eller førebels bruksløyve	0		
Søknad om dispensasjon			
Dispensasjonssaker som vert administrativt behandla, utan samordning med regionale planmyndigheiter	5 079		
Dispensasjonssaker som vert administrativt behandla etter høyring av regionale planmyndigheiter	7 616		
Dispensasjonssaker som vert politisk behandla utan samordning med regionale planmyndigheiter	7 616		
Dispensasjonssaker som vert politisk behandla etter høyring av regionale planmyndigheiter	15 228		
Reguleringsplan, pbl §12-11	2025	2024	Endr. kr
1-10 bustadtomter	34 230		1)
10-40 bustadtomter	41 875		1)
Fleire enn 40 bustadtomter	53 775		1)
Planområde med andre hovudføremål inntil 10 dekar	34 230		1)
Planområde med andre hovudføremål over 10 dekar	41 875		1)
Planendring, pbl §12-14			
Planendring etter forenkla prosess (pbl §12-14 andre og tredje ledd)	15 228		2)
Vesentlege endringar av planar inntil 10 dekar	34 230		2)
Vesentlege endringar av planar over 10 dekar	41 875		2)

Note:

1) 50% av gebyr for private reguleringsplanar blir kravd inn når kommunen har motteke komplett planforslag.

Restbeløpet blir kravd inn når planen er ferdig handsama i kommunen.

2) 50% av gebyr for private reguleringsplanar blir kravd inn når kommunen har motteke komplett forslag til endring av plan.

Restbeløpet blir kravd inn når planendringar er ferdig handsama i kommunen.

For både reguleringsplan og planendring:

Private planforslag skal leverast i digitalt format etter gjeldende SOSI-standard. Alle kostnader til korrigering av planforslag, heilt fram til planen er formelt overteke av kommunen, og er i godkjent SOSI-format, dekkast av forslagsstillar.

Det kan krevas tilleggsgebyr per ekstra medgått time dersom digitalisering av plankart og tilpassing av format for innlegging i GIS-database må utførast av kommunen.

Forureiningsforskrifta

Ikkje klar. Forskrift for gebyr for sakshandsaming og kontroll etter forureiningsregulverket er venta vedteke hausten 2024.

Ansaret for byggesakshandsaming er ein del av plankontoret Lom og Skjåk.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling er lagt til grunn for framlegget. I tabellen er det vist til areal. Dette er bruksareal.

Tidlegare har byggjemelding og ferdigattest vore fakturert kvar for seg, noko som har ført til at fleire bygningar framleis manglar ferdigattest. Når det inngår i det samla byggjesaksgebyret vil det stimulere til at fleire leverer slik attest.

Kontroll

Kommunen kan der det er nødvendig engasjere særskilde kontrollører for statiske utrekningar, ventilasjonsanlegg eller anne som krev særskild kompetanse. Det betalast då etter faktiske kostnader.

Klage

Dersom gebyret blir urimeleg i høve til det arbeidet plan- og bygningsmyndighetene har, kan kommunedirektøren fastsetje eit passande gebyr. Klager på slik fastsetjing av gebyr blir behandla av formannskapet som klageinstans, sjå Forvaltningslova § 28.2. Det skal ikkje betalast gebyr for klagesaker.

Avslag og skrinlegging

Gebyr om vedtaket inneber avslag: 70% i høve til gebyrsats.

Gebyr om tiltaket ikkje blir utført: 100% i høve til gebyrsats

Betaling

Gebyra skal betalast til kommunekasseraren etter rekningssoppgåve frå plankontoret før tiltaket kan setjast i gang. Gebyret blir utrekna etter dei gebyrsatsane som gjeld den dagen søknaden blir journalført. I over ståande satsar er det medrekna utgifter til hjelpemannskap, bilgodtgjersle og administrasjonsutgifter. Meirverdiavgift reknast ikkje ved innkrevjing av gebyra

Kart og oppmåling

Oppmåling og matrikkel	2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
1.1.1 Oppretting av eigedom og feste: 0 - 500 m ²	16 970	16 320	650	4,0 %	
Oppretting av eigedom og feste: 501-2000 m ²	20 270	19 490	780	4,0 %	
Oppretting av eigedom og feste: over 2001 m ² pr.da	1 710	1 640	70	4,3 %	
Oppretting av punktfeste	10 140	9 750	390	4,0 %	
1.1.2 Matrikulering av grunn: 0 - 500 m ²	16 970	16 320	650	4,0 %	
Matrikulering av grunn: 501 - 2000 m ²	20 270	19 490	780	4,0 %	
Matrikulering av grunn: over 2001 m ² pr.da	1 710	1 640	70	4,3 %	
1.1.3 Oppretting av tilleggsareal: 0 - 100 m ²	8 480	8 150	330	4,0 %	
Oppretting av tilleggsareal: over 101 m ² - pr.100 m ²	860	830	30	3,6 %	
Oppretting av tilleggsareal: over 1500 m ² - pr.100 m ² , punkt 1.1.1	0		0		
1.1.4 Uteareal på eigarseksjon: 0 - 50 m ²	8 480	8 150	330	4,0 %	
Uteareal på eigarseksjon: 51 - 250 m ²	11 880	11 420	460	4,0 %	
Uteareal på eigarseksjon: 251 - 2000 m ²	16 970	16 320	650	4,0 %	
Uteareal på eigarseksjon: over 2000 m ² - pr.da	1 710	1 640	70	4,3 %	
1.1.5 Oppretting av anleggseigedom: 0 - 2000 m ²	22 900	22 020	880	4,0 %	
Oppretting av anleggseigedom: over 2000 m ² - pr.da	1 710	1 640	70	4,3 %	
1.1.6 Registrering av eksisterande jordsameige etter medgått tid - Minstepris	4 920	4 725	195	4,1 %	
1.1.7 Oppretting av eigedom for større samanhengande areal etter medgått tid - Minstepris	4 920	4 725	195	4,1 %	1)
1.1.8 Registrering av ikkje tinglest feste i matrikkelen	3 370	3 240	130	4,0 %	
1.2 Oppretting av matrikkeleining utan fullført oppmålingsforretning	3 370	3 240	130	4,0 %	2)
Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering: 0 - 500 m ²	5 660	5 440	220	4,0 %	3)
Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering: 501-2000 m ²	6 790	6 530	260	4,0 %	3)
Avbrot i oppmålingsforretning eller matrikulering: over 2001 m ² pr.da	570	550	20	3,6 %	3)
1.3.1 Grensejustering: 0 - 250 m ²	5 090	4 890	200	4,1 %	
Grensejustering: 251 - 500 m ²	8 480	8 150	330	4,0 %	
1.3.2 Anleggseigedom: 0 - 250 m ³	6 780	6 520	260	4,0 %	4)
Anleggseigedom: 251 - 1000 m ³	10 200	9 810	390	4,0 %	4)
1.4.1 Arealoverføring: 0 - 500 m ²	24 580	23 630	950	4,0 %	5)

Arealoverføring: over 500 m ² pr.0,5 da	8 170	7 860	310	3,9 %	5)
1.4.2 Arealoverføring av anleggseigedom: 0 - 500 m ³	27 120	26 080	1 040	4,0 %	6)
Arealoverføring av anleggseigedom: over 500 m ³ pr.0,5 da	1 710	1 640	70	4,3 %	6)
1.5 Klarlegging av koordinatbestemt grense - inntil 2 punkt	3 370	3 240	130	4,0 %	
1.6 Klarlegging av koordinatbestemt grense - over 2 punkt og pr. punkt	850	820	30	3,7 %	
Klarlegging av ikkje koordinatbestemt grense - inntil 2 punkt	5 090	4 890	200	4,1 %	
Klarlegging av ikkje koordinatbestemt grense - over 2 punkt og pr.punkt	1 700	1 630	70	4,3 %	
Klarlegging av rettar fakturerast etter medgått tid - Minstepris	3 320	3 190	130	4,1 %	
1.7 Privat grenseavtale inntil 2 punkt eller 100 m grenselengde	3 370	3 240	130	4,0 %	7)
Privat grenseavtale over 2 punkt eller 100 m grenselengde - pr.punkt/100 m grense	860	830	30	3,6 %	7)
1.8 Timepris	1 640	1 575	65	4,1 %	8)
1.9 Utskrift av matrikkelbrev inntil 10 sider (lovregulert §16 Matrikkelforskriften pkt.4)	175	175	0	0,0 %	9)
Utskrift av matrikkelbrev over 10 sider (lovregulert §16 Matrikkelforskriften pkt.4)	350	350	0	0,0 %	9)
Gebyr etter eigarseksjons-lova §15					
2.0 Løyve til seksjonering og reseksjonering - Betalast etter faktisk medgått tid					8)
2.1 Løyve til seksjonering og reseksjonering etter befaring - Betalast etter faktisk medgått tid					8)
2.2 I tillegg kjem tinglysingsgebyret frå Statens kartverk					

Noter

- 1) Større samanhengande areal til landbruk, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål. Gebyr for matrikkelføring der forberedande arbeid og det tekniske arbeidet er utført av andre, for eksempel grunn til veg og jernbane, betales det etter faktisk medgått tid.
- 2) I tillegg kjem gebyr etter pkt 1.1.1, 1.1.2, 1.1.4, 1.1.5 og 1.1.6
- 3) Utført arbeid når saka blir trekt før den er fullført, må avvisast, ikkje let seg matrikkelføre på grunn av endring i heimelsforhold eller av andre grunnar ikkje kan fullførast.
- 4) Volumet kan justerast med inntil 5 % av anleggseigedommen sitt volum. Maksimal grense 1000 m³
- 5) Oppmålingsforretning og tinglysing skal gjennomførast. Dokumentavgift utover veg- og jernbaneformål.
- 6) Overføring av volum frå ei matrikkeleining til ei anna, kan ikkje være registrert på ei tredje matrikkeleining. Volum kan berre overførast til ei matrikkeleining dersom vilkåra for samanføyning er til stade. Matrikkeleininga skal utgjere eit samanhengande volum.
- 7) Billigaste alternativ for rekvirent skal veljast. Alternativt kan gebyr fastsetjast etter medgått tid med minstepris for 3 timar.
- 8) Timepris dekker både direkte og indirekte kostnader
- 9) Endring i maksimalsatsane regulerast av Statens kartverk i takt med den årlege kostnadsutviklinga.

Referansar

- Lov om eigedsregistrering § 32
- Forskrift om eiendomsregistrering § 16
- Lov om eigarseksjonar § 7
- Vinterforskrift til Matrikkelova
- Tidsfristen i Matrikkelforskrifta § 18 første gjeld ikkje i perioden 1.nov-15.mai, sjå eiga forskrift for Skjåk kommune.

Urimeleg gebyr

Dersom gebyret openbart er urimeleg i høve til dei prinsipp som er lagt til grunn, og det arbeidet og kostnadane kommunen har hatt, kan kommunedirektøren eller den han/ho har gjeve fullmakt, av eige tiltak fastsette eit passende gebyr.

Gjer rekvisienten under saksgangen forandringar i grunnlaget for matrikkelføring av saka, skal likevel gebyret oppretthaldast.

Fullmaktshavar kan under same føresetnad og med bakgrunn i grunngjeve søknad frå den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsett eit redusert gebyr.

Betaling

Det er ikkje meirverdiavgift på oppmåling. Gebyret bereknast etter dei satsane som gjeld på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret kan krevjast inn forskotsvis.

Tinglysingsgebyret og dokumentavgift kjem i tillegg til satsane i gebyrregulativet der det er kravd tinglysing.

Alle faktiske utgifter ved innhenting av nødvendige opplysningar frå Grunnboka m.m. skal vidarefakturerast til rekvisient.

Renovasjon

Renovasjon	Mengde	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Husstand - Gruppe B (tidlegare 24 sekker)	140 l dunk	4 915	3 788	1 128	29,8 %
Husstand - Gruppe A, normal sats (tidlegare 36 sekker)	240 l dunk	5 750	4 425	1 325	29,9 %
Husstand - Gruppe C (tidlegare 48 sekker)	360 l dunk	6 875	5 413	1 463	27,0 %
Heimekompostering av matavfall etter godkjenning		-475			
Hytte og fritidshus	Gruppe 1	740	613	128	20,8 %
Hytte og fritidshus	Gruppe 2	1 475	1 225	250	20,4 %
Hytte og fritidshus	Gruppe 3	2 065	1 638	428	26,1 %
Tillegg for henteavstand 5-10 m		540	513	27,5	5,4 %
Tillegg for henteavstand 10-15 m		895	850	45	5,3 %

Abonnementsgruppene er slik:

Gruppe A: Normal sats, standardgebyr	240 liter dunk til restavfall + 12 sekker til plastavfall
Gruppe B: Lav sats, minstegebyr	140 liter dunk til restavfall + 12 sekker til plastavfall
Gruppe C: Høy sats	360 liter dunk til restavfall + 12 sekker til plastavfall

Alle abonnentar får ein 140 liter dunk til matavfall (grønt lokk).

Ved heimekompostering kan ein søke kommunen om fritak for matavfallsdunken.

Hytte og fritidshus:

Gruppe 0: Gebyrfritak ved hytte/bu mindre enn 12 m² og/eller meir enn 1,5 km frå bilveg

Gruppe 1: Hytte/bu med heilt enkel standard (areal mindre enn 30 m²)

Gruppe 2: Hytte med enkel standard (hytter som ikkje kjem i gruppe 0, 1 eller 3)

Gruppe 3: Hytte med høg standard (over 50 m², innlagt vatn og avløp, straum og nær heilårsveg)

Gebyra blir lagt til når det føreligg mellombels bruksløyve eller ferdigattest.

Vatn og avløp

Avgift vatn		2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Fastledd vatn bustad	pr. bueining	2 300	2 000	300	15,0 %	
Fastledd vatn fritidsbustad	pr. bueining	3 500	3 000	500	16,7 %	
Fastledd vatn verksemd	pr. brukseining	4 600				
Ikkje utbygd eigendom som kommunen kan kreve tilknytt	pr. eigendom	1 250	1 000	250	25,0 %	
Forbruksledd vatn	pr.m3	22,00	15,63	6,38	40,8 %	
Leige av vassmålar	pr. målar	220	200	20	10,0 %	
Vatn stipulert forbruk bustad 0 - 120m ²	pr. bueining	2 850	2 250	600	26,7 %	1)
Vatn stipulert forbruk bustad 120 - 200m ²	pr. bueining	3 750	3 000	750	25,0 %	1)
Vatn stipulert forbruk bustad 200 - 240m ²	pr. bueining	5 200	4 125	1 075	26,1 %	1)
Vatn stipulert forbruk fritidsbustad 0 - 80m ²	pr. bueining	1 650	1 250	400	32,0 %	
Vatn stipulert forbruk fritidsbustad over 80m ²	pr. bueining	1 950	1 500	450	30,0 %	4)

Avgift avløp		2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Fastledd avløp bustad	pr. bueining	6 200	5 250	950	18,1 %	
Fastledd avløp fritidsbustad	pr. bueining	9 350	7 875	1 475	18,7 %	
Fastledd avløp verksemd	pr. brukseining	12 400				
Forbruksledd Avløp	pr.m3	38,00	26,88	11,13	41,4 %	
Leige av vassmålar	pr. målar	220	200	20	10,0 %	2)
Avløp stipulert forbruk bustad 0 - 120m ²	pr. bueining	4 300	3 413	888	26,0 %	1)
Avløp stipulert forbruk bustad 120 - 200m ²	pr. bueining	5 700	4 550	1 150	25,3 %	1)
Avløp stipulert forbruk bustad 200 - 240m ²	pr. bueining	7 750	6 250	1 500	24,0 %	1)
Avløp stipulert forbruk fritidsbustad 0 - 80m ²	pr. bueining	2 500	1 900	600	31,6 %	
Avløp stipulert forbruk fritidsbustad over 80m ²	pr. bueining	3 000	2 275	725	31,9 %	4)

Tilknytingsavgift		2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Tilknytingsavgift bustad/fritidsbustad vatn		12 500	12 500	0	0,0 %	3)
Tilknytingsavgift bustad/fritidsbustad avløp		12 500	12 500	0	0,0 %	3)
Tilknytingsavgift næring. Vatn.		12 500	12 500	0	0,0 %	3)
Tilknytingsavgift næring. Avløp.		12 500	12 500	0	0,0 %	3)

Septikavgifter		2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Tøyming overskridande volum, pr m3		1 450	963	488	50,6 %	
Tøyming slamavskiljar fritidsbustad. Inntil 4 m3, pr. år		1 700	1 094	606	55,4 %	
Tøyming slamavskiljar, bustad. Inntil 4 m3, pr. år		3 400	2 188	1 213	55,4 %	
Tøyming tett tank i bustad og fritidsbustad, inntil 4 m3, årleg		6 650	4 375	2 275	52,0 %	
Tøyming tett tank i bustad og fritidsbustad, inntil 3 m3, årleg		4 750	3 125	1 625	52,0 %	
Tøyming utanom køyreplan, 0-4 m3		8 500	5 625	2 875	51,1 %	
Slambehandling for bedrifter		880	575	305	53,0 %	

Diverse		2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Noter
Leige av steamkjele inkl mannskap pr time + mva		2 500	1 625	875	53,8 %	
Straffegebyr, førstegongs tilfelle		3 875	3 750	125	3,3 %	
Straffegebyr auke ved gjentakande tilfelle, pr gang		2 625	2 500	125	5,0 %	

Noter

- 1) Ved manglande dokumentasjon på BRA vil abonnent bli lagt i mellomsteget inntil dokumentasjon er levert, eller vassmålar er montert.
- 2) Gjelder vist det ikkje er abonnement for vatn.
- 3) Alle som blir tilknytt kommunalt vatn og avløp må betale tilknytingsavgift
- 4) Ved manglande dokumentasjon på BRA vil abonnent bli lagt i dette trinnet inntil dokumentasjon er levert, eller vassmålar er montert.

For å sikre vassforsyning frå kommunale vassverk, kan det i tørkeperiodar vera nødvendig å innføre restriksjonar på vatning.

Referansar

- [Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter](#)
- [Forureiningslova § 20 til §26](#)
- [Forureinsingsforskrifta §12-§13](#)
- [Forskrift for tøyming av slamavskillar og tette tanker i Skjåk kommune](#)
- [Forskrift om vass- og avløpsgebyr, Skjåk kommune](#)

Betaling

Alle gebyr på slam, vatn og avløp er inklusive meirverdiavgift.

Slamavskillar frå bustadhus blir tømt annakvart år. Gebyret er fordelt over 2 år. Slamavskillar frå fritidsbustadar blir tøymt kvart 4.år. Gebyret blir fordelt etter tøyemefrekvens og fakturert eigar kvart år.

For tette tankar på bustadhus og fritidshus er det krav om tøyming kvart år. Gebyret blir fakturert eigar over 4 terminar.

Tøyming utover faste mengder per anlegg blir fakturert det året anlegget er tømt.

Tøyming utover oppsett køyreplan blir fakturert etterskotsvis etter oppgåve frå renovatør.

Slamavskillar som ikkje fungerer eller let seg avvatne, blir fakturert som ekstratøyming.

Slambehandling frå bedrifter blir fakturert etter faktiske kostnader.

Renovasjon, feiing og slamavskillar på fritidsbustadar vil bli fakturert kun på 3.termin med forfall 15.08.2025.

Ordinær fakturerings frekvens er kvartalsvis, men Skjåk kommune tilbyr månadleg faktura til dei som ynskjer dette. Ta kontakt med økonomiavdelinga om du ynskjer å endre frekvens.

Feiing

Feiing og tilsyn	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Feiing kvart år og tilsyn kvart 8 år	575	550	25	4,5 %
Feiing kvart 2. år og tilsyn kvart 8 år	480	460	20	4,3 %
Feiing kvart 5. år og tilsyn kvart 8 år	320	305	15	4,9 %
Feiing og tilsyn etter behov (fritidshus og setrer, f.t. 8 år)	280	265	15	5,7 %
Ikkje klargjort for feiing eller tilsyn av pipe eller fyringsanlegg	560	535	25	4,7 %

Friteke meirverdiavgift

Referansar

- [Brann og eksplosjonsvernlova §28](#)
- [Forskrift for gebyr for feiing og tilsyn, Lom og Skjåk kommunar](#)

Brann og redning

Brannøving	Mengde	2025	2024	Endr. kr.	Endr. %	Noter
Brannøving teori	Pr. time	625	600	25	4,2 %	
Brannøving m/sløkking	Pr. time	915	880	35	4,0 %	
Utleige av røykmaskin	Pr. dag	583	560	23	4,1 %	
Bruk av øvingsapparat	Pr. stk	188	180	8	4,4 %	
Fyrverkeri						
Gebyr handsaming fyrverkeri	Pr. søknad	3 225	3 100	125	4,0 %	
Årleg gebyr for overføring av alarm til 110						
Avgiftsgruppe 1. Bygg <300 m2	Pr. år	3 610	3 470	140	4,0 %	
Avgiftsgruppe 2. Bygg >300 m2	Pr. år	7 230	6 950	280	4,0 %	
Heisalarm (føresett avtale med brann)	Pr. år	1 990		1 990	#DIV/0!	
Utrykking						
Gebyr falsk/unødvendig alarm	Pr. utrykking dagtid	6 140	5 900	240	4,1 %	
Gebyr falsk/unødvendig alarm	Pr. utrykking kveld/helg	12 280	11 800	480	4,1 %	
Kurs						
Varme arbeider		2 080	2 000	80	4,0 %	
Brannvernleiar 2 dag		3 590	3 450	140	4,1 %	
Brannvernleiar 1 dag		1 800	1 730	70	4,0 %	
Utleige						
Utleige av tankbil m/sjåfør	Pr. time	1 050	1 010	40	4,0 %	1)
Utleige av brannbil m/sjåfør	Pr. time	1 050	1 010	40	4,0 %	1)
Utrykkingskøyrety m/sjåfør	Pr. time	760	730	30	4,1 %	1)
Utrykkingkøyrety KS sats	Pr. time		650	-650	-100,0 %	2)
Ekstra mannskap	Pr. time dag	615	590	25	4,2 %	
Ekstra mannskap	Pr. time dag kveld/helg	915	880	35	4,0 %	
Mannskap KS sats	Pr. time		1030	-1 030	-100,0 %	2)
Utleige av lita brannpumpe	Pr. dag	590	565	25	4,4 %	
Slanger KS sats	Pr. meter		54	-54	-100,0 %	2)
Utleige av stor brannpumpe	Pr. time m/sjåfør	915	880	35	4,0 %	1)
Fylling av trykkluftflaske		73	70	3	4,3 %	
Ymse feietenester	Pr. time	495	475	20	4,2 %	
Kontroll av røykdykkerapparat						
Årleg funksjonskontroll Spiromatic røykdykkerapparat	Pr. stk.	603	580	23	4,0 %	
Årleg funksjonskontroll lungeautomat	Pr. stk.	352	338	14	4,1 %	
Årleg funksjonstest maske	Pr. stk.	352	338	14	4,1 %	
Årleg funksjonskontroll Aga Spiroscap	Pr. stk.	396	380	16	4,2 %	
Plombering	Pr. stk.	34	32	2	6,3 %	
Kontroll Aga unitor regulator R500 Plus	Pr. stk.	352	338	14	4,1 %	
Reingjering av maske	Pr. stk.	57	54	3	5,6 %	
Trykkprøving røykdykking	Pr. stk.					
Trykkprøving av RD flaske dobbel	Pr. stk.	2 655	2 550	105	4,1 %	
Trykkprøving av RD flaske enkel	Pr. stk.	1 240	1 190	50	4,2 %	
Overhalt kran dobbel	Pr. stk.	490	470	20	4,3 %	
Overhalt kran enkel	Pr. stk.	490	470	20	4,3 %	
Demontering doble sett	Pr. stk.	203	195	8	4,1 %	
Trykkprøving 50l flaske Unitor	Pr. stk.	1 455	1 395	60	4,3 %	
Trykkprøving Spiroscap	Pr. stk.	505	485	20	4,1 %	

Noter

- 1) Det krevst at utstyret blir betent av personell frå Lom og Skjåk brannvesen.
- 2) Etter gjeldande sats

Teknisk drift

Utebord	Mengde	2025	2024	Noter
Privatpersonar og private lag	Pr. bord og døgn	60	50	1) 2) 3)
Næringsverksemd og bedrifter	Pr. bord og døgn	110	100	1) 2) 3)
Lag og organisasjonar		Gratis	Gratis	1) 2) 3)
Kommunen er hovudarrangør		Gratis	Gratis	1) 2) 3)
Kommunen er delarrangør	Pr. bord og døgn	110	100	1) 2) 3)
Vask av klede på vaskeriet	Mengde	2025	2024	Noter
Vask av klede	Pr. kg	90	85	4)

Noter

- 1) Skjåk kommune har 40 utebord lagra på stemneplassen i Bismo.
- 2) Alle førespurnadar om leige av borda rettast til Teknisk drift.
- 3) Leigetakarane må sjølv ordne med transport av borda.
- 4) Vask av klede ved vaskeriet på Skjåkheimen for heimebuande med omsorgsbehov og bebuarar i omsorgsbustadar.

Kommunale bustader

		Kontrakt før 01.01.2011	Kontrakt etter 01.01.2011	Kontrakt før 01.01.2011	Kontrakt etter 01.01.2011	
Eldrebustad	Strandvegen 22, 24 ,26, 28, 30, 34, 36 og 38	5 100	5 600	4 900	5 400	1)
Eldrebustad	Strandvegen 32		4 600		4 400	1) 5)
Eldrebustad	Skeisvegen 15, 17, 19, 21 og 23	5 800	6 600	5 600	6 400	
Skjåkheimen	Bustad 1310 (B10), 1320 (B11), 1330 (B12), 1340 (B09), 1350 (B08) og 1360 (B07)		8 400		8 100	2)
Skjåkheimen	Bustad 1380 (B13), 1390 (14), 1400 (B06), 1410 (B05), 1470 (B01), 1480 (B02), 1490 (B03) og 1500 (B04)		9 200		8 900	2)
Skjåkheimen	Besøksbustad		470		450	3)
HFF-bustad, Bismotunet	Skamsarvegen 24 A, 24 B, 24 C, 24 D, 24 E og 24 F		7 800		7 500	4)
Omsorgsbustad	Moavegen 24 A, 24 B, 24 C og 24 D	6 000	6 600	5 800	6 400	
Omsorgsbustad	Skeisvegen 9		6 000		5 800	
Omsorgsbustad	Skeisvegen 11 og 13		7 000		6 700	
Flyktningbustad	Bispevegen 8 og 10		5 600		5 400	5) 6)
Flyktningbustad	Måsåvegen 6 og 8		5 600		5 400	5) 6)
Flyktningbustad	Skeisvegen 5 A, 5 B, 5 C, 5 D, 5 E og 5 F		7 000		6 700	6)
Kommunal bustad	Blåbærmyra 41 A, 41 C, 43 A og 43 C		5 700		5 500	6)
Kommunal bustad	Blåbærmyra 41 B og 43 B		5 400		5 200	6)

Noter

- 1) Korttidsleige for ungdom kostar kr. 3 000,- pr. månad
- 2) Inklusive kommunale avgifter, straum og fyring

- 3) Leigepreis er pr. døgn
- 4) Inklusive fyring
- 5) Redusert sats pga. nedsett standard, størrelse eller at bustaden ikkje er attraktiv å leige
- 6) Prisoppgang med 10% etter 3 år og 5% påfølgjande år. Låginntekstfamiliar kan søke om fritak frå ordninga.

Ved tap av nøkkel til kommunal bustad må leigetakar dekke faktiske kostnader til å skifte låsesylinder.

Idrettsanlegg

Anlegg	Brukar	Mengde	2025	2024	Endr kr	Endr. %
Idrettshall og 2.etasje, inkl. garderobar	Lom og Skjåk idrettslag	Pr. time	90	85	5	5,9 %
Idrettshall- større arrangement med reinhald		Pr. døgn	9 400	9 400	0	0,0 %
Idrettshall		Pr. time	416	400	16	4,0 %
Svømmehall 25m	Skjåk idrettslag	Pr. måned	1 500	1 120	380	33,9 %
Svømmehall 25 m	Andre organisasjonar	15 pers./pr. time	600			
Svømmehall med terapibasseng	Andre organisasjonar	15 pers./pr. time	700			
Svømmehall	Enkeltbillett vaksne	Pr. time	60	55	5	9,1 %
Svømmehall	Enkeltbillett inntil 20 år	Pr. time	50	45	5	11,1 %
Svømmehall	Kort vaksne	10 klypp	500	470	30	6,4 %
Svømmehall	Kort barn	10 klypp	390	360	30	8,3 %
Garderobe og dusj	Lag inntil 15 pers.	Pr. gong	370	350	20	5,7 %
Garderobe og dusj	Lag utover 15 pers.	Pr. pers. pr. gong	35	30	5	16,7 %
Garderobe og dusj	Enkeltbillett	Pr. gong	35	30	5	16,7 %
Fotballbaner med garderobe og dusj	Lom & Skjåk idrettslag	Pr. time	120	110	10	9,1 %
Fotballbaner med garderobe og dusj		Pr. bane og time	400	380	20	5,3 %
Fotballbaner med garderobe og dusj		Pr. bane og dag	2 300	2 200	100	4,5 %
Friidrettsbane	Lom & Skjåk idrettslag	Pr. time	120	110	10	9,1 %
Friidrettsbane		Pr. time	450	430	20	4,7 %
Friidrettsbane		Pr. dag	2 900	2 700	200	7,4 %

OPPVEKST OG UTDANNING

Barnehage

Antall dagar	Mengde	2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Note
5 dagar (makspris)	Pr. mnd.	1 500	1 500	0	0,0 %	1)
4 dagar	Pr. mnd.	1 400	1 400	0	0,0 %	
3 dagar	Pr. mnd.	1 300	1 300	0	0,0 %	
Ekstra dag pr. dag	Pr. dag	350	350	0	0,0 %	
Syskenmoderasjon 2. barn		30 %	30 %			
Syskenmoderasjon 3. barn og fleire		Gratis	Gratis			

Noter

- 1) Foreldre skal ikkje betale meir enn maksprisen per månad for ein barnehageplass. Maksprisen blir fastsett av Stortinget i budsjettvedtaket kvar haust. Det er framlagt forslag om å vidareføre maksprisen til kr. 1 500,- i distriktskommunar i 2025.
- 2) Stortinget har vedteke syskenmoderasjon på 30 % for 2.barnet og gratis for tredje og eventuelt fleire barn

Barnehagen kan kreve betaling for kost (matpengar) i tillegg til maksprisen.

Skulefritidsordning (SFO)

SFO	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Heiltidsplass 15-25 timar/veke (Fast SFO), månadspris pr time	2 600	2 500	100	4,0 %
Deltidsplass 1-14 timar/veke (Fast SFO), månadspris pr time	1 695	1 630	65	4,0 %
Morgonopphald, 1 time per dag før skulestart (fast SFO), månadspris	700	700	0	0,0 %
Kjøp av enkeltdag	355	340	15	4,4 %
For sein henting, per påbegynt halvtime	100	100	0	0,0 %

Det er innrekna 4 timar gratis SFO i ordning for alle i 1.-4. klasse. Dette er på grunn av skuleskyssen

Forskrift til opplæringslova

§ 2-2. Gratis skulefritidsordning for elevar på 1. til 3. Trinn

Kommunen skal gi tolv timar gratis skulefritidsordning per veke for elevar på 1. til 3. trinn som har plass i ordninga. Kommunen kan ikkje rekne om dei tolv timane til gjennomsnitt over lengre tid enn ei veke. Kravet i første ledd gjeld også dersom kommunen tilbyr skulefritidsordning i skoleferiane. Kommunen skal gi foreldre tilbod om å fordele dei tolv timane på alle dagane kommunen til vanleg har eit tilbod om skulefritidsordning, så langt det er praktisk mogleg. Dette gjeld ikkje ved tilbod om skulefritidsordning i skoleferiane.

Kommunen kan kreve betaling for kost.

§ 2-3. Gratis skulefritidsordning for elevar med særlege behov på 5. til 7. trinn

Kommunen skal gi tilbod om gratis skulefritidsordning for elevar med særlege behov på 5. til 7. trinn.

Kommunen kan kreve betaling for kost.

§ 2-4. Redusert foreldrebetaling for skulefritidsordninga på grunn av låg inntekt

Kommunen skal etter søknad redusere foreldrebetalinga for skulefritidsordninga på 1. til 4. trinn slik at ho per elev utgjør maksimalt seks prosent av inntektene til hushaldet, dersom eitt av desse vilkåra er oppfylt:

- a. Foreldrebetalinga per elev for eitt skoleår utgjer meir enn seks prosent av inntektene til hushaldet det siste året.
- b. Ein varig nedgang i inntektene til hushaldet inneverande år gjer at foreldrebetalinga per elev for eitt skoleår utgjer meir enn seks prosent av inntektene til hushaldet.

Med hushald meiner ein i dette kapittelet einslege foreldre, ektefellar, registrerte partnarar og sambuarar. Som sambuarar reknar ein to ugifte personar over 18 år som bur saman, og som har budd saman i eit ekteskapsliknande forhold i minst 12 av dei siste 18 månadene eller har felles barn. Dersom søkjaren har sambuar utan felles barn, må søkjaren opplyse kommunen om dette.

Dersom foreldra til barnet bur kvar for seg og barnet bur fast hos begge foreldra, er det inntekta til hushaldet til den forelderen som har same folkeregistrerte adresse som barnet, som skal leggjast til grunn.

Kommunen kan kreve betaling for kost.

Skjåk barne- og ungdomsskule

Skjåk barne- og ungdomsskule	Rom	Mengde	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Offentleg, lag og organisasjonar	Alle	Pr. gong	Gratis	Gratis		
Kommersiell leige	Kantine	Pr. gong	2 625	2 625	0	0,0 %
Kommersiell leige	Klasserom	Pr. gong inntil 10 personar	110	110	0	0,0 %
Kommersiell leige	Klasserom	Pr. gong/pers. over 10 pers.	20	20	0	0,0 %
Bruk av kjøken	Kantinekjøken	Pr. gong	125	125	0	0,0 %

Noter

- 1) Leigesatsane inkluderer reinhald og forbruksmateriell.
- 2) Rektor på Skjåk barne- og ungdomsskule inngår leige- og bruksavtale.
- 3) Eventuelle skadar på bygning og utstyr erstattast av leigetakar etter faktiske kostnader.
- 4) Det er ikkje utlån til privat bruk

Lom og Skjåk kulturskule

Undervisning	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Individualundervisning	3 550	3 380	170	5,0 %
Opplæring på instrument og song m/ samspel og kor	4 500	4 340	160	3,7 %
Gruppeundervisning musikk/ kor	2 990	2 860	130	4,5 %
Minikarusell 3- 5 år	1 950	1 860	90	4,8 %
Karusell kunst	1 950	1 860	90	4,8 %
Karusell kunst- material	620	600	20	3,3 %
Visuell kunst	1 950	1 860	90	4,8 %
Visuell kunst- material	1 030	1 000	30	3,0 %
Dans 1, 2, 3	2 980	2 860	120	4,2 %
Leige av instrument	1 000	1 000	0	0,0 %

Det er 40% syskenmoderasjon for 2.barnet og 50% for 3.barnet eller fleire.

Servicetorg

Kopiering, pris pr ark	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
1-sidig				
A4 svart-kvitt, 1-15 stk	5	5	0	4,0 %
A4 svart-kvitt, 15 eller fleire	3	3	0	4,0 %
A4 farge, 1-15 stk	7	7	0	4,0 %
A4 farge, 15 eller fleire	5	5	0	4,0 %
A3 svart-kvitt, 1-15 stk	9	9	0	4,0 %
A3 svart-kvitt, 15 eller fleire	7	7	0	4,0 %
A3 farge, 1-15 stk	11	11	0	4,0 %
A3 farge, 15 eller fleire	9	9	0	4,0 %
2-sidig				
A4 svart-kvitt, 1-15 stk	7	7	0	4,0 %
A4 svart-kvitt, 15 eller fleire	5	5	0	4,0 %
A4 farge, 1-15 stk	9	9	0	4,0 %
A4 farge, 15 eller fleire	7	7	0	4,0 %
A3 svart-kvitt, 1-15 stk	11	11	0	4,0 %
A3 svart-kvitt, 15 eller fleire	9	9	0	4,0 %
A3 farge, 1-15 stk	14	13	1	4,0 %
A3 farge, 15 eller fleire	11	11	0	4,0 %

HELSE OG OMSORG

Helsestasjon

Helsestasjon	2025	2024	Endr. kr	Endr. %
Eigenandel (medisinsk forbruksmateriell) ved vaksining, injeksjoner o.l. pr pers	140	140	0	0,0 %
Babysong	575	575	0	0,0 %

Pleie og omsorg

Tenester	Mengde	2025	2024	Endr. kr	Endr. %	Note
Dag- eller nattopphald på Skjåkheimen			110			1)
Korttidsopphald på Skjåkheimen			193			1)
Kurdøgnpris Skjåkheimen	Pr. døgn					2)
Kurdøgnpris Skjåkheimen	Pr. mnd.					2)
Middag kantine på Skjåkheimen		130	122	8	6,6 %	
Frokostgruppe på Skjåkheimen		55	52	3	5,8 %	
Lunsj kantine Skjåkheimen		55	52	3	5,8 %	
Matombrining		121	115	6	5,2 %	
Graut frå Skjåkheimen		42	40	2	5,0 %	
Havresuppe frå Skjåkheimen		30	27	3	11,1 %	
Dagsenter heimebuande	Pr. dag	212	202	10	5,0 %	
Praktisk bistand - over 2G	Pr. time inntil ab.	351	335	16	4,8 %	3)
Praktisk bistand - inntil 2 G	Ab. pr.mnd.		230	-230	-100,0 %	1)
Praktisk bistand - 2G-3G	Ab. pr.mnd.	1 118	1 065	53	5,0 %	3)
Praktisk bistand - 3G-4G	Ab. pr.mnd.	1 444	1 375	69	5,0 %	3)
Praktisk bistand - 4G-5G	Ab. pr.mnd.	2 121	2 020	101	5,0 %	3)
Praktisk bistand – over 5 G	Ab. pr.mnd.	2 714	2 585	129	5,0 %	3)
Leige av tryggleiksalarm GSM	Pr. mnd.	350	350	0	0,0 %	
Utkøyring frå kommunalt hjelpemiddellager	Pr. utkøyring	360				4)

Noter

- 1) Satsane blir fastsett frå helse- og omsorgsdepartementet i rundskriv I-1/2025
- 2) Kurdøgnprisen kjem i eigen sak seinare
- 3) Betalingsordninga for praktisk bistand er basert på sjølvkostprinsippet. Det vil si at den enkelte ikkje skal betale meir for tenesta enn kostnaden ved å produsere den. Eigenbetalinga blir fastsett etter hustanden si samla skattbare netto inntekt før særfrådrag.

På veg i arbeid

På veg til arbeid	Mengde	2025	2024	Noter
Utkjøring av ved	Pr km	6,13		1) 2)

Noter

- 1) Satsen er inklusiv meirverdiavgift
- 2) Utkjøring av ved fordrar en bestilling på minimum 10 sekker

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunestyret vedtek gebyrsatsane for 2025

Formannskap si behandling av sak 68/2024 i møte den 23.10.2024:

Behandling

Samrøystes som innstilling.

Vedtak

Kommunestyret vedtek gebyrsatsane for 2025